

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus)

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2024

Kirjanpitoyksikköön 380 kuuluvat virastot:

Uudenmaan ELY-keskus
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Satakunnan ELY-keskus
Hämeen ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Lapin ELY-keskus
TE-toimistot
KEHA-keskus

SISÄLLYSLUETTELO

1 Toimintakertomus.....	4
1.1 Johdon katsaus	4
1.2 Tuloksellisuus	5
1.3 Toiminnan vaikuttavuus	25
1.3.1 Uudenmaan ELY-keskus	25
1.3.2 Varsinais-Suomen ELY-keskus	25
1.3.3 Satakunnan ELY-keskus.....	28
1.3.4 Hämeen ELY-keskus	31
1.3.5 Pirkanmaan ELY-keskus.....	34
1.3.6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus.....	37
1.3.7 Etelä-Savon ELY-keskus.....	39
1.3.8 Pohjois-Savon ELY-keskus	42
1.3.9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus	43
1.3.10 Keski-Suomen ELY-keskus	45
1.3.11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.....	47
1.3.12 Pohjanmaan ELY-keskus.....	50
1.3.13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	52
1.3.14 Kainuun ELY-keskus	53
1.3.15 Lapin ELY-keskus.....	55
1.3.16 ELY-keskusten erikoistuminen.....	56
1.3.17 ELY-keskusten yhteisten yksiköiden toiminta	62
1.3.18 Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toteuttaminen.....	71
1.3.19 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	76
1.4 Toiminnallinen tehokkuus	77
1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus	77
1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	105
1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	111
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta	115
1.5.1 Suoritteiden määrät.....	115
1.5.2 Palvelukyky ja suoritteiden laatu.....	125
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	130
1.6.1 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstö.....	130
1.6.2 TE-toimistojen henkilöstö	143
1.7 Tilinpäätösanalyysi	153

1.7.1 Rahoituksen rakenne	153
1.7.2 Talousarvion toteutuminen	155
1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma	168
1.7.4 Tase.....	172
1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	174
1.9 Arvioinnit	174
1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	175
1.10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat tiedot	175
1.10.2. Takaisinperintätiedot ja EU-rahoitukseen liittyvät sääntöjenvastaisuudet	175
2 Talousarvion toteutumalaskelma	176
3 Tuotto- ja kululaskelma	200
4 Tase	202
5 Liitetiedot	206
6 Allekirjoitus.....	240
7 Tilintarkastajan merkintä.....	241

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

ELY-keskusten toimintaympäristöön vaikuttivat voimakkaasti geopolittisen tilanteen herkyys ja talouden suhdannekehityksen alavireisyys. Merkittävä ELY-keskusten toimintaan vaikuttava muutos oli julkisten työvoimapalvelujen siirto valtiolta työllisyysalueille vuoden 2024 lopussa. Vuonna 2024 valmisteltiin myös valtion aluehallinnon uudistusta, jossa siirryttiin toimeenpanovaiheeseen. Valtionhallinnon sopeutustoimet, aluehallinnon uudistuksen aiheuttama epävarmuus ja siihen vaadittava työpanos kasvattivat merkittävästi ELY-keskusten voimavaroihin ja toimintakykyyn liittyviä riskejä.

Toimintaympäristön haasteista huolimatta ELY-keskukset saavuttivat pääosin niille asetetut tulostavoitteet. Suurimmat vaikeudet olivat työllisyyden hoitoon liittyvissä tavoitteissa.

Lisäämme elinvoimaa

Työllisyyden kehitys on ollut heikkoa lähes kaikilla alueilla. Rakennetyöttömyyden vähentäminen oli haastavaa useilla alueilla vuonna 2024 ja siihen liittyvän tulostavoitteen saavutti vain Lapin ELY-keskus. Työllisyysmäärärahojen niukkuus ja talouden laskusuhdanne ovat vaikeuttaneet työllisyystavoitteiden saavuttamista.

Yritysrahoituksen kysyntä vaihteli eri puolilla maata vuonna 2024. Monilla alueilla rahoituksen kysyntä oli vilkasta, mutta oli myös alueita, joissa talouden epävarmuus näkyi ennakoitua heikompana yritysrahoituksen kysyntänä.

Maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen liittyvät tavoitteet saavutettiin useimmissa ELY-keskuksissa, vaikka talouden epävarmuus ja maatalouden kannattavuushaasteet näkyivät investointi- ja kehittämishalukkuudessa. Maaseuturahaston yritystukien ja kehittämishankkeiden haku on käynnistynyt hyvin.

Tienkäyttäjien tyytyväisyydestä saavutettiin pääosin, mihin myötävaikutti päällystettyyn tieverkkoon kohdistetut korjaukset. ELY-keskukset kunnostivat hallitusohjelman mukaisen lisärahoituksen turvin yli 4 000 km maanteiden huonokuntoisia päällysteitä.

Toteutamme kestäväää ja puhdasta siirtymää

ELY-keskukset edistivät tavoitteiden mukaisesti ilmastotavoitteita ja vihreää siirtymää. Useilla alueilla on käynnissä tuuli- ja aurinkovoimahankkeita, ja ilmastotiekarttojen toimeenpanoa on jatkettu. Lisäksi YVA-menettelyjen sujuvuuteen on panostettu ja ennakoneuvotteluja on hyödynnetty runsaasti.

Helmi- ja METSO-ohjelmien sekä muiden luonnonsuojeluohjelmien puitteissa on suojeltu ja kunnostettu merkittäviä määriä alueita, vaikka suurin osa ELY-keskuksista ei vuoden 2024 tavoitteita täysimääräisesti saavuttanut mm. määrärahojen loppumisen vuoksi. Vesienhoidon ja tulvariskien hallinnan hankkeita on edistetty aktiivisesti.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Varautumisen ja kokonaisturvallisuuden edistämisen tavoitteet saavutettiin. Varautumisen ja kokonaisturvallisuuden viranomaisyhteistyötä on lisätty, kriittiset toiminnot on tunnistettu ja niille laaditaan vuonna 2025 jatkuvuussuunnitelmat.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

ELY-keskukset edistivät vuonna 2024 hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta monin tavoin. Kotoutumiskoulutusten tarve kasvoi, ja maahanmuuttajien työllistymistä tuettiin aktiivisesti. Ympäristönsuojelun ja maatalouden sekä elintarviketurvallisuuden valvontatehtävät toteutettiin suunnitellusti. Myös liikenneturvallisuutta parannettiin, mikä näkyi henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien vähenemisenä.

Henkilöstö, asiakkaat ja resurssit

Henkilöstön työtyytyväisyys parani ELY-keskuksissa. ELY-keskuksissa henkilöstön työtyytyväisyyden kokonaisindeksi oli vuonna 2024 3,91 (vuonna 2023 3,88). ELY-keskusten ja TE-toimistojen asiakkaiden palautteita seurataan vuosittain ja sidosryhmien palautteita vuorovuosina. Asiakkaiden antama palaute ELY-keskusten palveluista on pysynyt

hyvällä tasolla viimeiset vuodet, vaikka lukema nyt hieman laski. Asiakkaiden antamien palautteiden kokonaisarvio vuonna 2024 oli 4,18. Vuotta aiemmin vastaava kokonaisarvio kaikista palveluista oli 4,27. Palvelutyytyväisyyskysely kattaa kuitenkin vain osan ELY-keskusten palveluista.

TE-toimistojen työnantaja-asiakkaiden antama palaute vuonna 2024 oli 4,16, kun vuotta aiemmin se oli 4,24. Työnhakija-asiakkaiden palaute TE-palveluista oli 4,13, mikä on vain hieman edellistä vuotta alhaisempi.

ELY-keskuksen toimintamenomomentin käyttö oli kertomusvuonna n. 222,9 M€ (v. 2023 218 M€; v. 2022 198,2 M€). Lisäystä toimintamenomäärärahojen käytössä oli n. 4,9 M€ (v. 2023 n.19,8 M€). Toimintamenomäärärahoilla palkattujen henkilöiden henkilötyövuosimäärä lisääntyi edellisestä vuodesta. Toimintamenomäärärahoilla palkattujen määrä oli vuonna 2024 n. 2 866 henkilötyövuotta (v. 2023 n. 2 797 htv; v. 2022 n. 2 675 htv).

Toiminnan kehittäminen

TE-palvelu-uudistuksen loppuunsaattaminen, aluehallintouudistuksen valmistelu, sopeuttamistoimet yhdistettynä kasvavaan palvelutarpeeseen haastoivat ELY-keskusten palvelukykyä, mutta hyvin saavutettujen tulostavoitteiden, henkilöstön työtyytyväisyyden ja asiakaspalautteiden perusteella ELY-keskukset suoriutuivat tehtävistään mallikkaasti.

ELY-keskusten tekemän riskiarvioinnin mukaan vuonna 2025 aluehallinnon uudistamistyö ja tuottavuusohjelman mukaiset sopeutustoimet haastavat ELY-keskuksia ja niiden johtamista yhä voimakkaammin. Aluehallintouudistuksen valmistelu vaatii samanaikaisesti nykyisen toiminnan jatkuvuudesta huolehtimista ja tulevaisuuteen valmistautumista. Henkilöstön hyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota meneillään olevien rakenneuudistusten ja taloudellisen tilanteen tiukkenemisen vuoksi. Muutosvalmennuksia sekä uusia työkaluja johtamiseen ja kehittämiseen on jo otettu käyttöön.

1.2 Tuloksellisuus

ELY-keskusten toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kautta. Kokonaisuutena voidaan arvioida, että tuloksellisuuden paraneminen on jatkunut myös vuoden 2024 aikana. Vaikuttavuutta kuvaavat tulostavoitteet saavutettiin pääosin tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteista jäätin ennen muuta työllisyyttä kuvaavissa mittareissa. Yritysten kehittämisen sekä maaseudun ja maatalouden kehittämisen tavoitteet toteutuivat vaihtelevasti, samoin kuin luonnon monimuotoisuuteen liittyvissä tavoitteissa osa ELY-keskuksista ei täysin saavuttanut asetettuja tavoitteita. Kokonaisuutena voidaan kuitenkin arvioida, että ELY-keskusten toiminta on ollut tavoitteiden mukaista. ELY-keskusten ja TE-toimistojen kokonaistuottavuus on noussut edellisvuodesta. Taustalla ovat monelta osin kasvaneet suoritemäärät.

Seuraavassa tarkastellaan tarkemmin ELY-keskusten tulostavoitteita ja arvioita tavoitteiden toteutumisesta. ELY-keskusten tulostavoitteet on luokiteltu aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteisessä strategia-asiakirjassa määriteltyihin strategiaan painopisteisiin. Tulostavoitteiden toteutumista seurataan tulostavoitemittareiden avulla, joista osa on numeerisia indikaattoreita ja osa puolestaan sanallisia mittareita, joissa ELY-keskukset itse arvioivat tavoitteiden toteutumista. Tässä luvussa esitetään myös KEHA-keskuksen tulostavoitteet ja niiden toteumatiedot.

Numeeristen indikaattorien toteumatiedot vuosilta 2022–2023 ja tavoitearvot vuodelle 2024 on koottu taulukoihin kunkin tulostavoiteeryhmän yhteyteen. Myös sanallisista mittareista on laadittu tiiviit analyysit.

ELY-keskusten yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavat tulostavoitteet on koottu AVI-ELY-strategian painopisteiden mukaisesti seuraavien neljän ylätason tavoitteiden alle:

1. Lisäämme elinvoimaa
2. Toteutamme kestäväää ja puhdasta siirtymää
3. Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta
4. Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

ELY-keskusten analyysit yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta ovat luvussa 1.3. ELY-keskusten toimintatavoitteille on yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden lisäksi asetettu hallitusohjelmasta ja strategia-asiakirjasta johdettuja tavoitteita ja mittareita, joilla kuvataan toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotoksien ja palvelujen laadun kehittymistä.

Tuotoksia ja laadunhallintaa kuvaavien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan myös luvussa 1.5 sekä henkisten voimavarojen hallintaa kuvaavien tulostavoitteiden toteutumista raportoidaan luvussa 1.6.

ELY-keskukset esitetään ELY-asetuksessa luetellussa järjestyksessä. ELY-keskuksista käytetään seuraavia lyhenteitä:

Uudenmaan ELY-keskus	UUD
Varsinais-Suomen ELY-keskus	VAR
Satakunnan ELY-keskus	SAT
Hämeen ELY-keskus	HÄM
Pirkanmaan ELY-keskus	PIR
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	KAS
Etelä-Savon ELY-keskus	ESA
Pohjois-Savon ELY-keskus	POS
Pohjois-Karjalan ELY-keskus	POK
Keski-Suomen ELY-keskus	KES
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	EPO
Pohjanmaan ELY-keskus	POH
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	POP
Kainuun ELY-keskus	KAI
Lapin ELY-keskus	LAP

Taulukoiden merkinnät: - = tietoa ei tuoteta, .. = tieto ei ollut saatavilla julkaisuaikana

Sanallisten mittareiden osalta tavoitteen toteutumista arvioidaan kolmiportaisella asteikolla: tavoite toteutui, tavoite toteutui osittain tai tavoite ei toteutunut.

Toteumatiedot on kuvattu seuraavilla symboleilla:

● = tavoite toteutui (vihreä ympyrä)

◆ = tavoite toteutui osittain (keltainen vinoneliö)

■ = tavoite ei toteutunut (punainen neliö)

1 Lisäämme elinvoimaa

Alla olevassa kappaleessa on kerrottu ensimmäisen strategisen painopisteen, Lisäämme elinvoimaa, alla olevien tulostavoitteiden toteumatiedot vuodelta 2024.

1.1 Uudistuva, kasvava, monipuolistuva ja kansainvälistyvä elinkeinotoiminta

Työllistyminen on nopeutunut ja rakennetyöttömyys pienentynyt

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	◆	■	●	■	◆	◆	◆	●	■	◆	■	●	●	●

Tavoite pohjautuu työvoimapalvelujen tehokkuuteen ja yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen, erityisesti työttömyyden alkuvaiheen palveluihin panostaminen on tärkeä. Tavoitteen saavutti kuusi ELY-keskusta, viisi saavutti tavoitteen osittain ja neljässä tavoite jäi toteutumatta. Haastava työmarkkinatilanne vaikeutti tavoitteen saavuttamista. Työvoiman kysyntä on ollut heikko ja talouden näkymät epävarmoja. Rakennetyöttömyys on kasvanut ja työllisyyden hoitamiseen kohdennetut määrärahat ovat niukentuneet. Toisaalta ostopalveluja on hyödynnetty onnistuneesti, rakennemuutostilanteet on hoidettu tehokkaasti ja työnantajalähtöisyys on auttanut löytämään uusia työllistymismahdollisuuksia.

Rakennetyöttömien määrä on laskenut

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
2022	54 026	12 443	5 006	12 075	12 602	8 863	3 596	6 867	5 983	9 165	2 975	3 997	10 643	1 572	4 792
2023	50 536	11 490	4 903	10 680	12 208	8 582	3 297	6 508	5 894	8 931	2 791	3 776	11 086	1 443	4 273
tav 2024	48 500	11 500	4 900	10 500	11 900	8 400	3 150	6 300	5 870	8 500	3 100	3 550	11 000	1 390	4 200
tot 2024	■	◆	■	◆	■	■	■	■	◆	■	●	■	■	■	●
	54 679	12 195	5 295	10 792	14 104	9 078	3 509	6 877	6 011	9 439	3 058	4 152	12 098	1 518	4 049

Rakennetyöttömyys on kasvanut useimmilla alueilla vuonna 2024 johtuen heikosta taloustilanteesta, työvoiman kysynnän laskusta ja työllisyysmäärärahojen niukkuudesta. Tavoitteeseen päästiin Etelä-Pohjanmaalla ja Lapissa. Etelä-Pohjanmaalla räätälöidyt ratkaisut ovat olleet tehokkaita ja Lapin työllisyyskehitys ollut hyvää viime vuodet.

Alueen yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä on vahvistettu

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	●	●	●	●	●	●	◆	◆	◆	●	◆	●

Tavoite on saavutettu varsin onnistuneesti. Team Finland -yhteistyötä on hyödynnetty yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukemisessa, luovien alojen kehittämistä on tuettu verkostoitumalla ja tiedottamisella ja erilaisia rahoitusmuotoja on hyödynnetty monipuolisesti yritysten kasvun ja kehittämisen tukemiseksi. Keskeisiä rahoitusmuotoja ovat olleet EAKR kehittämisavustus, maaseuturahoitus sekä yhteishankintakoulutus. AVEK:in luovien alojen rahoitushauista on tiedotettu aktiivisesti.

Luovien alojen ja kulttuurin elinvoimatekijöiden ja liiketoiminta-alueiden tunnistaminen on muutamalla alueella vielä kesken. Keski-Suomessa RekryKoulutuksia ei toteutettu täysin tavoitellusti, koska työvoimakoulutusten tarjontaa rajoitettiin määrärahasyistä.

ELY-keskusten yritysrahoitusta (yrityksen kehittämisavustus ja maaseudun yritysrahoitus) saaneiden yritysten liikevaihto kasvaa

Mittari: liikevaihtokerroin

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	7	10	10	36	15	15	10	10	5	22	11	11	8	3	4
tot 2024	 10	 18	 6	 25	 7	 16	 8	 8	 10	 23	 8	 9	 7	 19	 1

ELY-keskukset ovat myöntäneet yritysrahoitusta, kuten yrityksen kehittämisavustuksia ja maaseudun yritysrahoitusta, tukemaan yritysten kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on ollut parantaa yritysten kilpailukykyä ja edistää liiketoiminnan kasvua. Rahoitusta on myönnetty erityisesti investointeihin, jotka tukevat yritysten kehittämistä ja uudistamista.

Tavoitteen saavutti kuusi ELY-keskusta ja seitsemän ELY-keskusta saavutti tavoitteen osittain. Hämeen ja Pirkanmaan ELY-keskukset eivät päässeet tavoitteeseen. Hämeessä arvioitiin, että taloustilanteen epävarmuus on pitänyt yritysten kasvutavoitteet maltillisina ja Pirkanmaalla haasteeksi todettiin se, että RRF-rahoituksen ja yritysten kehittämispalvelujen loppumisen vuoksi iso joukko yrityksiä on jäänyt rahoituspalvelujen ulkopuolelle.

Maaseutu- ja biotalousyritykset ovat kehittäneet toimintaansa CAP-suunnitelman toimenpiteitä hyödyntäen

Mittari: kehitettyjen maaseutuyritysten ja biotalousyritysten lukumäärä (valtakunnallinen tavoite: 3 625 kpl CAP-rahoituskaudelle 2023–2027)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tot 2024	 8	 16	 5	 14	 11	 14	 8	 13	 11	 24	 28	 20	 8	 3	 13

Monet ELY-keskukset ovat tehneet odotuksia vastaavasti myönteisiä tukipäätöksiä, mutta maaseudun yritystukien kysyntä on monilla alueilla ollut ennakoitua vähäisempää. Kustannustason nousu, heikko suhdannetilanne ja yksityisen rahoituksen saatavuuden haasteet ovat johtaneet investointiaikeiden osalta varovaisuuteen.

Kansainvälistä osaamista hyödyntämällä edistetään yritysten kasvua ja kansainvälistymistä

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
														

ELY-keskukset ovat varsin hyvin onnistuneet toteuttamaan toimenpiteitä kansainvälisen osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistämiseksi. Keskeisiä toimia ovat olleet Work in Finland -palveluiden markkinointi ja hyödyntäminen, Talent Hub -verkostojen koordinointi, kansainvälisen työvoimatarpeen ennakointi, yritysten aktivointi ja tukeminen kansainvälisessä rekrytoinnissa sekä yhteistyö oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa. Näiden toimien avulla on madallettu työnantajien kynnystä kansainväliseen rekrytointiin ja parannettu kansainvälisten osaajien saatavuutta ja pitovoimaa.

Tavoitteeseen pääsivät suunnitellusti lähes kaikki ELY-keskukset. Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla arvioidaan, että valtion ja työllisyysalueiden kansainvälisen rekrytoinnin palvelujen yhteensovittaminen on vielä kesken.

Verkosto- ja kumppanuusyhteistyö on alueellisesti ja valtakunnallisesti vaikuttavaa

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Kaikki ELY-keskukset ovat saavuttaneet verkostojen toiminnalle asetetut tavoitteet. Verkostotyön tuloksena on aktivoitu yritysten kehittämishankkeita ja rahoitushakuja sekä useita osaamisen ja elinvoiman kehittämiseen tähtääviä hankkeita on käynnistetty.

Keskeisiä verkostoja ovat olleet TE-palvelujen siirron valmisteluverkostot, ennakointiverkostot, kotoutumisen kumppanuusverkostot, Team Finland -verkostot, jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen verkostot, työelämän laadun kehittämisverkostot, kulttuurin ja luovan talouden verkostot, ilmasto- ja kiertotalousverkostot sekä yritysrahoitus- ja kehittämishanketyöryhmät.

Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (maaseudut, saaristot, kaupungit)

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	◆	■	●	◆	●	●	◆	●	◆	●	◆	●

ELY-keskusten keskeisiä toimia alueiden elinkeinorakenteen monipuolistamisessa ovat olleet maaseuturahoituksen ja muiden rahoituslähteiden hyödyntäminen, yritysten kehittämisen ja investointien tukeminen sekä yhteistyö Leader-ryhmien, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa. Näiden toimien avulla on pyritty lisäämään uusia työpaikkoja, parantamaan alueiden elinvoimaisuutta ja kehittämään yritystoimintaa.

Yhdeksän ELY-keskusta arvioi tavoitteen toteutuneen suunnitellusti ja viisi ELY-keskusta arvioi tavoitteen toteutuneen osittain. ELY-keskukset ovat kohdanneet haasteita erityisesti rahoituksen kysynnässä ja yksityisen rahoituksen saatavuudessa. Osalla ELY-keskuksista maaseudun yritystukien kysyntä on jäänyt arvioitua alhaisemmaksi johtuen yritysten varovaisuudesta kehittää ja investoida epävarmassa suhdannetilanteessa. Myös yksityisen rahoituksen saatavuuden vaikeudet heijastuvat haluttomuuteen investoida.

Tulostavoitteen raportointiin liittyy haasteita. Hanke- ja yritystukien tietojärjestelmien kehitystyö viivästyi vuonna 2024 jonkin verran aikaisemmista suunnitelmista, minkä vuoksi maksatukset eivät ole edenneet tavoitteiden mukaisesti. Tämä heijastuu myös raportointiin, joka huomioi vain kohteet, joille on maksettu tukea. Tämän haasteen takia Pirkanmaan tavoite ei näyttäisi toteutuneen, mutta rahoituspäätöksiä on kuitenkin tehty yli asetetun tavoitteen.

TF-kansainvälistymispalveluihin (ml. kansainväliset rekrytointipalvelut) aktivoitujen ja osuviin kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrä kasvaa
ELY-keskusten liidit muille TF-toimijoille

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	150	45	20	80	45	35	20	30	15	20	15	20	33	10	20
tot 2024	◆	●	●	■	◆	●	●	●	●	●	●	●	■	●	◆
	53	50	30	58	14	63	55	56	15	23	17	22	26	13	12

ELY-keskusten liidit muille Team Finland -toimijoille -tavoitteessa 10 ELY-keskusta saavutti tavoitteen, kolme saavutti tavoitteen osittain ja kaksi ELY-keskusta jäi tavoitteesta. Uudenmaan ja Pirkanmaan tavoitteeseen oli sisällytetty TE-

toimiston työpanos, mutta toteumatiedossa se ei ole mukana. Business Finlandin uudelleenorganisointumisen vähensi liidien tarvetta Hämeessä ja Pohjois-Pohjanmaalla alavireinen taloustilanne vähensi hakemusten ja liidien määrää. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksella oli mahdollisuuksia rahoittaa hankkeita tavanomaista enemmän, mikä vähensi tarvetta ohjata asiakkaita muualle.

Kasvu CRM:ään kirjatut kv-neuvonnat

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	450	100	30	60	100	50	80	80	40	20	40	40	85	15	45
tot 2024	 235	 109	 103	 77	 112	 27	 70	 103	 58	 59	 61	 58	 115	 28	 73

Kansainvälistä neuvontaa annettiin ELY-keskuksissa pitkälti tavoitteen mukaisesti. Tavoite toteutui suunnitellusti 12 ELY-keskuksessa ja osittain kolmessa ELY-keskuksessa. Uudenmaan tavoitelukuun sisältyi myös TE-toimiston työpanos, mikä ei näy toteumatiedossa. ELY-keskuksen osalta tavoite saavutettiin myös Uudellamaalla. Kaakkois-Suomessa kv-neuvonnan tarve on ollut vähäistä johtuen mm. geopolitiittisesta tilanteesta. Etelä-Savossa aktiivisuuteen vaikutti TE24-uudistus.

1.2 Kasvavat tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostukset kaikilla alueilla

TKI-toimintaan liittyvä yritysten, korkeakoulujen ja muiden innovaatiotoimijoiden välinen yhteistyö on vahvistunut

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
														

Tavoitteeseen liittyvillä toimilla edistetään hallitusohjelman tavoitetta kasvattaa T&K-menoja 4 %:iin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä. Lähes kaikki ELY-keskukset ovat päässeet tavoitteeseen. Vain kaksi ELY-keskusta, Hämeen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset, arvioivat tavoitteen toteutuneen osittain. Keskeisiä toimia ovat olleet verkostoyhteistyön vahvistaminen, uusien TKI-verkostotoimintamallien edistäminen, puhtaan siirtymän edistäminen, TKI-rahoitusmahdollisuuksista tiedottaminen, liiketoimintaekosysteemien luominen ja yhteistyö oppilaitosten ja tutkimuslaitosten kanssa. Taloustilanteen varovaisuus heijastelee jossain määrin yritysten kehittämishalukkuuteen.

T&K-toimia sisältävien hankkeiden osuus (%) rahoitusta saaneista yritysten kehittämishankkeista on kasvanut (nuumerinen)

Mittari: T&K-toimia sisältävien hankkeiden osuus myönnetystä yrityksen kehittämisavustushankkeista, %-osuus (RR-ELY-keskukset yrityksen kehittämisavustus).

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024				60			60			50			36		
tot 2024				 70			 55			 64			 53		

Rakennerahasto-ELY-keskuksiin kohdistuvassa tavoitteessa kolme ELY-keskusta saavutti tavoitteen ja Etelä-Savo jäi hivenen tavoitteesta.

T&K-toimiin aktivoitujen ja ohjattujen yritysten määrä on kasvanut

Mittari: T&K-toimiin liittyvät aktiviteetit ja liidit, kpl

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	20	45	20	75	45	40	50	40	35	35	25	20	98	25	40
tot 2024	● . 209	● . 67	● . 49	■ . 53	◆ . 36	● . 80	● . 214	● . 68	● . 40	● . 66	● . 60	● . 63	◆ . 94	● . 28	● . 193

ELY-keskukset ovat ohjanneet T&K-toimiin yrityksiä lähes tavoitellusti. Hämeen ELY-keskuksen alueella yritysten T&K-aktiivisuus oli heikkoa, mihin on alueella tartuttu. Taloustilanteen yleisellä alavireydellä on myös vaikutuksia yritysten kehittämishalukkuuteen, mikä on havaittu mm. Pohjois-Pohjanmaalla.

1.3 Nouseva sekä talouden uudistumista, työllisyyttä ja hyvinvointia edistävä väestön koulutus- ja osaa- mistaso

Koulutustarjonta vastaa paremmin elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	◆	●	◆	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Koulutustarjontaa on varsin onnistuneesti kohdennettu alueellisiin tarpeisiin eri puolilla Suomea. Vain kaksi ELY-keskusta arvioi tavoitteen toteutuneen osittain johtuen rahoituksen niukkuudesta ja taloudellisesta epävarmuudesta. Keskeisiä keinoja ovat olleet mm. työvoimakoulutus, yhteishankintakoulutukset sekä alueellinen ennakointitoiminta. Paikallinen yhteistyö sidosryhmien kanssa on ollut tiivistä.

1.4 Saavutettavat ja hyvin saatavilla olevat palvelut

ELY-keskukset ovat edistäneet parempien tietoliikenneyhteyksien saatavuutta

Mittari: Maaseuturahaston laajakaistainvestoinnit (kpl).

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	0	1	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	5
tot 2024	● . 0	● . 2	◆ . 0	■ . 0	◆ . 0	● . 0	■ . 0	◆ . 0	◆ . 0	● . 2	■ . 0	◆ . 0	◆ . 0	● . 1	◆ . 0

Maaseudun laajakaistainvestointeja on toteutettu vaihtelevasti. Tavoitteen toteutumisesta on haasteellista, sillä to-
teumatiedon kertyminen edellyttää, että hyväksytystä hankkeesta on maksettu vähintään yksi maksuerä.

Jos tarkastellaan rahoitettujen laajakaistahankkeiden määrää, voi sanoa, että suurin osa ELY-keskuksista on kuitenkin rahoittanut tavoitteen mukaisen määrän hankkeita, mutta niistä ei ole vielä ollut toteutuneita maksatuksia. Hämeen ELY-keskuksen osalta on myös todettu, että investointihankkeet ovat pitkäkestoisia ja osa suunnitelluista hankkeista toteutuu ilman julkista tukea.

1.5 Kuntien työvoimapalveluita hyvin tukeva valtion aluehallinto

Alueelliset yhteistyö- ja seurantakeskustelut tukevat työllisyysalueiden toimintaa sujuvassa yhteistyössä

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	●	●	●	◆	●	●	●	●	●	●	●	●

Alueellisten yhteistyö- ja seurantakeskustelujen jatkuvan toimintamallin valmistelu on edennyt hyvin eri puolilla Suomea. ELY-keskukset ja KEHA-keskus ovat yhdessä luoneet toimintamallin keskustelujen järjestämiseksi ja niihin liittyvän tiedon tuottamiseksi. Vuonna 2024 käydyt keskustelut ovat tukeneet työllisyysalueiden toimintaa ja edistäneet yhteistyötä eri toimijoiden välillä sekä luoneet hyvän pohjan pysyvälle toimintamallille. Toimintamallien kehittäminen on vielä joillakin alueilla kesken, mutta yleisesti ottaen valmistelut ovat edenneet suunnitellusti.

Uuden asiakaspalvelumallin toimeenpano tehostuu

Tulostavoitteena olevasta, uuden työvoimapalvelumallin mukaisesta alkuhaastattelujen toteutumisesta viiden arkipäivän kuluessa työnhaun alkamisesta, ei ollut toteumatietoja saatavissa.

1.6 Kokonaiskestävä, kilpailukykyinen ja häiriöitä sietävä ruokajärjestelmä

Maatilat hyödyntävät CAP-työkaluja toimintansa uudistamiseksi

Mittari: Rakenneuudistuksiin ja uudenaikaistamiseen tukea saavien maatilojen osuus (CAP-suunnitelma, tulosindikaattori R.9)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	2,90	4,00	3,02	5,00	3,02	4,00	2,60	2,60	3,00	4,50	6,50	8,10	3,10	3,30	3,50
tot 2024	■ 0,80	◆ 1,40	◆ 1,30	■ 1,00	◆ 0,90	◆ 0,60	■ 0,90	◆ 1,70	◆ 0,70	◆ 3,40	■ 2,00	■ 1,30	◆ 1,70	◆ 1,70	◆ 0,90

ELY-keskukset arvioivat, että maatilarahoituksen kysyntä on ollut hyvää ja avustuksia on myönnetty tavoitteen mukaisesti. Toteumien kertyminen kuitenkin edellyttää, että hyväksytyistä hankkeista on maksettu vähintään yksi maksuerä. Koska rahoituskausi oli maksujen osalta vasta alkutekijöissä vuonna 2024, myös toteuma oli tässä vaiheessa alhainen.

1.7 Kestävää kasvua ja saavutettavuutta tukeva liikennejärjestelmä

Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Alemman tieverkon käytettävyys turvataan ja kuntoa on parannettu yksittäisillä kriittisimmillä osuuksilla

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	-	-	●	●	-	●	-	●	●	-	●	-	●

Kaikki ELY-keskukset ovat päässeet väylänpidon toimenpiteitä koskevaan tavoitteeseen. Väylänpidon toimenpiteet ovat edenneet pääosin suunnitellusti ja asiakastarpeet on huomioitu hyvin. Haasteita ovat aiheuttaneet korjausvelka, siltojen kunto ja vaihtelevat keliolosuhteet, mutta lisärahoitus on auttanut parantamaan tilannetta.

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon kesäkaudella on kasvanut

Mittari: Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon kesäkaudella (asteikko 1–5)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	2,8	2,8	-	-	2,8	2,8	-	2,8	-	2,8	2,8	-	2,8	-	2,8
tot 2024	● 2,9	■ 2,7	-	-	● 2,9	● 2,9	-	● 3,0	-	■ 2,7	● 2,8	-	● 3,0	-	● 3,0

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon talvikaudella on kasvanut

Mittari: Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon talvikaudella (asteikko 1–5)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	2,8	2,8	-	-	2,8	2,8	-	2,8	-	2,8	2,8	-	2,8	-	2,8
tot 2024	● 2,9	● 2,8	-	-	● 2,9	● 2,8	-	● 2,9	-	● 2,9	■ 2,7	-	● 3,0	-	● 2,9

ELY-keskukset ovat päässeet varsin hyvin tienkäyttäjien tyytyväisyyttä koskeviin tavoitteisiin. Kesäkautta koskevassa tavoitteessa Varsinais-Suomi ja Keski-Suomi jäivät tavoitetasosta vain 0,1 yksikköä. Talvikauden osalta vain Etelä-Pohjanmaa jäi hieman asetetusta tavoitteesta.

Asiakastyytyväisyyteen vaikuttaa ennen muuta päällysteiden kunto, johon ollaan yleisesti ottaen tyytymättömiä. Korjausvelkarakalla on saatu päällystemäärää lisättyä, mikä oletettavasti parantaa myös tienkäyttäjien kokonaisarviota.

2 Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Alla olevassa kappaleessa on kerrottu toisen strategisen painopisteen, Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää, alla olevien tulostavoitteiden toteumatiedot vuodelta 2024.

2.1 Talouden rakennemuutosta ja kasvua sekä luonnonvarojen kestävää käyttöä tuleva puhdas siirtymä

Yritystoiminnan tukeminen puhtaaseen siirtymään: puhtaan siirtymän investointien määrä on kasvanut

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	◆	●	◆	◆	●	◆	◆	◆	●	●	●	●

ELY-keskukset ovat onnistuneet monin paikoin edistämään puhtaan siirtymän investointeja ja ilmastotoimia. Erityisesti yritysten neuvonta, rahoitusmahdollisuuksista tiedottaminen ja yhteistyö eri sidosryhmien kanssa ovat olleet keskeisiä onnistumistekijöitä. Haasteita on edelleen, mutta aktiivinen viestintä ja yhteistyö ovat auttaneet edistämään puhtaan siirtymän investointeja.

ELY-keskukset ovat kohdanneet haasteita erityisesti rahoitushakemusten vähäisyydessä, vireillä olevien hankkeiden etenemisessä, yritysten tietoisuuden lisäämisessä, sidosryhmien tyytyväisyydessä, resurssien riittävytydessä sekä yhteistyössä ja tiedonjaossa. Näiden haasteiden ratkaisemiseksi on tehty toimenpiteitä, kuten lisähenkilöstön rekrytointia, webinaarien ja infotilaisuuksien järjestämistä sekä monikanavaista viestintää.

Puhtaan siirtymän hankkeita on edistetty ennakkollisuuden ja viranomaisyhteistyön kautta

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Tavoitteena on, että puhtaan siirtymän investointien toteutus vauhdittuu, ja että viranomaiskäsittelyt ovat ennakoitavia, laadukkaita ja asiantuntevia. Puhtaan siirtymän etusijahankkeet sekä tarvittavat menettelyt ja viranomaisyhteistyö pyritään tunnistamaan aikaisessa vaiheessa. Ilmastomuutoksen huomioiminen viranomaisprosesseissa tulisi olla johdonmukaista ja luonteva osa kokonaisuuden arviointia. Tavoitteena on myös, että kokonaisvaikutusten arvioinnin asiantuntemus kehittyy ja asiantuntemus puhtaan siirtymän hankkeista säilyy ja lisääntyy.

Kaikki ELY-keskukset ovat onnistuneet tavoitteen mukaisesti edistämään puhtaan siirtymän hankkeita ennakkollisuuden ja viranomaisyhteistyön kautta. Ennakkoneuvottelut ja neuvonpidot olivat ELY-keskuksissa toimivia käytäntöjä, ja hankkeisiin liittyvää yhteistyötä ELY-keskuksen sisällä on lisätty. Hankkeisiin liittyvät viranomaisprosessit on hoidettu viivytyksettä.

2.2 Hiilinegatiivisuutta ja luontokadon pysäyttämistä kohti on edetty tavoitteiden mukaisesti

Ilmastotyön vaikuttavuus alueella kasvaa

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Kaikki ELY-keskukset ovat onnistuneet edistämään ilmastotyön vaikuttavuutta ja saavuttaneet asetetut tavoitteet. Tavoitteisiin on päästy mm. ilmastovaikutusten arvioinnin, tulvariskien hallinnan, vihreän siirtymän investointien ja alueellisen yhteistyön kautta. ELY-keskukset ovat myös onnistuneesti integroineet ilmastovaikutusten arvioinnin osaksi virkatyön prosesseja, mikä varmistaa, että ilmastovaikutukset otetaan huomioon päätöksenteossa. Haasteita ovat aiheuttaneet mm. ilmastoriskien hallinta ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, mutta aktiivinen yhteistyö ja rahoitus ovat auttaneet edistämään tavoitteita.

ELY-keskukset vauhdittavat kiertotaloutta alueella

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	◆	●	●

ELY-keskukset ovat aktiivisesti edistäneet kiertotaloutta eri puolilla Suomea ja saavuttaneet tavoitteet hyvin. Ainoastaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus arvioi tavoitteen toteutuneen vain osittain, koska EAKR-hankemäärät jäivät odotetusta määrästä.

ELY-keskukset ovat suunnitellusti edistäneet valtakunnallinen jätesuunnitelma VALTSUn kiertotaloutta koskevia tavoitteita ja toimenpiteitä yhteistyössä alueellisten jätehuollon yhteistyöryhmien kanssa. EAKR-rahoituksella tuettiin pk-yritysten energiatehokkuutta ja kiertotaloutta edistäviä hankkeita. Maaseuturahastosta tuetuilla kehittämishankkeilla ja yritystuilla edistettiin kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntämistä yrityksissä. Ravinnekiertotuen avulla pyrittiin vähentämään vesistöjen fosforikuormitusta kustannustehokkaasti.

ELY-keskukset toimivat aktiivisesti eri verkostoissa, kuten bio- ja kiertotalouden TKI-foorumeissa, ja edistävät yhteistyötä julkisen sektorin, elinkeinoelämän ja tutkimusorganisaatioiden välillä. Alueelliset jätehuollon yhteistyöryhmät koordinoivat kiertotalouden edistämistoimia ja seuraavat niiden toteutumista.

Luonnon monimuotoisuutta vaalitaan ja vahvistetaan

Mittari: Luonnonsuojelualueiden toteutus (hehtaarit)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
2022	854	7153	-	641	791	770	681	1193	842	552	1432	-	3053	1792	1890
2023	745	1427	-	588	652	786	412	797	615	571	1540	-	2730	972	2762
tav 2024	700	1500	-	510	700	500	500	650	650	700	1200	-	800	715	100
tot 2024	● 1 078	◆ 1 208	-	◆ 493	◆ 653	◆ 454	● 562	◆ 635	◆ 375	■ 328	● 1 183	-	● 2 083	● 795	● 3 803

Luonnonsuojelualueiden toteutuksen osalta tavoitetaso ylittyi kuudessa ELY-keskuksessa ja vastaavasti kuusi ELY-keskusta pääsi lähelle tavoitetta. Tavoitteen saavuttamisessa keskeinen haaste oli heikentynyt rahoitustilanne, sillä kysyntää vaikuttaisi olevan. Keski-Suomessa haasteena oli henkilöstöresurssien riittämättömyys ja kohteiden pienialaisuus.

Luontotyyppjä ja lajisuojelua on edistetty

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	-	●	◆	●	◆	●	◆	●	◆	-	●	●	●

Luontotyyppien ja lajisuojelun edistämisessä on edetty pitkälti tavoitteen mukaisesti. Yhdeksän ELY-keskusta arvioi tavoitteen toteutuneen täysin ja neljä ELY-keskusta arvioi tavoitteen toteutuneen osittain. Keskeisiä toimia ovat olleet Helmi-ohjelman ennallistamis-, hoito- ja kunnostustoimenpiteet eri elinympäristöissä, kuten lintuvesillä, soilla, metsissä, perinnebiotoopeilla ja pienvesissä, METSO-ohjelman metsäalueiden suojelutoimenpiteet, uuden luonnonsuojelulain mukaiset luontotyyppien inventoinnit ja rajauspäätökset sekä vieraslajien torjunta.

Tavoitteista jäätin joillakin alueilla mm. henkilöstövaihdosten, kustannusten nousun ja konkreettisten kunnostuskohteiden puuttumisen takia.

2.3 Haitallisten päästöjen väheneminen ja ilmastoriskien hallinta

Vesienhoidon ja merenhoidon toimenpideohjelmat ovat toteutuneet

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	◆	-	●	●	●	●	●	●	●	●	-	●	●	●

Tavoitteena on parantaa pinta- ja pohjavesien sekä meriympäristön tilaa ja vesiluonnon monimuotoisuutta alueellisen yhteistyön ja vaikuttavien toimenpiteiden avulla. ELY-keskukset ovat edenneet tavoitekokonaisuudessa hyvin ja tavoitteisiin päästiin täysin lähes kaikissa ELY-keskuksissa. Varsinais-Suomessa toimenpideohjelmien arvioidaan etenevän liian hitaasti.

Pilaantuneista maa-alueista johtuvien riskien vähenemistä seurataan selvityskohteiden määrän avulla

Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostustehtävä on keskitetty Pirkanmaan ELY-keskukseen. Pilaantuneiden alueiden selvityskohteita on valmistunut järjestämistehtävänä 20 kappaletta ja avustuskohteina 15 kappaletta, eli yhteensä 35 kpl. Avustushakemuksista on annettu 5 kielteistä päätöstä. Kaikkiaan selvityskohteita on käsitelty 40 kpl eli tavoiteltu vähimmäismäärä.

Pilaantuneista maa-alueista johtuvien riskien vähenemistä seurataan puhdistuskohteiden määrän avulla

Pilaantuneiden alueiden puhdistuskohteita on valmistunut 5 kappaletta ja avustuskohteita 10 kappaletta. Avustushakemuksista on annettu 7 kielteistä päätöstä. Kaikkiaan selvityskohteita on käsitelty 15 kpl, tavoitellun vähimmäismäärän ollessa 10 kpl.

2.4 Ihmisten hyvinvointia, luontosuhdetta sekä sujuvaa ja turvallista arkea tukeva rakennettu ympäristö

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat ja yhdyskuntarakenne on kestävä

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	-	●	●	●	●	●	◆	●	●	-	●	●	●

Tavoitteena on ollut vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriperimänsä arvoja, parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia sekä sopeutua ilmastonmuutoksen seurauksiin. ELY-keskukset ovat päässeet hyvin tavoitteeseen, ainoastaan Pohjois-Karjalassa tavoitteen arvioidaan toteutuneen osittain. ELY-keskukset ovat edistäneet tavoitetta mm. osallistumalla viranomais- ja työneuvotteluihin, maankuntakaavoitukseen, tie- ja ratasuunnitelmien ohjausryhmiin, YVA- ja SOVA-menettelyihin sekä MAL-työhön.

Kaavoitus edistää ilmastokestävyyttä ja puhdasta siirtymää

[illegible]

ELY-keskukset ovat tukeneet kuntien alueidenkäytön suunnittelua, ja osaltaan edistäneet kaavoituksen ilmastokestävyyttä ja puhdasta siirtymää. Kaikki ELY-keskukset arvioivat päässeensä asetettuihin tavoitteisiin. Ilmastovaikutusten arviointi, tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden kaavoitus sekä puhtaan siirtymän hankkeiden ennakkoneuvonta ovat olleet keskeisiä keinoja tavoitteen edistämisessä.

3 Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Alla olevassa kappaleessa on kerrottu kolmannen strategisen painopisteen, Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta, alla olevien tulostavoitteiden toteumatiedot vuodelta 2024.

Turvaamme kriittisten toimintojen jatkuvuuden vastuualueilla normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa huoltovarmuus huomioiden

[illegible]

Tavoite on toteutunut käytännössä kaikissa ELY-keskuksissa. Lapin ELY-keskus arvioi mahdollisia haasteita olevan kalustovarausten osalta. ELY-keskukset ovat tehneet tiivistä yhteistyötä muiden ELY-keskusten, viranomaisten, huoltovarmuuskriittisten yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa. ELY-keskukset ovat osallistuneet alueellisiin ja valtakunnallisiin valmiusharjoituksiin, kuten Taisto-kyberturvallisuusharjoitukseen ja paikallispuolustusharjoituksiin. ELY-keskusten valmiussuunnitelmat ovat ajan tasalla, ja valmiustoimikunnat kokoontuvat säännöllisesti. Kriittisille toimintoille on laadittu jatkuvuussuunnitelmat, ja henkilöstöä on koulutettu varautumiseen.

Alueille on perustettu alkutuotannon varautumisryhmiä, jotka seuraavat ja kehittävät alkutuotannon varautumista. Viljelijöille on järjestetty varautumiskoulutusta yhteistyössä kuntien maaseutuhallinnon kanssa. Vesihuollon varautumista on edistetty ja vesistörakenteiden perusparannushankkeilla varmistettu rakenteiden toimivuus erityisesti häiriötilanteissa.

4 Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Alla olevassa kappaleessa on kerrottu neljännen strategisen painopisteen, Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta, alla olevien tulostavoitteiden toteumatiedot vuodelta 2024.

4.1 Valvonta on vaikuttavaa ja oikea-aikaista

Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteutuminen (%)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
2022	76	94	-	91	100	99	92	97	95	97	58	-	95	100	78
2023	98	99,9	-	100	100	95	97,4	100	100	100	50	-	96	100	91,3
tav 2024	100	100	-	100	100	100	100	100	100	100	100	-	100	100	100
tot 2024	 92	 100	-	 100	 100	 96	 99	 100	 100	 95	 66	-	 100	 100	 96

Ympäristösuojelulain mukainen valvontaohjelma toteutui tavoitteen, 100 %, mukaisesti seitsemässä ELY-keskuksessa. Viidessä ELY-keskuksessa jäätin hieman tavoitteesta. Etelä-Pohjanmaan kohdalla valvontakohteiden suuri määrä ja muut valvontaviranomaisia työllistävät hankkeet ovat vieneet varsinaisille määräaikaistarkastuksille suunniteltua työaikaa.

Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus

Mittari: Säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus on vähintään 90 %

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
tot 2024	 95	 97	 95	 86	 97	 93	 90	 94	 88	 91	 91	 94	 87	96	88

Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
tot 2024	 101	 105	 94	 111	 104	 100	 99	 98	 103	 100	 106	 101	 103	91	97

Toteuma on keskiarvo maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteutumisesta. Maatalouden valvontasuunnitelmat ovat kaikissa ELY-keskuksissa toteutuneet täysimääräisesti. Valvontoja on myös siirtynyt tulevalle vuodelle jonkun verran.

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteilla (kpl)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
2022	482	259	-	-	119	98	-	191	-	108	142	-	140	-	58
2023	429	224	-	-	120	74	-	176	-	100	167	-	137	-	61
tav 2024	460	244	-	-	130	98	-	177	-	100	150	-	134	-	67
tot 2024	● 414	● 224	-	-	● 127	● 87	-	● 169	-	● 98	■ 152	-	● 114	-	● 59

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteilla on koko maan tasolla jatkunut laskusuunnassa. ELY-keskuskohtaiset tavoitteet toteutuivat muualla paitsi Etelä-Pohjanmaalla, jossa tavoitteesta jäätin hiukan, mutta sielläkin onnettomuuksien määrä väheni edellisvuodesta.

4.2 Maahanmuuttaneiden kotoutuminen ja työllistyminen nopeutuvat ja tehostuvat

Kotoutuminen ja työllistyminen tapahtuvat nopeasti ja maahanmuuttajien omaa vastuuta lisäävästi

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	●	■	◆	●	●	◆	◆	◆	●	●	●	●

Kymmenen ELY-keskusta on saavuttanut tavoitteen suunnitellusti, neljä ELY-keskusta onnistui tavoitteessa osittain ja yksi ELY-keskus arvioi, että tavoitetta ei saavutettu.

Tulostavoitetta tukevat toimet vaihtelevat alueittain, mutta lakimuutoksista on informoitu aktiivisesti, työllisyysaluetta on tuettu kotoutumispalvelujen hankinnassa ja verkostoyhteistyössä on korostettu maahanmuuttajien omaa vastuuta kotoutumisestaan. Erityistä huomiota on kiinnitetty kansainvälistä suojelua saaviin ja maahanmuuttajanaiisiin. Kaksikielistä palvelua on ollut hyvin tarjolla.

Taloustilanteen takia maahanmuuttajien työllistyminen on heikentynyt, mutta esim. Varsinais-Suomessa ulkomaa-laisten pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt. Maahanmuuttajien kotoutumista on omalta osaltaan vaikeuttanut tarjolla olevan kotoutumiskoulutuksen riittämätön määrä. Pirkanmaalla tavoite jäi toteutumatta, koska kotouttuja-asiakkaiden määrä kasvoi merkittävästi ja kotoutumiskoulutuksen jonot kasvoivat. Maahanmuuton ja kotoutumisen seuranta on tehty aktiivisesti, mutta tietopohjassa on vielä parannettavaa.

Alueelliseen yhteistyöhön, kansainvälistä suojelua saavien vastaanottoon ja rinnakkaisyhteiskuntien torjumiseen sekä hyvien väestösuhteiden edistämiseen panostetaan

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	●	●	●	●	●	●	◆	◆	●	●	●	●

ELY-keskukset ovat pääsääntöisesti onnistuneet vahvistamaan tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuudesta ja velvoittavuudesta sekä tukemaan kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien torjumisessa ja hyvien

väestösuhteiden edistämisessä. Alueelliset etnisten suhteiden neuvottelukunnat ETNO ovat olleet asiassa aktiivisia, jonka lisäksi ELY-keskuksilla on ollut aktiivista verkostoyhteistyötä mm. järjestöjen kanssa. Rinnakkaisysteiskuntien syntymisen torjumiseen ELY-keskuksilla on rajallisesti keinoja käytössä, jonka vuoksi järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää.

5 Tulohajauksessa huomioitavat valtionhallinnon yhteiset teemat

Seuraavassa kappaleessa on valtionhallinnon yhteisten teemojen alla olevien tulostavoitteiden toteumatiedot vuodelta 2024.

5.1 Digitalisaation edistäminen/Turvalliset, luotettavat ja yhteen toimivat digitaaliset palvelumme ovat asiakaslähtöisiä ja sujuvoittavat prosesseja

Toimintaprosesseja sujuvoitetaan digitalisaation keinoin

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	●	●	◆	●	●	●	●	◆	◆	◆	●	●	◆

ELY-keskuksille yhteisessä digitalisaatiotavoitteessa pyritään siihen, että ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaiden käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-tehtävällä) tähän kehitystyöhön. Tavoitteen mukaan ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa, tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.

ELY-keskukset arvioivat pääsääntöisesti olleensa aktiivisia tavoitteen edistämisessä. Toisaalta on todettu, että ELY-keskuksille ei ole tarjottu riittävästi osallistumismahdollisuuksia järjestelmien kehittämistyöhön ja tavoitteen toteutuminen on pitkälti KEHA-keskuksen vastuulla. Järjestelmistä saaduissa asiakas- ja käyttäjäpalautteissa on myös havaittu järjestelmien käytettävyyteen liittyviä kehittämistarpeita.

5.2 Tietojohtamisen kehittäminen

Tiedolla johtamisen osa-alue: kattava ja laadukas tiedonhallinta

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	◆	●	◆	◆	●	●	◆	◆	◆	◆	◆	●	●	●

Tavoitteena on ollut toteuttaa kattavasti ELY-keskusten tietotarvekartoitus, jossa huomioidaan vuoden 2025 muutokset kuten TE-palvelu-uudistus.

Tavoite on jäänyt vuoden 2024 osalta vielä osittain toteutumatta. Tietojohtamisen tavoitteet ovat vielä uusia ja vuonna 2024 kehittämistyö otti uusia askeleita ja yhteistyötä TEM:n ja KEHA-keskuksen kanssa tiivistettiin. Tietotarvekartoitusprosessia valmisteltiin ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen yhteistyönä osana aluehallintouudistuksen toimenpianoa ja toteutus siirtyi vuodelle 2025.

Tiedolla johtamisen osa-alue: systemaattinen tiedolla johtaminen

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	◆	◆	◆	●	◆	●	●	●	●	◆	◆	●	●	●

Systemaattisen tiedolla johtamisen tavoitteeseen on liittynyt yhtenä osana tiedon hyödyntämisen nykytilan arviointi, jossa toteutettiin syksyllä 2024 arviointikeskustelut TEM:n tietojohdamisen verkostossa sovellettavan mallin mukaisesti. Asiakastiedon parempaa hyödyntämistä palvelevan jatkuvan mittaamisen ja tekoälyä hyödyntävän järjestelmän käyttöönottoa edistettiin KEHA-keskuksen ja ELY-keskusten yhteistyönä, mutta suurimmat kehitysaskeleet tiedon hyödyntämisessä päästään ottamaan vuoden 2025 aikana. Yhteisen tilannekuvan rakentamisessa sekä kattavan ja systemaattisen dialogikäytännön osalta ollaan vielä pääosin lähtökuopissa.

Tiedolla johtamisen osa-alue: henkilöstön osaamisen ja kyvykkyyden kehittäminen

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
◆	◆	●	●	●	●	●	●	◆	●	◆	●	◆	●	◆

Tiedolla johtamiseen kytkeytyvän osaamisen ja kyvykkyyden tavoitetta on edistetty hyödyntämällä eOppivan koulutusmateriaalia ja järjestämällä ELY-keskuksissa omia tilaisuuksia henkilöstölle. Työ on edennyt hyvään suuntaan ja yli puolet ELY-keskuksista arvioi tavoitteen toteutuneen.

5.3 Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen
Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun laatua on kehitetty

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	●	◆	●	●	●	●	◆	◆	●	◆	◆	●	●	◆

Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun perustaso arvioitiin vuonna 2023 ja tavoitteena on parantaa tasoa kohti tasoa 3 ja kehittää yhdenvertaisuussuunnittelun laatua. Yhdeksän ELY-keskusta on parantanut yhdenvertaisuussuunnittelun laatua tai pysynyt tasolla 3. Toisaalta kuusi ELY-keskusta arvioi tavoitteen toteutuneen osittain, vaikka tavoitteen eteen onkin tehty toimenpiteitä.

Tietoisuutta tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi on lisätty

UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
●	◆	◆	●	◆	●	●	■	●	■	■	●	●	●	◆

Tavoitteen edistämiseksi oli alkuperäisenä suunnitelmana, että KEHA-keskus järjestää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutuksen ELY-keskusten johdolle. Vuoden aikana suunnitelmiin tuli muutos ja KEHA-keskus rakensi eOppivaan perehdytyskoulutuksen, joka avattiin suoritettavaksi koko henkilöstölle. eOppivan perehdytyskoulutuksen katsottiin kuitenkin vastaavan tähän alkuperäiseen tarpeeseen.

Kolme ELY-keskusta arvioi, että tavoite ei toteutunut ja neljä ELY-keskusta arvioi, että tavoite toteutui vain osittain - juuri siitä syystä, että tavoitteeseen kirjattua koulutusta ei järjestetty alkuperäisessä muodossaan. KEHA-keskus on parantanut viestintää aiheesta ja tuottanut myös intranettiin omat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus -sivut, jossa olevaa materiaalia on hyödynnetty aktiivisesti.

5.4 Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet

Asiakaspalvelutyytyväisyys (asteikko 1–5)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20	4,20
tot 2024	 3,93	 4,25	 4,53	 4,04	 4,12	 4,42	 4,02	 4,24	 4,17	 3,94	 4,37	 4,41	 4,24	4,3	4,26

Asiakastyytyväisyydelle asetettuun yhteiseen tavoitetasoon pääsi yhdeksän ELY-keskusta ja kuusi jäi tavoitteesta jonkin verran. Vastausmäärät vaihtelivat ELY-keskuksittain (Lappi n=31, Pohjanmaa n=216). ELY-keskusten asiakaspalvelutyytyväisyydestä on tarkempi analyysi toimintakertomuksen luvussa 1.5.2.

Ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössäni (VM Baro, asteikko 1–5)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	4,40	4,30	4,52	4,00	4,20	4,20	4,10	4,34	4,20	4,15	4,20	4,50	4,25	4,17	4,20
tot 2024	 4,28	 4,21	 4,54	 4,14	 4,11	 4,13	 4,08	 4,22	 4,10	 4,17	 4,26	 4,44	 4,18	4,14	4,16

Ihmisten yhdenvertaisuuden toteutumisen tavoitetasoon pääsi neljä ELY-keskusta ja 11 jäi tavoitteesta hieman.

Ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössäni eri ikäisten kohdalla (VM Baro, asteikko 1–5)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	4,40	4,30	4,50	4,00	4,20	4,30	4,10	4,40	4,30	4,18	4,20	4,50	4,30	4,19	4,20
tot 2024	 4,23	 4,16	 4,41	 3,93	 4,07	 4,24	 4,11	 4,06	 4,30	 4,13	 4,14	 4,42	 4,20	4,24	4,13

Tavoitteen saavutti kolme ELY-keskusta ja 12 jäi hieman tavoitteesta. Hämeen ELY-keskusta lukuun ottamatta kaikkien ELY-keskusten keskiarvo oli yli neljän.

Ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössäni eri vähemmistöryhmien kohdalla (VM Baro)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
tav 2024	4,40	4,25	4,43	4,00	4,20	4,20	4,10	4,20	4,20	4,19	4,20	4,40	4,25	4,14	4,20
tot 2024	 4,09	 4,09	 4,38	 3,87	 4,06	 4,16	 4,00	 4,04	 3,97	 4,06	 4,01	 4,29	 4,18	4,06	3,92

Kaikki ELY-keskukset jäivät hieman tavoitteesta. 12 ELY-keskuksessa keskiarvo oli yli neljän, kolmessa ELY-keskuksissa hieman alle neljän.

6 Voimavarojen hallinta

6.1 Henkilöstövoimavarojen edistämisen tavoitteet

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittymistä on kuvattu tarkemmin toimintakertomuksen luvussa "1.6.1.2 ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen työhyvinvointi".

Henkilöstön kokonaistyytyväisyys paranee (VM Baro)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
2022	3,96	3,82	3,99	3,76	3,93	3,84	3,69	3,89	3,86	3,73	3,85	4,02	3,76	3,90	3,92
2023	3,99	3,92	4,19	3,83	3,70	3,84	3,78	3,98	3,83	3,73	3,87	4,15	3,90	3,96	3,97
tav 2024	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,70	3,60	3,90	3,70	3,70
tot 2024	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	3,91	3,84	4,22	3,80	3,78	3,86	3,80	3,91	3,87	3,73	3,89	4,26	3,91	3,91	3,94

Kaikki ELY-keskukset saavuttivat henkilöstön kokonaistyytyväisyyden kasvun tavoitteen.

Työhyvinvointi paranee (VM Baro)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
2022	8,29	8,13	8,44	8,14	8,19	8,26	8,01	8,24	8,26	8,02	8,09	8,27	8,13	8,19	8,24
2023	8,31	8,15	8,36	8,18	7,87	8,22	8,10	8,24	8,10	7,95	8,11	8,33	8,30	8,33	8,30
tav 2024	8,50	8,15	8,36	8,20	8,00	8,00	8,10	8,30	8,10	8,00	8,10	8,40	8,30	8,35	8,30
tot 2024	◆	◆	●	◆	●	●	●	◆	●	◆	◆	●	●	◆	●
	8,29	8,14	8,51	8,14	8,06	8,13	8,25	8,20	8,23	7,99	8,08	8,56	8,39	8,31	8,31

Työhyvinvointi paranee -tulostavoitteen saavutti kahdeksan ELY-keskusta ja seitsemän saavutti osittain. Asetetut tavoitetasot vaihtelivat ELY-keskuksittain (8,00–8,50).

Johtaminen paranee (VM Baron johtamisindeksi)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP
2022	3,84	3,71	4,02	3,61	3,76	3,77	3,59	3,74	3,73	3,65	3,75	4,02	3,67	3,76	3,82
2023	3,95	3,85	4,18	3,73	3,59	3,71	3,72	3,89	3,64	3,65	3,72	4,21	3,84	3,82	3,85
tav 2024	3,90	3,70	4,07	3,60	3,40	3,50	3,70	3,80	3,80	3,40	3,70	4,20	3,80	3,70	3,80
tot 2024	◆	●	●	●	◆	●	●	●	◆	●	●	●	●	●	◆
	3,68	3,75	4,38	3,66	3,37	3,78	3,76	3,88	3,76	3,66	3,78	4,33	3,89	3,75	3,65

Tavoitteen saavutti täysin 11 ELY-keskusta. Asetetut tavoitetasot vaihtelivat ELY-keskuksittain (3,4–4,2).

7 KEHA-keskuksen tulostavoitteiden toteumatiedot

Kuntien työvoimapalveluita hyvin tukeva valtion aluehallinto	
TE24, KOTO24 ja KEHA24 -uudistusten toimeenpano ja TE24-uudistukseen liittyvä järjestämisvastuun siirto ovat edenneet tavoitteen mukaisesti	● ■
KEHA-keskus on osaltaan yhteistyössä TEM:n kanssa toteuttanut työvoimapalvelujen kehittäminen -työryhmässä valmisteltuja toimenpiteitä	● ■
Asiakastietojärjestelmäkokonaisuus mahdollistaa TEPA- ja KOTO-uudistusten toteutumisen suunnitellun aikataulun mukaisesti	● ■
TE- ja koto-palvelujen keskitetty tiedolla johtamisen toiminto on rakennettu ja otettu käyttöön	● ■
Työvoimaviranomaisten osaamisen kehittämisen tueksi on rakennettu pysyvä toiminto	● ■
Alueelliset yhteistyö- ja seurantakeskustelut tukevat työllisyysalueiden toimintaa sujuvassa yhteistyössä	● ■

Kuntien ja muiden viranomaisten kotoutumispalveluja hyvin tukeva valtion aluehallinto	
Vuoden 2024 aikana KEHA-keskus on luonut rakenteet ja toiminnot, joilla se varmistaa kotoutumislain kokonaisuudistuksen mukaisten uusien tehtävien laadukkaan hoitamisen uudistuksen tultua voimaan.	● ■

Kansainvälisen rekrytoinnin, elinikäisen ohjauksen ja jatkuvan oppimisen palveluilla sekä monialaisilla palveluilla edistetään osaavan työvoiman saatavuutta ja kansainvälisen työvoiman liikkuvuutta	
KEHA-keskus on osallistunut osaavan työvoiman saatavuuden toimiin tukemalla elinikäistä ja monialaista ohjausta.	● ■
Kansainvälisen rekrytoinnin palvelujärjestelmä edistää osaavan työvoiman saatavuutta, työtä hakevien työllistymistä ja yritysten toimintaedellytyksiä	● ■
Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus -hanke on edistynyt tavoitteen mukaisesti sekä tietopohja työvoima- ja osaamistarpeista on parantunut	● ■

Vahva poikkihallinnollinen varautuminen ja kokonaisturvallisuuden yhteistoiminta	
Kyberturvallisuuden valvontakyky, suojaustoimet ja tiedonvaihto vastaavat vallitsevaa uhkatilannekuvaa	● ■
KEHA-keskus on tukenut ELY-keskuksia kriittisten tehtävien hoidossa poikkeusoloissa	● ■

Digitalisoidut ja sujuvat palvelut sekä tehokkaat prosessit	
Digitalisaatio sujuvan aluehallinnon mahdollistajana -kehityskokonaisuus	■ ■
Uuden lupa-, valvonta- ja ohjausviraston ja Elinvoimakeskusten KEHAn vastuulla olevien ICT-ratkaisujen ja verkkopalvelujen tuottamisen järjestäminen (VALO-VOIMA)	● ■
Digitaalisten alustojen kehitys vastaa laajentuvia tarpeita, muuttuvaa toimintaympäristöä sekä tietoturvan ja -suojan vaatimuksia	● ■
Hallinnon prosessit ovat tehostuneet	● ■
Hankinnat ovat kustannustehokkaita ja huolellisesti harkittuja	◆ ■

Digitalisaation kehityskokonaisuuden valmistelu ei ole edennyt tavoitellusti, vaikka asian tarve ja merkitys on laajasti tunnistettu. Tavoite tullaan kytkemään osaksi aluehallinnon uudistuksen valmistelua ja elinvoimakeskusten perustamista.

Hankintojen tehostaminen on hyvässä vauhdissa, mutta kehittämisen varaa on vielä tunnistettu.

Turvalliset, luotettavat ja yhteen toimivat digitaaliset palvelumme ovat asiakaslähtöisiä ja sujuvoittavat prosesseja

Digitaalisen turvallisuuden osa-alueet toteutuvat KEHA-keskuksen tuottamissa digitaalisissa palveluissa	● ■
KEHA-keskuksen tuottamien digitaalisten palvelujen käyttäjättyytyväisyys on hyvällä tasolla	● ■
KEHA-keskuksen toimintatapoja ja prosesseja sujuvoitetaan. Digitalisaation mahdollisuudet hyödynnetään ja vaikutusta mitataan.	● ■

Tietojohdamisen kehittäminen

Tiedonhallinnan osa-alue: Tietotuotannon ohjaaminen ja tiedon tuottaminen	● ■
Tiedolla johtamisen osa-alue: Systemaattinen tiedolla johtaminen	● ■
Osaamisen/kyvykkyyden kehittämisen osa-alue	● ■

Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen

Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun laatua on kehitetty	● ■
--	-----

Voimavarojen hallinta

Virastojen johtaminen on parantunut	● ■
Virastoilla on hyvin toimiva työympäristö. ELY-keskukset ovat mukana valtion yhteisten työympäristöjen valmistelussa	● ■

Toiminnallisen tehokkuuden ja laadunhallinnan tavoitteet

	tavoite 2024	toteuma 2024
Asiakaspalvelutyytyväisyys KEHA-keskuksen palveluihin	-	-
KEHA-keskuksen sidosryhmien kokonaistyytyväisyys	-	-
Maksatuksen palvelutyytyväisyys	4,0	4,17
Maksatuksen käsittelyaika, keskiarvo (ei sis. URA-järjestelmä)	< 28 vrk	
Ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössän (VM Baro)	3,9	4,14
Ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössän eri ikäisten kohdalla (VM Baro)	4,0	4,10
Ihmisten yhdenvertaisuus toteutuu työyhteisössän eri vähemmistöryhmien kohdalla (VM Baro)	3,9	4,05

Maksatusten käsittelyaikatavoite saavutettiin lukuun ottamatta harkinnanvaraista kulukorvausta ja palkkatukea, johon syntyneestä palveluvelasta ja henkilöresurssien vähenemisestä.

KEHA-keskuksen henkilöstövoimavarojen tavoitteista ja niiden toteumista on kerrottu toimintakertomuksen luvussa 1.6.1.2.

1.3 Toiminnan vaikuttavuus

1.3.1 Uudenmaan ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Tämän strategisen painopisteen tavoitteet saavutettiin suurilta osin. ELY-keskusten yritysrahoitusta saaneiden yritysten liikevaihto kasvoi, maaseutu- ja biotalousyritykset ovat kehittäneet toimintaansa CAP –suunnitelman toimenpiteitä hyödyntäen ja T&K-toimiin aktivoitujen ja ohjattujen yritysten määrä on kasvanut. Myös tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kunnossapitoon ylittää tavoitetason. Saavuttamatta jäi rakennetyöttömyyteen liittyvä tavoite. Rakennetyöttömyys kasvoi vuonna 2024 noin 8 % edellisvuoden tasosta. Syksyn odotettua heikompi suhdanne- ja työllisyystilanne lisäsi rakennetyöttömien määrää. Uudellamaalla työllisyystilanne on vaikea erityisesti rakennus- ja palvelualoilla. Toisaalta rakennetyöttömyystavoitteisiin liittyen Uudenmaan ELY-keskus toteutti tulossopimuksen hallitusohjelman mukaiset toimet työvoimapalvelujen kehittämiseksi.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää -painopisteessä tulostavoitteet saavutettiin. Sekä puhtaan energian YVA-prosessien että ennakkoneuvotteluiden määrälliset tavoitteet ylittyivät. Luonnon monimuotoisuuteen liittyvä tavoite saavutettiin: kiinnostus METSO-ohjelmaa kohtaan kasvoi selvästi ja myös Helmi-soidensuojeluun sekä vanhojen ohjelmien toteuttamiseen panostettiin. Alueen kiertotaloutta on vauhditettu, luontotyyppejä ja lajisuojelua on edistetty, ja vesienhoidon ja merenhoidon toimenpideohjelmat ovat toteutuneet.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Tämän strategisen painopisteen tavoitteet saavutettiin. Varautumisen mahdollistavat ELY-keskusten kriittiset toiminnot ja niihin kohdistuvat uhkat on ennakoivasti tunnistettu. Kriittisten toimintojen resursoinnista kaikissa olosuhteissa on huolehdittu ja toimintojen häiriösietoisuutta on vahvistettu systemaattisella alueellisella harjoitustoiminnalla. Eri vastuualueiden kriittiset tarpeet on tunnistettu myös samalla alueella vaikuttavien muiden ELY-keskusten välillä.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Strategisen painopisteen tavoitteet saavutettiin suurilta osin. Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmat toteutuivat täysimääräisesti, kuten myös elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä -tavoite on ennusteen mukaan toteutumassa. Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskukset ovat tukeneet kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkais yhteiskuntien syntymisen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä. ELY-keskus myös varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla työllisyyspalvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen toimeenpanossa vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.

1.3.2 Varsinais-Suomen ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

ELY-keskuksen ja TE-toimiston toimintaan vaikutti valmistautuminen TE24 uudistukseen. Yhteistyötä tehtiin hyvässä hengessä kuntien kanssa luoden samalla pohjaa tulevalle yhteistyölle.

Rakennetyöttömien määrä nousi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella vuonna 2024 n. 6 % (vuoden keskiarvo). Jatkuvien työttömyyksien keskimääräinen kesto on sen sijaan pudonnut viime vuoden 58:sta viikosta 56:teen viikkoon (vuoden keskiarvo). Työnhaun kesto lyheni sekä Turun ja Salon kuntakokeiluissa ja pysyi ennallaan Varsinais-

Suomen TE-toimistossa. Matalasuhdanteessa työvoiman kysyntä on ollut heikkoa. Myös työllisyydenhoidon määrärahojen loppuminen keskellä toimintavuotta on rajoittanut merkittävästi heikommin työllistyville kohdennettavien palveluiden tarjontaa mm. palkkatukea.

EAKR-kehittämisavustusta myönnettiin PK yritysten investointeihin ja kehittämishankkeisiin n. 5 M€. Varsinais-Suomen Team Finland (TF) -aluetiimi ja kumppanuusverkosto kokoontuivat säännöllisesti. Asetetut sanalliset tulostavoitteet saavutettiin ja numeeristen tavoitteiden osalta tavoitetasot ylitettiin. Rekry- ja täsmäkoulutushankkeita rahoitettiin merkittävästi kesään 2024 saakka, jonka jälkeen määrärahojen loppumisen vuoksi ei uusia koulutushankkeita voitu vuoden loppupuoliskolla aloittaa. Varsinais-Suomeen sijoittui vuonna 2024 noin 2 000 pakolaista, joista ELY-keskuksen ohjaamina noin 70. ELY-keskus korvasi pakolaisista maksettavia korvauksia kunnille ja hyvinvointialueelle 7,15 M€ ja hankki kotoutumiskoulutusta 8 M€: lla.

EU:n maatalous- ja maaseutupolitiikan ohjelmakauden 2023–2027 toimeenpanon eteneminen jatkui vaihteittain (CAP27). Maksatusten käynnistymisen viivästyminen näkyy Varsinais-Suomen ELY-keskuksen CAP27 tavoitteiden toteamassa, jossa seurataan hankkeiden maksuastetta.

Sidosryhmäyhteistyöhön panostettiin enemmän kuin koskaan. Tämä näkyi monipuolisena Varsinais-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteita tukevana hankeportfoliona kaikissa rahoituslinjoissa. Maaseutu- ja saaristomatkailun kehittäminen lähti aktiivisesti liikkeelle eri puolilla Varsinais-Suomea. Saaristomeriohjelman käynnistyminen Varsinais-Suomen pilottialueilla toi konkretiaa maatalouden ja vesistöpuolen yhteistyölle.

Ruokaketjun kilpailukyvyyn ja vastuullisuuden lisäämisen sekä uudistumisen teemaan saatiin käyntiin kehittämishankkeita Varsinais-Suomen keskeisille tuotannonaloille. Nuoren viljelijän aloitustukia haettiin valtakunnallisestikin vertailtuna erittäin aktiivisesti. Maaseudun yritykset hakivat investointitukien lisäksi vilkkaasti yritysten kehittämistukia. Rahoituksen kysyntä kuvaa alueen maataloussektorin ja koko elinkeinoelämän positiivisia tulevaisuuden näkymiä.

Varautumisasiat nousivat maailmanpoliittisen tilanteen myötä korostetusti toiminnan osaksi. Viljelijöille suunnatun koulutuksen tarve nousi selvästi esille. Pandemia-aikana muodostetun maakunnallisen alkutuotannon varautumistyöryhmän kokoontumiset käynnistettiin uudelleen.

Varsinais-Suomen ELY-keskus myönsi viidelle kestävää biokaasua tuottavalle laitokselle yhteensä yli 5 miljoonaa euroa lannan ja vesikasvien vastaanottamiseen, lannoitevalmisteiksi prosessointiin ja markkinoille saattamiseen. Tuella saadaan kierrätettyä pääasiassa lannan fosforia n. 550 000 kiloa vuoden 2026 loppuun mennessä, sekä tuodaan orgaaniset lannoitteet laajemman käyttäjäkunnan saataville.

Maatalouden viljelijätukiin kohdistettavien satelliittiseurannan laadunarviointien määrä kasvoi vuonna 2024 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella merkittävästi ja ne kuormittivat Varsinais-Suomen ELY-keskusta poikkeuksellisesti. Laadunarviointeihin liittyvät maastokäynnit saatiin kuitenkin suoritettua niille annettussa määräajassa. Merkittävä määrä koko Suomen laadunarvioinneista tehdään tulevana vuonna Varsinais-Suomessa. Ympäristösopimusten laaja maastokatselmointi saatettiin valmiiksi. Katselmoinneissa hylättiin yhteensä noin neljännes sopimuksiin vuosina 2023–2024 haetusta pinta-alasta. Luomutuotannon, elintarviketurvallisuuden sekä kasvi- ja eläinterveyden tehtäväkokonaisuuksissa edettiin toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.

Liikenteen palvelutasoa pyritään nostamaan edistämällä suurten investointitarpeiden toteutusvalmiutta ja perustelemalla niiden merkittävyyttä. Alueella päätettävät toimenpiteet kohdistetaan ottamalla huomioon ennen kaikkea vaikutukset, asiakastarpeet ja toimenpiteiden tehokkuus. V. 2024 toiminta eteni pääosin suunnitellusti, asetetut tulostavoitteet saavutettiin maanteiden kunnon tyytyväisyystavoitetta lukuun ottamatta. Päälysteiden kunto on merkittävin asiakastyytyväisyyteen vaikuttava tekijä ja tyytyväisyys päälysteiden kuntoon on alhaisella tasolla. Runsaista

päälystysmääristä kiitettiin, mutta asiakastytyvyyden paranemisena se ei vielä riittävästi näkynyt. Liikenneturvalisuus parani alueella edelleen. Maanteiden kuolemiin ja henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä väheni erityisesti turvallisuushakuisen nopeusrajoituspolitiikan ja liikenneturvallisuusyhteistyön seurauksena. Alueen uudelleenpäälystysmäärät olivat edellistä vuotta selkeästi suuremmat, tähän vaikutti ennen kaikkea korjausvelan poiston erillisrahoitus. Vilkasliikenteisten teiden sekä jalankulku ja pyöräilyväylien kunto parani, muun tieverkon päälysteiden kunto heikkeni edelleen. Huonokuntoisten siltojen määrä lisääntyi enemmän kuin korjauksilla pystyttiin poistamaan.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

ELY-keskusten ilmastotiekartan (Ikkuna) jalkauttamista on jatkettu yksiköiden ja vastuualueiden omana työnä. Varsinais-Suomen ilmastotiekartan 2030 ja Satakunnan ilmasto- ja energiastrategian 2030 toimeenpanoa edistettiin mm. Canemure-hankkeen toimesta (hanke päättyi 31.10.2024) ja seurantaraportit päivitettiin. Lounais-Suomen khk-päätöt ovat edelleen laskeneet vuoden 2023 ennakkotietojen perusteella 8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

EAKR yritystuissa Varsinais-Suomen myöntövaltuudet kohdennettiin erityistavoitteelle 1.3. Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen, jossa tuet täyttivät DNSH-kriteerit. Vihreän siirtymän vauhdittamista tuettiin ja ohjattiin tavoitteiden mukaisesti lisävoimavarojen turvin useiden mittavien uusiutuvan energian hankkeiden ennakoneuvotteluissa ja YVA-menettelyissä. ELY-keskuksessa käsiteltiin ja ohjattiin myös kymmeniä uusiutuvan energian tuotantohankkeita, joissa YVA-menettelyä ei sovelleta. Energiantuotantohankkeiden lisäksi ohjausta annettiin myös muun tyyppisissä vihreän siirtymän hankkeissa, kuten vihreän vedyn tuotantohankkeissa. Kiertotalousnäkökulmaa tuotiin edelleen systemaattisesti osaksi YVA- ja ympäristölupalausuntoja sekä rahoitushakemuksia ja strategioita.

Heikentyneiden elinympäristöjen hoidon suunnittelu ja toteutuksen valmistelu jatkui Helmi-ohjelman puitteissa. Alueita suojeltiin tai hankittiin valtiolle suojelutarkoituksiin yhteensä 1 208 ha, näistä Helmi-ohjelmaan kuuluvia soita 321 ha ja metsäluontokohteita (METSO) 247 ha. Usean luonnonmukaistamiskohteen suunnittelu ja toteutus on käynnissä (Helmi-ohjelma).

Vesien- ja merenhoito etenivät odotetusti. Keskeinen osa työtä oli hallituksen Saaristomeroihjelma ja Hot spot -tiekarttatyö. Pilottialueiden (Aurajoki, Paimionjoki ja Kemiönsaari) toiminta käynnistettiin ja ELY organisoi alueellisen ohjelmatyön. Saaristomeren valuma-alueella kipsin levitystä on edistetty yhteistyössä MTK:n kanssa, mutta kiinnostus kipsin hakuun oli edelleen toivottua vähäisempää. Muulla Suomessa kipsin levitystavoitteet etenivät hyvin. Sidosryhmiä on aktivoitu hankehakuun yhteistyössä Valonian kanssa. Vesien- ja merenhoitoa toteuttavia hankehakemuksia saatiin huomattavasti aiempaa paremmin. Yritysyhteistyö eteni konsulttityönä positiivisesti, ja vesivastuullisuustyöhön osallistuu lähes 20 suurta ruokaketjun toimijaa.

Vesitaloustehtävien suuralueyhteistyötä jatkettiin aktiivisesti. Loppuvuodesta alueella oli laaja-alainen tulvatilanne, josta aiheutui myös rakennusvahinkoja. Kokemäenjoen vesistön säännöstelyä ja vesitilanteen kehittymistä seurattiin yhteistyössä Kokemäenjoen säännöstelyjen neuvottelukunnan kanssa ja pystyttiin välttämään merkittävät vahingot. Eurajoen Kauttuan säännöstelypadon perusparannus valmistui ja luonnonmukaistamishankkeita edistettiin. Tulvariskien hallinnan suunnittelu eteni odotetusti. Ilmastonmuutokseen liittyen kuivuusriskien hallinnan pilotissa olivat alueellisen yhteistyön kehittäminen ja sopeutumistoimenpiteiden toteuttamisen mahdollisuudet arvioitavana. Kuivuusriskien hallinnan toimijalähtöinen yhteistyö eteni suunnitellusti.

Yleiskaavoitusta on edistetty yhdyskuntarakennetta eheyttäväksi erityisesti kaupunkiseuduilla. Palvelujen ja joukko-liikenteen järjestämistä tukevaan yhdyskuntarakenteeseen sijoittuvan väestön osuus on kasvanut mm. kaupunkiseuduilla Turku, Pori, Rauma. Ilmastonmuutoksen huomiointi kaavojen vaikutusarvioinneissa on parantunut. Puhdasta siirtymää on edistetty mm. tukemalla aurinkovoimahankkeiden menettelyissä kuntia neuvonnan ja lausuntojen kautta.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Varautumisen ja kokonaisturvallisuuden viranomaisyhteistyötä on lisätty mm. Huoltovarmuuskeskuksen ja hyvinvointialueiden kanssa. Alueellinen huoltovarmuusverkosto on kokoontunut säännöllisesti päivittämään varautumisen tilannekuvaa ELY-keskuksen johdolla. Varautumisyhteistyötä on tehty ja kehitetty naapurimaakuntien ELY-keskusten kanssa. On osallistuttu alueelliseen Lounais24 -valmiusharjoitukseen ja harjoitushavaintojen pohjalta käynnistetty useita kehittämistoimenpiteitä. Osaamista ja valmiuksia on hankittu aihealueen koulutuksin ja osallistuttu moniin viranomaisyhteistyöhön pohjautuviin erityisharjoituksiin. Huoltovarmuutta edistävänä toimenpiteinä käynnistettiin alueellinen alkutuottajien varautumisyhteistyöryhmän toiminta ja myös alkutuottajille suunnattu varautumiskoulutus. ELY-keskuksen kriittisiksi toiminnoiksi tunnistettujen toimintojen tilanteen seuraaminen kuuluu vastuualueiden oman tarkastelun lisäksi osaksi säännöllisesti kokoontuvan valmiustoimikunnan työtä ja kriittisten toimintojen resursointi on varmistettu. Jatkuvuussuunnitelmien ajantasaisuus on varmistettu. Häiriösietoisuutta on harjoiteltu viraston blackout ja poistumisharjoituksella. Pääteiden varareittisuunnitelmat on tehty. Tulvariskien hallintasuunnitelmien mukaisia toimenpiteitä on edistetty.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Teiden kunnossapidolla turvataan ensisijaisesti teiden päivittäinen liikennöitävyys ja luodaan edellytykset turvallille ja sujuvalle liikkumiselle. Teiden kunnossapidon painopisteenä ovat päätiet. Muilla teillä toimenpiteet kohdennetaan paikallisten olosuhteiden mukaan siten, että päivittäinen liikkuminen ja kuljetukset turvataan kaikilla maanteillä. Hyvin suunnitellut ja ylläpidetyt maantiet parantavat turvallisuutta ja sujuvuutta. Toimenpiteillä edistetään mm. kestävästä liikkumisesta ja otetaan huomioon esteettömyys. Tarkoituksenmukaisella joukkoliikenteen palvelujen hankkimisella varmistetaan liikkumisen perusedellytykset ja kaupunkiseuduilla pyritään huomioimaan laajasti työmatkaliikkumisen tarpeet.

Varsinais-Suomen ELY-keskus on ollut aktiivinen kotouttamisen edistämistehtävissään ja saavuttanut asetetut tulostavoitteet. Ulkomaalaisten pitkäaikaistyöttömien määrä on Varsinais-Suomessa poikkeuksellisesti vähentynyt lähes koko vuoden ajan. Naisten osuus kotokoulutuksessa ollut n. 2/3 koulutukseen osallistujista. Ruotsinkielistä palvelua on ollut kysyntää vastaavasti. ELY-keskuksen ja Turun kaupungin Purje-hankkeelle (ESR+) saatiin rahoituspäätös syksyllä 2024 ja sen avulla edistetään PK-sektorin valmiuksia maahanmuuttajataustaisen työvoiman rekrytoinnissa.

1.3.3 Satakunnan ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Koko maassa tavoitteena oli nostaa työllisyysastetta. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste vuonna 2024 oli koko maassa 72,1 % ja Satakunnassa 73,7 %. Sekä koko maassa että Satakunnassa työllisyysaste laski edellisestä vuodesta. Vuonna 2024 oli Satakunnassa TE-toimistossa ja kuntakokeilussa yhteensä kuukauden lopussa keskimäärin 9 829 työttöntä työnhakijaa. Se on 900 henkeä eli 10,1 % enemmän kuin vuonna 2023. TEM:n tilastoihin perustuva työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Satakunnassa viime vuonna keskimäärin 10,3 %, mikä on 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2023. Yritysten epävarmat tulevaisuudennäkymät ovat viivästyttäneet investointien liikkeelle lähtöä, ja työvoiman kysyntä on jo parin vuoden ajan heikentynyt. Työvoiman kysynnän vähentyessä ovat työnantajien kokemat rekrytointiongelmien selvästi helpottuneet.

Rakennetyöttömien määrä on noussut, eikä tulostavoitteena ollut tavoitetasoa, enintään 4 900 henkeä, saavutettu. Toteuma oli 5 295. Viime vuonna TE-toimiston kautta hakuun tulleiden uusien avoimien työpaikkojen määrä Satakunnassa väheni peräti 39 % edelliseen vuoteen verrattuna. Työllisyystilanteen heikkeneminen, laki- ja asiakastietojärjestelmän muutokset sekä TE-palvelu-uudistuksen valmistelu heikensivät vuonna 2024 TE-toimiston palvelujen tuloksellisuutta etenkin rakennetyöttömyyden vähentämisessä. Rakennetyöttömyyden vähentämiseksi tehtiin tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa asiakasprosessien ja palvelujen tehostamiseksi yhteistyön kohteina mm.

asiakasohjaus, työkykykoordinointi, valmennukset ja opinnollistaminen. Hyvinvointialueen resurssitilanne vaikeutti kehittämistyötä sote-palveluiden paremmaksi hyödyntämiseksi.

Webropol-kyselyjen perusteella sekä henkilö- että työnantaja-asiakkaiden palvelupalautteet paranivat edellisvuodesta ja olivat koko maan kärkipäätä. TE-toimisto teki yrityskäyntejä edellisvuotta enemmän eli 912 kpl. Ehdokasesitelyjä ja työtarjouksia tehtiin 3 700 kpl sekä toteutettiin kaksi laajaa yrityskyselyä piilotyötyöpaikkojen löytymiseksi (n. 15 000 yritystä kahdesti). TE-livellähetyksiä oli 51 kpl, joita seurasi yhteensä 6 921 henkilöä ja TE-toimisto osallistui 40 isoon rekrytointitapahtumaan. Ulkomaisen työvoiman saatavuutta ja työllistymistä edistettiin laajasti yhteistyökumppaneiden kanssa. Starttirahoja myönnettiin 384 aloittaville yrittäjille.

Kolme kuukautta ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus oli vuonna 2024 Satakunnassa 43,8 %. Kuten koko maassa, vaikuttavuus heikkeni myös Satakunnassa vuoteen 2024 verrattuna. Vaikuttavuus oli kuitenkin edelleen selvästi koko maan keskiarvoa (48 %) parempi ja ELY-keskusten kärkeä. Vaikuttavuuden heikkenemiseen vaikuttivat mm. talous- ja työllisyystilanteen pidemmän ajan heikentyminen ja avoimien työpaikkojen vähentyminen. Koulutusten työelämälähtöisyyteen ja työvoimakoulutuksen markkinointiviestintään panostettiin yhteistyössä TE-toimiston kanssa edellisvuoden tapaan. ELY-keskuksen toimesta perustettu Jatkuvan oppimisen verkosto on vakiinnuttanut toimintansa laajana koulutuksen järjestäjien ja sidosryhmien verkostona. Verkoston tavoitteena on maakunnan osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointi työmarkkinoiden tarpeisiin vastaamiseksi sekä yhteydenpito ja vaikuttaminen Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukseen (JOTPA). Verkostotoiminnan vaikuttavuus näkyy mm. Satakuntaan kohdistuvissa rahoitetuissa hankkeissa. Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraamiseen sekä työelämän kehittämiseen on panostettu Satakunnan ELO-verkoston ja Työelämän kehittämisverkostojen säännöllisen toiminnan kautta.

Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton ja osaajahoukuttelun kehittämistoimia jatkettiin tiiviissä maakunnallisessa verkostoyhteistyössä vuonna 2024. Kansainvälisten rekrytointien edistämiseen saadulla alueellisella kehittämisrahalta on jatkettu Work and Study in West Coast Finland -sivuston ylläpitoa. Määrärahalta on toteutettu yhdessä Porin ja Rauman International Housen kanssa valmennuksia, joissa on tuettu satakuntalaisia työnantajia kansainvälisten osaajien rekrytoinnissa ja ulkomaalaisten ammattikorkeakouluopiskelijoiden työllistymistä ja asettautumista. Syksyllä 2024 toteutettiin yhteistyössä alueen kuntien ja oppilaitosten kanssa satakuntalaisia työnantajia ja kansainvälisiä osaajia yhteen saattava törmäyttämiskiertue. Kansainvälisen rekrytoinnin kehittämiseksi Satakunnassa tehtiin myös some -markkinointikampanja sekä laadittiin neljä osaajavideoa kansainvälisen rekrytoinnin tueksi. Satakunnan ammattikorkeakoulun kanssa tehostettiin yhteistyötä kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden asettautumisen ja työllistymisen tukemiseksi. Osallistujien saaminen työpajoihin oli haasteellista, mutta työnantajien kiinnostus kv-rekrytoinnin palveluja kohtaan on selvästi kasvussa.

Pk-yritysten uudistumisen ja kasvun edistämisen toimenpiteissä painottui v. 2024 yritysten kannustaminen kasvuun, kansainvälistymiseen ja TKI-toiminnan kehittämiseen. ELY-keskuksen ja TE-toimiston toteuttamassa yhteisessä aktiivointikampanjassa kontaktoitiin 117 yritystä. TKI-toimiin liittyviä palveluohjauksia toteutui 38 kpl ja kansainvälistymisneuvontoja 103 kpl. TKI-hankkeiden osuus EAKR- ja JTF-rahastoista myönnetystä tuesta oli v. 2024 37%. CRM-järjestelmään kirjattujen muille Team Finland-toimijoille ohjattujen liidien tavoite ylitettiin (toteuma 30 kpl). Kaikki yritysrahoitusmuodot yhteen laskien ELY-keskuksen rahoitustoimin vaikutettiin 215 pk-yrityksen uudistumiseen, kasvuun ja kehittymiseen Satakunnassa. Rahoitusta yrityksille myönnettiin v. 2024 hieman yli 8 miljoonaa euroa. Maa-seuturahaston rahoittamien yritystukien aikaansaama liikevaihtokerroin oli 6 jääden hieman tavoitteesta (10). Myös yritysten kasvuun ja uudistumiseen liittyvä verkostoyhteistyö oli vilkasta ja vaikuttavaa. ELY-keskuksen vetämät Team Finland Satakunta -verkosto ja Satakunnan yrityspalveluverkosto ovat toimineet aktiivisesti ja kumpikin verkosto järjesti kertomusvuonna kymmenen tapahtumaa sidosryhmille ja yritysasiakkaille. Luovien alojen yrittäjyyttä ja kulttuurimatkailua edistettiin pääosin maaseutuohjelman hanke- ja Leader-rahoituksella sekä viestimällä mm. AVEKin luoville aloille tarkoitettusta erityisrahoituksesta.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

ELY-keskus on panostanut yritysten neuvontaan ja tiedon jakamiseen puhtaan siirtymän rahoitusmahdollisuuksista mm. yrityksille ja yritysneuvojille tarkoitetuissa infotilaisuuksissa. Varsinais-Suomen ja Satakunnan ELY-keskuksen yhteinen ilmasto- ja kiertotaloustiimi on kokoontunut säännöllisesti ja yhteistyö sekä tilannekuvan ylläpito puhtaan siirtymän investointihankkeissa on vakiintunutta. Ilmastotyön vaikuttavuuden lisäämiseksi yhteistyö alueen muiden toimijoiden, mm. SAMKin Canemure- ja Satakuntaliiton rahoittaman Vihreän siirtymän ja ilmastoyhteistyön Satakunta VISa -hankkeiden kanssa on ollut tiivistä.

Maaseutuohjelman erillismäärärahasta tuetuilla pienimuotoisilla yleishyödyllisillä ympäristö- ja ilmastoinvestoinneilla on edistetty luonnon monimuotoisuutta ja luonnonvarojen kestävää hoitoa sekä parannettu vesiensuojelun tilannetta. Toimijoita on aktivoitu mm. tiedotteilla ja infotilaisuuksissa hakemaan maaseuturahoituksen ympäristöinvestointeihin kohdistettua erillismäärärahaa Maatalousalueiden monimuotoisuutta on edistetty viisivuotisilla maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimuksilla, joilla säilytetään tai edistetään sopimusalueiden tavanomaista arvokkaampia luonto- ja tai maisema-arvoja. CAP-suunnitelman mukaiset viisivuotiset maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimukset on tehty. Sopimuksia on hyväksytty 53 kpl vajaan 1 300 hehtaarin alalle.

Kestävyys ja vastuullisuus on alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman yksi läpileikkaava teema. Keskeisenä tavoitteena on rahoittaa toimia, jotka edistävät ympäristö- ja ilmastotoimia, kiertotaloutta ja kestävää kehitystä. CAP-suunnitelmasta rahoitetut toimet ovat tukeneet merkittävässä määrin puhtaan siirtymän tavoitetta. Tuetuista maatiilojen ja maaseutuyritysten investoinneista Satakunnassa puhtaan siirtymän ja ilmastotoimien edistämiseen on kohdistunut 52 % hankkeiden lukumäärästä. Ruokaketjun vastuullisuuden ja kilpailukyvyn edistäminen on alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman keskeinen painopiste, jonka toteuttamiseen aktivoitiin toimijoita tekemään yhteistyössä kehittämishankkeita. Käynnissä olevilla kehittämistoimilla edistetään mm. ilmastokestävää ja vastuullista lihantuotantoa, kehitetään uusia kasvinsuojelumenetelmiä avomaan tuotantoon sekä edistetään osaamista luonnon monimuotoisuuden ja perinnebiotooppien hoitoon. Käynnissä olevilla CAP-hankkeilla on edistetty myös yritysten kiertotaloussuunnitelmia, jotta kiertotalousosaaminen lisääntyy yrityksissä ja siitä tulee vakiintunut toimintamalli yritysten käyttöön.

Kestävää ja puhdasta siirtymää on edistetty myös EAKR- ja JTF-rahastoista myönnetyn yritystuen avulla. Satakuntaan vuosina 2022–2024 myönnetystä Euroopan aluekehitysrahaston rahoituksesta 16 % on kohdistunut toimintalinjaan Hiilineutraali Suomi. JTF-rahaston rahoitus mukaan lukien Satakuntaan myönnetyistä yrityksen kehittämisavustuksista 39 % tukee hiilineutraalitavoitetta.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

ELY-keskuksen valmiussuunnitelmat ovat ajan tasalla ja valmiustoimikunta on kokoontunut säännöllisesti. Varautumisen kannalta kriittiset toiminnot on tunnistettu ja niille on laadittu jatkuvuussuunnitelmat. ELY-keskus osallistui vuonna 2024 Lounais-Suomen aluehallintoviraston johdolla toteutettuun laajaan LOUNAIS24-harjoitukseen, jossa keskeyttiin keskuksen johtamiseen ja viestintään normaaliolojen häiriötilanteessa. ELY-keskus perusti kertomusvuonna myös Satakunnan alkutuotannon varautumisen yhteistyöryhmän ja osallistui aktiivisesti viljelijöiden varautumiskoulutusten järjestämiseen. Varautumisen ja kokonaisturvallisuuden edistämiseksi tehtävä viranomaisyhteistyö on vakiintunutta ja säännöllistä. Satakunnan ELY-keskus osallistuu aktiivisesti Satakunnan hyvinvointialueen varautumisen yhteistyöryhmän sekä Lounais-Suomen alueellisen valmiustoimikunnan työskentelyyn. Yhteistyö elinkeinoelämän varautumisasioissa (Elvar-toiminta) saatiin henkilövaihdosten jälkeen uudelleen käyntiin ja Elvar-koordinaattorin johdolla järjestettiin syyskuussa 2024 Lounais-Suomen alueelliset huoltovarmuus- ja varautumispäivät Porissa.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

ELY-keskus on osaltaan varmistanut, että alue- ja paikallistasolla TE24-uudistuksessa on edellytykset vahvistaa maahan muuttaneiden kotoutumisen ja työllistymisen nopeutumista. ELY-keskuksen asiantuntijat ovat osallistuneet työllisyys-

alueiden maahanmuuton ja kotoutumisen valmisteluryhmiin ja pitäneet esillä nopean työllistymisen näkökulmaa uusien työvoimaviranomaisten palveluissa sekä maahanmuuttajan omaa vastuuta mm. kielen opiskelussa. Maahanmuuttajien omaa vastuuta työllistymisestään on korostettu kaikessa verkostoyhteistyössä. ELY-keskus hankki erityisesti tilapäistä suojelua saaville tarkoitetun ”Nopean työllistymisen väylä” -koulutuksen. Kertomusvuonna ELY-keskus toteutti yhteistyössä SPR:n kanssa kuntakierroksen, jossa käytiin läpi maahanmuuton tilannetta ja kunnan velvoitteita uudistuvan kotoutumislain näkökulmasta. ELY-keskus on kuntayhteistyössään kannustanut kuntia markkinoimaan työ- ja koulutusmahdollisuuksiaan sekä kunnan palveluja esim. kunnassa asuville tilapäistä suojelua saaville ukrainalaisille kuntaan siirtymisen aktivoimiseksi. ELY-keskus reagoi kuntapaikkahakemuksiin nopeasti. ELY-keskuksen asiantuntijat pitävät säännöllisesti yhteyttä alueen vastaanottokeskusten ja SPR:n kanssa ja seuraavat kuukausittain kuntiin siirtymisten lukumääriä sekä tiedottavat aktiivisesti alueen kuntapaikoista sekä vastaanottokeskuksille että hyvinvointialueelle. ELY-keskus on osallistunut Länsi-Suomen ETNON toimintaan mm. toteuttamalla Nuoret ja päättäjät -keskustelun rasmin ja häirinnän torjumiseksi ja ehkäisemiseksi. Hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta on edistetty myös ESR+ -rahaston Satakuntaan kohdistuvilla hankkeilla.

1.3.4 Hämeen ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Yritysten kehittämisrahoituksen kysyntä on jatkunut vilkkaana koko alueella. ESR+ rahoituksen kysyntä on pysynyt melko tasaisena. Avustusten hakemiseen tarkoitettun EURA 2021 tietojärjestelmän kehitys on edennyt ja teknisistä ongelmista aiheutunutta käsittelyaikojen venymistä on saatu kurottua umpeen. Myös maksatukset EAKR, ESR+ ja JTF rahastojen osalta on saatu käynnistettyä.

Maatalouden investointiavustusten yhteismäärä nousi merkittävästi vuodesta 2023. Yhteensä investointiavustuksia myönnettiin noin 5,3 milj. euroa, mikä ylittää selvästi vuosien 2021–2023 vuosittaiset tasot. Energiainvestoinnit ovat olleet edelleen merkittävässä asemassa maatalouden investoinneissa, mutta myös lypsykarjatalouden ja kuivaamoiden/varastojen investoinneissa on havaittavissa merkittävää kasvua. Myös sukupolvenvaihdokset ovat lisääntyneet merkittävästi, sillä vuosi 2024 oli toiseksi vilkkain vuosi viimeisen 10 vuoden jaksolla. Maaseudun yritysrahoituksen kysyntään on vaikuttanut jonkin verran yleinen taloustilanne, mutta vuoden 2024 sidonnat ovat vastanneet pitkän ajan keskiarvoja. Maaseudun hankerahoituksella oli kova kysyntä vuonna 2024, jolloin hankkeiden odotetaan lisäävän alueen ja yritysten aktiivisuutta tulevina vuosina.

Hämeen ELY-keskus on panostanut alueen elinkeinotoimijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön erityisesti yrityspalveluissa sekä niiden yhteensovittamisessa ja kehittämisessä. Maakuntien liittojen, Hämeen kauppakamarin, yrittäjäjärjestöjen sekä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa tehtävää yhteistyötä on lisätty TKI-kärjellä mm. järjestämällä yhteisiä tapahtumia, osallistumalla aktiivisesti verkostotyöhön ja toimimalla verkoston vetäjänä.

Team Finland aktivoi yhteistyötä Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä yritysasiakkuussuunnitelman ja palvelupolun mukaisesti, keskittyen erityisesti TKI-aktiviteettien edistämiseen. Molemmissa maakunnissa toimi Team Finland -foorumi, jossa kumppanit edistivät kasvua, kansainvälistymistä ja TKI-toimintaa. Lisäksi avattiin markkinamahdollisuuksia eri kohdemarkkinoilla yhteistyössä ulkomaan verkoston ja alueellisten kauppakamarien kanssa.

Kanta-Hämeessä luotiin uusi tapahtumakonsepti ”Flash - Tuote- ja palvelukehityksen salamat taivaalle”, jonka tavoitteena on tehdä siitä vuotuinen TKI-tapahtuma. Alueellisten elinvoimahankkeiden kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä, mikä näkyi kasvaneina yritysrahoitushankemuksina, erityisesti ELY-keskuksen kehittämisavustusten osalta.

Päijät-Hämeessä järjestettiin maakunnallinen TKI-päivä, jonka jälkeen käynnistettiin maakunnallinen TKI-palvelujen kehittämiskokonaisuus. Molemmissa maakunnissa edistettiin Hämeen yrityspalvelumallia osallistumalla uusien työ-

voima-alueiden yrityspalveluiden kehittämiseen ja muodostamalla seudullisten elinkeinoyhtiöiden kanssa yhteistoinnalliset vuosisuunnitelmat vuodelle 2025. Oppilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö vahvistui erityisesti TKI-toiminnan aktivoinnissa.

Säännöllisiä seudullisia rahoitusinfoja järjestettiin ELY-keskuksen, Business Finlandin ja Finnveran rahoituksista. Forsassa ja Heinolassa edistettiin PÄRM-prosessia, mikä johti alueellisten yritysten aktivoitumiseen ja lisämäärärahoitusten hakemiseen.

Lisäksi aktivoitiin puolustusteknologian ja kaksoiskäyttötuotteiden TKI-toimintaa Kanta-Hämeessä sekä sähköisen liikenteen klusteritoimintaa Päijät-Hämeessä. Hämeen yrityspalvelut kontaktoi vuoden aikana yli 600 yritystä, mikä näkyi kehittämisavustushakemusten määrän kasvuna loppuvuodesta.

Heikon suhdannetilanteen pitkittyminen käänsi työttömyyden kasvuun Hämeessä vuonna 2024. Työttömyyden kasvu on ollut Hämeessä maltillisempaa kuin koko maassa keskimäärin ja työllisyysaste on toistaiseksi pysytellyt Hämeessä lähivuosiin verraten kohtuullisella tasolla. Hämettä haastavat tällä hetkellä etenkin poikkeuksellisen alhainen työvoiman kysyntä ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Sen sijaan lähivuosina merkittäväksi kasvuun esteeksi koettu työvoimapula on helpottanut molemmissa Hämeen maakunnissa.

TE-palveluiden järjestämisvastuun siirto valtiolta kunnille/työllisyysalueille toteutettiin aikataulun mukaisesti vuoden 2024 loppuun mennessä henkilöstöä osallistaen. TE-toimistosta ELY-keskukseen siirtyneet yrityspalveluasiantuntijat jatkavat työtään alueen elinvoiman edistämiseksi keskittymällä mm. alueen elinvoiman kannalta yritysten liiketoiminnan kehittämiseen, neuvontaan, rahoituksen aktivointiin, työelämän kehittämiseen, ennakointiin ja tietotuotantoon.

TE-palvelujen siirto valtiolta kunnille näkyi Hämeen TE-toimiston toiminnassa viime vuonna. Alkuvuoden osalta TE-toimiston toimintakyky säilyi entisellään ja tuloksia saavutettiin, mutta syyspuolella tuloksissa alkoi näkyä etenkin pitkäaikaistyöttömille tarjottavien palvelujen väheneminen sekä määräaikaisen henkilöstön jääminen lomille sekä TE24-uudistuksen valmisteluun käytetty työaika. Tunnelma toimistossa säilyi hyvänä koko vuoden, henkilöstöä tuettiin muutoksessa. Kuitenkin toimintakyky säilyi hyvänä ja toimistossa oli varauduttu yllättäviin tilanteisiin. Tietojärjestelmä-uudistukset vaikuttivat myös osaltaan asiakaspalvelun onnistumiseen syyskaudella. Joulukuussa järjestelmät olivat pois käytöstä ja aivan vuoden lopussa TE-toimisto oli kiinni. TE-toimisto teki syyskaudella tiivistä yhteistyötä työllisyysalueiden kanssa, jotta ne olivat tietoisia tilanteesta ja osaisivat osaltaan varautua palvelujen käynnistämiseen heti vuoden alussa parhaalla mahdollisella tavalla.

Tavoittelemme hiilineutraaliutta

Aktiivinen ilmastoyhteistyö Hämeen ELY-keskuksen toiminta-alueella jatkui eri toimijoiden kanssa. Aurinkovoimatuotannolle, vetyhankkeelle ja tuulivoimalle soveltuvia kohteita on alueella runsaasti ja tämä näkyy useina yhteydenotoina asiantuntijoihin. ELY-keskuksen asiantuntijat ovat tarjonneet selvityksiä asiantuntemustaan ja osallistuneet erilaisiin työpajoihin. Maakuntien liittojen kanssa on myös jatkettu säännöllistä vuoropuhelua uusiutuvan energiahankkeiden tilanteesta alueella.

Toimijoiden kanssa on tehty merkittävä määrä ennakoivaa yhteistyötä erityisesti teollisen kokoluokan aurinkovoimahankkeita koskien. YVA-tehtävissä on korostunut ohjauksen ja neuvonnan rooli erityisesti puhtaan siirtymän hankkeissa. Ilmastovaikutusten arvioinnin laatuun ja riittävyys on hanketyyppi ja vaikuttavuus huomioon ottaen kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota YVA-prosesseissa annettavissa lausunnoissa ja ohjauksessa.

Alueen toimijoita on aktivoitu rahoitusten hakuun. Maaseudun rahoituksissa kestävän energian investoinnit ovat lisääntyneet merkittävästi. Hämeen pitkän aikavälin strateginen linjaus on olla kiertotalouden edelläkävijä. Pk-yritysten

lisäksi kiertotalous painottuu koulutus- ja osaamistason nostamisessa. Myös oman henkilöstön alan osaamista ja innovaatiokykyä nostetaan. Alueellisissa ympäristöhankkeissa (EAKR) ja maaseuturahoituksen kehittämishankkeissa on arvioitu ilmasto- ja kiertotalousteeman vaikuttavuutta eri vastuualueiden asiantuntijoiden kesken.

Hämeen ELY-keskuksen edustaja on toiminut YM:n kiertotalouden asiantuntijapoolissa ja ollut mukana suunnittelemassa kansallisen kiertotalouden strategisen ohjelman toimia. Alueidenkäyttöön liittyvissä lausunnoissa ja neuvotteluissa on nostettu esiin ilmastovaikutusten arvioinnin merkitystä sekä materiaalien, rakenteiden ja luonnonvarojen resurssiviisautta.

Vantaanjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen Riihimäellä on edennyt suunnitellusti. Keskeisimmät toimenpiteet on näin ollen saatu toteutettua loppuun ja merkittävä tulvariskialue voitiin esittää poistettavaksi. ELY-keskus on tukenut Riihimäen kaupunkia tulva-suojeluhankkeen toteutuksessa.

Työtä luontokadon hidastamiseksi on jatkettu toteuttamalla Helmi-elinympäristöohjelman mukaisia hoito- ja kunnostushankkeita erityisesti lintuvesillä, perinnebiotoopeilla ja metsäisissä elinympäristöissä. Lisäksi toteutettiin uhanalaisien ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymien hoitotoimia, perustettiin lähes 500 hehtaaria uusia luonnonsuojelualueita ja toimittiin aktiivisesti luonnonsuojelun yleisen edun valvojana erilaisten hankkeiden ja suunnitelmien yhteydessä.

Alueellisen vesienhoidon toimenpideohjelman sekä vesiensuojelun tehostamisohjelman toteuttamista on jatkettu aktiivisella yhteistyöllä vesistökunnostustoimijoiden kanssa. Suunnitelmallisen, pitkäjänteisen ja vaikuttavan kunnostustoiminnan aikaansaamiseksi on perustettu ELY-keskuksen vetämä Hämeen vesistökunnostusverkosto.

Yhteistyössä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa on kohdistettu tarpeellisia tutkimuksia sekä kunnostuksia pilaantuneille maa-alueille pohjavesiriskien vähentämiseksi.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Hämeen ELY-keskuksessa jatkettiin valmius- ja varautumistyötä aktiivisesti. Vuoden keskiössä oli osallistuminen aktiivisesti ESAVIN HÄME24 -valmiusharjoituksen suunnitteluun eri viranomaisten kanssa. Harjoitus toteutui 4.-5.9.2024. Harjoitukseen valmistauduttaessa harjoitukseen valmiustoimikunnassa käytiin yhdessä läpi eri yksiköissä tehtävää varautumistyötä ja valmiustyötä toisille tutuksi. Lisäksi ELY-keskuksessa päivitettiin kriittisten toimintojen listaa, tehtäviä hoitavat henkilöt on nimetty ja varattu. Tulevaisuudessa heille tullaan järjestämään omaa koulutusta.

HÄME24 valmiusharjoituksen myötä ELY-keskuksen valmius- ja varautumistehtäviä koskevaa ymmärrystä koko organisaatiossa lisättiin henkilöstölle järjestetyn opintopiirin muodossa.

Vuoden 2024 syksyllä aloitti uusi valmiuspäällikkö. Rekrytointi on tehty yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Hämeen ELY-keskuksen osuus henkilön tehtäväkuvasta on arviolta 20 %. Yhteinen resurssi turvaa ja lisää yhteistyötä L-vastuualueen tehtävissä.

Syksyllä perustettiin maaseutuelinkeinojen alalla Hämeen alueen alkutuotannon varautumisryhmä ja ryhmän toiminta on käynnistynyt. Ympäristö ja luonnonvarat vastuualueen kriittisten tehtävien määrittely käynnistettiin yhdessä ohjaavien tahojen kanssa. Tehtävien jatkuvuussuunnitelmat tarkistetaan ja laaditaan puuttuvilta osin.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Hämeen ELY-keskus on kehittänyt ja seurannut normaaliolojen turvallisuutta aktiivisesti. ELY-keskus on toteuttanut maatalouden valvontasuunnitelmaa täysimääräisesti (100 %). ELY-keskuksen elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmat on toteutettu täysimääräisesti. Säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus oli

86 % (tavoite 90 %). Ympäristövalvonnan ympäristönsuojelulain mukaisen valvontaohjelma on toteutettu täysimääräisesti (100 %).

Maahanmuuttoa ja kotoutumista koskevissa tehtävissä Hämeen ELY-keskus on järjestänyt tilaisuuksia kunnille ja työllisyysalueille koskien Koto24-muutosta ja lisännyt kuntien, hyvinvointialueiden ja työllisyysalueiden tietoisuutta kotoutumislain muutoksista koskien kotoutumisjärjestelmän kannustavuutta ja velvoittavuutta yhteisten verkostopala-verien kautta sekä tukenut kotoutumispalveluiden hankinnassa työllisyysalueita. Lisäksi on tehty kuntapaikkasijoituksia tilapäistä suojelua saaneista turvapaikanhakijoista sekä seurattu ja tiedotettu aktiivisesti verkostoja ulkomaalais-taustaisten työllisyysastetilastoista.

Päijät-Hämeessä aloitettu Työelämän syrjimättömyyden ja monimuotoisuuden edistäminen- toimitasuunnitelmaan liittyen yhteistyö Hämeen ELY-keskuksen hallinnoiman monimuotoista rekrytointia koskevan (MORE-hanke) ESR+ -hankkeen kanssa. Osallisuuden ja vuorovaikutuksen -toimitasuunnitelmaan liittyvää kuntakierrosta on järjestetty yhteistyössä SPR:n paikallisosaston kanssa. Hämeenlinnassa Hämeen ELY-keskus on ollut järjestämässä Nuorten dialogi syksyllä 2024. Päijät-Hämeen osalta vastaavan järjestäminen on suunnitelmassa.

1.3.5 Pirkanmaan ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Talouden taantuma lisäsi selvästi työttömyyttä Pirkanmaalla. Työttömien ja lomautettujen määrä kasvoi vuodesta 2023 ja uusia avoimia työpaikkoja oli huomattavasti vähemmän. Heikentyneessä työmarkkinatilanteessa asiakasmäärät kasvoivat sekä Pirkanmaan TE-toimistossa että Pirkanmaan alueellisessa työllisyyskokeilussa. TE-toimistossa tavoitteena olivat nopeat siirtymät työstä työhön sekä asiakkaiden työttömyysjaksojen lyhentäminen. Panostettiin asiakkaiden palvelutarpeiden laadukkaaseen tunnistamiseen sekä nopeaan ohjaukseen erilaisiin palveluihin. Työllisyyden kuntakokeilussa asiakkaiden työttömyyteen etsittiin ratkaisuja yksilöllisen palvelun sekä laajan ja monipuolisen palveluverkoston avulla. TE24-uudistus vaikutti paitsi henkilöstöresursseihin uudistuksen valmistelun myötä, myös työllisyysmäärärahojen mitoittamiseen, mikä tuotti haasteita erityisesti palveluhankintojen suunnitteluun. Tästä huolimatta osaajia koulutettiin edelleen osaajapulasta kärsiville aloille ja hankittiin erilaisia valmennuskokonaisuuksia TE-palvelujen työnhakija-asiakkaille. Osaajia koulutettiin mm. ICT-, hoiva, metalli- ja konepaja-, majoitus- ja ravitsemusaloille. Määrällisesti eniten työllisyysmäärärahoja käytettiin palkkatukeen, työvoimakoulutuksiin sekä erilaisiin valmennuspalveluihin.

Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmaa pyrittiin helpottamaan mm. TEM-vetoisen työvoimabarometrin avulla. Yritysten tarpeisiin vastattiin yhteishankintakoulutuksilla, joilla tuettiin sekä uusien työntekijöiden rekrytointia että olemassa olevan henkilöstön osaamisen kehittämistä muutostilanteissa. Vuoden 2025 kahdella ensimmäisellä vuosineljänneksellä arvioidaan uusien avoimien työpaikkojen ja työllisyyden kehityksen osalta tilanteen olevan heikompi kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2024. Toimialoista teollisuuden näkymät ovat kevään 2025 aikana selvästi paremmat kuin vuotta aiemmin. Rakentaminen elpyy syksyyn 2025 mennessä, liike-elämän palveluiden kasvua voidaan odottaa keväällä 2025. Logistiikan odotukset paremmasta toteutuvat vientisektorin muutosten kautta. Suuria rekrytointitarpeita kuitenkin ei ole odotettavissa ennen syksyä 2025.

Kotoutumiskoulutusten tarve kasvoi Pirkanmaalla edelleen. Koulutuksiin osallistuvien määrä kasvoi ja siihen käytettiin määrärahoja enemmän kuin vuonna 2023. Pirkanmaan jatkuvan oppimisen strategia viitoittaa kehittämisen painopisteitä ja suuntaa vuoteen 2027 asti. Jatkuvalla oppimisella vastataan tarpeeseen kehittää ja uudistaa osaamista elämän ja työuran eri vaiheissa.

Yritysten kehittämisavustusten kysyntä on pysynyt Pirkanmaalla suurena ja vain osa rahoituskriteerit täyttävistä hankkeista on voitu rahoittaa kysynnän ollessa huomattavasti myöntövaltuutta suurempaa. Tämä on syventänyt

Team Finland –toimijoiden välistä yhteistyötä, sillä Pirkanmaalla ja erityisesti Tampereen kaupunkiseudulla on runsaasti kasvuun ja kansainvälistymiseen tähtääviä yrityksiä, joita on ohjattu Team Finland –kumppaneiden, erityisesti Business Finlandin ja Finnveran palveluiden piiriin. Kotimaan markkinoilla toimivien yritysten tilanne on heikompi, sillä yritysten kehittämispalveluiden lakkauttaminen vuodenvaihteessa 2023/2024 pudotti lukumääräisesti suuren joukon yrityksiä rahoituspalveluiden ulkopuolelle, mikä osaltaan heijastuu myös suureen kehittämisavustusten kysyntään.

Suomen CAP-suunnitelman mukaiset maaseuturahaston rahoituksen haut avautuivat vaiheittain vuoden 2023 aikana. Rahoituspäätösten tekeminen ja maksatukset käynnistyivät maaseuturahaston kaikkien sektoreiden osalta vuoden 2024 aikana. Ruokaviraston tietojärjestelmien keskeneräisyys häytti jonkin verran tehokasta toimeenpanoa. Rahoituksen kysyntä on ollut kohtalaisen vilkasta vaikkakin toimintaympäristön muutokset, kuten lainansaannin vaikeutuminen ja maataloudessa kokonaiskannattavuuden heikko taso vaikuttivat toimijoiden riskinottokykyyn. Vuonna 2023 Pirkanmaalle myönnetyllä yli 10 milj. euron rahoituksella edistettiin mm. alkutuotannon ja yritysten energia- ja materiaalitehokkuutta. Myös luomutuotannon jatkumista tuettiin yli 5 milj. eurolla.

Liikenteen toimialalla liikennemäärät lisääntyivät automaattisilla mittauspisteillä 2 % edellisvuoteen verrattuna, mutta olivat edelleen 3 % pienempiä kuin vuonna 2019. Raskas liikenne säilyi edellisvuoden tasolla, mutta vähennystä vuoteen 2019 verrattuna on tapahtunut 7 %. Tienpidossa satsattiin hallituksen korjausvelkaan osoittaman lisärahoituksen turvin päällystetyn tieverkon korjauksiin. Päällysteitä korjattiin yhteensä noin 295 kilometrillä. Noin puolet päällystystoimenpiteistä kohdentui vilkasliikenteisimmälle tieverkolle ja loput vähäliikenteisemmälle verkolle, joista vain noin 20 km kaikkein vähäliikenteisimmälle tiestölle. Jalankulku- ja pyöräteitä korjattiin 16 km. Kolmessa kohteessa tehtiin rakenteen parantamista ja yhdeltä tieltä päällyste purettiin. Huonokuntoisten siltojen määrä lisääntyi jonkin verran, vaikka painorajoitettujen siltojen määrä vähenikin hieman.

Tienkäyttäjien tyytyväisyystavoitteet saavutettiin. Tyytyväisyystavoitteena oleva indeksiluku parani hieman kesän osalta, mutta heikkeni talvelta. Arvioissa painottuu pääteiden kunto. Indeksilukuun on laskettu mukaan sekä yksityishenkilöiden että ammattiautoilijoiden tulokset. Etenkin raskaan liikenteen kuljettajat ovat tyytymättömiä teiden kuntoon ja tilaan.

Pääsääntöisesti teiden liikennöitävyys pystyttiin turvaamaan kaikkina aikoina, mutta keväällä ja alkutalvesta muutamia teitä jouduttiin sulkemaan liikenteeltä tielle nousseen veden takia. Sääolosuhteiden ohella taustalla olivat puutteen teiden kuivatuksessa. ELY-keskus selvittää tieverkon riskipaikat tarkemmin ja määrittää toimenpiteet vastaavien tilanteiden ehkäisemiseksi.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Pirkanmaan ELY-keskus edisti aktiivisesti hiilineutraaliutta valtakunnallisena ja maakunnallisena toimijana. ELY-keskus alkoi hoitamaan valtakunnallista YM:n hallinnonalan ilmastoerikoistumistehtävää 1.3.2024. Erikoistumistehtävässä on keskitytty erityisesti viranomaistehtävien ilmastokehittämiseen sekä tutkitun tiedon käyttöönottamiseen hallinnossa. Tehtävässä koordinoidaan ELY-keskusten ilmastoasiantuntijaverkostoa, joka välittää ja aktivoi viranomaistyön kehittämistä ja yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Erikoistumistehtävä osallistui Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman (KAISU) päivitysprosessiin aluehallinnon näkökulmasta. KAISUa toimeenpaneva ACE LIFE –hanke käynnistyi ja ensimmäisenä toimintavuonna keskiössä oli ilmastorahoituksen edistäminen. Alueellisessa ilmastotyössä jatkettiin yhteistyötä Pirkanmaan liiton kanssa maakunta-Hinku –konseptia toteuttaen. Työssä syntyi mm. ajantasainen tilannekuva Pirkanmaan hiilinieluista ja maakunnallisen ilmastotiekartan päivitys. Kunnille tuotettiin paikkatietoon pohjautuva tietopaketti, jota voidaan hyödyntää ilmastoviisaassa suunnittelussa.

YVA-menettelyissä satsattiin hankkeiden sujuvaan etenemiseen ja ohjaukseen YVA-ohjelmien ja -selostusten laadun varmistamiseksi. Samalla tuettiin yleisön osallistumismahdollisuuksia. Vihreän siirtymän YVA-hankkeet saatiin käsi-

teltyä aikataulujen puitteissa lisäresurssien avulla. ELY-keskus vauhditti EU:n elpymisvälineen (RRF) vihreän elvytyksen investointihankkeiden prosesseja ja etusijaan oikeutettuja vihreän siirtymän hankkeita Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialueella.

Pirkanmaalle valtakunnallisesti keskitettyä öljy- ja maakaasulämmityksestä luopumisen avustusta myönnettiin vuonna 2024 yli 4 200 hakijalle. Vuoden aikana valmistui 4 229 lämmitysremonttia, joille maksettiin avustusta yhteensä 16,7 miljoonaa euroa. Tähän mennessä avustuksen puitteissa vuosina 2020–2024 saavutettu öljyn vuosittainen säästö on jatkossa vähintään 59 637 tonnia vuodessa, kun laskentaperusteena käytetään maltillista 2 200 litran vuosikulutusta.

Hiilineutraalisuustavoite näkyy kaikkien alueella käytettävissä olevien rahoitusmuotojen sisältöinä. Maakunnan puhtaan siirtymän hankkeiden tilannekuva koottiin paikkatietomuotoon tarinakartalle, joka julkaistiin verkossa. Kokonaiskuvan hahmottaminen kartalla mahdollistaa yhteisvaikutusten havainnoinnin sekä synergian hankkeiden ja kuntien välillä. Kunnille järjestettiin kysely tarpeista puhtaan siirtymän edistämiseksi ja sen tulosten myötä perustetaan kunnille verkosto puhtaaseen siirtymään liittyvän tiedon jakamiseen. Luonnon monimuotoisuutta edistettiin ELY-keskuksen lausunnoissa ja päätöksissä sekä toteuttamalla aktiivisesti METSO- ja Helmi-ohjelmia. Priodiversity Life –hanke pääsi vauhtiin ja Life Revives-hankkeessa aloitettiin käytännön kunnostustyöt jokihelmisimpukan elinympäristöjen tilan parantamiseksi.

Maaperä kuntoon -ohjelmassa kannustettiin palveluntuottajia käyttämään fossiilittomia polttoaineita. Pilaantuneiden alueiden avustuksen myöntämisellä edistetään laajalti ELY/AVI-strategian kärkiteemoja sekä kestävää riskienhallintaa ja kiertotaloutta.

Pirkanmaan ELY-keskuksen valtakunnallinen jätelain tuottajavastuuvälvontatehtävä toimii merkittävänä kiertotalouden edistäjänä. Tuottajavastuuvälvonnalla varmistetaan, että kuluttajat voivat kierrättää jätteet maksutta. Tuottajavastuun ansiosta tuotteiden valmistajat, maahantuojat, etämyyjät ja pakkaajat vastaavat tuotteidensa jätehuollosta niiden elinkaaren lopussa, mikä kannustaa yrityksiä suunnittelemaan kestävämpiä tuotteita ja vähentämään jätteen syntymistä. Tuottajavastuuviestinnässä painotettiin kiertotalouden edistämistä, luonnonvarojen kestävää käyttöä ja puhdasta siirtymää sekä viestintää etäkauppiaille.

Vesienhoidossa kuntayhteistyö vahvistui erityisesti pohjavesien suojeluun ja maankäytön yhteensovittamiseen liittyen. Lisäksi tietopohja pohjavesialueista ja niiden riskeistä vahvistui useammalla alueella suojelusuunnitelmien päivitysten tai niiden seurantakokousten myötä. Vesistöjen tilan parantamiseen pyrkivä verkostotyö laajeni tavoittaen enemmän kohderyhmää. Valtakunnallisena pilottihankkeena toteutettu Kovesjoen valuma-alue -hanke herätti kiinnostusta yleisössä. Valtakunnallisen kehittämistyön myötä ilmastonmuutoksen vaikutuksista vesienhoitoon saatiin parempi kuva.

Ennakoivalla tulvariskien hallintatyöllä ja yhteistyöllä voimayhtiöiden kanssa vältettiin Kokemäenjoen Pirkanmaan eriosia uhannut tulva ja pienennettiin tulvavahinkoja joen alaosalla. Kiikassa käynnistettiin tulvasuojeluhanke, jonka myötä varautuminen ilmastonmuutoksen tuomiin haastaviin vesitilanteisiin paranee tulevaisuudessa. Vesitaloustiedon digitalisaation eteneminen paransi ja helpotti merkittävästi tiedon saatavuutta.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Poikkihallinnollisessa varautumisyhteistyössä tunnistettiin ELY-keskuksen kriittiset toiminnot ja niihin kohdistuvat keskeisimmät uhkat. Tämän perusteella tehtiin tarkastelu resurssien varmentamiseksi myös häiriö- ja poikkeusolosuhteissa. Yhteiskunnan häiriönsietokykyä ELY-keskus vahvisti myös osallistumalla yhteisiin viranomaisharjoituksiin ja suunnitteleamalla laaja-alaista paikallispuolustusharjoitusta, joka järjestetään Pirkanmaalla v. 2025. ELY-keskuksen ylikjohtaja ja valmiuspäällikkö osallistuivat syksyllä henkisen kriisinkestävyyden koulutukseen, ja tähän liittyvää osamista on tarkoitus laajentaa virastossa.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Ruokaviraston velvoittamat maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvonnat ja tarkastukset toteutettiin ja varmistettiin näin viljelijätukien maksamiset ja elintarvikkeiden raaka-aineiden turvallisuus ja käytettävyys. Viljelijätukien kouluttamisessa ja satelliittiseurannan selvityksissä tehtiin kiinteää yhteistyötä kuntien maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden kanssa. Maaseuturahaston toimilla varmistetaan alueen ruoantuotantoa ja maaseutualueiden elinvoimaisuutta osana kansallista huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta.

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman toteuttaminen 100 % onnistui riittävillä valvontaresursseilla, mikä mahdollistui vihreän siirtymän rahoituksen lisäresurssiin myötä. Valvontatapahtumia oli runsaasti ja erityisesti jätteenkäsittelyn toimialalla haasteita toivat jatkuvat hajuhaitat ja tulipalotilanteet

Liikenneturvallisuuden kehitys oli vuonna 2024 kaksijakoinen: liikenteessä menehtyi ennakkotietojen perusteella kahdeksan henkeä. Liikennekuolemia tapahtui edellisvuosien keskiarvoa vähemmän ja poikkeuksellista oli, ettei kesikesällä maanteillä tapahtunut lainkaan kuolemaan johtaneita onnettomuuksia. Henkilövahinko-onnettomuuksia tapahtui 127 kappaletta aikajaksolla 11/2023–10/2024: niiden määrä kohosi hieman edellisvuosien keskiarvoa korkeammaksi.

Kotoutuja-asiakkaiden määrän merkittävä kasvu kasvatti jonkin verran jonoja kotoutumispalveluihin ja kotoutumiskoulutukseen. Samanaikaisesti kotoutumiskoulutuksen keskimääräinen kesto lyheni, ja monet asiakkaat työllistyivät ainakin osa-aikaisesti koulutuksen aikana tai heti sen jälkeen. Kotoutumisen viranomaisten yhteistyöverkostoissa tehtiin tiivistä yhteistyötä, minkä lisäksi tehtiin kotoutumiseen ja maahanmuuttoon liittyvät yhteistyökäynnit kaikkiin Pirkanmaan kuntiin. Alueellisessa etnisten suhteiden neuvottelukunnassa edistettiin viranomaisten ja maahan muuttaneiden välistä vuoropuhelua järjestäen mm avoimet seminaarit maahan muuttaneiden työllistymiseen ja maahanmuuttajanuorten integroitumiseen liittyen.

1.3.6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Vuonna 2024 Kaakkois-Suomen työllisyysaste oli 68,4 %, kun se edellisvuonna oli 70,7 %. Työttömyysjaksojen pituutta tai virtaa yli 3 kuukauden työttömyyteen koskevia tavoitteita ei saavutettu, mutta onnistuttiin kuitenkin valtakunnallisia keskiarvoja paremmin. Työvoimakoulutuspäivien määrä kasvoi verrattuna vuoteen 2023. Koulutukset painottuivat yksilöllisiin koulutusratkaisuihin hyödyntäen erilaisia hybriditoteutuksia. Yhteishankintakoulutusten määrä on taantumasta huolimatta pysynyt lähes samassa suuruusluokassa edellisvuoteen verrattuna. ELO-toiminnan, luovan talouden, ennakkoinnin ja osaamisen nostamisen tavoitteet saavutettiin. Kotoutumisen tavoitteet saavutettiin ja kotoutumista edistävät koulutukset toimivat vakiintuneesti. Kansainvälinen rekrytointi jäi melko vähäiseksi. ELY-keskus ja TE-toimisto selvittivät työnantajien valmiuksia ja tarpeita ulkomailta rekrytointiin, ja suunnittelivat toimia esteiden poistamiseksi. Kansainvälisten opiskelijoiden määrä kasvoi sekä korkeakouluissa että muissa oppilaitoksissa ja kansainvälisten osaajien asettautumista edistettiin laaja-alaisella yhteistyöllä. ELY-keskuksen yrityspalveluiden TKI-tavoitteet saavutettiin. Kaakkois-Suomen yrityspalveluverkosto on jatkanut tiivistä yhteistyötään ja tavoiteltuihin asiakastapauksimääriin päästiin. Yritysrahoitusta oli alueella poikkeuksellisen paljon käytössä ja sitä saatiin hyvin markkinoitua yrityksille, huolimatta kummassakin maakunnassa olevasta rakennemuutostilanteesta.

Alkutuotannon kannattavuus pysyi heikkona. Viljojen tuottajahinnat olivat edellisvuotta selvästi alhaisemmat, mutta tuotantokustannukset pysyivät edelleen korkeina. Kasvukauden kuivuus ja hellejaksot vaikuttivat myös osaltaan maa-tilojen tulokseen. Tukivalvonnat ja elintarviketurvallisuustarkastukset saatiin täysimääräisesti tehtyä annetuissa määrajajoissa. Maaseuturahoituksen uuden ohjelmakauden yritys- ja hanketuissa sekä rakennetuissa vuosi 2024 oli ensimmäinen.

mäinen täysipainoinen vuosi sekä myönnössä että maksatuksessa. Maaseudun yritysrahoitusta myönnettiin 20 yrityksen investointeihin ja kehittämiseen yhteensä noin 0,7 M€. Yritystukien markkinoinnissa keskityttiin JTF-, EAKR- ja rakennemuutoksesta johtuvien kansallisten yritystukien liikkeelle saamiseen. Maaseudun hankerahoituksessa rahoitukseen valittiin 28 hanketta, joihin sidottiin n. 5 M€. Kehittämishankerahoitusta kohdennettiin mm. valokuituverkkojen rakentamiseen, ympäristön suojeluun ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseen sekä elinkeinollisiin, yritystoimintaa edistäviin hankkeisiin. Maatalouden aloitus- ja investointitukia myönnettiin avustuksina noin 3,3 M€. Erityisesti aloitustukien kasvanut määrä (13) oli positiivista. Luonnonmukainen tuotanto kattoi lähes 21 300 ha ollen n. 17,6 % alueen kokonaispeltoalasta. Luomutilojen keskikoko Kaakkois-Suomessa kasvoi noin 90 hehtaariin.

Alueidenkäytössä tehtiin tiivistä yhteistyötä kuntien ja maakuntaliittojen kanssa. Kaupunkien yleiskaavoitusta päivitetään vähitellen ja ELY on korostanut yleiskaavan tarpeellisuutta. Alueidenkäytön tehtävissä puhtaan siirtymän hankkeiden edistäminen on korostunut. Tuulivoimarakentamista ei ollut, mutta teollisen kokoluokan aurinkovoimalahankkeita on vireillä runsaasti. Alueelle on sijoittumassa merkittäviä suuria investointeja, joiden luvitusprosessit ovat menneet sujuvasti. Kunnilta toivottiin riittävää resurssointia kaavoitukseen ja rakennusvalvontaan. Kuntayhteistyön tavoitteena oli kuntien hyvä suunnitteluprosessien hallinta ja suunnitelmien ajantasaisuus. Rakennusvalvontojen asianhallintaa tuettiin. Rakennetun kulttuuriympäristön säilymistä tuettiin avustuksin ja rakennussuojelupäätöksin.

Tienpitoon käytettiin rahoitusta 11,1 M€ enemmän kuin vuonna 2023. Suurta eroa edellisvuoteen selittää erillinen korjausvelkarahoitus (ELY-keskuksen osuus 11,5 M€ koko maan 250 M€:sta), jonka avulla päällystettiin yli 220 km maanteitä. Kaikkia toteutettavaksi suunniteltuja alueellisia parantamishankkeita ei pystytty toteuttamaan suunnitelmien keskeneräisyyden sekä henkilöresurssien takia (mm. osa jakovarahankkeista). Pitkäjänteinen tieverkon ylläpidon suunnittelu ja laadukas hoito ovat perinteisesti näkyneet myönteisesti vuosittaisissa päällysteiden ja siltojen kunnossapidossa, mutta viime vuonna mittauksissa tuli ilmi yllättäviä kuntotilan alenemia. Aiemmin ELY-keskus on menestynyt myös sekä talvi- että kesäajan tienkäyttäjien tyytyväisyystutkimuksissa erittäin hyvin, mutta parin viime talven tutkimuksissa se on saanut aiempaa huonompia tuloksia erityisesti raskaalta liikenteeltä. Viime talven tutkimuksessa myös yksityishenkilöt olivat aiempaa tyytymättömämpiä talvihoitoon. Kesäajan tutkimuksessa raskaan liikenteen tyytyväisyys laski edellisvuodesta, mutta yksityisautoilijoiden osalta tyytyväisyys vastaavasti nousi. Raskaan liikenteen alentuneen tuloksen syytä on erittäin vaikea arvioida, koska runsaasta päällystämisestä johtuen ennako-oletuksena oli, että tienkäyttäjät olisivat tyytyväisempiä tiestön kuntoon. Tienkäyttäjien kokonaisuustyytyväisyystavoite maanteiden talvihoitoon ja kesäajan kuntoon kuitenkin saavutettiin. Joukkoliikenteen määrärahat käytettiin sopimusliikenteen korvauksiin (n. 1,1 M€), eikä korvausmäärissä ollut suuria poikkeamia ennakoituun. Joukkoliikenteen valtionavustuksia ei haettu lainkaan. Aiempina vuosina avustusta hakenut Imatran kaupunki siirtyi tieliikenteen toimivaltaisen Lappeenrannan toimialueeseen vuoden 2024 alusta lukien. Markkinaehtoista liikennettä korvaavien palveluiden hankinnat ja rahoitus säilyivät samalla tasolla kuin vuonna 2023. Lisäksi ELY-keskus rahoitti Uudenmaan ELY-keskuksen hankkimia Kotkan ja Helsingin/Porvoon välisiä vuoroja. Traficomien myöntämää yksityisteiden valtionavustusten määrärahaa käytettiin 23 yksityisteiden perusparantamispäätökseen. Yksityisteiden siltakohteita avustettiin 11 hankkeessa.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

ELY-keskus on jatkanut työtä ilmastotavoitteiden edistämiseksi sidosryhmätyössä ja on ollut aktiivinen valtakunnallisten ELY-ilmastoaasiantuntijaverkoston, strategiapäälliköiden ja ohjaavien tahojen ilmastoryhmän työssä ELY-ilmastotiekartan toimeenpanemiseksi. Ilmastotavoitteet ja vihreän siirtymän tavoitteet ovat keskeisiä painotuksia ELY-keskuksen rahoituksen ohjaamisessa. Maaseutuohjelman yritys- ja rakennetuet edistivät yritysten vihreää siirtymää ja toivat ratkaisuja yritysten kohonneisiin energiakustannuksiin. Työllisyyden, yrittäjyyden ja osaamisen kehittämisen hankinnoissa tavoiteltiin ekologista, taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä. Alueen liikennejärjestelmätyössä ja -strategioissa huomioitiin ilmastotavoitteet ja edistettiin näitä teemakokouksin. Etelä-Karjalaan on muodostettu liikenteen vähähiilisiä ratkaisuja edistävä GreenReality-ryhmä. Ympäristölupavalvontaa toteutettiin riskiperusteisesti laaditun valvontasuunnitelman mukaisesti. Laitosvalvonnoista 96 % saatiin toteutettua vuonna 2024. Laitosvalvonnan yhteydessä tehtiin kemikaalilain valvontaa kaikkien niiden laitosten osalta, joilla on olennaista kemikaalien käyttöä. Jäte-

huoltorekisteriin liittyvä erikoistumistehtävä on saatu onnistuneesti käyntiin. Kolmen muun ELY-keskuksen kanssa yhdessä perustetun jätehuollon yhteistyöryhmän toimintaa on jatkettu. METSO-, VELMU-, HELMI- ja Veden vuoro (AHTI) -ohjelmilla on saatu merkittävästi vahvistettua luonnonsuojelun, vesien- ja merenhoidon sekä vesistökunnostusten vaikuttavuutta. METSO-rahoituksella suojeltiin metsiä 382 ha ja HELMI-ohjelman rahoituksella soita 72 ha. Luonnonsuojelun toteutuksen kokonaistulos oli näin ollen yhteensä 454 ha, mikä alitti hieman tavoitteena olleen 500 ha:n. Suojeluun saatuun pinta-alaan vaikutti METSO-ohjelman rahoituksen merkittävä vähentyminen sekä soidensuojelun täydennysohjelmaan tarjottujen kohteiden määrän vähentyminen. HELMI-ohjelmaan kunnostushankkeita saatiin toteutettua lähes suunnitellusti, vaikka yksityismailla hankkeiden edistäminen onkin ollut osin hidasta. Maaseuturahoituksella tuettiin luonnon monimuotoisuuden edistämistä myös Järvi-Suomen maatalouden ympäristö- ja ilmasto-ohjelmassa toteutettujen teemahakujen kautta. Lisäksi maaseudun yleishyödyllisiin ympäristö- ja ilmastoinvestointeihin myönnettiin rahoitusta. Kevään 2024 vaikea tulvatilanne saatiin hallittua hyvällä vesistösäännöstelyiden ennakkoinnilla ja lopulta kevään kuivuuden ansiosta suurtulvalta välttyttiin. Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vuoksi rajavesistöyhteistyö rajoittui pelkästään suoraan valtiosopimuksista johtuviin tehtäviin.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

ELY-keskuksen kriittiset toiminnot ja niihin kohdistuvia uhkia on tunnistettu vastuualueittain. Kriittisten toimintojen resursoinnista on huolehdittu ja toimintojen häiriösietoisuutta on vahvistettu alueellisella harjoitustoiminnalla. Yhteistyötä ELY-keskusten välillä on toteutettu sekä vastuualueittain että valmiuspäällikköverkostossa. Alueellinen varautumisen yhteistyö tapahtuu maakunnallisissa valmiusfoorumeissa. ELY-keskuksen hyvin hoidettu talous on tähän saakka mahdollistanut välttämättömien henkilöstöresurssien ylläpidon ja varautumisen osaamispoistumaan.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Seudullisten yrityspalvelujen verkosto toteutti ELY-keskuksen johdolla ratkaisukeskeistä asiakaspalvelua. Etelän ELY-keskusten ja AVIn kesken on jatkettu ympäristölupien ja valvonnan yhteistyökäytäntöjen yhdenmukaistamista ja sujuvoittamista. Digitalisaatiota maaseutualueilla on edistetty rahoittamalla valokuituverkon rakentamista sekä elinkeinosten ja mm. vanhusväestön digipalveluratkaisuja. Digitaalisen ympäristötiedon tuottamiseen ja palvelujen uudistamiseen osallistuttiin valmistaen sisältöjä vesi.fi- ja ymparisto.fi-sivustoille sekä tekemällä sähköinen vesienhoitosuunnitelmien toimenpideohjelma eTPO. Yhteistyö ELY-keskuksen sisällä on ollut toimivaa ja ilmapiiri henkilöstökyselyjen perusteella hyvä. Koko henkilöstö on osallistunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen yhteisessä kehittämispäivässä, ja ELY-keskus on tehnyt rasismin vastaisen "Me puhumme teoin"-sitoumuksen ajalle 1.10.2024 - 31.12.2025. Henkilöstöä koulutetaan aiheeseen 2025 aikana.

1.3.7 Etelä-Savon ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Etelä-Savon tilannekuva vuonna 2024 oli odottavan rauhallinen. Vihreä siirtymä ja uusiutuva energia tulivat myös Etelä-Savoon jäädäkseen. Maakunnan ensimmäiset tuulivoimalat nousivat Pieksämäelle ja useita aurinkoenergiavoimaloita oli työn alla. Maakunnan energiaomavaraisuus kasvaa hankkeiden myötä. Maakunnassa on vahvaa luomuosaamista, joka tunnistettiin ja Etelä-Savo palkittiinkin syksyllä EU:n parhaana luomualueena.

Työvoima- ja yrityspalveluja toteutettiin vuonna 2024 Etelä-Savossa 11,2 miljoonalla eurolla. Palkkatuella ja starttirahalla toteutui vuoden mittaan lähes 900 henkilötyövuotta, näistä yrityssectorille 300 henkilötyövuotta ja starttirahalla reilut 100 henkilötyövuotta. Kaiken kaikkiaan TE-toimiston ja kuntakokeilujen aktivointipalveluihin ohjattiin noin 5 800 asiakasta. Kotoutumiskoulutuksen tarve oli selvästi edellisvuotta suurempi, siihen käytettiin noin 1,8 miljoonaa euroa.

Yritystoiminnan kehittämispalveluja maksettiin sen viimeisenä toteuttamisvuonna yhteensä 892 000 euroa, mistä noin 22 % kohdistui eteläsavolaisiin yrityksiin, 39 % pohjoissavolaisiin ja 39 % pohjoiskarjalaisiin yrityksiin.

TE-palvelujen kuntiin siirron valmistelun tukemiseksi tehtiin kiinteää yhteistyötä palvelutuotannon jatkuvuuden varmistamiseksi sekä työllisyysalueiden budjetoinnin tueksi.

ELY-keskus teki laajaa verkostoyhteistyötä alueen eri kehittämisorganisaatioiden kanssa ja osallistui eri toimijoiden kehittämishankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn alueen elinvoiman parantamiseksi. Maakunnan TKI-kartan toimeenpanoa edistettiin ydinryhmän vastuutahona yhdessä Etelä-Savon maakuntaliiton kanssa. ELY-keskus osallistui maakunnan elinvoimalupauksen laatimiseen.

Maaseudun kehittämisohjelman toimeenpanossa vuosi 2024 oli ensimmäinen kokonainen "CAP-vuosi". Rahoitusjärjestelmät toimivat hyvin ja säädösten tulkinta ohjauksen myötä vakiintui. Maatalouden investointitukien kysyntä oli vuoden aikana melko vilkasta ja myös merkittävälle tuotannollisille investoinneille myönnettiin rahoitustukea. Nuoren viljelijän aloitustukia myönnettiin 6 kpl, mikä oli merkittävä parannus vuoteen 2023. Yritysten investoinnit olivat kuitenkin melko pieniä ja ilmeisesti talouden alavireisyys näkyi myös maaseudun yritysten investointisuunnitelmien vähäisyytenä. Kiinnostus pieneköihin tuote- ym. kehityshankkeisiin oli kuitenkin hyvällä tasolla. LEADER-rahoituksen kysyntä oli päättyneenä vuonna varsin vilkasta ja erityisesti LEADER-yritysrahoitus kiinnosti maaseudun pieniä yrityksiä.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 rakennerahasto-ohjelmaa toteutettiin intensiivisesti vuonna 2024. Tietojärjestelmä (EURA2021) oli edelleen hyvin keskeneräinen, esimerkiksi maksatukset päästiin käynnistämään toden teolla vasta vuoden 2024 puolivälin tienoilla. Maksatusten viivästyminen vaikeutti sekä yritysten, että kehittämistoimijoiden taloudellista tilannetta. Rahoituskysyntä oli hiukan rauhoittunut vuoden 2024 aikana. Päätöksiä sen sijaan tehtiin paljon ja myös käsittelyajat lyhenivät merkittävästi varsinkin yritysrahoituksen osalta. Uudistuva ja osaava Suomi ohjelman JTF rahaston osalta Etelä-Savon ELY -keskus oli välittävänä viranomaisena tehokas myöntövaltuuksien sijoja. Vain Pohjois-Savossa JTF myöntövaltuuksia oli sitomatta merkittäviä määriä. Myös Pohjois-Savon JTF myöntövaltuudet uskotaan pystyttävän sitomaan vaikuttavasti vuoden 2025 aikana, vaikka maakuntaliitolta siirtyikin ELY-keskukselle useamman miljoonan lisämyöntövaltuudet JTF rahastossa.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Puhtaan siirtymän hankkeita oli vireillä runsaasti. ELY-keskus seurasi kaikkien hankkeiden etenemistä ja auttoi toimijoita tarvittavien lupaprosessien sujuvassa ja joutuisassa etenemisessä. Aurinkoenergian hankkeita oli eri vaiheissa yli 20, suuruusluokaltaan 10–400 ha. Pieksämäellä oli menossa kolme tuulivoimahanketta ja Kangasniemellä yksi. Lisäksi alueella oli suunnittelun eri vaiheissa olevia hybridienergiailaitoksia.

Maakunnallisen ilmastotiekartan toimeenpanoa vauhditettiin maakuntaliiton rahoittamalla kaksivuotisella hankkeella Vihreän siirtymän edistäminen Etelä-Savon kuntien ja PK-yritysten toiminnassa. Vuoden 2024 painopisteenä oli energiatehokkuus. Tämän työn rinnalla toimeenpantiin Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelmaa, joka oli yksi tekijä, kun maaseuturahastohankkeita arvioitiin rahoitusprosessissa. Vähähiilisyys ja kiertotalous olivat rakennerahastohankehakujen painopisteinä. Itä-Suomen jätehuollon yhteistyöryhmä toimi aktiivisesti valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteiden edistämiseksi.

Kevättulvat olivat alueella harvinaisen korkeat. Tulvatilanteesta viestitettiin aktiivisesti yhteistyössä Tulvakeskuksen ja pelastuslaitoksen kanssa. Alueellisen tulvaryhmän toiminta organisoitiin yhdessä pelastuslaitoksen kanssa sekä osallistuttiin Vuoksen tulvaryhmän toimintaan. Tulvatilanteesta selvittiin kokonaisuudessaan hyvin. Alueen kuntia opastettiin ja tuettiin hulevesitulviin varautumisessa ilmastonmuutos huomioiden.

Valtakunnallinen vesihuoltolain valvonta toteutettiin yhteisen valvontaohjelman pohjalta laadittujen valvontasuunnitelmien avulla. Edistämistyötä tehtiin vesihuoltostrategioiden ja kansallisen vesihuoltouudistuksen pohjalta erilaisten kehittämishankkeiden ja yhtenäisen asiantuntija- ja neuvontatyön avulla. Vesihuollon varmuuden ja valmiuden parantamiseen osallistuttiin yhteistyössä vesihuoltolaitosten ja viranomaistahojen kanssa. Tavoitteiden toteutumista

haastaa kuntien vesihuolto-osaamisen vähyyks ja vesihuoltolaitosten lukuisa määrä sekä osaamisen ja resurssien niukkuus.

Alueidenkäytön osalta erityisesti asuin- ja lomarakentaminen oli hyvin hiljaista ja kuntien kaavavalmius oli siihen nähden hyvä. Pienempien kuntien kaavoitushankkeita oli vähän.

Luonnonsuojelussa merkittävänä lisäresurssina olivat Helmi-ohjelman henkilöstö ja toteutusresurssit. Helmi-ohjelman valtakunnallinen seurantaryhmä hyväksyi alueellisen yhteistyöryhmän esityksen ”Haukiveden Helmet”-keskittymästä. Luonnonhoitotöistä lintuvesien kunnostus lähti suunnitelmien ja lupakäsittelyjen valmistuttua etenemään hyvin, muuten eteneminen oli paljolti kiinni maanomistajien suhtautumisesta. Saimaannorpan suojelustrategia ja toimenpidesuunnitelman toimia edistettiin ja norppakanta vahvistui. Luonnonsuojelun toteuttamisen osalta kokonaistavoite ylitettiin, vaikka METSO- ja Helmi-ohjelmien toteutuksessa jäätin hieman tavoitteesta. METSO-kysyntä oli yhä suurta ja rahoituksen taso riittämätön.

Vuoksen vesienhoitoalueen koordinoitua hoidettiin Vuoksen vesienhoitoalueella suunnitellusti. Vesienhoidon työohjelman ja keskeisten kysymysten kuuleminen toteutettiin. Vesienhoidon asiantuntijaverkostoja vahvistettiin kalatalousalueiden, osakaskuntien, kuntien ja paikallisten vesiensuojeluyhdistysten kanssa ja tiedotukseen kohdennettiin voimavaroja. Etelä-Savon vesienhoitoverkostoon liittyi viime vuonna 150 uutta jäsentä. Kaupunkivesien ja haitallisten aineiden hankerahoituskokonaisuus eteni suunnitellusti, ja työ jatkuu aikaisempien hankkeiden seurannan ja maksatusten sekä uusien hanketeemojen kautta. Suojelusuunnitelmien toimenpiteiden toteutumisesta edistettiin riskinalaisilla pohjavesialueilla.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Etelä-Savon ELY-keskus osallistui Itä-Suomen ja Etelä-Savon maakunnan valmiustoimikuntien työskentelyyn ja alueen valmiusharjoituksiin. Etelä-Savon alkutuotannon valmiusryhmä nimitettiin. Vesihuollon varautumista edistettiin valtakunnallisella avustusrahoituksella, vesilaitoksien valvonnalla ja jatkuvuussuunnittelulla. Vesi- ja jätehuollon valvontaprosesseja kehitettiin vastaamaan NIS2-direktiivin tarpeita.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Maatalouden tulotukien ja maatalous- sekä elintarviketuotannon valvontatehtävät suoritettiin tavoitteiden mukaisesti vuoden aikana. Kasvukauden aikana maatalouden tukivalvonnat toteutettiin suunnitellusti ja asiakaspalaute oli aiempien vuosien tapaan ollut erinomaista.

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa ja -ohjelmaa voitiin toteuttaa tavoitteiden mukaisesti, merkittävimpana poikkeuksena oli vesilain valvonnan ruuhkautuminen alkuvuoden poikkeuksellisen tulvatilanteen ja kuivan sulanmaan kauden sekä pitkien poissaolojen vuoksi, minkä vuoksi tehtäviä jouduttiin ajoittain voimakkaasti priorisoimaan. Ojitusvalvontaan kohdennettiin voimavaroja.

ELY-keskus edisti alueen hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta kotoutumislain mukaisesti yhteistyössä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa. Hyvien väestösuhteiden edistämistyötä tehtiin verkostoissa ja erilaisin toimenpitein esim. järjestämällä dialogeja ja olemalla mukana ETNO:n ja Romaniasiaain neuvottelukunnan toiminnassa.

1.3.8 Pohjois-Savon ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Työllistymistavoitteet sekä rakennetyöttömyyden tavoitteet eivät toteutuneet. Tähän on vaikuttanut erityisesti haastava työmarkkinatilanne ja työttömyyden nopea kasvu. Toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi ja negatiivisen kehityksen jarruttamiseksi on kuitenkin toteutettu.

Alueen yritysten kasvun ja työllistämisen edellytysten vahvistamisen tavoitteet sen sijaan toteutuivat, joko kokonaan tai osittain. Erityisesti kansainvälisen osaamisen hyödyntämiseen sekä verkosto- ja kumppanuustyöhön panostettiin ja näissä saavutettiin hyviä tuloksia.

Maaseutu- ja biotalousyritysten toiminnan kehittämisen (CAP –suunnitelma) osalta tavoitteisiin ei aivan päästy. Tämä johtui siitä, että rahoituskausi oli maksujen osalta vasta alkutekijöissä vuonna 2024, niin toteuma oli tässä vaiheessa alhainen.

Alueen elinkeinorakennetta on kehitetty ja uudistettu monipuolisesti. Rahoitusta on suunnattu hankkeisiin, joiden tavoitteena on elinkeinorakenteen monipuolistuminen. Myönnetyn rahoituksen avulla on kehitetty tuotantoa, uusien teknologioiden käyttöönottoa, uusia käytäntöjä, osaamista, jatkuvaa oppimista sekä työvoiman saatavuutta.

Team Finland toiminnan osalta ELY-keskusten liidit muille toimijoille – tavoite sekä kirjattujen kansainvälistymisneuvonnan tavoitemäärä ylittyi selkeästi. TKI- sekä T&K – tavoitteet saavutettiin ja ylitettiin. ELY-keskus lisäsi erityisesti tavoitteellista toimintaa T&K-toimiin aktivoitujen ja ohjattujen yritysten määrän kasvattamiseksi. Lisäksi koulutustarjontaa kehitettiin vastaamaan paremmin elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin.

Vuonna 2024 valmistauduttiin TE24-uudistukseen ja ELY-keskuksen uuteen rooliin. Ensimmäiset alueelliset yhteistyö- ja seurantakeskustelut käytiin työllisyysalueiden kanssa sujuvassa yhteistyössä

Maatilat ovat hyödyntäneet CAP-työkaluja toimintansa uudistamiseksi. Eniten tuettiin lypsykarjatalouden rakentamishankkeita, jotka turvaavat kotimaisen ruuantuotannon jatkuvuutta. Maatilojen energiainvestointeja ja ympäristön tilan parantamista edistäviä investointeja tuettiin myös merkittävästi. Lisäksi toteutettiin Suomen CAP-suunnitelman mukainen laajakaistainvestointien teemahaku ja sen odotetaan jatkossa tuottavan laajakaistainvestointeja, koska hankkeiden valmistelu vaatii pitkän valmisteluajan.

Itä-Suomen liikennejärjestelmätoimijat ovat toteuttaneet vuonna 2023 hyväksyttyä Itä-Suomen liikennestrategiaa. Painopisteinä oli kestävien liikkumismuotojen edistäminen ja metsä- ja energiakuljetusten turvaaminen. Joukkoliikenteen palvelutasomäärittely tehtiin yhdessä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Teitä päällystettiin 620 km, pääteiden lisäksi oli mahdollista parantaa aikaisempaa enemmän myös seututeitä, mikä parantaa sekä elinkeinoelämän kuljetusten tehokkuutta että kansalaisten liikkumisen sujuvuutta.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Hiilineutraaliuden tavoitteistossa onnistuttiin laaja-alaisesti. Pohjois-Savon ELY-keskus on koordinoanut Hiilineutraali Pohjois-Savo-hanketta, joka päättyi maaliskuussa 2024. Toukokuussa käynnistettiin uusi maakunnallisen ilmastotyön koordinaatiohanke Hiilineutraali Pohjois-Savo – vastuullisesti ja vaikuttavasti (HIPOVA), jonka tavoitteena on erityisesti Pohjois-Savon ilmastotiekartan toimeenpano ja seurannan kehittäminen, ilmastomuutokseen sopeutumisen vahvistaminen alueella sekä ilmastokulttuurin ja -viestinnän vahvistaminen alueellisen ilmastoverkoston kautta. Uuden hankkeen avulla on käynnistetty maakunnallinen hiilitaseselvitys, ilmastotiekartan vaikuttavuusarviointi, ilmastomuutokseen sopeutumis suunnitelman valmistelu sekä järjestetty Pohjois-Savon ilmastofoorumin tilaisuuksia. Vuoden aikana julkaistiin kaksi kertaa Pohjois-Savon ilmastokatsaus, johon koottiin ilmastotiekartan seurantatietoja,

esimerkkejä ilmastotoimista sekä vihreän siirtymän hankkeiden tilannekuva. Lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskus on päivittänyt puhtaan/vihreän siirtymän hankkeiden tilannekuvaa verkkosivuille n. 2 kk välein. Vähähiiliseen talouteen, kiertotalouteen ja vihreään siirtymään liittyen on järjestetty tilaisuuksia maakunnan eri osissa yhteistyössä alueellisten ja kansallisten kumppaneiden kanssa. Omaa ilmastotyötä on kehitetty ilmasto- ja kiertotalousryhmän koordinoimana. Ilmastovaikutusten arvioinnin tueksi on kehitetty uusia sisäisiä toimintatapoja ja julkisia materiaaleja sidosryhmien käyttöön.

Alueidenkäytön osalta ilmastovaikutuksiin on kiinnitetty erityishuomiota kuntien kehittämiskeskusteluissa, kaavalautsunnoissa ja kaavaneuvotteluissa. Kaavoitushankkeissa- ja selvityksissä on vihreän siirtymän hankkeita ollut poikkeuksellisen runsaasti. Luonnonsuojelussa HELMI-ohjelman toteutuksessa päästiin tavoitteisiin. Arvokkaiden metsäalueiden suojelu eteni myös suunnitellusti. Myös Priodiversity Life 2024–2031 hanke käynnistyi v. 2024 Pohjois-Savossa.

ELY-keskus on osallistunut ja toteuttanut laaja-alaisesti eri rahastojen rahoituskauden toimeenpanoa. Laaja-alainen ja poikkihallinnollinen yhteistyö ja tiedonvaihto ELY-keskuksen sisällä on vakiintunut käytännöksi ilmastoasioiden ja hiilineutraalisuuden osalta.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Vastuualueittain on tunnistettu kriittisiä toimintoja ja kehitetty niiden toimintaa ja varautumista vakavissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Kehittämistarpeista on saatu tietoa alueellisissa harjoituksissa, joissa ollaan oltu aktiivisesti mukana koko Itä-Suomen osalta. Harjoituksissa saadut huomiot ja havainnot on viety käytännön tasolle ja tältä osin yhteistyötä muiden viranomaisten sekä alueellisten yritysten kanssa on saatu kehitettyä. ELY-keskuksen oman valmius- ja varautumistoiminnan kehittämistä jatketaan huomioiden tuleva hallinnon uudistus, johon valmistautuminen on aloitettu ja kehittämiskohteita sekä yhteensovittamisen tarpeita tunnistettu tehtyjen harjoitusten kautta.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Maahan muuttaneiden kotoutuminen ja työllistyminen nopeutuvat ja tehostuvat – tavoitteet toteutuivat. Valvontaan ja turvallisuuteen asetetut tavoitteet täyttyivät myös.

1.3.9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Pohjois-Karjalan tilannekuvaa luonnehtii pitkittynyt sinnittely Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan seurausten kanssa sekä yksityisen ja julkisen talouden alavireisyys ja varovaisuus. Maantieteellinen sijainti Venäjän rajalla on haasteellinen saavutettavuuden kehittämisen ja puhtaan energian investointien kannalta.

Lähiajan suhdannenäkymät ovat vaisuja, mutta pientä positiivista odotusta tuovat ennakoinnit suhdanteiden parantumisesta, laskevista koroista ja talttuvasta inflaatiosta. Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi 5 % edellisvuoteen verrattuna (koko maassa kasvu 11 %). TE-toimistoon ilmoitettujen uusien työpaikkojen määrä väheni 42 % edellisvuodesta. Työllisyyden tulostavoitteissa rakennetyöttömien määrän tavoite ei toteutunut (tavoite 5 890, toteuma 6 011). Syynä oli rekrytointien selkeä hiljentyminen ja työttömyyden kasvu. Työllisyystavoitteiden toteutumista vaikeutti myös työllisyysmäärärahojen niukkuudesta johtuva palvelujen tarjonnan väheneminen. Muutoin työllisyyteen, kansainvälisen osaamisen ja kotoutumisen edistämiseen sekä yritysten kehittämiseen liittyvät tavoitteet toteutuivat.

ELY-keskus koordinoi Team Finland -yhteistyötä ja aktivoi yrityksiä toimijoiden kanssa kehittämistoimenpiteisiin ja kansainvälistymiseen. ELY-keskukset myönsivät vuoden 2024 aikana maakunnan yrityksille ja yhteisöille yhteensä

noin 45 miljoonaa erilaista kehittämisrahoitusta (EAKR, EMR, ESR+, JTF). ELY-keskuksen avustukset ja tuet ovat merkittävimpiä julkisia rahoitusvälineitä Pohjois-Karjalan pk-yritysten ja alueen kehittämisessä.

Työperäisen maahanmuuton edistämiseksi toteutettiin Talent Boost-ohjelmaa ja käynnistettiin laajapohjainen, ESR+-rahoitteinen WiNK – Töihin Pohjois-Karjalaan -ryhmähanke. Osaamisen kehittämiselle ja elinikäisen ohjauksen edistämiseksi asetetut tavoitteet saavutettiin. Luovia aloja tuettiin käytettävissä olevilla rahoitusinstrumenteilla.

Maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen liittyvät tavoitteet saavutettiin. Maatilojen kilpailukykyinvestointeja on jarruttanut pääoman saannin haasteet. Ympäristö- ja energiainvestointeja ja eläinten hyvinvoinnin investointeja puolestaan haettiin ennakoitua enemmän. Jatkuvuuden kannalta tärkeät maatilayritysten sukupolvenvaihdokset lisääntyivät selvästi aikaisemmasta. Edelleen kireänä jatkuva taloustilanne maatioilla lisää toimintansa lopettavien maatilojen määrää lähivuosina. Huoltovarmuuden ylläpitämiseen on kiinnitettävä jatkossakin huomiota ja edistettävä sitä tukevia toimenpiteitä.

CAP-suunnitelman mukaisten maaseuturahastosta osarahoitettavien investointien ja kehittämistoimenpiteiden tukipäätösten tekeminen käynnistyi. Vanhan ohjelmakauden maksatusten käsittely ja hankkeiden päättäminen eteni loppusuoralle. Uuden CAP-kauden maksatukset ovat käynnistyneet kaikilta osin. CAP-suunnitelman toimeenpanoon liittyvää koulutusta asiakkaille ja sidosryhmille järjestettiin hyvin kattavasti.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Ympäristönsuojelun tavoitteet saavutettiin. Itäisten ELY-keskusten eli Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon ELY-keskusten yhteiseen valvontasuunnitelmaan pohjautuva valvontaohjelma toteutui Pohjois-Karjalassa. Maakunnan alueella ei ole tapahtunut merkittäviä poikkeuksellisia päästöjä.

Ilmasto- ja kiertotaloustavoitteet toteutuivat. Maakunnallista Ilmasto- ja energiaohjelmaa 2030 edistettiin sidosryhmien kanssa alueellisissa yhteistyöryhmissä. Viranomaismenettelyissä tuettiin toimijoita hankkeiden ilmastovaikutusten arvioinnissa. Ilmastonäkökulmia vietiin lausuntoihin (YVA, kaavat). Rahoitushakujen painopisteisiin vietiin alueellisia ilmasto- ja kiertotalousnäkökulmia. Yrityksiä aktivoitiin puhtaan siirtymän hankkeisiin järjestämällä yhteistyössä eri toimijoiden kesken tiedotus- ja koulutustilaisuuksia eri rahoitusmahdollisuuksista.

Alueidenkäytön tavoitteet toteutuivat pääosin. Painopisteeksi suunniteltu Joensuun seudun yleiskaavan uudistaminen on tavoitevaiheessa. Muilla alueilla tuettiin maankäytön ja rakentamisen suunnitelmallisuutta erityisesti rakennusvalvontayhteistyöllä, mikä saatiin hyvin liikkeelle ELY-keskuksen kättilöimänä ja rakentamislain motivoimana. Lainsäädännön muutoksiin liittyvä kouluttautuminen ei toteutunut riittävästi, koska koulutustarjonta oli toistaiseksi heikkoa ja odotettu alueidenkäyttölain uudistus ei edennyt suunnitellussa aikataulussa. Aurinkovoimahankkeissa luotiin vakiintunut käytäntö ennakkoneuvotteluista kunnan, toimijan ja ELY-keskuksen kesken hankkeen käynnistysvaiheessa. Tuulivoimahankkeet etenevät niissä tiukoissa raameissa, jotka määräytyvät tutkavalvonnan tarpeista. Kulttuuriympäristön ja luonnon monimuotoisuuden merkitys huomioitiin vakiintuneesti alueidenkäytön toiminnassa.

Luonnonsuojelun tavoitteet saavutettiin pääpiirteissään. Uusien luonnonsuojelualueiden toteutuksessa käytettävissä olevalla määrärahalla ei päästy tavoitteisiin kohonneiden toteutuskulujen vuoksi. Metso-ohjelmassa kaikkia edustavimpiakaan kohteita ei pystytty toteuttamaan runsaan tarjonnan ja toisaalta niukan määrärahan vuoksi. HELMI-ohjelman töiden painopiste oli Helmi-keskittymän ”Juuan veet ja vaarat” valmistelussa ja käynnistämässä, elinympäristöjen kunnostus- ja hoitotöiden suunnittelussa, luvittamisessa sekä toteuttamisessa. Rauhoitettujen lajien aiheuttamien viljelysvahinkojen hehtaarimäärissä oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna ja korvaussumma oli lähes 2 miljoonaa euroa.

Vesien hyvän tilan saavuttamiseksi esitetyt tavoitteet ja toimet toteutuivat. Vuoteen 2027 ulottuvan vesienhoitokauden toimenpiteet ovat käynnissä ja 3. kauden toimenpiteiden toteutuksen puolivälin EU- raportointi on tehty. Vesienhoidon 4. suunnittelukauden (2028–2033) toimet aloitettiin. Pintavesien seurantaohjelmasta toteutui 95 %, syksyn kuivuus vähensi biologisten näytteiden saantia. ELY-keskus antoi useita vesistöihin liittyviä lausuntoja ja arviointoja mm. kaivos- ja turvetuotantohankkeista.

ELY-keskuksen erikoistumistehtävälle, Pohjois-Karjalan biosfäärialueen koordinoinnille, asetetut tavoitteet saavutettiin.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Varautumisen ja kokonaisturvallisuuden edistämiseen asetettu kaikille ELY-keskuksille yhteinen tavoite saavutettiin. Varautumissuunnitelmat pidettiin ajan tasalla ja ELY-keskus osallistui vuoden aikana järjestettyihin valmiusharjoituksiin (evakuointiharjoitus ja kriisiviestinnän harjoitus).

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmat toteutuivat täysimääräisesti annettujen aikataulujen mukaisesti (100 %). Säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus oli 88 %, mikä jäi hieman tavoitteesta (väh. 90 %). Ympäristönsuojelulain mukaisen suunnitelmallisen valvonnan valvontaohjelma toteutui suunnitelman mukaisesti (100 %).

Maahanmuuttajien kotoutumiseen ja työllistymiseen liittyvät tavoitteet saavutettiin suurelta osin. Kotoutumiseen liittyvään alueelliseen yhteistyöhön ja kuntien tukemiseen liittyvät tavoitteet saavutettiin. Taloustilanteen takia maahanmuuttajien työllistyminen heikkeni, kuten muillakin työttömien ryhmillä.

1.3.10 Keski-Suomen ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Vuosi 2024 oli haasteellinen yritysten toimintaympäristön kannalta. Taustalla vaikutti Ukrainan sota ja sen aiheuttama epävakaus vientimarkkinoilla. Kotimarkkinoilla korkotason nousu vaikutti rahoituksen vähäisempään kysyntään. Vuonna 2024 yrityksen kehittämisavustusta myönnettiin Keski-Suomessa noin 15 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Maaseudun yritysrahoituksen kysyntä oli myös selvästi ennakoitua heikompaa.

Yritystukia myönnettiin kuitenkin vuonna 2024 lähes sadalle keskisuomalaiselle yritykselle. EAKR-hankkeiden rahoitus kohdistui pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn kehittämiseen, energia- ja materiaalitehokkuuteen, kiertotalouteen ja digitalisaatioon. JTF-hankkeilla puolestaan edistettiin aluetalouden uudistumista ja uuden liiketoiminnan käynnistämistä.

Keski-Suomen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta oli vireää. Keski-Suomen TKI-verkosto sai strategiatyönsä ja toimeenpano-ohjelmansa valmiiksi sekä jatkoi aktiivista työtään neljän prosentin TKI-tavoitteen saavuttamiseksi. Vuonna 2024 noin 65 % rahoitetuista yrityksen kehittämisavustushankkeista sisälsi TKI-toimia.

Yrityspalvelujen tehostaminen jatkui ja yritysten neuvonta ja aktivoiminen kansainvälisiin sekä TKI-palveluihin ylitti selvästi asetetut tavoitteet. Maakunnallinen yritysneuvojaverkosto koottiin yhteen säännöllisesti. Yhteistyötä viraston sisällä kehitettiin muun muassa yhdistämällä yritys- ja työllisyystietoa. Pk-yritysbarometrin mukaan Keski-Suomessa koettiin olevan vuonna 2024 kokonaisuutena maan parhaat yrityspalvelut.

Maataloudessa kotieläintilojen määrä väheni tasaista tahtia. Investoinneissa näkyi kuitenkin jonkin verran piristymistä aiempaan verrattuna. Lukumääräisesti eniten tuettiin eläinten hyvinvointia ja ympäristön tilaa parantavia investointeja. Myös energiainvestointien tuelle oli kysyntää. CAP-työkaluja hyödyntävien maatilojen kokonaismäärässä jäätiin kuitenkin asetetusta tavoitteesta.

Liikenteen korjausvelkarahoitus oli vuonna 2024 huomattava ja sen käytössä onnistuttiin. Tästä saatiin myös hyvää palautetta. Vuoden aikana päällysteitä uusittiin 244 kilometrillä. Palvelutaso pystyttiin pitämään liikennettä tyydyttävässä kunnossa. Haasteita toi vaihtelevat keliolosuhteet, joiden vuoksi äkillisten vaurioiden määrä kasvoi myös päällystetyillä teillä ja silloilla. Äkillisiin liikenneturvallisuutta ylläpitäviin korjauksiin suunnattiin lisärahoitusta 1,2 milj.€, mikä on aikaisempiin vuosiin nähden merkittävästi enemmän.

Työllisyystilanne Keski-Suomessa heikkeni edelleen. Avointen työpaikkojen määrä väheni vuoden aikana. Yritykset irtisanoivat ja lomauttivat työntekijöitään. Samaan aikaan työllisyydenhoidon määrärahojen tason lasku vaikutti siihen, että TE-palveluja oli tarjolla poikkeuksellisen vähän. Kaikki rekrykoulutukset saatiin kuitenkin toteutettua. Elinvoimaa ja työllisyyttä tuettiin panostamalla luovan talouden kehittämiseen ja kansainvälisen osaamisen hyödyntämiseen sekä elinikäisen ohjauksen, jatkuvan oppimisen ja kotoutumisen edistämiseen.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Puhtaan energiatuotannon lisääminen näkyi Keski-Suomessa erityisesti tuulivoimayleiskaavojen sekä YVA-prosessien määrän merkittävänä kasvuna. ELY-keskus tuki hankkeiden sujuvaa etenemistä aktiivisella ja ennakollisella neuvonnalla sekä osallistumalla ennakoneuvotteluihin. Kokonaisuutena vihreän siirtymän hankkeiden YVA-prosessien, ympäristölupien ja kaava-asioiden sujuvassa edistämisessä onnistuttiin hyvin, erityisesti huomioiden tuulivoimakaavojen runsas määrä. YVA-asioiden käsittelyssä otettiin käyttöön tiimimäinen työskentelytapa, joka koettiin hyväksi ratkaisuksi hankkeiden käsittelyn ja asiantuntijoiden osaamisen kehittämisen kannalta.

Uusi rakentamislaki sekä alueidenkäyttölain uudistus aiheuttivat sekä henkilöstön omaa osaamisen kehittämistarvetta että kuntien ohjaamista ja neuvontaa uudistuvan lainsäädännön soveltamisessa. Ilmasto- ja kiertotalousteema oli osana kaavalausuntoja, lisäksi kiertotalous oli yhtenä teemana alueidenkäytön ajankohtaispäivillä. Rakennussuojelun tehtäviä työllisti vuonna 2024 erityisesti Alvar Aallon suunnittelukohteisiin liittyvät suojelutavoitteet, joista valmistui Muuratsalon koetalon suojelupäätös.

Luonnonsuojelun toteutuksen osalta kokonaistavoitteesta (700 ha) jäätiin selkeästi (toteuma 328 ha), vaikka METSO-ohjelmaa koskeva osatavoite (150 ha) ylitettiin; toteutuma METSO-suojelun osalta oli 184 ha. Kokonaistavoitteesta jäämiseen vaikutti erityisesti henkilöresurssin riittämättömyys, jonka syyt olivat ennakoimattomia. Ohjelmatoteutuksen kerryttämistä vaikeutti osaltaan jäljellä olevien kohteiden pienialaisuus. Tavoite täyttyi luontotyyppi- ja lajisuojelulle asetetulta osin, jossa pääsääntöisesti päästiin tavoitteeseen ja jopa yli. Helmi-ohjelman luonnonhoitosiossa edettiin valtakunnallisesti erinomaisesti.

Vesien ja merenhoidon palveluiden työ eteni suunnitellusti ja kokonaisuutta tarkastellen voidaan arvioida toimenpiteiden toteutuneen tavoitteen mukaisesti. Vesien ja merenhoidon tehtävien osalta vuonna 2023 tehty yhteisen vesiyksikön perustaminen on ollut hyvä tehtävien hoidon kokonaisuuden kannalta.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Virastossa käytiin läpi kriittisiä toimintoja erilaisten häiriötilanteiden varalta ja järjestettiin yhteensä 12 yksikkökohtaista työpajaa. Organisaation sisäisiä, poikkihallinnollisia valmiusharjoituksia järjestettiin kaksi ja lisäksi kriisiviestintä valmiusharjoitus.

Alkutuotannon varautumiseen mahdollisiin poikkeusoloihin ja huoltovarmuuden turvaamiseen liittyviin asioihin kiinnitettiin huomiota aiempaa enemmän. Alueelle perustettiin vuoden aikana myös alkutuotannon valmiusryhmä.

Teiden kunnossapidon hoitourakoitsijoille pidettiin varautumiskoulutusta. Osallistuminen ja yhteistyö maakunnallisissa ja alueellisissa valmiuden ja varautumisen verkostoissa oli aktiivista ja maakunnallisen varautumisen yhteistyörakenteen toiminta tiivistyi vuoden 2024 aikana.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Ympäristönsuojelulain mukainen valvontaohjelma toteutui lähes 100 prosenttisesti. Myös ruokaturvaan liittyvät valvontatavoitteet saavutettiin. Henkilövahinkoihin johtaneiden onnettomuuksien määrässä päästiin alle tavoitetason.

Kotoutumisen osalta kaikki ennakoon suunnitellut toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi tehtiin. Maahanmuuttajien kotoutumista vaikeutti tarjolla olevan kotoutumiskoulutuksen riittämätön määrä. Maahanmuuttajien oman vastuun lisäämiseen kotoutumisessa ELY-keskuksella ei ollut juurikaan keinoja käytettävissä, mutta tavoitetta pyrittiin edistämään järjestöyhteistyön kautta.

1.3.11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Erityyppiset kriisit ja murrokset ovat leimanneet meneillään olevaa strategiakautta, minkä takia elinkeinoelämän suhdannenäkymissä on epävakautta. Pohjalaismaakunnat ovat käyneet läpi mm. suurta kestävyysmurrosta, joka näkyy vihreän siirtymän hankemäärän huomattavana kasvuna kolmen pohjalaismaakunnan toiminta-alueella. Epävarmuus haastaa toiminnan tuloksellisuutta myös lähitulevaisuudessa, koska kasvunäkymät ovat varsin hauraat.

Meneillään oleviin rakenneuudistuksiin liittyen huolta kohdistuu henkilöstön jaksamiseen, johon on kiinnitetty erityishuomiota. Tulevien muutosten takia uusia työkaluja johtamiseen ja kehittämiseen tarvitaan, ja muutostilannetta on tarve tukea myös muutosvalmennusten avulla. Mittavien rakenneuudistusten vuoksi olisi pyrittävä varmistamaan, että ELY-keskukset saavat muutosprosesseissa tarvittavaa tukea KEHA-keskukselta mahdollisimman tasapuolisesti ja tasalaatuisesti.

Rakenneuudistus haastaa toimintaa ja voimistaa koettua epävarmuutta, vaikka siihen on pyritty varautumaan ennalta, aluetason muutosvalmistelu on saatettu rivakasti liikkeelle. ELY-keskus on osallistunut aktiivisesti myös LVV-viraston valmisteluun. Eräänä lisämuutoshaasteena on rakenneuudistusten rinnalla etenevä Seinäjoen toimipaikkaa koskeva muutto, joka sijoittuu ensi vuoden loppupuolelle. Tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arvioinnin osalta riskiksi tunnistetaan myös muuttuvat yhteistyörakenteet, jotka vaativat jatkossa erityishuomiota. Myös meneillään olevat säästölinjaukset tuovat ongelmia tuloksellisuudelle ja voimistavat rakenneuudistuksen luomia epävarmuustekijöitä. Säästöjen vaikutukset tulevat näkymään toiminnassa, sillä resurssitilanne suhteessa toimintaympäristöön (esim. energiainvestointien volyymi) on ollut epäsuhtainen jo pitkään.

Lisäämme elinvoimaa

Etelä-Pohjanmaan verrattain suuressa pk-yritysten määrässä on paljon kasvupotentiaalia. Pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen vaatii erityistä satsausta myös ELY-keskukselta. Yrityspalveluissa ovat korostuneet verkostomaiset toimintamallit, joiden kehittämisessä on edistytty. Rahoitukselle asetettujen liikevaihdon kasvuindikaattoreiden osalta arviointi on haastavaa, mutta tavoite on kuitenkin saavutettavissa. Erityyppisten liidien osalta tilannetta haastaa se, että eri organisaatioiden toimintalogiikat ja rajapinnat ovat olleet jatkuvassa muutoksessa.

Y-vastuualueella on nopeutettu etusijamenettelyn mukaisten hankkeiden hallinnollisia prosesseja lisärahoituksen turvin. Esimerkiksi Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan akkuteollisuuden hankkeet on käsitelty erittäin nopeasti, mistä on saatu toiminnanharjoittajilta positiivista palautetta. Aktiivinen ja luotettava tulvasuojelu tukee alueen kehittymistä ja ELY-keskuksen vesiosaaminen on tärkeä osa alueen vesiosaaminen keskittymää. Maatalouden vesienhallinnan tehtävät tukevat sekä alueen alkutuotantoa että alan koulutusta.

Työttömien työnhakijoiden määrä on kasvussa, mutta käänteen odotetaan tapahtuvan ensi kesään mennessä. Työllisyyden hoidossa toteumat olivat melko myönteisiä, vaikka suhdannetilanne on jatkunut haasteellisena. TE-palvelujen tarjonnan väheneminen näkyi toki joidenkin mittareiden kehityksessä. Työllisyyden hoidon tehtävien siirto kuntien työvoimaviranomaisille edellyttää toimintamallien jatkotyöstämistä. ELY-keskus onkin käynyt vuoropuhelua työllisyysalueiden ja kuntien kanssa maahanmuuttoon, kotoutumiseen ja työvoiman saatavuuteen liittyvistä yhteistyömahdollisuuksista.

Maataloudessa kustannus- ja kannattavuuskriisiin liittyvät haasteet ovat jatkuneet. Kustannustaso on jäänyt korkealle eivätkä tuottajahinnat ole juurikaan nousseet, päinvastoin mm. lihan hinta on laskenut. Viljelijöiden ikärakenne on myös varsin vinoutunut, mikä heikentää osaltaan kehittämispotentiaalia. Tukea hakeneista vain 3 % on alle 30-vuotiaita. Positiivista on, että investointitukihakemuskäärät ovat lähteneet kasvuun uuden rahoituskauden avauduttua. Sisällöltään hankkeet ovat olleet pääasiassa energiainvestointeja sekä muutamia isompia rakentamisinvestointeja. Nuoren viljelijän aloitustukihakemuksia on tullut aikaisempiin vuosiin nähden jonkin verran enemmän, mikä on myönteistä. Maaseudun kehittämisen ja maa- ja elintarviketalouden tehtävien tulostavoitteet on kyetty saavuttaman tavoitteiden mukaisesti. Tavoiteasetannassa on huomioitu toimintaympäristön haasteet ja epävakaus.

Tienpidon osalta tavoiteasetannassa on syytä huomioida se, että kustannustaso on huomattavan korkea. Lisääntyneellä rahoituksella on kyetty tulppaamaan korjausvajeen kasvua, mutta taso pitäisi pystyä vakioimaan. Pidemmän aikavälin kehittämis- ja ylläpitotarpeisiin on kiinnitettävä kasvavaa huomiota, mikä täytyy huomioida koko strategia-kautta koskevien tavoitteiden asetannassa. Tekemiseen tarvittavat resurssit ovat olleet sangen rajalliset ja tilannetta on kärjistänyt myös yleisen kustannustason kohoaminen. Nämä seikat vaikuttavat erityisesti tienkäyttäjien tyytyväisyystavoitteeseen, jonka saavuttaminen on epävarmaa. Alkavan kauden osalta myönteinen signaali on väyläverkon ylläpitoon ja kehittämiseen saadut lisäpanostukset, jotka parantavat lähitulevaisuuden näkymiä jonkin verran.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Meneillä oleva kestävyysmurros on johtanut toiminta-alueella hankemäärän merkittävään kasvuun viimeisen 2–3 vuoden aikana, mikä näkyy mm. YVA-menettelyiden, lupaprosessien, ilmoitusten, harkintojen, kaavojen ja muiden hallinnollisten menettelyiden suurissa määrissä. Kestävyysmurroksen myötä syntyneistä hankkeista osa on siirtynyt toteuttamisvaiheeseen, mikä lisää esimerkiksi vaativien valvontakohteiden määrää. Kasvaneen hankemäärän takia Y-vastuualue on uudistanut toimintamallinsa ja tehnyt organisaatiomuutoksen, joka tähtää sujuviin prosesseihin ja resurssien tehokkaaseen käyttöön. Uusissa valtakunnallisissa tehtävissä ELY on laajentanut ympäristövahinkopäivystyksen kansalliseksi sekä valmisteellut ympäristövahinkorahaston käynnistymistä vuoden 2025 alussa. RePower-koordinointia on tehty yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa ja ELY-keskus on erityistehtävässään vastannut myös valtakunnallisesta YVA-yhteysviranomaisten kouluttamisesta.

Vuoden 2024 lopussa oli vireillä noin 70 YVA-hanketta, mikä on huomattavan suuri määrä. Yli puolet hankkeista on tuulivoimaa, mukaan lukien merituulivoima, joita on alueella käynnissä neljän laajan hankkeen verran. Aurinkoenergian rakentamista mm. käytöstä poistetuille turvetuotantoalueille suunnitellaan teollisessa kokoluokassa runsaasti ja ensimmäinen on toteutunut. Keskisuuria ja pienempiä aurinkovoimahankkeita on suunniteltu myös pelto-, suo- ja metsäalueille. Lisäksi vireillä on mm. biokaasun, sähkönsiirron, teollisuuden, akku- ja vetyteollisuuden sekä jätehuollon kiertotaloushankkeita. Vihreän siirtymän hankkeet näkyvät myös alueidenkäytössä, esim. tuulivoimaosayleiskaavoja on ollut vireillä 72 kpl v. 2024.

ELY –keskus on priorisoinnut muihin tehtäviin nähden alueelle sijoittuvan uuden kaivostoiminnan valvontaa. Mittava ja kiireellinen Keliber Oy:n litiumhanke on edellyttänyt uusien toimintamallien suunnittelua ja käyttöönottoa. Kaivos-toimintakokonaisuus rikastamatoimintoihin edellyttää sekä ympäristönsuojelu- että vesilain valvontaviranomaisten panostusta.

ELY-keskus on tuonut osaamistaan ja ohjaustaan vihreän siirtymän hankkeisiin niin kaavoituksessa, luonnonsuojelussa, ympäristölupavalvonnassa kuin ympäristövaikutusten arvioinnissa. ELY-keskuksessa toimii kansallinen tuulivoimanuevonta ja RED II -yhteyspisteviranomainen, joka antaa neuvontaa uusiutuvaa energiaa koskeissa lupa- ja muissa hallinnollisissa menettelyissä sekä valvoo sähköä tuottavien laitosten luvituksen määräaikoja. Jatkossa RED III tuo myös uusia tehtäviä yhteyspisteviranomaiselle.

Vesien hyvän tilan saavuttaminen edellyttää pohjalaismaakunnissa poikkeuksellisen monipuolisia toimenpiteitä ja jatkossakin näihin palveluihin tarvitaan ELY-keskuksen riittävää työpanosta ja erillismäärärahoja. Erityinen huoli on siitä, että Selkämeren ja Merenkurkun tila on selvästi heikentymässä ja viime vuosina on ollut laajoja sinilevien massasiintymiä myös myöhemmin syksyllä. Vesiensuojelun tehostamisohjelman verkostoitumisen kautta alueella on tunnistettu runsaasti kunnostamistarpeita.

Vuonna 2024 on panostettu valtion vesistörakenteiden kyberturvallisuuden ja käyttövarmuuden parantamiseen sekä varmistettu operatiivista tulvantorjuntaa pohjalaismaakunnissa muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa. Hydrologista tiedontuotannon jatkuvuutta ja häiriönkestävyyttä parannetaan. Läntisellä yhteistyöalueella on tunnistettu kriittiset hydrologiset havaintoasemat ja valmisteltu hydrologisen tiedon tuotannon jatkuvuussuunnitelmaa.

Luonnonsuojelun toteutuksessa METSO-ohjelman tavoitteet on saavutettu. Yleisesti ottaen HELMI- ja ohjelmatoeutus on edennyt hyvin, ja tavoitteet lähes saavutettiin huolimatta heikentyneestä henkilöstöresurssitilanteesta. HELMI-ohjelman painopiste on ollut hoidon ja ennallistamisen suunnittelussa ja toteutuksessa ja tavoitteet saavutettiin pääosin. Alueellisen luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelman eli LUMO-ohjelman laadinta on käynnistynyt ja suunnitelmaa laaditaan laajassa yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa vuoden 2025 aikana. Vastavasti kiertotalous- ja ilmastotyötä jatketaan aktiivisesti. Keskitetyissä valtakunnallisissa tehtävissä ympäristövahinkorahasto aloittaa toimintansa vuonna 2025.

Resurssoinnin puute häiritsi jossain määrin ELY-keskuksen sisäistä ilmastotyötä, mutta sidosryhmien kanssa on tehty ilmastoyhteistyötä suunnitellusti. Syynä poikkeamaan oli se, että ilmastotyötä on koordinoitu erillismäärärahojen avulla ja resursseja ei ollut vuoden 2024 alkupuoliskolle. Uusi kiertotalous- ja ilmastokoordinaattori on nyt rekrytoitu saadulla lisärahoituksella ja hän aloitti lokakuussa 2024, joten työ jatkuu jälleen normaalisti.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Turvaamme varautumista ja kokonaisturvallisuutta tavoitetta toteutetaan mm. ottamalla huomioon varautumisen ja kokonaisturvallisuuden poikkihallinnollisuus sekä sektori- että viranomaisrajat ylittävät vaikutukset. Entisestään tullaan lisäämään yhteistyötä eri viranomaisten kanssa sekä kiinnittämään huomiota kriittisten toimintojen, infrastruktuurin ja palveluiden jatkuvuuteen, ja siihen, että merkittävillä tulvariskialueilla toimenpiteet etenevät suunnitellusti. Alkutuotannon varautumisen työryhmä on nimetty ja kokoontuu ensimmäisen kerran tammikuussa 2025.

Vesivaratehtävissä korostuu laaja-alainen yhteistyö, varautuminen ja riskien hallinta. Valtion vesistörakenteita on perusparannettu ja automatisointihankkeet ovat edenneet. Useat valtion vesistörakenteet ovat tulossa elinkaarensa päähän, joten kuntotarkastusten ja kunnostusten tarve tulee kasvamaan. Valtakunnallisesti keskitetty hydrologinen tiedon tuotanto on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja vuoden aikana on kilpailutettu palveluntuottajat hankintakaudelle 2025–2027. Pohjavesiasemaverkostoa on täydennetty ja automatisointia jatkettu. Pintavesiasemien laitekannan modernisointi on käynnistetty ja 1.luokan asemien kahdennusta lisätty tiedontuotannon häiriöttömyyden varmistamiseksi.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta tavoitteen saavuttamiseksi toteutettiin monialaista ja vaikuttavaa valvontaa pyrkien valvonnan 100 % kattavuuteen ja liikenneturvallisuustavoitteen saavuttamiseen.

Koska ympäristölupapalvelollisten laitosten määrä on suuri, yhteensä 786, tästä IE-laitoksia on 182, valvontasuunnitelman mukaiseen tarkastusmäärään ei päästä. Syinä ovat aikaisempien vuosien valvontavelka ja määräaikaistarkastusten suuri määrä. Valvontavelkaa on kerryttänyt resurssivajeen lisäksi vihreän siirtymän priorisointi sekä korona ja lintuinfluenssa, jotka ovat mm. rajoittaneet turkistarhoille tehtäviä tarkastuksia. ELY –keskus on valvontatehtävissä priorisoinnut alueelle sijoittuvan uuden kaivostoiminnan valvontaa. Keliberin kaivostoimintakokonaisuus rikastamotoimintoihin edellyttää sekä ympäristönsuojelu- että vesilain valvontaviranomaisten panostusta. Suunnitelmalliseen valvontaan käytettäviä resursseja on vienyt em. turvetuotannon jälkihoito, rikosasiat sekä runsaat YVA-tehtävät. Lisäksi erityistä ELY-keskuksessa on, että laitosten määrä on huomattavan suuri valvojaa kohden. Toimintaympäristö ei näiltä osin tule muuttumaan, joten priorisointia on tehtävä ja uusia valvontamenettelyjä otettava käyttöön tulevallakin kaudella sen lisäksi, että valvontaresurssia olisi tarpeen lisätä. Kuluneena vuonna tehty Y-vastuualueen organisaatiomuutos edistää tavoitteiden toteutumista.

1.3.12 Pohjanmaan ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Pohjanmaan ELY-keskusalueen työllisyystilanne kuuluu edelleen maan parhaisiin ja elinkeinoelämä on monipuolista ja aktiivista. Aktiivista työtä alueen elinvoiman edistämiseksi tehdään tiiviisti moninaisissa verkostoissa, yhdessä laajojen sidosryhmien kanssa.

Vuonna 2024 työttömyysasteen vuosikeskiarvo oli Manner-Suomen alhaisin, 7,1 % (koko maassa vastaava osuus oli 10,8 %). Työllisyysaste oli Manner-Suomen korkein, 76,9 % koko maan keskiarvon ollessa 72,1 %.

Yleinen taloustilanne on heikentynyt jo pidemmän aikaa. Avointen työpaikkojen määrä on laskenut ja työttömien määrä kasvanut. Elinkeinoelämän tilanne on ollut synkkä, vaikkakaan Pohjanmaan ELY-keskusalueella ei yhtä synkkä kuin joissain muissa osissa maata. Toivottua käännettä parempaan ei tapahtunut vielä vuoden 2024 aikana, vaikka sitä oli eri ennusteissa jo povattu. Nämä seikat yhdistettynä TE24-uudistuksen valmisteluun luonnollisesti vaikeuttivat työllisyyden edistämiseen liittyvien tavoitteiden saavuttamista. Pitkäaikais- ja rakennetyöttömyyden ehkäisemiseksi on pyritty löytämään eri ryhmille tehokkaat keinot, mutta työttömyys on siitä huolimatta lisääntynyt näissä ryhmissä. Koulutushankinnoilla on huolehdittu alueen kivijalan muodostavien toimialojen ja niihin suunnattujen työvoimakoulutusten vakaasta tarjonnasta sekä alueen tulevien investointien työvoimatarpeiden täyttämisestä, vaikkakin määrärahatilanne on ollut haasteellinen.

Aktiivisella, eri sidosryhmien kanssa tiiviissä yhteistyössä toteutetulla Team Finland -toiminnalla on edelleen edistetty alueen yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä sekä TKI-toimintaa. Team Finland -ydintoimijoiden rahoitusmahdollisuuksista on viestitty aktiivisesti ja kattavasti. Alueen elinkeinoelämän merkittävimpiä kärkeä ovat monipuolinen vientiteollisuus, kaupan ala, rakentaminen sekä alkutuotanto, mutta myös tulossopimukseen kirjattujen luovien alojen sekä luonto- ja kulttuurimatkailun eteen on tehty ansiokasta työtä.

Osaavan kansainvälisen työvoiman saatavuutta edistävässä Talent Coastline -verkostossa ja sidosryhmien kanssa on tehty aktiivista yhteistyötä ja järjestetty useita tapahtumia, joilla on edistetty vetovoimaa ja pitovoimaa sekä sujuvoitettu kansainvälisiä rekrytointia alueella. Talent Coastline -tavoitteet ovat osana Pohjanmaan ELY-keskuksen Team Finland -suunnitelmaa.

Pohjanmaan ELY-keskuksen alue on yksi maan tärkeimmistä ruokaa tuottavista ja jalostavista alueista ja sen merkitys on suuri huoltovarmuuden kannalta. Heikko kannattavuus on edelleen monen viljelijän ongelma. Tästä huolimatta alueella on edelleen investoitu ahkerasti, erityisesti energiaratkaisuihin ja salaojituksiin. Lisäksi maaseudun kehittämishankerahoituksen kysyntä on ollut hyvin vilkasta.

TE24-uudistuksen valmistelu työllisti vuoden aikana sekä ELY-keskuksen että TE-toimiston henkilökuntaa. Alueella muodostui kolme työllisyysaluetta: Pohjanmaa, Pietarsaari ja Keski-Pohjanmaa. Lisäksi Kristiinankaupunki sijoittui Suupohjan työllisyysalueeseen, jonka muut kunnat sijaitsevat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella. Työllisyysalueiden kanssa pyritään jatkuvaan, tiiviiseen vuorovaikutukseen ja sujuvaan yhteistyöhön.

Vuoden 2024 aikana alkoi myös aluehallinnon uudistuksen valmistelu. Pohjanmaan ELY-keskusalueesta muodostetaan Pohjanmaan elinvoimakeskus. Muutosta valmistelemaan asetettiin alueellinen muutosryhmä ja nimettiin alueellinen muutoskoordinaattori.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Pohjanmaan ELY-keskusalueelle on Pohjanmaan kauppakamarin selvitysten mukaan sijoittumassa noin 22 miljardin euron edestä investointeja vuosikymmenen loppuun mennessä. Näistä investoinneista valtaosa edistää puhdasta siirtymää, mukana on mm. energiateollisuutta (vetyteollisuutta, maa- ja merituulivoimaa, aurinkovoimaa, hybridilaitoksia), akkuketjun toimijoita ja kemianteollisuutta. Alueen teollisuus on jo nyt voimakkaan vientipainotteista ja luonnollisesti myös tulevien investointien asiakkaat ovat pitkälti kansainvälisillä markkinoilla.

ELY-keskus on Team Finland -toiminnassaan pyrkinyt edistämään alueelle suunniteltujen investointien toteutumista kaikin mahdollisin keinoin ja pitää yllä tilannekuvaa suurinvestointien tilanteesta. Yhteistyötä Y-vastuualueita hoitavan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa on lisätty. Vuoden aikana on rahoitettu useita yleishyödyllisiä ympäristö- ja ilmastoinvestointihankkeita ja tiedotettu alueen toimijoita ympäristö- ja ilmastohankkeiden rahoitusmahdollisuuksista. Alueen tuleviin investointeihin on reagoitu koulutushankinnoilla tarpeen mukaan.

Pohjanmaan ELY-keskus on järjestänyt yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa valtakunnallisen ilmastoyksikön ELY-tour-vierailun Vaasaan. Lisäksi on järjestetty Pohjalaismaakuntien ilmastoseminaari Ylihärmässä, yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien kanssa.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Varautumistoiminnassa Pohjanmaan ELY-keskuksella on tiivistä yhteistyötä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa yhteisen valmiuspäällikön johdolla. Valmiustoiminta on organisoitu, VAP-varaukset on suoritettu ja Puolustusvoimien toimesta vahvistettu sekä turvallisuusselvitykset johdon ja tarvittavien asiantuntijoiden osalta Suojelupoliisin toimesta toteutettu. Lisäksi Pohjanmaan ELY-keskus ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ovat järjestäneet yhteisen valmiuskoulutuksen toukokuussa Seinäjoella.

Laajamittaisen maahantulon varautumisen työryhmä on kokoontunut säännöllisesti. Alueellisiin valmiuskoulutuksiin / maanpuolustuskurssille on osallistuttu säännöllisesti ELY-keskuksesta ja TE-toimistosta. Alkutuotannon huoltovarmuusryhmien kokouksiin on osallistuttu sekä Pohjanmaan että Keski-Pohjanmaan maakunnissa. Maaseudun kehittämisrahoituksella rahoitetut maatilojen varautumishankkeet ovat käynnissä molemmissa maakunnissa.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Pohjanmaan ELY-keskusalueella on pitkät perinteet kansainvälisen työvoiman hyödyntämisestä ja kotouttamisesta. ELY-keskuksen tavoitteena on ollut lisätä tietoisuutta kotoutumisjärjestelmästä sekä edistää sen kannustavuutta ja velvoittavuutta erilaisin kehittämistoimenpitein. Alueella on mahdollisuus kotoutua molemmilla kotimaisilla kielillä ja kotoutumiskoulutuksista noin 40 prosenttia on järjestetty ruotsin kielellä. ELY-keskus on informoinut alueen toimijoita tehdyistä ja tulevista lakimuutoksista ja tarjonnut myös muuta ohjeistusta ja tietopaketteja kotoutumiseen liittyen.

ELY-keskuksiin kohdistettujen säästötoimenpiteiden myötä virastossa laadittiin toimintamenomäärärahojen sopeuttamissuunnitelma vuosille 2025 ja 2026. Säästöjä tavoitellaan kaikista kululajeista. Henkilöstön hyvinvoinnista ja osaamisen kehittämisestä pyritään huolehtimaan myös tiukentuneessa taloudellisessa tilanteessa.

1.3.13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Taloudellinen kehitys on vuoden 2024 aikana Pohjois-Pohjanmaalla ollut hidasta, joskin talouden viriämistä on näkyvissä. Kustannustason ja korkojen taso, sekä epävarmat talousnäkymät ovat heikentäneet elinkeinoelämän kehitystä. Tämä näkyy erityisesti asuntorakentamisessa. Lomautukset ovat alueella lisääntyneet merkittävästi, vaikkakin kokonaisuuksina työmarkkinat toimivat edelleen. Rakennusala ylläpitävät isot julkiset investoinnit, teollisuuden sekä uusiutuvan energian investoinnit sekä yritysten toimitilainvestoinnit. Vuoden 2024 työllisyystavoitteita ei saavutettu. Talouden laskusuhdanne heikentää erityisesti pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten ja nuorten sijoittumista työmarkkinoille. EU-ohjelmien rahoituksen päätöksenteko on saatu käyntiin ja se nostaa yritysten investointimääriä. Rahoitukselle on ollut jopa patoutunutta kysyntää. Elinkeinoelämää ja työllisyyttä koskevat tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin, lukuun ottamatta yhtä työllisyyteen ja yhtä liideihin liittyvää indikaattoria.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus osallistui aktiivisesti sekä ylimaakunnalliseen, maakunnallisiin ja seudulliseen jatkuviin liikennejärjestelmätöihin sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman laadintaan. Oulun seudun MAL-sopimus allekirjoitettiin vuoden lopulla ja ELY-keskus on toiminnassaan varautunut toteuttamaan Oulun seudun MAL-sopimuksen mukaisia toimenpiteitä: mm. lin ohikulkutien suunnittelua sekä kustannustehokkaiden hankkeiden toteuttamista ja suunnitelmien laadintaa.

Maanteiden korjausvelan vähentämiseen saatiin huomattava lisäpanostus ja sen myötä kokonaispäälylystemäärä nousi noin 480 km:iin, joka on huomattavasti viime vuosia enemmän. Parantamishankkeita pystyttiin toteuttamaan lähinnä EAKR- ja jakovararahoituksen turvin. Yksityistieavustusten osalta vaikea rahoitustilanne näkyi avustusvolyymin pienenemisenä hakemusten runsaasta määrästä huolimatta. Joukkoliikenteen määrärahojen niukkuuden takia toimintaa varauduttiin sopeuttamaan vuodesta 2025 lähtien.

Liikenteeseen liittyvät tulostavoitteet saavutettiin (väylänpidon toimenpiteiden oikea kohdentaminen, liikenneturvallisuus ja tienkäyttäjien tyytyväisyys).

Toteutamme kestäväää ja puhdasta siirtymää

Vihreän siirtymän suunnitelmat etenivät maakunnassa vauhdilla. Puhdasta siirtymää tukevia maankäytön muutoksia tapahtui ja tapahtuu edelleen alueella luultavasti eniten Suomessa. Tämä johtui pääosin tuulivoiman (noin 40 % Suomen tuulivoimasta), aurinkoenergian sekä muiden lukuisten vihreän siirtymän hankkeiden määrästä.

Ympäristöön liittyvät menettelyt, kuten YVA-prosessit, Natura-arvioinnit, kaavalausunnnot ja ympäristölupalausunnnot työllistivät edelleen kovasti. Vihreän siirtymän ja kiertotalouden investointien edistäminen sekä sujuvat ympäristölliset menettelyt olivat viraston keskeisiä konkreettisia toimenpiteitä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. ELY-keskuksessa vakiinnutti toimintaansa valtakunnallinen ilmastoyksikkö ilmastonmuutoksen sopeutumisen tehtävissä sekä maankäyttösektorin ja maatalouden ilmastotoimien edistämässä verkostomaisesti.

Vesienhoidon ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen olivat vuoden 2025 painopisteitä. Vesienhoidon tehostamisohjelmaa, maa- ja metsätalouden vesienhallinnan ja tulvariskienhallinnan hankkeita sekä luonnon monimuotoisuuden edistämisen HELMI-hankkeita edistettiin suunnitelman mukaisesti ja poikkihallinnollisesti. Lisäksi oltiin mukana tavoitetta tukevissa yhteishankkeissa, kuten Priodiversity-LIFE ja SeaMoreEco hankkeissa sekä ACWA-LIFE -hankkeen valmistelussa. Toteutamme kestäväää ja puhdasta siirtymää painopisteen tulostavoitteet saavutettiin valtaosin.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Turvallisuusympäristön muutoksiin varauduttiin tehtävissä yhdessä sidosryhmien kanssa. Lisäksi oltiin aktiivisesti mukana varautumisen verkostoissa, mm. alueellisessa valmiustoimikunnassa ja elinkeinojen varautumisen edistämässä yhdessä Huoltovarmuusorganisaation kanssa. Lisäksi ELY-keskuksen valmiustoimikunta kokoontui säännöllisesti tilannekuvan luontia ja varautumista edistäen. ELY-keskus perusti alkutuotannon valmiusryhmän yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Häiriöttömän toiminnan jatkuvuutta edistettiin erityisesti järjestämällä ja osallistumalla valmiusharjoitus- ja koulutustoimintaan. Painopisteen tulostavoite saavutettiin.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Ympäristövalvonta toteutui ympäristönsuojelulain mukaisten valvontasuunnitelmien mukaisesti. Kaivosten valvonta työllistää kaivosten sulkemisen vuoksi Hituran ja Pyhäsalmen kaivoksissa. Lisäksi Laiva Gold Oy:n kaivos Raahessa työllistää ELY-keskusta rahoitushaasteiden vuoksi. Luonnonsuojelulain mukainen valvonta toteutuu resurssien puitteissa hyvin. Lisäksi painopisteen muut tulostavoitteet koskien valvontoja (maatalous, elintarviketurvallisuus), elintarvikeketjun turvallisuutta ja henkilövahinkoihin johtaneita onnettomuuksia, toteutuivat valtaosin.

Kuntia ja alueen muita toimijoita on tuettu uudistuksissa maahanmuuttajien ja kotoutujien näkökulmista. Uuden kotolain tavoitteita (ml. maahanmuuttajan oma vastuu) on tuotu vahvasti esille. ELY-keskuksessa oli tähän liittyen paljon tiedon välitystä, neuvontaa ja prosessien yhteiskehittämistä. Kunnat lähtivät aktiivisesti prosesseihin mukaan ja 29 kuntaa laati kotoutumishjelmasta asiakirjan, jota laki vielä silloin vaati. Alueellinen etnisten suhteiden neuvottelukunta toimi toimikautensa loppuun aktiivisesti ja alueella toteutettiin toimikauden päättymisen jälkeenkin mm. Etno-dialogeja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi. Maahan muuttaneiden kotoutumista ja työllistymistä koskevat tavoitteet saavutettiin.

1.3.14 Kainuun ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Taantuma näkyi Kainuussakin työttömyyden selkeänä heikentymisenä: keskimäärin työttömiä oli 10 % enemmän kuin vuonna 2023. Työvoiman kysyntäkin laski huomattavasti, uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin julkiseen työnhakuvälitykseen 31 % edellisvuotta vähemmän ja vuosiin 2022 ja 2021 verrattuna paikkamäärä laski noin 40 %. Tästä huolimatta työnhakuja päättyi työllistymiseen, yrittäjyyteen ja opiskeluun enemmän kuin vuonna 2023 ja suurin piirtein yhtä paljon kuin vuosina 2021 ja 2022. Palveluja on hyödynnetty tehokkaasti työllisyysenhoidossa, sillä Kainuun aktiivointiaste oli selvästi maan paras. Lisäksi työnantajia on kontaktoitu aktiivisesti. Kuitenkin rakennetyöttömien määrä kasvoi 5 % vuodesta 2023 ja pitkäaikaistyöttömien 17 %. Lisäksi Kainuussa on paljon työttömiä, joiden on vaikeaa työllistyä avoimille työmarkkinoille pitkäaikaisesti kokoaikatyöhön. Työvoimakoulutuksen vaikuttavuus heikkeni ja RekryKoulutusten määrä putosi työmarkkinoiden vaikean tilanteen vuoksi.

Yleisen taloustilanteen haastavuus näkyi edelleen kainuulaisten pk-yritysten toiminnassa varovaisuutena, mutta hienoista piristymistä tapahtui loppuvuotta kohti yritysten kehittämistoiminnassa ja -rahoituksessa. Omistajanvaihdosten neuvontaan panostaminen näkyi niiden aktivoitumisena. Vaikka konkurssveja tapahtui runsaasti, uusia yrityksiä perustettiin yhtä paljon kuin lopetettiin. Pk-yrityksiä kontaktoitiin ja aktivoitiin osana alueellista Team Finland -toimintaa ja yhteistyössä muiden yrityspalvelutoimijoiden kanssa. Heikosta taloustilanteesta huolimatta toteutuneet ja suunnitelmissa olevat investoinnit loivat uskoa alueen elinvoiman vahvistumiseen.

Osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi tehtiin toimenpiteitä usealla sektorilla. Osaamis- ja työvoimatarpeita ennakoitiin yhteistyössä alueen elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa. Ennakointitietoa jaettiin jatkuvan

oppimisen ja elinikäisen ohjauksen verkostoissa palvelujen kehittämisen tueksi. Työvoimakoulutustarjonnan riittävydestä ja jatkuvuudesta huolehdittiin. Työnantajille markkinoitiin kansainvälisen rekrytoinnin mahdollisuuksia sekä tuotiin esille kansainvälistä rekrytointia hyödyntäneitä yrityksiä ja kansainvälisten opiskelijoiden potentiaalia.

Maaseuturahaston tukimahdollisuuksista viestittiin monikanavaisesti. Yritystukien kysyntä oli edelleen heikohkoa, mikä johtunee talousnäkymien epävarmuudesta. Hanketukiin sidottiin runsaasti varoja, kun tukipäätöksiä päästiin Hyrrä -tietojärjestelmässä alkuvuodesta vihdoin tekemään. Maataloudessa korostuivat pienet ympäristö-, energia- ja hyvinvointi-investoinnit. Sukupolvenvaihdoksia rahoitettiin kolme. Uusia isoja tuotantorakennusinvestointeja ei ollut lainkaan. Neuvo – koulutuspalvelua käytettiin aktiivisesti. Ruokaviraston ohjaamat valvonnat tehtiin lähes täysimääräisesti. Maatilojen rakennekehitys jatkui ja maidontuotanto aleni. Sama kehitys jatkuu, ellei isompia laajennusinvestointeja tule.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Kainuun maakunnallinen ilmastotyö on jatkunut Kainuun liiton vetämänä. Kasvihuonekaasupäästöjen kehityksessä on päästy alueelliseen tavoitteeseen. ELY-keskus on osallistunut maakunnalliseen ympäristö- ja ilmastoasiain neuvottelukunnan toimintaan ja tarjonnut ajankohtaisia tilannekuvia sekä asiantuntijuutta verkostoissaan ennakkoliikkeen edistämiseksi ja uusien hankkeiden synnyttämiseksi. JTF-rahoitusta edistetään aktivointihankkeella ja kuntien ilmastotyön tukeen suunnitellaan hanketta. ELY-keskus on edistänyt vihreän siirtymän rahoitus- ja palvelumahdollisuuksiin kohdennetusti YLS valvontakohteilleen. Kaava ja YVA-menettelyissä on tuotu ilmasto- ja luonnonvarojen käytön vaikutukset esiin. Kainuussa on käynnissä useita YVA-vaiheessa olevia vihreän siirtymän (tuulivoima, kiertotalous) hankkeita. Ekologiset käytävät, sekä niiden selvittäminen ovat olleet merkittävässä asemassa hankkeiden suunnittelussa.

Uusiutunut jätelaki on laitettu täytäntöön, jossa ELY-keskus koordinoi alueellisten jätetoimijoiden yhteistyöryhmää kiertotalouden ja valtakunnallisen jätesuunnitelman toimeenpanon edistämiseksi. Yhteistyöryhmän oman toimenpidesuunnitelman laadinta on valmistunut. Lisäksi Kainuun ELY-keskus on lausunnoissaan painottanut jätehuollon etusijajärjestelyä ja uusioraaka-aineiden käyttöä.

Hiilineutraalisuuden tavoittelua edisti osaltaan viljelyn tukiehtojen valvonta ja luomuviljely. Investointituilla tuettiin muutamia aurinkopaneeli-investointeja maataloille. Yritysten ja toimijoiden tietämystä ja osaamista hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi on lisätty mm. viestinnällä ja aktivoimalla vähähiilisiä hankkeita.

Luonnon monimuotoisuutta on vahvistettu HELMI-ohjelman toimenpiteillä, lajisuojelulla ja toteuttamalla luonnon-suojelualueiden hankintaa LS2023 määrärahoilla sekä HELMI-ohjelman puitteissa soidensuojelun täydennysehdotuskohteita toteuttaen.

Patoturvallisuuden valvonnassa yhtenä painopisteenä on ollut hydrologisen mitoituksen tarkistaminen huomioiden muutokset ilmastossa sekä sää- ja vesioloissa sekä varautuminen. Kalajoen vesistökohtaisen turvallisuussuunnitelma pilottihanke valmistui. Lisäksi osallistuttiin Oulujoen vesistön vesivision jatkohankkeen (ARVOVESI2-hanke) ohjausryhmä työskentelyyn puheenjohtajana. Hankkeessa toteutettiin Vuolijoen valuma-alueelle pilottisuunnitelma sekä sovittiin vesivisiokoordinaattorin palkkaamisesta Kajaanin ammattikorkeakoululle.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Kainuun ELY-keskuksen ja TE-toimiston yhteinen varautumistoimikunta kokoontui säännöllisesti ja kävi läpi työohjelman mukaan eri osa-alueita. Kriittisten toimintojen varautumisessa tehtiin päivitystyötä ja seurattiin valtakunnallista kehittämistyötä. Patoturvallisuuden valvonnassa edistettiin MMM:n myöntämän lisäresurssin turvin patoturvallisuuden valmius- ja varautumisasioiden. Käynnistettiin yhteistyössä MMM:n kanssa patoturvallisuuslainsäädännön toimeenpäästäminen mm. muuttunut turvallisuustilanne huomioiden.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvonnat on tehty suunnitellusti ja mahdollisimman täysimääräisesti. Patoturvallisuuslain mukaiset määräaikaistarkastukset on suoritettu suunnitelman mukaisesti. Valtakunnallisena patoturvallisuusviranomaisena on osallistuttu mm. Saimaan suurtulva –harjoitukseen. YSL:n mukaiset määräaikaistarkastukset tehtiin suunnitelmien mukaisesti. Kainuun ELY-keskus koordinoi ELY-keskusten vierasrajitehtävää, minkä kautta on myös edistetty luonnon monimuotoisuutta ja yhtenäistetty valtakunnallisia toimintatapoja toimintamallityön kautta. Tehtiin säännöllistä yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa kotoutumislain kokonaisuudistukseen valmistautumisessa, pakolaisten kuntiin sijoittamisessa ja tilapäistä suojelua saavien palveluiden järjestämisessä sekä seurattiin Kainuun kotouttamisohjelman toteutumista. Erityisenä painopisteenä oli hyvien väestösuhteiden edistäminen ja Kainuussa järjestettiin useita teemaan liittyviä tilaisuuksia ja työpajoja eri kunnissa yhteistyössä hankkeiden ja muiden toimijoiden kanssa.

1.3.15 Lapin ELY-keskus

Lisäämme elinvoimaa

Pohjoinen strateginen ja alueellinen merkitys on noussut aiempaa vahvemaksi nykyisessä maailmantilanteessa. Strategisen painopisteen merkityksen lisääntyminen näkyy alueellisen elinvoiman kasvuna. Työllisyys on kehittynyt myönteisesti ja ELY-keskus saavuttaa asetetut tulostavoitteet. Lapin elinkeinoelämän myönteinen kehitys ja näkymät ovat heijastuneet työllisyyskehitykseen. Lappi on ollut pidempään ainoa maakunta, jossa työttömyys on vähentynyt vuosi- ja kuukausitasolla. Myös rakenteellisen työttömyyden kehitys on ollut laskeva. Syyskuun lopussa Lapissa oli 7 330 työtöntä työnhakijaa. Syyskuun lopussa työllisyyden kehityksessä oli kuitenkin havaittavissa hiipumisen merkkejä. Yritysrahoituksen kysyntä on ollut vilkasta, yrittäjyysstrategian laatiminen on käynnistynyt ja on kehitetty TKI-lähettiläsmallia. Osaavan työvoiman saatavuuden haasteisiin on vastattu toimenpideohjelmalla, joka on alueen toimijoiden yhteinen.

Niin maataloudessa kuin porotaloudessa kustannus- ja kannattavuuskriisiin liittyvät haasteet ovat jatkuneet. Alkutuotannon sukupolvenvaihdoksia tapahtuu porotaloudessa edelleen kohtuullisen hyvin, maataloudessa muutamia vuosittain. Tilalukumäärä ja maitomäärä laskevat. Lapissa maidontuotantotiloja oli vuoden 2023 lopussa 175 (-5,4 %) ja tuotanto 78,7 milj. litraa (-3,2 %). Tilakohtainen maitomäärä nousi 2,4 %. Tämän vuoden toiminnallisessa tulossuunnitelmassa on edelleen tavoitteena saada myös maatalouden puolella lisää tilanpidon aloittamisia. Maatilojen mittavimpia investointeja mietitään tällä hetkellä hyvin tarkkaan ja investoinnit ovatkin kohdistuneet peruskorjauksiin sekä energiainvestointeihin. Maaseuturahaston uuden EU-kauden yritystukien ja kehittämishankkeiden haku on käynnistynyt hyvin. Ruokaturvaan ja alkutuotannon varautumiseen ollaan kiinnittämässä entistä enemmän huomiota.

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Puhtaan siirtymän kiihdyttäminen on lisännyt hankeaktiivisuutta Lapissa, erityisesti tuuli- ja vesivoiman energiahankkeissa. Tämä on kasvattanut viranomaisten voimavaratarvetta, sillä neuvottelujen, tiedottamisen ja ohjauksen tarve on kasvanut merkittävästi. Lisäksi ilmastonmuutos ja luontokato lisäävät yhteensovittamisen tarvetta, mikä kuormittaa viranomaisia entisestään. Myös kansalaisaktiivisuuden lisääntyminen tuo omat haasteensa.

Edellä kuvattu tilanne aiheuttaa ainakin väliaikaista osaamisresurssin puutetta ja saattaa johtaa merkittävään henkilövoimavarariskin kasvuun vuosina 2025–2027.

Tavoitteen saavuttamiseksi ELY-keskus on käynnistänyt myös hankkeen, jolla tuetaan ja edistetään pienten ja keski suurten yritysten kestävää ja puhdasta siirtymää. Hankkeeseen on palkattu kaksi TKI-lähettilästä, jotka kiertävät alueen yrityksiä, arvioivat niiden palvelutarpeita ja ohjaavat tarvittaviin palveluihin. Lisäksi TKI-toiminnan edistämiseksi

on perustettu yhteistyössä maakuntaliiton, Lapin kauppakamarin ja alueen keskeisten yritysten kanssa TKI-pyöreä pöytä, jossa pohditaan keinoja kestävän kasvun ja puhtaan siirtymän vauhdittamiseksi.

Lapin ELY-keskus ja Lapin liitto ovat käynnistäneet yhteisen maakunnallisen ilmasto- ja energiahankkeen. Hankkeen tavoitteena on laatia Lapin ilmasto- ja energiastrategia, joka kattaa ilmastomuutoksen hillinnän, ilmastomuutokseen sopeutumisen, energiastrategian sekä läpileikkaavina teemoina viestinnän, osallisuuden ja oikeudenmukaisuuden. Ilmasto- ja energiastrategian tärkein tehtävä on koota maakunnan ilmastotyö yksiin kansiin ja koordinoida alueellista ilmastotyötä.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Turvaamme varautumista ja kokonaisturvallisuutta tavoitetta toteutetaan mm. ottamalla huomioon varautumisen ja kokonaisturvallisuuden poikkihallinnollisuus sekä sektori- että viranomaisraajat ylittävät vaikutukset. ELY-keskus tulee entisestään lisäämään yhteistyötä eri viranomaisten kanssa sekä kiinnittämään huomiota kriittisten toimintojen, infrastruktuurin ja palveluiden jatkuvuuteen, ja siihen, että merkittävillä tulvariskialueilla toimenpiteet etenevät suunnitellusti. ELY-keskus huomioi myös alkutuotannon paikallisen varautumisen tarpeet ohjaavien tahojen ohjeistuksen mukaisesti. Yhteistyö YTA-alueilla on käynnistetty. Kriittisen infran osalta on varauduttu tarkempaan tarkkailuun ja mahdollisten turvallisuushuomiointiin niin palveluntuottajakentän kuin oman henkilöstön korotetulla tarkkaavaisuudella ja matalalla kynnyksellä epäilyttävistä asioista ilmoittamisella. Lapin ELY-keskus on myös mukana valtioiden (Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska) välisessä NTPC-yhteistyöfoorumissa (Nordic Transport Preparedness Committee), jossa liikenteellinen ja sotilaallinen liikkuvuus on erittäin merkittävässä roolissa.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta tavoitteen saavuttamiseksi ELY-keskus toteuttaa monialaista ja vaikuttavaa valvontaa pyrkien valvonnan 100 % kattavuuteen ja liikenneturvallisuustavoitteen saavuttamiseen.

1.3.16 ELY-keskusten erikoistuminen

ELY-keskusten erikoistumis- ja keskittämistehtävistä sekä erillistehtävistä säättäminen

Valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi ne, joissa tehdään hallintopäätöksiä. Valtion alue- ja paikallishallinnon perusteista säädetään niin ikään lailla. Valtionhallinnon yksiköistä voidaan muutoin säätää asetuksella.

ELY-keskusten toimivallasta säädetään sekä laissa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksista että erillisissä substanssilaeissa. Lähtökohtaisesti ELY-keskukset huolehtivat niille säädettyjen tehtävien hoitamisesta ja käyttävät niille kuuluvaa toimivaltaa omalla toimialueellaan. ELY-laissa on säädetty myös ELY-keskusten toimialueiden laajentamisesta, jolloin ELY-keskus hoitaa tehtäviä useamman kuin yhden ELY-keskuksen toimialueella. Toimialueen laajentamisesta säädetään asetuksella. Sen perusteena voi olla keskusten toiminnan ja valtion henkilöstö- ja muiden voimavarojen käytön tehostaminen, palveluiden saatavuuden parantaminen, kielellisten oikeuksien turvaaminen, erityisasiantuntemuksen saatavuuden turvaaminen tai muu vastaava syy.

Tehtävistä, joihin ei kuulu julkisen vallan käyttöä, ei tarvitse säätää lailla tai asetuksella. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi asiantuntija- ja koordinoitetehtävät, joissa ei tehdä hallintopäätöksiä. Näistä erikoistumisista on sovittu tulossopimuksissa tai niitä on annettu ELY-keskuksille ministeriöiden tai ohjaavien virastojen päätöksillä. Osa tällaisistakin tehtävistä on kirjattu myös ELY-asetukseen.

Erikoistumis- ja keskittämistehtävien määrittely

Keskitettyssä tehtävässä toimivaltaa keskitetään yhden tai useamman ELY-keskuksen alueelta yhdelle tai useammalle ELY-keskukselle. ELY-laissa tai substanssilainsäädännössä tehtävä määritetään ELY-keskuksen tehtäväksi. ELY-asetuksessa tehtävä määritetään tietyn/tiettyjen ELY-keskusten tehtäväksi tietyllä toimialueella.

ELY-keskuksen erikoistuminen on tietyn erikoisosaamisen keskittämistä yhteen tai useampaan ELY-keskukseen ilman toimivaltasiirtoja. Tehtävät voivat olla osoitettuna yhteen ELY-keskukseen tai ne on voitu hajauttaa useaan ELY-keskukseen.

Tehtävien resursointi ja rahoituksen kohdistaminen

Merkittävä osa keskitetyistä tehtävistä rahoitettiin niin sanotusti ”päältä pois” eli niille varattiin erillinen toimintamääräraha ennen kuin ELY-keskuksille osoitettiin perusrahoitus jakomalliperusteisesti. Päältä poisrahoituksessa yhden htv:n oletuskustannus oli 60 000 euroa. Joissakin tehtävissä rahoitettiin lisäksi muita kuluja, kun ne olivat perusteltuja ja selkeästi osoitettavissa.

ELY-keskuskohtaiset erikoistumis- ja keskittämistehtävät v. 2024:**Uudenmaan ELY**

- Yrittäjän oleskeluluvat
- Palkkaturvalain toimeenpanon tehtävät ja merimiesten palkkaturva-asiat
- TE-toimistojen oikeudellinen ohjaus
- Meluntorjunnan asiantuntija- ja kehittämistehtävät
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen liittyvät tehtävät (Uusimaa, Häme, Kaakkois-Suomi)
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kymijoen-Suomenlahden vesistöalueella
- Kuntien lähivirkistysalueiden kehittämisen ja kunnostuksen tukitehtävät
- Kuntien lähivirkistysalueiden kunnostamisen ja kehittämisen valtionavustukset
- TE-palveluhankintojen valtakunnallinen kehittäminen
- Kotoutumisentuki.fi ylläpito- ja kehittäminen

Varsinais-Suomen ELY

- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskusten toimialueilla. Päivittäisen kunnossapidon alueurakoiden kilpailuttamista ja hankintapäätöstä koskevat tehtävät
- Rakennusperintölain mukaisten asioiden käsittelyn koordinointi ja kehittäminen ELY-keskuksissa
- Saariston yhteysalusliikenteen hankintaan, avustuksiin ja palvelutason määrittelyyn liittyvät tehtävät
- Maantielautta-liikenteen hankintaan ja palvelutason määrittelyyn liittyvät tehtävät
- Rannikko-Suomen kalataloustehtävät
- Tieliikennelaissa tarkoitetut etuajo-oikeuteen yhteysaluksilla ja lautoilla liittyvät tehtävät
- Vesiviljelyn ympäristönsuojelun asiantuntijatehtävät, Saaristomeren biosfäärialueen hallinnointi
- Kansallinen yritysasiakkuus-koordinaatio
- Kokemäenjoen vesistöalueen tulva- ja kuivuusriskien hallintatehtävät
- Lajisuojelua ja lintuja koskevat lupatehtävät
- Merenhoidon suunnittelun koordinointi
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvät tehtävät Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueilla

- Kasvihuonetuotannon tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki (Uusimaa, Varsinais-Suomi, Satakunta, Kaakkois-Suomi, Pirkanmaa, Häme, Etelä-Savo)
- Ravinnekiertotuen valmistelu ja hallinnointi
- Maatalousmaan kipsikäsittelytuen järjestämistehtävät
- Vesiensuojelun tehostamisohjelma: Maa- ja metsätalouden vesienhallinta
- EMKR (Euroopan meri- ja kalatalousrahasto) tukien myöntämiseen, seurantaan ja valvontaan liittyvät tehtävät
- Yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetussa laissa (1188/2014) tarkoitetut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle säädetyt tehtävät
- Kalastuksen valvonnan erikoistumistehtävä ja kaupallisen kalastajan rekisteröintitehtävät
- Kalojen maahantuontia koskevat tehtävät
- Kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinti
- Kaupallisen kalastuksen vakuutustukitehtävät
- Avustuksen myöntäminen ja maksaminen kaupalliselle kalastuksella ja kalankasvatukselle vahinkoja aiheuttavien halliurosten poistamisesta aiheutuviin kustannuksiin
- Saaristomeren biosfäärialueen hallinnointi

Hämeen ELY

- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Etelä-Suomen alueella välittävänä toimielimenä
- EAKR:n ja ESR:n osarahoittamien valtakunnallisten teemojen välittävän toimielimen tehtävät
- Kansallisella rahoituksella toteutettava yritystoiminnan kehittäminen ja yritysten kehittämispalvelut Etelä-Suomen alueella
- Maatalouden ja maaseudun kehittämisen toimeenpanotehtävät Hämeen ELY-keskuksen toimialueella
- Maaseudun kehittämisen valtakunnallisten hankkeiden toimeenpano ja koordinointi
- Vantaanjoen vesistöalueen tulvariskien hallintatehtävät Vantaanjoen vesistöalueella (Hämeen ELY-keskuksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueella)
- Ympäristönsuojelun tietojärjestelmän (YLVA) valvonta ja kuormitus -osion koordinointi-, ylläpito- ja kehittämistehtävä
- TEM:n hallinnonalan valtakunnallisen ESR-kokonaisuuden, Yhteistyöllä muutosturvaa, hallinnointi
- Maahanmuuttajien osaamiskeskus toiminta

Pirkanmaan ELY

- Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus
- Liikenteen asiakaspalvelukeskus
- Valtaosa tienpidon luvista: viestintä- ja sähköjohtojen-, maakaasu- ja kaukolämpö- sekä vesihuoltoputkien sijoittaminen, palvelukohdeopasteet ja tienvarsimainokset, kioski- ja myyntisopimukset, tilapäiset luvat ja liikennejärjestelyt, tiealueeseen kohdistuvat luvat, yhdysteiden ja vähäliikenteisten seututeiden liittymäluvut sekä suoja- ja näkemäalueelle rakentaminen
- Tienpitoviranomaisen perinnetoimintaan liittyvät tehtävät
- Jätehuollon tuottajavastuuvälvonta
- Maahanmuuttajien kotouttamisen ja laajamittaisen maahantulon alueelliseen yhteensovittamiseen, suunnitteluun, ohjaukseen ja seurantaan liittyvät ja muut erikseen määrättävät tehtävät sekä etnisten suhteiden alueellisen neuvottelukunnan asettaminen ja koordinointi Pirkanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskusten toimialueilla
- Valtakunnallinen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman toteutus
- Öljynsuojarahaston JASKA-hankkeen toimeenpano
- Pilaantuneisuuden selvittämistä tai puhdistamista koskevat avustukset

- Muut ympäristöhoitotoiden toteuttamiseen liittyvät tehtävät PIRELYn ja HÄMELYN toimialueilla
- Pientalojen öljy- ja maakaasulämmityksestä luopumista koskevat avustukset
- Käytöstä poistettujen ja hylättyjen kaivannaisjätealueiden selvitys- ja kunnostushankkeen toteuttaminen
- Ilmastolain mukaisen kansallisen keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman alueellinen toimeenpano

Kaakkois-Suomen ELY

- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Kaakkois-Suomen, Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten toimialueilla
- Metsäteollisuuden ja siihen liittyvän kemianteollisuuden ympäristökysymyksiä koskevat asiantuntija tehtävät
- Kemikaalilain mukaisten valvontakysymysten asiantuntijatehtävät
- Tulvariskien hallinta Kymijoen ja Vuoksen vesistöalueilla
- Päijänteen ja sen alapuolisen Kymijoen säännöstelytehtävät
- Saimaan ja Vuoksen juoksutustehtävät
- Suomen ja Venäjän väliseen rajavesistöjä koskevaan sopimukseen liittyvät tehtävät
- Jätteen kuljettajien ja jätteen välittäjien hyväksymiseen ja valvontaan liittyvien käytäntöjen koordinointi- ja kehittämistehtävät
- Liikenteen tunneliturvallisuuden tehtävät

Etelä-Savon ELY

- TE-asiakaspalvelukeskus: Henkilöstöasiakkaiden TE-puhelinpalvelut, Yritys-Suomi-puhelinpalvelu, Yritys-Suomi Talousapu-neuvontapalvelu
- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Itä-Suomen alueella
- Vesienhoidon koordinointi Vuoksen vesistöalueella
- Saimaannorpan suojelu
- Keskitetyt avustukset (kaupunkivedet ja haitalliset aineet, vesilaitosten kansainvälistyminen, vesilaitosten koronarahoitus)
- Vesihuoltolaintehtävät
- Kyberturvallisuudirektiivin toimeenpano ja vastuuviranomaisen tehtävät jätehuollon osalta

Pohjois-Savon ELY

- Järvi-Suomen kalataloustehtävät (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Häme)
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten alueilla
- Mehiläistalouden kansalliset, pesäkohtaiset tuet
- Valtakunnallinen kehittämis- ja koordinaatiotehtävä valtakunnallisen kansainvälisen rekrytoinnin mallissa sekä yhteishankintakoulutuksen valtakunnallinen hankinta ammattilista kielitaitoa parantavassa työpaikkasuomi/-ruotsi –koulutuksissa.

Pohjois-Karjalan ELY

- Pohjois-Karjalan biosfäärialueen hallinnointi osana UNESCO:n Ihminen ja biosfääri -ohjelmaa
- Valtakunnallinen lajivahinkokoordinaatio, valtakunnallinen erikoistumistehtävä

Keski-Suomen ELY

- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Länsi-Suomen alueella
- Ympäristökasvatuksen yhteensovittamis- ja asiantuntijatehtävät
- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen kilpailuttamista, sopimuskauden aikaa ja takuu-aikaa koskevat ELY-keskukselle kuuluvat tehtävät Keski-Suomen, Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten toimialueilla

Etelä-Pohjanmaan ELY

- Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan asiantuntijatehtävät
- Peruskuivatuksen ja ojitustoimitusten asiantuntijatehtävät
- Valtion vesistö rakenteiden valtakunnallinen ylläpito
- Valtakunnallinen hydrologinen tiedontuotanto
- Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen koordinointi
- Uusiutuvan energian yhteyspisteviranomaisen tehtävä
- Biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä investointien tukemisen toimeenpanotehtävät

Pohjanmaan ELY-keskus

- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskusten alueilla
- Kasvihuonetuotannon tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki (Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu, Lappi)

Pohjois-Pohjanmaan ELY

- Rakennerahastotehtävät Pohjois-Suomessa
- EAKR:n ja ESR:n osarahoittamien valtakunnallisten teemojen välittävän toimielimen tehtävät
- Turvetuotannon ympäristönsuojelun koordinointi- ja asiantuntijatehtävät
- Rakennettujen vesistöjen kunnostuksen koordinointi
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Oulujoen-Iijoen vesistöalueella
- Tulvariskien hallinta Oulujoen vesistöalueella
- Metsitystukilausunnot kolmen pohjoisen ELYn alueella
- Vesiensuojelun tehostamisohjelma; Maa- ja metsätalouden vesienhallinta
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten alueilla
- Alueellisen kuljetustuen myöntäminen ja maksaminen
- Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan asiantuntijapalvelutehtävät sekä maaperän, valuma-alueiden tai vesistöjen vesitalouden hallintaa edistävien ohjelmien keskitetyt avustukset
- Ilmastomuutokseen sopeutumisen ja maankäyttösektorin ilmastotehtävät
- Liikenteen varautumisen tehtävät

Kainuun ELY

- Patoturvallisuuden viranomais- ja kaivospatojen asiantuntijatehtävät
- Kaivannaistoiminnan ympäristöturvallisuuden asiantuntija- ja kehittämistehtävät

- Valtionapuviranomaisen tehtävät myönnettäessä avustusta hankkeeseen, jonka tarkoituksena on edistää haitallisista vieraslajeista aiheutuvien riskien hallintaa, Valtakunnallinen vieraslajikoordinaattorin tehtävä

Lapin ELY

- Pohjois-Suomen kalatalous
- Rajajokien (Tenojoki, Näätämönjoki, Tornionjoki) kalataloustehtävät
- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten toimialueilla
- Arktisten alueiden ympäristöyhteistyön asiantuntijatehtävät sekä Etelämantereen ympäristösuojelun lupa- ja valvontatehtävät
- Tien kunnossapitoon liittyvät vahingonkorvausasiat sekä maantiealueille jätettyjen ajoneuvojen siirtoasiat
- Porotalouden kansalliset ja EU-osarahoitteiset tuet
- Inarijärven säännöstelysopimuksen toimeenpanotehtävät yhteistyössä Norjan ja Venäjän viranomais-ten kanssa
- Tenojoen kalastussäännön toimeenpanotehtävät yhteistyössä Norjan viranomaisten kanssa
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kemijoen, Tornionjoen ja Teno-Näätämö-Paatsjoen vesienhoitoalueilla vesistöalueella
- Rajajokisopimuksen toimeenpano yhteistyössä Ruotsin viranomaisten kanssa
- Rajavesistösopimuksen toimeenpano yhteistyössä Norjan viranomaisten kanssa
- Yhteistyö Ruotsin ja Norjan kanssa tulvariskien hallinnassa
- Metsämarjojen ja -sienten varastointituet
- Kaivoserikoistumisen koordinaatio

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA- keskus)

KEHA-keskus hoitaa keskitetysti seuraavat tehtävät:

- Asianhallinta, toimitilojen hallinnointi ja niihin liittyvät palvelut, keskitetyt toimintamenohankinnat ja hankintaosaamisen tarjoaminen ELY-keskusten ja TE-toimistojen käyttöön
- Henkilöstöhallinto- ja lakipalvelut (työnantajatoiminta, palvelussuhdeasiat, henkilöstösuunnittelu, rekrytoinnin tuki, työsuojelu, työterveys, työhyvinvointi, oikeudellinen neuvonta, takaisinperintä)
- Johdon tukipalvelut (strategia-, asiakkuus- ja ennakointitehtävät, sisäinen tarkastus)
- Taloushallinto (menojen käsittely, tulojen käsittely, myyntilaskutus, kirjanpito, talousraportointi, matkahallinto)
- Tietohallinto ja viestintä
- Maksatustehtävät (ELY-keskusten ja TE-toimistojen myöntämien valtionapujen maksatustehtävät)
- Siviilipalvelusasiat

1.3.17 ELY-keskusten yhteisten yksiköiden toiminta

1.3.17.1 KEHA-keskus

KEHA-keskus oli vuonna 2024 isojen muutosten keskellä.

Työvoimapalvelujen siirto kuntien vastuulle vuoden 2025 alussa ja kotoutumislain kokonaisuudistus sekä samaan aikaan toteutetut muut tehtäväsiirrot KEHA-keskukselle merkitsivät KEHA-keskuksen aseman muuttumista palvelukeskuksesta valtakunnalliseksi virastoksi. KEHA-keskuksen lakisääteisinä tehtävinä vuoden 2025 alusta kuuluvat mm. työvoima- ja kotoutumisen palvelujen ja prosessien kehittäminen, digitalisaation edistäminen ja tietojärjestelmäkokonaisuuksien kehittäminen, viranomaisten osaamisen kehittämisen tukeminen, työvoima- ja kotoutumispalvelujen tiedolla johtaminen, valtakunnallinen asiakas- ja neuvontapalvelu ja valtakunnalliset työttömyysturvatehtävät. KEHA-keskuksen tehtävät suhteessa ELY-keskuksiin pysyvät käytännössä ennallaan ja digitalisaation kehittäminen on edelleen toiminnan yksi tukijaloista.

KEHA-keskuksessa jatkettiin jo aiemmin toteutettua organisaatiouudistusta, jonka myötä KEHA-keskukselle vuoden 2025 alussa tulevat uudet lakisääteiset tehtävät saivat oman paikkansa organisaatiossa. Organisaatiouudistuksessa vahvistettiin yleisemmin KEHA-keskuksen toiminta- ja palvelukykyä kokoamalla tehtävät selkeisiin ja toisiaan tukeviin kokonaisuuksiin. Vaikka työvoimapalvelu-uudistuksessa sekä kotoutumislain kokonaisuudistuksessa KEHA-keskukselle tuli uusia tehtäviä ja valtakunnallisia vastuita on huomioitava, että muutoksen yhteydessä KEHA-keskuksesta myös poistui tehtäviä ja henkilöstöä siirtyi kuntien palvelukseen.

Hallitusohjelman mukaisesti vuonna 2024 valmisteltiin aluehallinnon uudistusta, jossa perustetaan valtakunnallinen lupa- ja valvontavirasto ja ELY-keskusten tehtävät kootaan alueellisiin elinvoimakeskuksiin, jotka aloittavat toimintansa vuoden 2026 alussa. KEHA-keskus oli aktiivinen toimija aluehallintouudistuksen lakivalmistelussa ja toimeenpanon suunnittelussa. Aluehallintouudistuksen toimeenpano tulee työllistämään melkoisesti KEHA-keskuksen asiantuntijoita vuoden 2025 aikana.

Työvoimapalvelu-uudistuksen onnistumisessa KEHA-keskuksella oli erittäin merkittävä rooli ja vastuu. Valmisteluun panostettiin vahvasti vuoden mittaan ja uudistuksen toimeenpanossa onnistuttiin erinomaisesti: yt-prosessin ja muutosvalmennusten toteutus, asiakastietojen siirto sekä tietojärjestelmien käyttöönotto sujuivat ilman mainittavia ongelmia. Työvoima- ja kotoutumisviranomaisten tueksi toteutettu tieto-, viestintä- ja vuorovaikutusalusta Tuutti otettiin suunnitellusti käyttöön ja uuden oppimisolustan hankinta saatiin hoidettua. Työvoima- ja kotoutumispalvelujen tiedolla johtamisen toiminnon valmistelu eteni hyvin.

Kotoutumislain kokonaisuudistus tuo vuoden 2025 alusta KEHA-keskukselle uusia tehtäviä ja vastuita, joita tehtiin ja valmisteltiin vuonna 2024. Tähän liittyy kuntien, työvoimaviranomaisten ja muiden toimijoiden tukeminen kotoutumisen tehtävissä, asiakastietojärjestelmän ja tietovarannon toteutus, viestintää, tiedon tuotantoa, arviointia sekä maksatustehtäviä. Tätä tehtäväkokonaisuutta, samoin kuin Work in Finland -toiminnon rakentamista, edistettiin tavoitteiden mukaisesti.

KEHA-keskuksen uuden strategian yhtenä painopisteenä on palveleva digitalisaatio. Tähän painopisteeseen kytkeytyviä tulostavoitteita edistettiin vahvasti ja prosesseja tehostettiin. Tekoälyn käyttöä edistettiin kokeilemalla ja tekoälylinjaukset julkistettiin. Aluehallinnon digitalisaation edistämiseen on tavoitteena ollut monivuotisen kehityskokonaisuuden toteuttaminen, mutta sen osalta ei olla edetty. Kehityskokonaisuuden valmistelu kytketään osaksi aluehallintouudistusta.

Turvallisuusympäristössä tapahtuneet muutokset ovat näkyneet KEHA-keskuksen järjestelmiin kohdistuneina kyberhyökkäyksinä, joiden vaikutukset on onnistuttu minimoimaan. Häiriöhallintaa on tehostettu, osallistuttu turvallisuusharjoituksiin ja lisätty henkilöstön tietoisuutta uhkatilanteista.

Vuodelle 2024 asetettiin KEHA-keskuksen ja ELY-keskusten yhteisiksi tulostavoitteiksi digitalisaatioon, tietojohdantamiseen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä tavoitteita. Näissä tavoitekokonaisuuksissa on edetty tavoitteiden mukaisesti. Digitaalisten palvelujen turvallisuus ja käyttäjälähtöisyys ovat hyvällä tasolla. Digitalisaatio on myös vahvasti läsnä toimintatapojen ja prosessien uudistamisessa. Tietojohdantamisen kehittäminen on uusi tavoitekokonaisuus, jossa on lähdetty hyvään suuntaan niin tietotuotannon, tiedolla johtamisen kuin osaamisen osa-alueilla. Yhdenvertaisuussuunnittelu on KEHA-keskuksessa hyvällä tasolla ja ELY-keskuksia on tuettu eOppivan materiaaleilla sekä tuottamalla ohjeistusta.

KEHA-keskuksen henkilöstön työtyytyväisyys nousi hieman edellisvuodesta ja oli 3,74, mikä ylitti asetetun tavoitteen. Asiakastytyväisyys KEHA-keskuksen maksatuksen palveluihin oli 4,17, mikä myös ylitti tavoitteen. Maksatusten käsittelyaikatavoite saavutettiin lukuun ottamatta harkinnanvaraista kulukorvausta ja palkkatukea, johtuen syntyneestä palveluvelasta ja henkilöresurssien vähenemisestä.

1.3.17.1.1 Siviilipalveluskeskus

2024 – Täydennyspalvelukseen hakeutumisen vuosi.

Siviilipalveluskeskus toimii kehittämis- ja hallintokeskuksen, KEHA-keskuksen erillisyyksikkönä yhdessä toimipisteessä Lapinjärvellä. Toiminta-alueena on koko Suomi. Siviilipalveluskeskuksen tehtävänä on siviili- ja täydennyspalveluksen toimeenpanto siviilipalveluslain mukaisesti. Työ- ja elinkeinoministeriö johtaa, ohjaa ja kehittää siviilipalvelusta. Työ- ja elinkeinoministeriön apuna siviilipalveluksen kehittämisessä ja suunnittelussa toimii valtioneuvoston asettama siviilipalvelusasiain neuvottelukunta.

Siviilipalvelusasiain neuvottelukunnan (SPANK) asettamana toimi koko vuoden ajan siviilipalveluksen koulutusjaosto, joka kävi läpi kaikki siviilipalveluskoulutuksen suuntautumisvaihtoehdot esittäen huomioita siviilipalveluslainsäädännön uudistamista valmistelevaan arviomuistioon.

Vuosi 2024 oli Siviilipalveluskeskuksen 27. toimintavuosi. Siviilipalvelusvelvollisten neljän viikon koulutusjaksoja toteutettiin etä- ja lähikoulutusta yhdistäen yhteensä 11 saapumiserässä. Koulutusjakson sisältöjä kehitettiin parlamentaarisen asevelvollisuuskomitean mietinnön sekä hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Viiden koulutussuunnituksen (PP, YKS, KAVA, VÄKE, ATU) lisäksi Siviilipalveluskeskuksessa pilotoitiin kahdessa erässä Varautuminen ja väestönsuojelu, VV-koulutusryhmän toimintaa.

Sähköisen siviilipalvelusrekisterin SivariWebin ja velvollisten sovelluksen OmaSivarin kehitystyötä jatkettiin suunnitelmallisesti SivariWebin kehittämis- ja ohjausryhmien tukemana. Kehittämistyössä valmisteltiin rekisterin tietovalmiutta normaaliolojen käytön lisäksi myös rekisterin hyödyntämiseen poikkeusoloissa.

Vuoden loppupuolella Kotimaisten kielten keskus Kotus antoi suosituksen, jonka mukaan Siviilipalveluskeskus voidaan kirjoittaa isolla alkukirjaimella. Siviilipalveluksen englanninkielinen sanasto tarkastettiin ja otettiin käyttöön vuoden 2024 aikana. Siviilipalveluskeskukseen avattiin Kopioston materiaalihankintatuen mahdollistama oma, Luku-tauko nimen saanut kirjasto.

Reservistä siviilipalvelukseen siirtyneiden täydennyspalvelusvelvollisten määrä yli kaksinkertaistui edellistä vuodesta. Siviilipalveluskeskus vastaanotti yhteensä 3 457 (v. 2023–1 651) täydennyspalvelushakemusta.

Täydennyspalvelushakemuksissa tehtiin 2.2.2024 päiväkohtainen hakemusennätys, 291 täydennyspalvelushakemusta. Täydennyspalveluskoulutusta muokattiin tiivistämällä aiempi viiden päivän koulutusjakso kolmipäiväiseksi 15.9.2024 alkaen. Siviilipalveluskeskuksen ohella kolmipäiväiseen koulutusjärjestelyyn siirryttiin myös muissa täydennyspalveluskoulutuspaikoissa: Inarissa, Kokkolassa, Kuopiossa, Lohjalla ja Porissa. Jo vuonna 2022 runsaasti kasvaneen täydennyspalvelusmäärän kouluttamiseksi Siviilipalveluskeskukseen rekrytoitujen kolme henkilön ma. virkasuhteet päättyivät vuoden 2024 aikana.

Vuoden 2024 numerosuoritteet olivat seuraavat (suluissa v. 2023): Siviilipalveluskeskus vastaanotti 2 298 (1 954) siviilipalvelushakemusta ja koulutti neljän viikon koulutusjaksolla 11 (11) saapumiserässä etä- ja lähikoulutuksena edellisvuoteen nähden lähes identtisen määrän velvollisia, yhteensä 1 160 (1 161) velvollista. Täydennyspalvelushakemusten määrä kasvoi merkittävästi ja yhteensä vastaanotettiin 3 457 (1 651) hakemusta. Täydennyspalveluksen koulutuserissä koulutettiin yhteensä 2 050 (1 418) velvollista.

Siviilipalveluskeskus vapautti palveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen perusteella yhteensä 1 021 siviilipalvelusvelvollista, joista määräaikaaisesti vapautettiin E-luokkaan 211 (206) siviilipalvelusvelvollista ja kokonaan vapautettiin C-luokkaan 808 (786) velvollista. T-luokkaan Siviilipalveluskeskuksen päätöksellä määrättiin kaksi velvollista. Täydennyspalvelusvelvollisiin kohdistuvia vapautuspäätöksiä (C-luokka) tehtiin 140 kpl. Vuoden 2024 aikana päätös-tilastointia uudistettiin erottamalla siviili- ja täydennyspalvelusvelvolliset omiksi ryhmikseen.

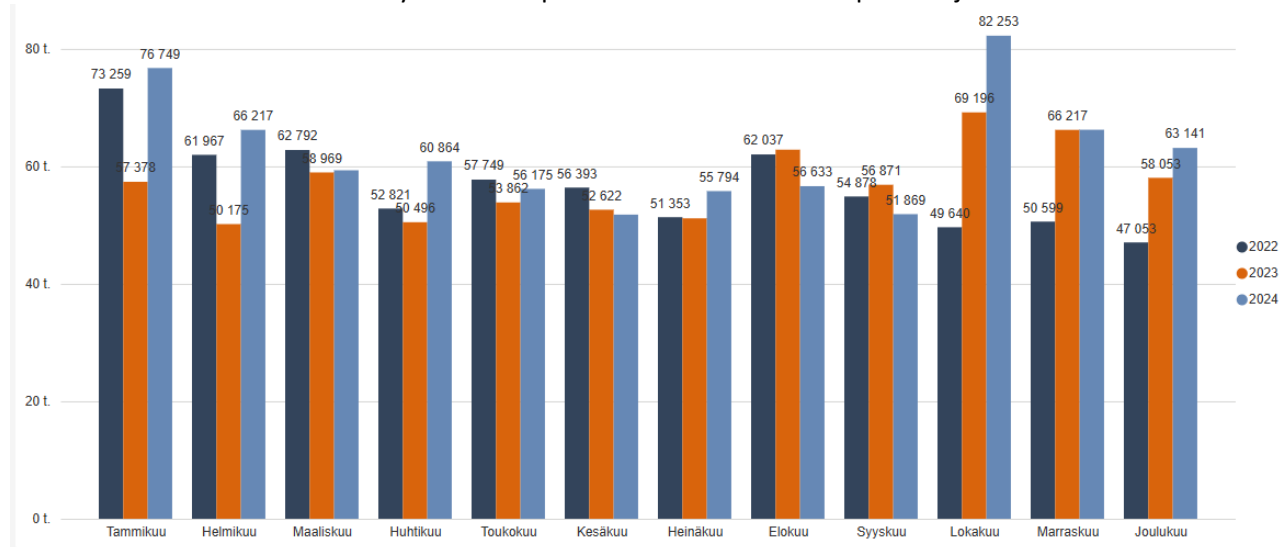
Siviilipalveluksesta kieltäytymisestä johtuvien rikosilmoitusten määrä puolittui. Kieltäytymistä koskeva rikosilmoitus tehtiin 16 (31) siviilipalvelusvelvollisen kohdalla ja täydennyspalvelusvelvollisuuden laiminlyönnistä yhteensä 13 (7) velvollisen kohdalla.

Uudeksi siviilipalveluspaikaksi hyväksyttiin 52 (75) paikkaa. Palveluspaikkasopimus purettiin yhteensä 328 (371) paikan osalta. Majoituskorvauksia palveluspaikoille maksettiin yhteensä 902 216 (845 453) euroa.

1.3.17.2 TE-asiakaspalvelukeskus

Koko TE-asiakaspalvelukeskukseen tarjottiin vuonna 2024 vajaat 750 000 puhelua ja chat-kontaktia, joista hoidettiin vajaat 530 000 kpl. Lisäksi kontakteja saatiin muiden sähköisten kanavien ja somen kautta (mm. sähköiset palvelupyynnot ja Työmarkkinatorin palautteet). Edelliseen vuoteen verrattuna tarjottujen kontaktien määrä kasvoi merkittävästi, lisäystä oli n. 8 %. Hoidettujen puhelujen kokonaiskesto oli keskimäärin n. 12 min ja suorien soittojen jonotusaika keskimäärin vajaat 4 min. Keskimääräinen jonotusaika palveluihin pitkittyi, vuonna 2023 jonotusajan keskiarvo oli n. 2,5 min. Vuoden 2024 vastausprosentti (koko vuoden keskiarvo) oli 71 % (v. 2023 80 %). Tavoitetaso oli 80 %.

Seuraavassa kaaviossa on esitetty TE-asiakaspalvelukeskukseen tulleet puhelut ja chatit vuosina 2022–2024

TE-puhelinpalvelut

OC-kontaktinhallintajärjestelmän kautta TE-puhelinpalveluihin tarjottiin vajaat 712 000 kontaktia ja näistä vastattuja oli vajaat 502 000. Vuonna 2023 kontaktien vastaavat määrät olivat 659 000 ja 529 000 kpl. Palvelukyky heikkeni erityisesti Henkilöasiakaspalvelussa, jossa TE-toimistojen henkilöstön määrän asteittainen väheneminen vaikutti merkittävästi koko vuoden toimintaan. Puhelukontaktien keskimääräinen kokonaiskesto säilyi kutakuinkin edellisvuosien tasolla eli noin 12 minuutissa. Kaikkien palvelujen vastausprosentin keskiarvo oli koko vuonna 71 %, joten 80 %:n tavoitetasoon ei päästy.

Uraohjauksessa palveltiin 942 asiakasta ja heidän kanssaan käytiin 1 655 ohjauskeskustelua. Koko vuoden tavoite-taso (800 asiakasta) saavutettiin. Koulutusneuvonnan sähköisiä neuvontakysymyksiä saatiin 856 kpl, EURES-neuvonnan asiakaskontakteja oli 1 789 ja EESSI-kontakteja 424 kpl. Some-julkaisuja tehtiin Koulutusneuvonnassa arkipäivittäin ja Suotuista suunta -blogissa 1–2 krt kuukaudessa. Koulutusneuvonnan Facebookissa oli seuraajia n. 11 000. Suotuista suunta -blogin tekstejä on julkaistu koko blogihistorian aikana 431 kpl ja katseluja niissä on ollut liki 800 000 kertaa.

Yritys-Suomi-puhelinpalvelu

Yritys-Suomi-puhelinpalveluun tarjottiin yhteensä liki 29 000 kontaktia (puhelut, palvelupyynnöt ja chatit) ja niistä hoidettiin n. 25 000 kpl. Kontaktimäärissä tapahtui hienoista kasvua, sillä vuonna 2023 vastaavat määrät olivat 28 000 ja 24 000. Puheluiden kokonaiskesto oli n. 12 minuuttia ja vuoden keskimääräinen vastausprosentti 84 % (tavoitetaso 80 %).

Yrittäjän Talousapu

Yrittäjän Talousapu -puhelinpalvelun kysynnässä heijastui yritysten heikko taloustilanne: palveluun tarjottiin kontakteja yhteensä vajaat 5 000 kpl, joista hoidettiin n. 4 000 kpl. Vuoden 2023 vastaavat luvut olivat 3 900 ja 3 500, joten kasvua oli peräti 20 %. Talousavun puheluiden keskimääräinen kesto oli 22 minuuttia ja vastausprosentti 87 % (tavoitetaso 80 %). Lisäksi Yrittäjän Talousapu -palvelun puitteissa julkaistiin 11 uutiskirjettä, 2 tiedotetta, 2 blogikirjoitusta, n. 500 somejulkaisua ja niillä tavoitettiin n. 20 000 henkilöä. Verkkosivuilla oli 7 000 sivukatselua ja 5 500 kävijää.

Palvelujen ja palveluprosessien kehittämiseen osallistuminen

TE-puhelinpalveluja kehitettiin aiempaan tapaan tiiviissä yhteistyössä KEHA-keskuksen, TE-toimistojen ja työllisyyden kuntakokeilujen kanssa. Kuntakokeilujen TE-neuvontapalvelu jatkoi toimintaansa TEM:n erillisrahoituksella ja palveluun saatiin lisättyä resurssia yhden htv:n verran. Yhteistyötä tehtiin tiiviisti myös valtakunnallisen työttömyysturvan vastuualueen sekä Uudenmaan ELY-keskuksen oikeudellisen tuen kanssa. TE-aspa/TE-puhelinpalvelut ylläpitivät sekä TE-toimistojen että kuntakokeilujen verkostoja ja kummankin verkoston kesken kokoustettiin vuoden aikana neljästi. Lisäksi osallistuttiin aktiivisesti muiden yhteistyöverkostojen, kuten työttömyysturvan eri verkostojen toimintaan.

Yritys-Suomi-puhelinpalvelussa jatkettiin tiivistä yhteistyötä asiakaspalveluiden yhteiskehittämisen puitteissa Yritys-Suomi-kumppaniverkoston (PRH, Verohallinto, BusinessFinland, ELY-keskus, Finnvera, Digi- ja väestötietovirasto, Tulli) kanssa. Toteutettiin mm. yhteisiä kehittämispäiviä, täsmennettiin puhelinpalvelun palvelumäärittelyitä ja palveluprosesseja, järjestettiin Yritys-Suomi-puhelinpalvelun tehtävää tukevia koulutuksia, julkaistiin verkoston yhteiset uutiskirjeet jne. Verkoston toimintaa koordinoi ja toteutti TE-aspa/Yritys-Suomi-puhelinpalvelu. Yhteistyötä jatkettiin tiiviisti myös KEHA-keskuksen kanssa niin maksatukseen liittyvien tehtävien, Työmarkkinatorin kehittämiseen kuin sähköisiin palveluihinkin liittyen.

Yrittäjän Talousapu -palvelun kehittäminen jatkui osana Euroopan laajuista Early Warning -toimintamallia. TE-aspan koordinoitavastuulla olevan Yrittäjän Talousavun toimintamallia (verkkopalvelu, valtakunnallinen puhelinpalvelu, alueellinen tukipalvelu) kehitettiin tiiviissä yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa (Suomen Yrittäjät, kehittämisyritykset, Yrityskummit, oikeusministeriö, TEM, Verohallinto, Taloushallintoliitto yms.). Yrittäjän Talousavun toimesta järjestettiin useita liiketoiminnan eri osa-alueisiin liittyviä webinaareja yrityspalveluiden asiantuntijoille (11 kpl) sekä Yrittäjän Talousavun starttikoulutuksia Yrittäjän Talousavun alueelliselle verkostolle. Lisäksi webinaareja tuotettiin myös suoraan yrittäjille yhteistyössä Suomen Yrittäjät ry:n kanssa. Yrittäjän Talousavun alueelliseen palveluun saatiin mukaan uusia alueita: vuoden 2024 lopussa Yrittäjän Talousavun alueellisessa palvelussa oli mukana 23 aluetta ympäri Suomea.

Sähköisten palvelujen yhteiskehittäminen

TE-aspassa jatkettiin TOIMI-toiminnanohjausjärjestelmän käyttöä Työmarkkinatorin palautteiden sekä Koulutusneuvonnan sähköisten palvelupyyntöjen käsittelyssä ja näiden käsittelyyn liittyviä toimintamalleja työstettiin edelleen yhdessä KEHA-keskuksen kanssa. Lisäksi TE-aspassa jatkettiin DiKO-ohjelman mukaista vahvan tunnistautumisen käyttöä Työttömyysturvaneuvonnassa sekä näytönjako-ominaisuuden käyttöä Yritys-Suomi-puhelinpalvelussa. TE-aspassa kehitettiin ja ylläpidettiin Tarmo-chatbottia sekä osallistuttiin Työmarkkinatorin ja A-TMT:n käyttöönottoihin ja kehittämiseen. Lisäksi Yritys-Suomi-puhelinpalvelu oli vahvasti mukana Suomi.fin eri palveluiden sekä Työmarkkinatorin sähköisten työkalujen, kuten uuden liiketoimintasuunnitelman, kehittämisessä.

Palvelun laadun ylläpitämisen ja kehittämisen toimintamalli

Palvelun laadun ylläpitämisen ja kehittämisen toimintamalli oli edelleen koko TE-aspan työn selkäranka. Laatutyön tukena TE-aspassa toimi henkilöstön ja esimiesten edustajista koostuva laatutyöryhmä. Laatukäsikirjaa päivitettiin useita kertoja vuoden aikana ja sekä puhelutallenteiden kuuntelua että chat-keskustelujen analyysiä toteutettiin tasalaatuisuuden varmistamiseksi kaikilla palvelulinjoilla.

Asiakastyytyväisyyttä mitattiin kaikilla palvelukanavilla ja -linjoilla. Vuoden 2024 aikana asiakaspalautetta saatiin noin 17 000 asiakkaalta. Palvelut saivat erittäin hyvät arvostelut; arvosanojen keskiarvo oli asteikolla 1–5 edellisvuoden tapaan peräti 4,7. Palautteita hyödynnettiin tasalaatuisen palvelun kehittämisessä, osaamisen ylläpitämisessä ja kehittämisessä ja yhteistyöverkoston kanssa tapahtuvassa palvelujen kehittämistyössä.

TE-asiakaspalvelukeskuksen sisäisten prosessien kehitys

TE-aspassa on jo useiden vuosien ajan systemaattisesti toteutettu VMBaron tulosten pohjalta esiin nostettuja toimenpiteitä, sekä koko TE-aspaa kattavia, kuin linjakohtaisiakin. Vuoden 2024 yksi keskeisistä tekemisistä liittyi arvostavaan vuorovaikutukseen. Tämä teema kulki mukana läpi vuoden ja todentui mm. erilaisina henkilöstökoulutuskonaisuuksina. Kehittämispäivät järjestettiin sekä keväällä että syksyllä, mutta valitettavasti molemmat jouduttiin valtion säästötavoitteiden vuoksi toteuttamaan Teamsin välityksellä. Henkilöstö jatkoi laajasti etätyön tekemistä. VMBaron perusteella henkilöstön työtyytyväisyys oli kohtuullisen hyvällä tasolla, arvostana asteikolla 1–5 oli 3,72.

TE2024- ja KEHA 2.0 -valmistelutyö - TE-asiakaspalvelukeskuksen viimeinen toimintavuosi

Työvoimapalveluiden järjestämislain 380/2023 mukaan TE-asiakaspalvelukeskus siirtyy osaksi KEHA-keskusta vuoden 2025 alusta lukien. KEHA-keskuksen yhteyteen perustetaan uusi Asiakas- ja neuvontapalvelut -vastuualue. Tulevaan muutokseen liittyvää työskentelyä toteutettiin KEHA-keskuksen hallinnoimassa ValNe- eli valtakunnalliset neuvontapalvelut -projektissa.

TE-aspan koko vuoden 2024 toimintaa väritti vahvasti KEHA-keskukseen siirtyminen, palvelujen uudelleenmuotoilu sekä tulevaan muutokseen liittyvät epävarmuudet. TE-puhelinpalvelujen Henkilöasiakaspalvelun TE-toimistojen henkilöstön siirtosuuntana olivat tulevat työllisyysalueet. Keväällä käytiin ryhmämuutoskeskustelut, jotka jouduttiin toistamaan vielä loppuvuodesta uudelleen toimintaympäristön muutosten kirkastuttua vasta vuoden lopussa.

TE-asiakaspalvelukeskuksen viimeinen työskentelypäivä oli 31.12.2024.

1.3.17.3 L-asiakaspalvelukeskus

Yleistä

Liikenteen asiakaspalvelu (L-aspa) on osa Pirkanmaan ELY-keskuksen Keskitetyt asiakaspalvelut -yksikköä. Yksikkö tuottaa laadukasta, asiakaslähtöistä palvelua valtakunnallisesti. Toiminnan seurantaan on luotu kattava järjestelmä, joka mahdollistaa tiedolla johtamiseen laadukkaat puitteet. Toiminnan kehittämisen lähtökohtana on ollut ja on edelleen asiakaslähtöinen toimintatapa ja toiminnan tehokkuuden parantaminen.

Vuoden 2024 aikana on edistetty erityisesti Palauteväylä-portaalin kehittämistä entistä asiakaslähtöisemmäksi. Asiakashaastattelujen ja käytettävyydestäuksen pohjalta toteutettiin uudistettu portaali asiakasyhteydenottojen jättämiseen ja seurantaan. Uudistetun portaalin julkaisu siirtyi kuitenkin teknisistä syistä tammikuulle 2025.

Toukokuusta 2023 alkaen Liikenteen asiakaspalvelussa on ollut säästösyistä aiemman kolmen asiantuntijan sijaan vain yksi asiantuntija (järjestelmät ja raportointi). Muita asiantuntijatehtäviä on jaettu sisäisillä järjestelyillä siten, että yksi asiakasneuvoja on tehnyt oman työn ohessa sosiaalisen median ja Palauteväylän viestintätehtävää, ja asiakaspalvelupäällikkö on tehnyt muita tehtäviä resurssiensa mukaan. Ruuhka- ja muihin akuutteihin tilanteisiin vastaaminen onnistui henkilöstön joustavuuden avulla. Resurssivajauksesta huolimatta toiminta on jatkunut vakaana ja keskeiset tunnusluvut ovat toistaiseksi pysyneet hyvinä (asiakastytytyväisyys, itse hoidetun neuvonnan osuus, palvelulupauksen mukaiset vastausajat). Tämän on mahdollistanut prosessien ja automatisoinnin aiemmin tehty kehitystyö sekä vahva asiaosaaminen.

Liikenteen asiakaspalvelun sisäisten prosessien kehitys on ollut jatkuvaa. L-aspassa on systemaattisesti toteutettu VM Baron / valtion työtyytyväisyyskyselyn tuloksista esiin nousseita asioita. Henkilöstön työtyytyväisyys on parantunut, kokonaistyytyväisyys on noussut vuoden 2023 luvusta 3,78 lukuun 4,01 vuonna 2024. L-aspa on toteuttanut

myös Pirkanmaan ELY-keskuksen yhteisten osaamistavoitteiden mukaisia asioita. Viime vuonna keskityttiin esimerkiksi tekoälyn haltuunottoon koko tiimin voimin ja tunnistettiin useita käyttötapauksia, joissa voidaan hyödyntää tekoälyä työn tukena.

L-aspan **puhelinpalvelun palvelutaso** säilyi hyvänä. Tavoite on, että puhelinpalvelu on avoinna 98 % klo 9–15 ja tarkastelujakso on koko vuosi. Tämä mahdollistaa palveluajan lyhentämisen tunnilla n. 30 päivänä vuodessa. Kesällä palveluaikaa lyhennettiin heinäkuussa 4 viikolla (20 päivää) sekä äkillisten poissaolojen vuoksi muutamana muuna päivänä. Kevään ja syksyn **asiakastyytyväisyyskyselyissä** saatiin yhteensä lähes 2 000 vastausta, joista yli 1 600 antoi arvosanaksi 9 tai 10. Tulos on kaikkien aikojen paras ja ylittää selvästi tulostavoitteen, joka on NPS vähintään 60 ja keskiarvo vähintään 8,5. Huonojen arvosanojen avovastauksissa näkyy asiakkaiden turhautuminen mm. teiden hoitoon tai kuntoon. Vaikka yhä useampi yhteydenotto vaatii enemmän aikaa vievää selvitystyötä, ovat asiakkaat siitä huolimatta olleet edelleen erittäin tyytyväisiä asiakaspalvelun nopeuteen ja tehokkuuteen.

Itse hoidetun neuvonnan osalta tavoitellaan 70 % osuutta. Tänä vuonna tämä toteutui 68 % (aiempina vuosina 67 % ja 66 %). Tavoite on kunnianhimoinen ja vaatii jatkuvaa panostusta aspan osaamiseen. Itsepalvelun ja digiasioinnin lisääntyessä helpot asiat ovat siirtyneet verkkoon ja aspaan tulevat yhteydenotot ovat asiakasta henkilökohtaisesti koskevia ja vaativat entistä useammin apua asiantuntijalta. Aspan resursseista on poistunut kaksi asiantuntijatehtävää, joiden merkitys tässä asiassa on suuri.

ELY-keskus.fi:n verkkosivu-uudistus oli käynnissä Kehan johdolla koko vuoden ajan. L-aspalla on perinteisesti ollut L-vastuualueen valtakunnallisten sisältöjen koordinoituvastuu. L-aspa on ollut mukana projektissa resurssien puitteissa. Verkkopäätoimittajan puuttumisen vuoksi projektiin ei ole ollut mahdollisuutta panostaa samalla tavalla, kuin muilla vastuualueilla.

Järjestelmät

Liikenteen asiakaspalvelun asiakasyhteydenottojen käsittelyjärjestelmä ServiceNow päivitettiin toukokuussa uusimpaan Washington DC-versioon. Puhelinpalvelussa on edelleen käytössä Elisan Orange Contact- järjestelmä.

Liikenteen asiakaspalvelun tunnuslukuja

Vuonna 2024 liikenteen asiakaspalveluun tuli n. 63 000 yhteydenottoa, mikä on n. 5 000 enemmän kuin edellisellä vuonna. Yhteydenottojen määrän kasvulle ei ole yksittäistä selitystä, vaan kasvu on tapahtunut kaikissa aiheissa tasaisesti. Toisaalta yhteydenottojen laskennallinen lukumäärä ei kerro kokonaisviestittelyn määrää. Jonkun asiakkaan kanssa saatetaan vaihtaa useita, jopa kymmeniä viestejä ja välissä keskustellaan asiasta asiantuntijoiden kanssa.

Tieliikenteen (94 %) rautatieliikenteen (4 %) ja meriliikenteen (1 %) osuudet ovat vakiintuneet. Yhteydenotoista oli ja Palauteväylän palautelomakkeilla tulleita 49 %, puheluita 39 %, sähköpostia 10 % ja chat-yhteydenottoja 2 %. Myös nämä prosenttiosuudet ovat vakiintuneet viime vuosina.

Liikenteen asiakaspalvelukeskus hoiti kaikista yhteydenotoista itsenäisesti 91 %. Asiantuntijoille niistä siirrettiin 3 %. Noin viiteen prosenttiin kysyttiin asiantuntijoilta vastausapua. Luvut ovat pysyneet lähes samoina kuin edellisinä vuosina.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteydenoton syyt lukuina ja prosentteina.

Vuosi	Ei ELY- asia	Ilmoitus	Neuvonta	Palaute	Toimenpide- ehdotus	Urakkaviesti
2022	6365	2291	15985	17931	1352	15581
2023	6276	1909	15306	17475	1282	15682
2024	7332	2082	14458	18593	1565	18882

Vuosi	Ei ELY- asia	Ilmoitus	Neuvonta	Palaute	Toimenpide- ehdotus	Urakkaviesti
2022	11%	4%	27%	30%	2%	26%
2023	11%	3%	26%	30%	2%	27%
2024	12%	3%	23%	30%	2%	30%

Liikenteen asiakaspalveluun tulee paljon yhteydenottoja, jotka luokitellaan **ei ELY-asiaksi**, eli ne eivät kuulu ELY-keskuksen, Väyläviraston tai Fintrafficin vastuulle. Vuonna 2024 näitä tuli 7 300 kpl, eli 12 % yhteydenotoista. Tähän kiinnitettiin erityistä huomiota vuoden 2024 kehitystyössä. Asiakkaiden yhteydenotot pyritään jatkossa ohjaamaan tehokkaammin suoraan oikeaan paikkaan (Kunnat, Traficom, Poliisi jne.)

Ilmoitukset ovat tiedotteita jne., jotka vaativat asfalta huomiota. Ilmoituksia käsiteltiin viime vuonna n. 2 000 kpl.

Neuvonta-asioita eli tienpitoon sekä rautatie- ja meriliikenteeseen liittyviä kysymyksiä oli n. 14 500, 23 % (vuonna n. 15 300 kpl, 26 %). Neuvontaan liittyvien yhteydenottojen määrä on vähän vähentynyt. Tästä suuren osan selittää usein kysyttyä -palvelun parempi löydettävyyys hakukoneissa, asiointia ohjaavat ratkaisupurit, chat-palvelun virtuaalinen asiakasneuvoja sekä perusteluviestinnän lisääminen, somekanavat ja muu sisällöntuotanto.

Palautteita saatiin n. 18 600 kpl, 30 % (vuonna 2023 17 500 kpl, 30 %). Palautteet ovat tilaajalle/asiantuntijoille kuuluvaa yleistä palautetta tai tyytymättömyyttä väylien kunnossapidon tasoon, urakoitsijan toimintaan jne. Näitä raportoidaan asiantuntijoille Excel-raportteina sekä Väyläviraston analytiikkaportaalin kautta. Tyypillisiä palautteita ovat esimerkiksi yleinen tyytymättömyys teiden (talvi)hoidon tasoon tai urakoitsijan toimintaan tai toive tien uudelleenpäälystyksestä.

Toimenpide-ehdotuksia saatiin 1 565 kpl, 2 % (1 350 kpl, 2 %) kaikista yhteydenotoista. Toimenpide-ehdotukset ovat esimerkiksi toiveita nopeusrajoitusten muuttamisesta, uusista liikennemerkeistä, suojateistä, hidasteista jne.)

Urakkaviestit eli maanteiden ja liikenneympäristön kuntoa koskevat ilmoitukset ja havainnot (esim. tie on auralmatta, pysäkin roskis täynnä tai liikennemerkki kaatunut) välitetään tiedoksi kunnossapidon urakoitsijoille. Taulukossa esitettyssä urakkaviestien määrissä ovat mukana vain aspan henkilöiden manuaalisesti käsittelemät urakkaviestit (15 600 kpl, 30 %), jotka ovat tulleet muualta kuin Palauteväylästä ja/tai joita Palauteväylän automatiikka ei ole voinut syystä tai toisesta välittää eteenpäin. Näiden lisäksi vuonna 2024 automaattisia urakkaviestejä oli 47 000 kpl (edellisvuonna 33 000 kpl). Vaikka automaatin välittämät viestit eivät tulekaan L-aspan työjonoon, päivystysvuorossa oleva asiakasneuvoja valvoo niitä ja poimii joukosta neuvontaa vaativat asiat käsittelyyn.

Digitaalinen itsepalvelu

Asiakaspalveluprosessit ovat hyvin pitkälle digitalisoitu. Tienpidon asiakaspalaute on siirtynyt sähköiseen muotoon ja vastaavasti tienkäyttäjien puhelut ovat vähentyneet erityisesti tieliikennekeskuksissa merkittävästi. L-aspan systemaattinen digikehitys sekä viestinnän tehostaminen ovat mahdollistaneet merkittävän itsepalvelun kasvun. Virtuaalinen asiakasneuvoja Tempo löytyy ELY-keskuksen Liikenne-aiheisilta verkkosivuilta sekä Palauteväylä-portaalista. Tempo on hoitanut vuonna 2024 n. 3 400 yhteydenottoa (edellinen vuosi n. 3 000). Tämä määrä ei ole mukana yhteydenottojen kokonaismäärässä.

Vuonna 2024 **Palauteväylän tietoartikkeleita** on luettu n.110 000 kertaa (vuonna 2023 72 000). Artikkeleita on kolmella kielellä yhteensä n. 850 kpl. ELY-keskuksen verkkosivuilla on kahdeksan Liikenteen asiakaspalvelun ja lupapalvelun asiantuntijoiden tekemää **asiointiapuria**, jotka auttavat asiakasta valitsemaan oikean asiantuntijan. Asiointiapureita on käytetty vuoden aikana lähes 18 000 kertaa (vuonna 2023 13 200). Suosituimpia apureita ovat liittymäapuri ja ehdotusapuri (yli 3 000 käyttökertaa). Apureita on myös yksityistieasioihin, erikoiskuljetuksiin, opasteisiin ja mainoksiin, johtoihin ja kaapeleihin, työlupiin sekä uusimpana tapahtumien järjestämiseen.

1.3.17.4.Liikenteen lupapalvelut

Yleistä

Liikenteen lupapalvelut on osa Pirkanmaan ELY-keskuksen Keskitetyt asiakaspalvelut -yksikköä. Yksikkö tuottaa laadukasta, asiakaslähtöistä palvelua valtakunnallisesti. Toiminnan seurantaan on luotu kattava järjestelmä, joka mahdollistaa tiedolla johtamiseen laadukkaat puitteet. Toiminnan kehittämisen lähtökohtana on ollut ja on edelleen asiakaslähtöinen toimintatapa ja toiminnan tehokkuuden parantaminen.

Lupatoiminnan osalta sähköinen asiointi on toteutettu 100 %:sti. Lisäksi tiedot siirretään lupajärjestelmistä sähköisesti ja automatisoidusti omiin sekä sidosryhmien järjestelmiin, jolloin manuaaliseen määrää on saatu pienennettyä. Vuoden 2024 aikana valmistui lupapalveluiden sähköisen asioinnin ja lupakäsittelyn automaattinen **asiakastytytyväisyysmittaus**. Saatuja tuloksia käsitellään säännöllisesti osana työn johtamista sekä toiminnan ja järjestelmän kehittämistä. Tulosten käsittelyssä hyödynnetään tekoälyä LUMOA-järjestelmän avulla.

Asiakkuustyössä hyödynnetään myös lupapalveluiden koolle kutsumia asiakasfoorumeita, jotka kokoontuvat kaksi kertaa vuodessa. Ne koostuvat erikoiskuljetus-, johto- ja kaapeli- sekä vesihuollon valtakunnallisista asiakkaista.

Lupapalvelun tunnuslukuja

Lupapalveluiden palvelutaso säilyi hyvänä ja se toteutui asiakastytytyväisyyden osalta 100 %:sti. Lupapalveluiden jatkuvan mittauksen arvosana oli vuoden lopussa 4,53 maksimin ollessa 5. Käsittelyaikojen mediaanien osalta palvelutaso toteutui lupakäsittelyssä 90 %:sti.

Pirkanmaan ELY-keskuksessa myönnettiin 9 877 (v. 2023 10 451) erikoiskuljetuslupaa ja niiden lisäksi käsiteltiin noin 5 850 (5 900) muuta tienpidon lupaa ja noin 200 (225) lausuntopyyntöä (lausunnot mainoksista kunnille ja ennakkolausunnot liittymistä maanmittauslaitoksille). Tienpidon luvista noin 2 260 kpl oli sähköjohtojen, telekaapeleiden tai maakaasu- ja kaukolämpöputkien sijoituslupapäätöksiä.

Erikoiskuljetusluvuissa laskua on ollut jonkin verran ja tämä johtui vähäisemmästä tuulivoimarakentamisesta ja vallitsevasta maailmantilanteesta sekä rakentamisen hiipumisesta. Muissa lupatyypeissä määrät ovat noin edellisen vuoden tasolla. Palvelukohdeopastepäätöksissä on pientä kasvua.

Erikoiskuljetusluvuissa pilottiluvat jatkuivat edelleen Havatorin ja Kontkasen kanssa. Toimintamallin käytänteitä seurataan jokaisessa kuljetuksessa edelleen ja parannuksia tehdään tarpeen vaatiessa.

Lupakäsittelyruuhkien hallinnassa käytettiin henkilöstön ylitoita sekä ostopalvelua. Lupatuloja saatiin yhteensä 4,09 M€, joka oli 0,18 M€ edellisvuotta vähemmän.

1.3.17.5 Y-asiakaspalvelukeskus

Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus (Y-aspa) toimii Pirkanmaan ELY-keskuksen Keskitetyt ympäristöpalvelut -yksikön ympäristöasioiden asiakaspalveluryhmässä. Y-aspa tarjoaa kaikille ELY-keskuksen ja aluehallintovirastojen asiakkaille monikanavaista yleisneuvontaa ympäristöasioissa, opastaa asioiden vireillepanossa sekä sähköisessä asiointinnissa ja ympäristöhallinnon verkkopalveluiden käytössä. Y-aspa myös ylläpitää ja kehittää ELY-keskusten valtakunnallisia ympäristöaiheisia verkkosisältöjä sekä palvelutietovarannon palvelukuvauksia.

Y-aspa hoiti vuonna 2024 kaikkiaan noin 18 500 yhteydenottoa. Sähköisen asioinnin osuus on kasvussa, mutta suurin osa (72 %) yhteydenotoista tulee edelleen puhelimitse. Y-aspa kykeni hoitamaan yhteydenotoista 70,4 % itsenäisesti. Tulostavoitteena ollut 74 %:n ratkaisuaste jäi saavuttamatta erityisesti siksi, että selkeät öljy- ja maakaasulämmityksestä luopumisen avustukseen liittyvät yhteydenotot vähenivät. Syksyllä 2024 asiakaspalveluun tuli myös erityisen paljon haastavia, asiantuntijaosaamista edellyttäviä rauhoitettuihin ja uhanalaisiin lajeihin sekä metsänkäyttöilmoituksiin liittyviä yhteydenottoja Kainuun Hukkajoella tapahtuneen raakkutuhon seurauksena.

Y-aspan palvelutaso säilyi erittäin korkealla tasolla. Vastausprosentit olivat puheluissa 94 %, sähköposteissa ja verkkopalautteissa 100 % ja chateissa 85 %. Jonotusaika puhelinpalveluun oli keskimäärin 45 sekuntia. Koko vuoden asiakaspalautteiden keskiarvo oli puhelimesta 9,2 asteikolla 0-10. NPS-luku (net promoter score) oli 82 (asteikko -100-100). Puhelinpalautteesta antoi numeroarvioinnin 1 082 asiakasta ja sanallista palautetta 249 asiakasta. Sanallisissa palautteissa korostui asiakaspalvelun nopea tavoitettavuus, asian hoituminen tai eteneminen yhdellä yhteydenotolla sekä asiantunteva ja ystävällinen palvelu. Chatissa asiakaspalautteiden keskiarvo oli 9,5 (asteikko 0–10).

Ympäristöministeriön OHKE-rahoituksella toteutettavassa Digitaalisten palveluiden kehittäminen ympäristöasioiden asiakaspalvelussa -hankkeessa kehitettiin Usein kysyttyä ympäristöstä -palvelun sisältöjä ja käytettävyyttä sekä kehitettiin alustavasti chatbotin käyttöönoton edellytyksiä ja kustannuksia. Vuonna 2024 ryhdyttiin myös hyödyntämään täysimääräisesti asiakaspalvelujärjestelmän tarjoamia ominaisuuksia asiakaspalvelun tietämyskantojen ylläpitämiseksi sekä automaation hyödyntämiseksi asiakaspalvelutyössä. Lisäksi mm. kehitettiin asiakasviestinnän laatua ottamalla käyttöön tekoälyavusteiset jono- ja palveluaikanauhoitteet.

Ympäristöasioiden asiakaspalvelu siirtyy vuonna 2026 Lupa- ja valvontavirastoon, ja asiakaspalvelussa on jo osallistuttu uuden viraston asiakasasioinnin valmisteluun. Ympäristöasioiden asiakaspalvelu kytkeytyy jatkossa tiiviisti ympäristöllisten menettelyiden yhden luukun palveluprosessiin sekä yhteyspisteviranomaisten toimintaan.

1.3.18 Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toteuttaminen

EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) on vuosien 2022–2026 aikana toteutettava väliaikainen järjestely, jonka tavoitteena on lieventää koronaviruspandemian taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia ja tehdä EU:n talouksista kestävämpiä, selviytymiskykyisempiä ja valmiimpia vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen haasteisiin. Tukiväline sisältää 807 miljardin euron rahoituksen jäsenmaille avustuksina ja lainoina, joista Suomen osuus on 1,95 miljardia. Rahoituksen saamisen edellytyksenä ja sen käytön perusteena toimii kansallinen elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRP) tavoitteineen. Kansallinen suunnitelma on täydentynyt tukivälineen aikana REPowerEU- osiolla, jonka tarkoituksena on lieventää sosioekonomisia vaikeuksia ja maailmanlaajuisia energiamarkkinoiden häiriöitä, joita Venäjän

hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut. Suomen RRP-suunnitelma ja siten rahoituksen kohdentaminen jakaantuu viiteen pääkokonaisuuteen, pilariin:

1. Vihreä siirtymä (rahoitusosuus 695 miljoonaa euroa kansallisesta saannosta)
2. Digitalisaatio (190 miljoonaa euroa)
3. Työllisyys ja osaaminen (575 miljoonaa euroa)
4. Sosiaali- ja terveyspalvelut (350 miljoonaa euroa)
5. REPowerEU (125 miljoonaa euroa)

Pilarit jakaantuvat edelleen komponentteihin ja toimenpiteisiin, jotka on jaoteltu luonteeltaan uudistuksiin tai investointeihin. Toimenpiteille on määritelty raportoitavat tavoitteet, välitavoitteet sekä indikaattorit, joiden perusteella Euroopan komissio seuraa rahoitustukivälineen tavoitteiden etenemistä ja toteumaa. Rahoitustukivälineestä jäsenvaltioille kerran vuodessa tehtävä maksatus perustuu tavoitteiden ja välitavoitteiden saavuttamiseen.

KEHA-keskus kirjanpitoyksikkönä hallinnoi kuutta RRF-rahoitteista toimenpidettä. Näissä KEHA-keskus toimii toteuttajana, osatoteuttajana tai tukiviranomaisena. Toimenpiteistä neljä sijoittuu työ- ja elinkeinoministeriön, yksi ympäristöministeriön ja yksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle. Toimenpiteille budjetoitu kokonaismääräraha RRF-kauden alussa oli noin 128 miljoonaa euroa. Lisäksi RRF-rahaa on osoitettu KEHA-keskuksen käytettäväksi muuttaman pienemmän hankkeen osatoteuttamiseen ja toimeksisaajaroolissa IT-kehitystyöhön.

Seuraavaksi esitellään tarkemmin KEHA-keskuksen hallinnoimat toimenpiteet ja näiden tavoitteet, eteneminen sekä rahoituksen toteutuminen.

RRP-toimenpide/hanke: P3C4I2, Vesiosaamisen kasvu- ja vientiohjelma

Vesiosaamisen kasvu ja kansainvälistyminen -ohjelmassa rahoitetaan kehittämishankkeita, jotka kasvattavat suomalaista vesiosaamista, siihen liittyvää liiketoimintaa ja kansainvälistymistä. Rahoitettavien hankkeiden arvioinnissa on otettu huomioon myös kumppanuuksien vahvistaminen, ratkaisujen uutuus, monistettavuus ja laajennettavuus sekä kaupallinen potentiaali kansainvälisillä markkinoilla. Ohjelma kuuluu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan ja tukiviranomaisena toimii Etelä-Savon ELY-keskus. Vesiosaamisen kasvu ja kansainvälistyminen -ohjelman ohjausryhmä kokoontui vuonna 2024 neljä kertaa. Valtakunnallinen ohjausryhmä koostuu eri ministeriöiden, rahoittajien sekä vesiklustereiden asiantuntijoista.

Kolmas rahoituksenhakukierros 15.8.-30.10.2023 jäi ohjelman viimeiseksi eikä ohjelmasta enää järjestetä hakuja. Kaikkiaan avustusta on hankkeen puitteissa myönnetty 3,4 miljoonaa euroa 22 hankkeelle. Avustuspäätöksen saaneissa hankkeissa on yhteensä 52 organisaatiota ympäri maata: 31 yritystä, 10 säätiötä tai rekisteröitynyttä yhdistystä, 8 yliopistoa tai ammattikorkeakoulua ja 3 vesilaitosta. Vuonna 2024 päättyi kymmenen hanketta ja avustuksia maksettiin ulos 1,15 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 loppuun mennessä rahoitetuista hankkeista 16 on päättynyt sekä 1 hanke keskeytynyt. Hankkeen puitteissa on maksettu avustuksia yhteensä 2,1 miljoonaa euroa.

Syksyn 2024 aikana ohjelmassa järjestettiin vesialan yrityksille kolme valmennusta sekä verkostoitumistilaisuus. Ensimmäinen valmennus oli hybridimuotoinen etäyhteyksin sekä Business Finlandissa järjestetty myyntipuhevalmennus, johon osallistui 12 yritystä. Toiseen etäyhteyksin järjestettyyn valmennukseen kansainvälisiin tarjouspyyntöihin vastaamisesta osallistui 10 yritystä. Kolmas etäyhteyksin toteutettu valmennus LinkedInin hyödyntämisestä yrityksen tuotteiden ja palveluiden myynnissä ja markkinoinnista keräsi striimausajankohtina 10 osallistujayrityksen joukon. Tämän jälkeen kyseisen valmennuksen tallenteet ovat olleet vapaasti katsottavissa 22 valmennukseen ilmoittautuneen osallistujan kesken. Verkostoitumistilaisuus järjestettiin marraskuussa Mikkelin Muistissa ja siihen osallistui 38 henkilöä. Hankepäällikkö sekä Etelä-Savon ELY-keskuksen E-vastualueen johtaja osallistuivat marraskuussa Korea International Water Week -tapahtumaan Etelä-Korean Daegussa puhujina ja panelisteina.

RRP-toimenpide/hanke: P1C5I1, Kipsikäsittely ja ravinteiden kierrätysshanke

KIPSI-hankkeen tavoitteena on levittää Suomen rannikon valuma-alueen pelloille kipsiä noin 100 000 hehtaarille vuosien 2020–2025 aikana. KIPSI-hanke on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinnoima hanke, jota rahoitetaan ympäristöministeriön Ahti-ohjelmasta sekä EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen RRF-rahoituksella. KIPSI-hanke aloitti vuonna 2019 Saaristomeren valuma-alueella ja ensimmäiset kipsin levitykset tehtiin syksyllä 2020. Keväällä 2022 RRF-rahoituksen myötä hanke laajentui Suomenlahden ja Pohjanlahden rannikoille. Hallinnollisesti hanke jakaantuu kansallisen rahoituksen KIPSI 1-, ja RRF-rahoituksen KIPSI 2 -hankkeisiin, mutta näyttäytyy toiminnan osalta ulospäin yhtenä kokonaisuutena.

Kipsinlevityksellä pyritään vähentämään jokien ja meren valuma-alueilta mereen tulevaa fosfori- ja kiintoainekuormitusta. Kipsikäsittelyllä on tutkimuksissa saatu jopa 50 prosentin vähennys fosfori- ja kiintoainekuormaan. Kipsi-hanke on erinomainen kiertotalouksesimerkki, jossa sivutuotekipsiä hyödynnetään maataloudessa ja vesiensuojelussa.

Sähköinen tukihaku oli auki vuoden 2023 marraskuusta elokuun 2024 loppuun. Kipsikäsittelyä myönnettiin KIPSI 2-alueella hakukauden aikana 11 258 peltotehtaarille. Yhteensä kipsinlevitykseen oikeuttavaa tukea on hankeaikana myönnetty jo 48 400 hehtaarille. Hankkeen tavoitteena on levittää kipsiä 50 000 peltotehtaarille KIPSI 2-alueella. Tähän mennessä myönnetyistä osa on peruuntunut viljelymuutosten tai sääolosuhteiden takia ja osa on vielä levittämättä.

Kipsiä levitettiin KIPSI 2-alueella vuonna 2024 10 676 peltotehtaarille. Vuosien 2022–2024 yhteenlaskettu levitysmäärä on KIPSI 2-alueella noin 40 000 ha. Kipsiä on täten KIPSI 2-alueella levitetty yhteensä jo noin 160 000 tonnia, joka vastaa noin 4 000 kuorma-autokuormaa. Hanke tarjoaa viljelijöille myös ilmaista kipsineuvontaa.

Vuoden 2024 levityksien kustannukset olivat KIPSI 2-alueella noin 4,6 miljoonaa euroa, joka katettiin kokonaan RRF-rahoituksella. Lisäksi RRF-rahoitusta on käytetty hankkeen hallinnointiin. Yhteensä RRF-rahoitusta on käytetty hankeaikana 10 miljoonaa euroa. Hankkeelle levitykseen varatusta 13 miljoonan euron RRF-määrärahasta on jäljellä 3 miljoonaa euroa, joka mahdollistaa kipsinlevityksen enimmillään noin 6 000 lisähehtaarille vuonna 2025. Puuttuvan 10 000 levityshehtaarin tavoitteen saavuttamiseen käytetään kansallista rahoitusta, jota on tähän mennessä käytetty vajaa 9 miljoonaa euroa vuosina 2022–2023.

KIPSI 2-alueen vesistöseurannat jatkuivat vuoden 2024 aikana. Seurannoissa hyödynnettiin jatkuvatoimisia mittausasemia sekä jäätömänä aikana lähes viikoittain suoritettavia näytteidenottoja. Laajamittaisten vesistöseurantojen ohella KIPSI 2-alueella jatkettiin peltolohkokokohtaisia seurantoja. Tutkimuksen alustavat tulokset julkaistiin osana Åbo Akademiassa tehtyä pro gradu -tutkielmaa.

KIPSI-hanke laajensi vuonna 2024 maaperävaikutuksien tutkimuksia ottamalla käyttöön muun muassa maahan asennettavia jatkuvatoimisia seurantalaitteita. Maaperän seurannoissa seurataan kipsikäsittelyn vaikutuksia maaperän ionivahvuuteen sekä maaperän hiilitasapainoon. KIPSI-hanke käynnisti vuonna 2024 ympäri hankealuetta suoritettavia pohjaeläinseurantoja. Seurannoilla selvitetään aiheuttavatko valuma-alueella suoritettut kipsinlevitykset muutoksia virtavesien pohjaeläinyhteisöissä.

RRP-toimenpide/hanke: P3C1R1, Pohjoismainen työvoimapalvelumalli, digitaalinen kehitys

Hankkeen tavoitteena on uudistaa julkisten työvoimapalvelujen prosessia. Toimenpide on osa digitaalisten TE-palveluiden hanketta, jossa toteutetaan uuden asiakaspalvelumallin mukaiset muutostyöt kehitteillä olevaan asiakastietojärjestelmään. Muutostyöt kohdistuvat työnhakija-asiakkaan palveluprosessiin, työttömyysturvaan, palvelusuunnitelmaan sekä yhteydenpidon välineisiin. Uudistuksessa siirrytään pohjoismaiseen työvoimapalvelujen malliin, jolla te-

hostetaan aktiivista työvoimapolitiikkaa parantamalla työnhakijoiden yksilöllisiä ja integroituja palveluja. RRF-rahoitus kohdentuu digitaalisten julkisten työvoimapalvelujen tietojärjestelmäkokonaisuuden kehittämiseen pohjoismaisen työvoimapalvelumallin vaatimusten mukaisesti sisältäen seuraavat toiminnot:

- i. asiakkuudenhallinnan tuotantojärjestelmä (arviointivälineiden laajentaminen asiakkuudenhallintaan sekä työnhakijan automaattisen työnhakuprofiilin rakentaminen)
- ii. ajanvarausjärjestelmä
- iii. itseraportointityökalu
- iv. verkkoneuvontapalvelu.

Lokakuussa, 10.-14.10.2024 toteutetussa hankkeen viimeisessä tietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöönotossa, Asiantuntijan Työmarkkinatorilla tuotantoon vietiin työnhaun aloitus, muutos ja päätös, yhteydenotot ja ajanvaraus, asiakkuuden hallinta ja laiminlyöntien seuranta toiminnallisuuksineen. Kyseisessä käyttöönotossa henkilöasiakkaan tietojen pää tietokanta siirtyi käytöstä poistuvan URA:n tietokannoista A-TMT:n henkilöasiakkaan tietovarantoon muuttaen merkittävästi työvoimapalveluiden asiakastietojärjestelmien toimintalogiikkaa. Käyttöönotto oli yksi laajimmista valtionhallinnon tietojärjestelmien käyttöönotoista vuonna 2024 ja sillä tuetaan uuden asiakaspalvelumallin toteuttamista tulevaisuudessa palvelumallin toteuttamisen kokonaisuuden siirtyessä uuteen Työmarkkinatoriin. Valtaosa käyttöönottoon liittyvistä tehtävistä liittyi joko suoraan uuden asiakaspalvelumallin toteuttamiseen tai oli välttämätöntä toteutusta, jotta asiakaspalvelumallin toteuttamiseen tarvittavat toiminnallisuudet toimivat.

Lokakuun käyttöönotto viivästyi alkuperäisestä aikataulusta niin käyttöönoton laajuuden kuin sen kompleksisuuden takia. Vuosien 2022–2023 kehitystyö ja käyttöönotot konkretisoivat A-TMT järjestelmäperheen hybridikäyttöönottojen haastavuuden osoittaen sisältöjen viimeistelyn ja järjestelmän kattavan testaamisen vaativan enemmän aikaa. Uuden asiakastietojärjestelmän vaiheittainen käyttöönotto oli myös erittäin laaja projekti, johon sisältyi uuden järjestelmän rakentamisen lisäksi sujuvan siirtymän varmistaminen vaiheittain vanhasta järjestelmästä uuteen järjestelmään tiedon siirtoineen ja käyttövaltuuksineen.

Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin RRF-määräraha on jakaantunut digitaalisen kehittämisen ja mallin toteuttamisen vaatiman henkilöstöresurssin lisäämiseen TE-palveluissa. Henkilöstöresurssin 70 miljoonan euron määräraha on kokonaisuudessaan käytetty loppuun vuonna 2023. Digitaalisen kehittämisen 20 miljoonan euron määrärahasta käytettiin lopulta 14,1 miljoonaa. KEHA-keskuksen digitaalisen kehittämisen RRF-välitavoite viivästyi vuoden 2023 vuoden lopusta, mutta se on raportoitu ja haetaan maksuun aikataulussa Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti Euroopan komissiolta 3. kansallisessa maksupyynnössä, jonka valmistelu aloitettiin lokakuussa 2024.

RRP-toimenpide/hanke: P3C1R4, Vahvistetaan nuorisotakuun toimeenpanoa kannustinmallilla kunnille (Ohjaamohanke)

Uudistus kohdentuu nuorten matalan kynnyksen palvelupisteiden, Ohjaamoiden, monialaisuuden vahvistamiseen sekä kykyyn vastata nuorten moninaisiin tarpeisiin. Ohjaamoiden monialaisuutta vahvistetaan kannustinmallilla kunnille, kuntayhtymille ja hyvinvointialueille, joka tukee sosiaali- ja terveyspalvelu- sekä koulutussektorin asiantuntijoiden lisäämistä Ohjaamoissa. Kun kunta rekrytoi Ohjaamoon uuden työntekijän tai päivittää olemassa olevan viranhaltijan toimenkuvaan vahvemman ohjaamoliitoksen, voi kunta hakea rahoitusta elpymisvälineestä toisen henkilön palkkakustannuksiin. Kunnan Ohjaamoihin tekemien rekrytointien tulee kohdentua joko sote- tai opetusalan asiantuntijoihin. Ohjaamoiden RRF-rahoituksella uudelleen allokoidaan olemassa olevia pysyviä resursseja, eikä tavoitteena ole luoda uutta pysyvää kuluerää. RRF-rahoitusta käytetään myös Ohjaamoiden työntekijöiden kouluttamiseen monialaiseen työhön ja matalan kynnyksen työhön.

Tavoitteena on, että tulevaisuudessa kunnilla ja hyvinvointialueilla on olemassa toimintamallit sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden että koulutussektorin asiantuntijoiden toimintaan nuorten matalan kynnyksen monialaisissa palve-

lupisteissa, ja että RRF-kauden aikana kyseisten sektoreiden rooli kiinnittyy vahvemmin ohjaamotyöhön. Määrällisenä tavoitteena hankkeessa on vähintään 100 henkilötyövuoden rahoitus. RRF-rahoitteiset työsuhteet voivat kestää vuoden 2026 loppuun saakka.

Hankkeen täytäntöönpanossa työ- ja elinkeinoministeriö tekee hakemuksista tukipäätökset. KEHA-keskus hoitaa tukipäätösten mukaisesti maksatukset tuensaajille. Tukipäätöksiä on tehty yhteensä 44 kunnalle, kuntayhtymälle tai hyvinvointialueelle kaikkiaan 6,1 miljoonan euron arvosta. Vuonna 2024 maksettiin tukea 21 organisaatiolle yhteensä 990 000 euroa hankkeessa maksetun kokonaistukisumman ollessa 1,6 miljoonaa euroa.

RRP-toimenpide/hanke: P3C2R1, Jatkuvan oppimisen uudistus

KEHA-keskus toimii osatoteuttajana Jatkuvan oppimisen uudistus -hankkeessa. KEHA-keskuksen kokonaisuus muodostuu kahdesta Elinikäisen ohjauksen strategian 2020–2023 mukaisesta osa-alueesta eli Urasuunnittelutaitojen edistämishankkeesta sekä Ohjausosaamisen kokonaisuudesta. Viimeksi mainittu sisältää ohjausalan täydennyskoulutuksia sekä koulutusrakenteiden- ja sisältöjen laajan selvityksen ja ohjausosaamisen kansallisen kuvaamisen. Molemmat hankkeet käynnistyivät keväällä 2022 ja ne ovat valmistuneet 31.12.2024 mennessä.

Urasuunnittelutaitojen edistämishankkeessa laadittiin ensimmäinen kansallinen urasuunnittelutaitojen viitekehys sekä toteutettiin urasuunnittelutaitojen viitekehysten mukaisia kehittämistoimia. Hankkeen ensimmäisenä tuloksena valmistui Urasuunnittelutaitoja jäsentävä selvitys ja näkökulmia jatkokehittämistä varten (Vuorinen ym. 2023). Selvitystyössä ehdotettua teoreettista mallia hyödynnettiin pohjatyönä vuonna 2023 toteutetussa yhteiskehittämisen prosessissa, jossa ohjausalan eri asiantuntijoista koostuva työryhmä määritteli urasuunnittelutaitojen viitekehysten (Ehdotus kansalliseksi urasuunnittelutaitojen viitekehykseksi, 2023).

Viitekehysten perusteella kilpailutettiin toteutettavaksi laaja kehittämiskokonaisuus, jossa työstiin digitaalinen itsearviointityökalu sekä urasuunnittelua tukevaa materiaalia (osaamiskehikko, työkirja yksilöille, tukimateriaalia ryhmien ohjaukseen, case-esimerkkejä, keskeistä käsitteistöä sekä viestintämateriaalia), jotka siirretään osaksi Jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta, Osaamispolkua. Lisäksi järjestettiin viisi koulutustilaisuutta eri puolilla Suomea, joita vastaava tallenne julkaistiin myös verkossa.

Ohjausosaamisen kokonaisuudessa tavoitteena oli tuottaa tietoa ohjausalan koulutustarpeista, määritellä ohjaustyön ydin- ja erikoisosaamisen kuvaukset sekä tuottaa täydennyskoulutusta liittyen vihreään siirtymään, digitaitoihin, kieli- ja kulttuuritietoisuuden sekä sukupuolten tasa-arvon vahvistamiseen. Hankkeessa on laadittu Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitoksen toteuttaman yhteiskehittämisen prosessin myötä ohjausalan ammattilaisten osaamiskuvaukset eli ehdotus kansalliseksi osaamiskehykseksi sekä osaamiskuvauksiin liittyvää itsearviointimateriaalia ja erillinen raportti, joka taustoittaa osaamiskuvauksia kansainvälisillä esimerkeillä sekä kuvaa kansallisen kuvauksen taustalla olevan yhteiskehittämisen prosessin. Osaamiskuvauksia käsitellään myös ohjausalan koulutustarjonnan nykytilaa kartoittavassa ohjausalan koulutusrakenteita ja sisältöjä käsittelevässä laajassa selvityksessä, joka valmistui vuonna 2024.

Yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa toteutettiin yhteensä 18 täydennyskoulutusta vuosien 2023–2024 aikana, joista kolme ruotsinkielisinä. Täydennyskoulutusten osallistujatavoite oli vähintään 300 uraohjaajaa eri organisaatioista. Eri koulutusten suorittaneita kertyi lopulta 381. Koulutusteemoista tehtiin myös itseopiskeltava koulutuskokonaisuus eOppivan verkko-oppimisympäristöön kaikille avoimina opintoina.

Hankkeen puitteissa yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa tuotettiin yhteishankintana Elinikäisen ohjauksen käsikirja, joka julkaistiin vuonna 2024.

KEHA-keskuksen toteutuneet kustannukset hankkeessa olivat 1,25 miljoonaa euroa, josta 760 000 euroa vuonna 2024. KEHA-keskuksen hankkeen tavoite sisältyy Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti 4. kansalliseen maksupyyntöön Euroopan komissiolta.

RRP-toimenpide/hanke: P3C4I1, Kasvun kiihdyttämisohjelma pienille yrityksille

Kasvun kiihdyttämisohjelma pienyrityksille on kansallinen hanke, jota hallinnoi rakennerahasto ELY-keskukset: Pohjois-Pohjanmaa, Etelä-Savo, Keski-Suomi ja Häme.

Rahoituksen tavoitteena on edistää mikro- ja pienyritysten (alle 50 henkilöä työllistävät yritykset) kasvu- ja kansainvälistymisvalmiuksia. Rahoitettavissa hankkeissa edistetään erityisesti digitaalisen teknologian ja toimintatavan hyödyntämistä pienten yritysten liiketoiminnassa ja kansainvälistymistoimissa. Lisäksi hankkeissa edistetään vihreän siirtymän uusien tuoteinnovaatioiden kehittämistä kansainvälisille markkinoille sekä olemassa olevien tuoteinnovaatioiden kansainvälisten markkinoiden selvittämistä.

Rahoitushaku avattiin jatkuvalla haulla 22.6.2022 ja haku oli voimassa 31.12.2022 saakka. Hankkeen määrärahavaltuus on 4,46 miljoonaa euroa ja tavoitteena on rahoittaa vähintään 110 hanketta. Kokonaisuudessaan rahoitettiin 120 hanketta ja sidottiin koko määrärahavaltuus. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 107 kappaletta.

Vuoden 2024 loppuun mennessä 94 hanketta on toteutunut ja maksettu loppuun. Kolme hanketta on keskeytynyt tai jäänyt toteuttamatta loppuun. Loput hankkeet (23 kpl) ovat vielä kesken.

Hankkeen kustannukset kirjanpidossa vuonna 2024 olivat 1,12 miljoonaa euroa. Tukea on vuoden 2024 loppuun mennessä maksettu ulos yhteensä 3,62 miljoonaa euroa. Ohjelman kaikkien hankkeiden viimeisten maksatusten tulee olla tehtynä viimeistään kesäkuussa 2026.

1.3.19 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Kirjanpitoyksikön valtionapujen sekä muiden valtiontukien ja vastaavien siirtomenojen sekä kirjanpitoyksikön toimenpanemien sijoitusmenojen vaikuttavuudesta on kerrottu edellä luvussa 1.2 Tuloksellisuus sekä kunkin tulosohtajan viraston vaikuttavuutta koskevassa luvussa 1.3.1 -1.3.17. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toteutamisesta ja vaikuttavuudesta on kerrottu luvussa 1.13.18.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

1.4.1.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus ELY-keskuksissa (pl. TE-toimistot)

Alla olevissa taulukoissa on esitetty ELY-keskusten taloudellisuus- ja tuottavuustietoja.

Taloudellisuus- ja tuottavuustiedot esitetään vuodelta 2024 niiden suoritteiden osalta, joista suoritetiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2023 ja 2022.

Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset suoritteittain on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Oman toiminnan kulut on rajattu poimintaan liikekirjanpidon tilien perusteella siten, että siirtomenot ja siirtomenoluonteiset kulutusmenot on jätetty pois laskelmista. Kokonaiskustannukset eivät näin ollen sisällä kalanpoikasten/rapujen ostoja, saariston yhteysalusliikennepalvelujen osto- ja kehittämismenoja eikä yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksia.

Työn tuottavuus on suoritteiden lukumäärän suhde suoritteiden tuottamiseen käytettyihin henkilötyövuosiin (suoritelukumäärä/hyv). Taloudellisuuden mittaamisessa lasketaan suoritteiden aikaansaamisessa syntyneet kustannukset, joiden perusteella saadaan laskettua yksikkökustannukset (euroa/suorite).

Vuosilta 2015–2024 esitetään myös ELY-keskusten kokonaistuottavuusindeksit. Indeksien laskenta perustuu tehtäväkohtaiseen kustannuslaskentaan ja suoritteina käytetään taloudellisuus- ja tuottavuuslaskennassa kerättyjä suoritteita. Kokonaistuottavuusindeksi lasketaan Tilastokeskuksen ”Julkisen toiminnan tuottavuustilastointi”-laskennan mukaisesti. Tuottavuuden kehitys on indeksoitu käyttäen julkisten menojen hintaindeksiä (valtiontalous menolajeittain) siten, että vuosi 2015 =100.

Kokonaistuottavuusindeksi ELY-keskuksittain

ELY	v. 2024	v. 2023	v. 2022	v. 2021	v. 2020	v. 2019	v. 2018	v. 2017	v. 2016	v. 2015	Kokonaistuottavuus (muutos 2023-2024)
UUD	114,69	94,98	94,54	103,44	97,28	99,08	101,75	112,43	97,46	100	120,75
VAR	120,07	99,34	95,64	104,53	71,78	87,03	97,19	87,96	101,84	100	120,87
SAT	90,83	60,68	84,32	70,17	70,69	67,35	73,83	83,84	92,34	100	149,7
HÄM	70,18	65,4	73,28	77,47	105,19	77,63	82,88	87,16	89,53	100	107,31
PIR	169,17	130,05	128,6	131,16	122,72	125,88	147,76	162,13	107,54	100	130,08
KAS	122,28	107,9	111,04	102,55	94,27	101,47	125,47	121,43	116,1	100	113,33
ESA	92,12	63,93	64,47	80,38	117	91,42	76,05	105,63	87,37	100	144,1
POS	136,61	115,64	135,47	140,63	138,96	130,98	149,05	148,97	121,99	100	118,13
POK	106,46	91,62	100,97	105,18	107,12	98,39	106,96	95,62	109,49	100	116,2
KES	92,94	79,71	86,53	89,09	114,98	77,61	79,15	83,31	85,26	100	116,6
EPO	29,12	29,55	30,59	35,11	45,02	54,25	61,85	79,37	120,39	100	98,55
POH	94,79	70,32	95,81	82,33	78,55	75,08	96,38	97,22	107,45	100	134,8
POP	158,39	146,28	143,53	139,99	139,64	122,52	132,03	174,83	141,31	100	108,28
KAI	111,28	88,14	100,91	90,09	81,81	94,66	96,33	97,73	92,82	100	126,25
LAP	129,99	115,69	119,32	109,11	103,91	106,61	101,1	110,53	103,34	100	112,36

ELY-keskusten htv-määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna lisääntyneiden tehtävien myötä. Henkilöstökulut muodostavat isoimman osan oman toiminnan kustannuksista. Näin ollen myös oman toiminnan kokonaiskustannukset (brutto) kasvoivat. Henkilöstökuluja kasvattivat myös sekä 1.3.2024 voimaan tullut tehtäväkohtaisten palkanosien yleiskorotus, että virastoerät (2,5 %). Ostopalveluissa näkyi kustannustason nousu.

Tuotettujen avainsuoritteiden määrät lisääntyivät monilta osin vuonna 2024. Kokonaistuottavuus nousi kaikissa muissa ELY-keskuksissa, paitsi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaistuottavuuden kasvua selittää mm. se, että osan suoritteiden osalta suoritelmäärät lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen osalta kokonaistuottavuuden laskua selittää suurelta osin se, että vesirakenteiden hallinnointi on valtakunnallisesti keskitetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen, minkä vuoksi vesirakenteet ovat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen omaisuudessa. Kustannuslaskennassa huomioitavat muut kustannukset ovat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa huomattavan suuret verrattuna muihin ELY-keskuksiin ja tämä johtuu osittain vesirakenteiden poistoista. Vesirakenteiden poistot olivat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa n. 6,160 milj. euroa vuonna 2024 (5,964 milj. euroa v. 2023).

Seuraavaksi tarkastellaan ELY-keskusten taloudellisuutta ja tuottavuutta tarkemmin. Taulukoissa on esitetty ELY-keskusten taloudellisuus- ja tuottavuustietoja avainsuoritteittain. Avainsuoritteina on esitetty n. 30 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaika ELY-keskuksissa. Suoritteiden määriä koskevia tietoja on esitetty toimintakertomuksen kappaleessa 1.5 Tuotokset ja laadunhallinta (1.5.1 Suoritteiden määrät).

Suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2022–2024 ELY-keskuksista yhteensä.

Suoritteen nimi	2024		2023		2022	
	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	10 870	8	10 356	8	9 507	8
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2 439	30	2 332	31	2 015	34
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	3	31 480	3	31 851	3	25 770
Peltovalvonnat, kpl	6 830	10	7 624	8	4 143	15
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei- tuotannolliset investoinnit kpl	638	105	446	149	179	352
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	1 119	57	1 234	51	950	61
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	29 588	2	24 445	3	21 400	3
Yritystukipäätökset	6 548	19	7 714	15	10 873	7
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	1 470	51	6 503	12	1 737	40
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	1 011	74	4 653	17	1 458	48
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	42 774	11	40 766	10	55 766	9
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	860	87	1 137	68	745	94
Käsittellyt palkkaturvahakemukset	820	115	669	125	729	120
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	88 540	1	73 497	1	46 776	2
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	15 917	6	16 059	5	16 479	5
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	375	170	547	115	379	153
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset (*v. 2022 mukana ajoneuvon siirto)	404	172	405	165	378	176
Siirtoajoneuvot (*v. 2022 tiedot mukana edellä olevassa kohdassa)	349	235	250	315		
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	5 472	14	5 148	15	3 990	20
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	30	2 298	35	1 906	33	2 020
METSO-toteutus, ha	635	247	629	197	762	162
Eläinvalvonnat, kpl	2 846	23	2 551	25	2 120	29
Luumutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	321	199	307	206	301	194
Talviaikainen asiakirjavalvonta	2 007	33	2 630	24	1 478	42
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	427	793	371	748	319	831
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	24 876	4	21 614	5	21 082	5
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	11 621	5	14 325	5	14 953	4
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	601	261	352	353	251	492
Peltoohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	609	109	456	140	369	169
Laadunarvioinnin maastokäynnit	1 662	40	541	118		
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	553	121	615	109	601	103
Erikoiskuljetusluvut	81	853	73	913	81	823
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	2 004	43	1 699	50	1 785	49
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	771	90	713	93	866	71

Seuraavissa taulukoissa on esitetty suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2022-2024 ELY-keskuksittain.

Taloudellisuus ELY-keskuksittain kulut yhteensä/suorite €																		
Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä	
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2022	4 907	14 980			6 667	15 768		7 033		14 323	7 567		4 260		22 393	9 507	
	2023	5 091	13 913			6 805	16 853		9 604		15 715	8 648		4 866		24 681	10 356	
	2024	5 553	13 653			7 724	18 078		8 472		20 812	7 996		5 115		26 853	10 870	
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2022	2 373	1 961		2 032	2 894	2 628	2 013	2 186	2 404	2 419	1 374		1 634	2 630	1 964	2 015	
	2023	2 792	2 029		2 582	3 581	3 066	2 043	2 239	2 498	2 655	1 471		2 313	3 699	2 252	2 332	
	2024	2 794	1 941		3 009	3 906	3 076	2 289	2 224	2 900	3 056	1 627		2 376	3 425	2 361	2 439	
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2022	3	2	1	4	6	5	3	3	3	10	2	3	4	1	6	3	
	2023	2	2	2	5	2	3	10	3	3	2	6	3	3	2	3	3	
	2024	3	2	2	4	2	3	8	2	3	2	7	4	3	1	3	3	
Peltovalvonnat	2022	4 508	4 812	5 209	3 240	3 595	4 863	4 796	3 651	5 371	2 643	2 980	4 297	4 575	5 312	5 154	4 143	
	2023	9 206	9 312	8 310	6 309	6 382	7 274	8 216	7 593	9 665	4 490	7 421	6 225	8 437	9 556	8 327	7 624	
	2024	7 404	8 789	7 579	6 046	5 162	6 474	6 943	5 790	9 384	4 185	6 025	6 136	8 460	7 072	8 751	6 830	
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2022	74	322	132	130	107	140	165	73	115	129	181	354	228	245	280	179	
	2023	482	595	407	579	240	310	317	277	240	274	484	1 022	608	327	419	446	
	2024	576	1 133	440	818	297	830	441	446	236	346	533	1 379	652	1 051	547	638	
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2022	803	1 369	675	955	1 053	956	746	932	947	911	902	1 756	696	960	864	932	
	2023	1 205	1 377	891	1 204	1 177	1 311	966	1 508	1 420	1 210	1 053	1 939	989	1 411	1 156	1 234	
	2024	1 490	1 385	824	1 065	845	1 136	709	1 744	1 548	1 102	929	1 850	967	872	958	1 119	
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2022	40 420	21 072		15 946	32 720	44 222		11 482	19 262	13 280	11 257		31 348	13 618	20 017	21 400	
	2023	51 200	25 707		16 140	34 430	21 739	30 730	16 091	22 875	12 947	20 689		23 799	26 950	46 248	24 445	
	2024	26 192	28 093		31 849	21 695	24 732	26 670	29 931	34 487	14 067	27 833		43 033	33 785	47 692	29 588	
Yritystukipäätökset	2022				8 983			23 852			5 251			15 765			10 873	
	2023				4 269			19 270			3 578			12 069			7 714	
	2024				4 615			9 778			2 867			14 866			6 548	
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2022	1 909	4 010	1 014	1 305	2 082	1 539	1 519	2 753	1 718	1 403	1 056	2 229	1 865	3 260	1 519	1 737	
	2023	5 098	15 364	4 088	6 189	6 420	6 722	12 899	11 883	7 341	4 578	3 559	9 427	5 398	6 579	9 796	6 503	
	2024	1 592	3 211	959	1 106	2 178	1 618	1 320	1 829	1 251	1 471	985	1 953	1 472	1 071	1 219	1 470	
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2022	1 183	2 828	1 211	2 330	1 161	2 108	808	981	973	1 743	1 543	1 548	1 291	3 726	1 175	1 458	
	2023	8 122	7 468	3 477	7 402	4 357	4 956	3 223	5 806	5 085	8 388	4 890	6 344	3 381	4 018	1 955	4 653	
	2024	1 350	1 943	801	1 665	677	1 346	864	1 108	961	882	811	1 717	688	1 134	793	1 011	
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2022	1 772	41 033		4 626	10 096	61 322	7 529	36 054			109 607		9 607	611	553 732	55 766	
	2023	3 487	62 155		31 872	12 595	64 196	6 699	48 342	13 254		70 985		10 768	1 088	559 174	40 766	
	2024	1 038	46 233		52 937	17 017	79 172	1 073	29 949	5 875		73 962		10 444	385	791 398	42 774	
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2022	1 179	557	824	1 108	976	2 159	954	640	1 435	1 778	369	496	580	5 577	417	745	
	2023	1 643	872	974	1 830	1 640	3 354	2 382	953	2 762	3 001	526	754	1 019	4 301	696	1 137	
	2024	1 292	737	799	1 139	1 091	1 947	1 646	618	1 481	2 348	512	637	728	3 850	501	860	
Käsittellyt palkkaturvahakemukset	2022	729															729	
	2023	669															669	
	2024	820															820	
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2022	1 347	2 872		509		2 241	1 671 458	4 782	8 150	80 733	25 346		6 559	4 042		46 776	
	2023	6 903	1 438			613	2 716	1 224 011	982	11 764	25 923	9 775		6 535	4 085		73 497	
	2024	249	143		75	198	1 931	1 534 873	416	7 979	28 403	6 714		6 777	3 464		88 540	
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2022	19 192	33 186		23 718	13 054	79 661	5 442	11 712	17 779	74 943	13 475		12 568	10 137	11 009	16 479	
	2023	24 144	19 428		33 932	9 049	86 121	3 063	6 270	35 019	110 124	13 078		11 637	9 274	26 679	16 059	
	2024	13 441	34 011		43 639	7 810	64 985	5 572	34 356	30 134	168 727	11 625		11 576	6 266	18 863	15 917	
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2022	449	201	400	465	424	884	479	340	896	866	220	413	239	1 807	293	379	
	2023	707	230	548	946	613	1 904	737	482	1 643	1 224	277	495	518	1 801	426	547	
	2024	474	161	446	415	363	750	457	341	1 033	742	224	350	323	1 050	501	375	
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset (*v. 2022 mukana ajoneuvon siirto)	2022	2 754	5 514			316	2 978		1 349		4 101	1 717		565		171	378	
	2023	3 942	4 154			320	1 007		1 495		2 998	1 198		908		1 042	405	
	2024	4 251	3 885			326	2 896		917		2 989	2 051		798		676	404	

Taloudellisuus ELY-keskuksittain kulut yhteensä/suorite €																	
Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
Siirtoajoneuvot (*v. 2022 tiedot mukana edellä olevassa kohdassa)	2022															69	250
	2023															102	349
	2024																
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2022	4 583	3 093			8 214	23 427			6 670	2 075	1 119		2 538		1 835	3 990
	2023	6 542	8 198			8 695	11 433			4 725	2 882	4 005		2 498		2 723	5 148
	2024	5 265	10 859			7 481	21 428			6 871	1 805	2 735		7 160		1 993	5 472
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2022					25											33
	2023					26											35
	2024					23											30
METSO-toteutus, ha	2022	1 593	738		701	289	451	607	887	4 165	1 419	1 321		655	7 179	145	762
	2023	517	1 008		447	789	442	1 482	1 369	819	3 057	1 319		491		72	629
	2024	794	3 052		621	416	530	1 201	2 313	4 496	2 159	3 722		544	9 660	38	635
Eläinvalvonnat, kpl	2022	5 881	4 097	3 981	2 559	2 526	4 311	1 672	1 264	2 037	1 149	1 369	1 494	1 645	1 876	2 281	2 120
	2023	8 164	3 822	3 276	2 970	2 901	3 718	2 584	1 620	2 732	1 585	2 462	1 605	1 779	2 630	2 292	2 551
	2024	4 783	6 549	3 619	2 704	2 204	4 272	2 823	1 572	3 816	1 998	2 535	1 988	2 474	2 181	2 847	2 846
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2022	290	237	636	406	211	341	287	208	204	439	243	415	226	322	1 133	301
	2023	208	337	624	488	187	364	240	171	235	410	261	443	213	475	1 274	307
	2024	285	236	561	398	165	409	287	231	264	392	254	546	219	625	1 691	321
Talviaikainen asiakirjavalvonta	2022	1 615	1 690	1 844	1 152	1 265	1 759	1 797	1 327	1 905	978	1 027	1 468	1 611	2 231	2 116	1 478
	2023	3 223	3 440	2 815	2 228	2 110	2 680	2 895	2 557	3 521	1 493	2 419	2 057	2 955	3 115	3 102	2 630
	2024	2 003	2 573	2 119	1 743	1 575	1 923	2 284	1 646	2 837	1 268	1 719	1 739	2 609	1 978	3 091	2 007
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2022	349	442		422	277	286	229	364	247	262	343		323	249	335	319
	2023	393	429		584	312	407	360	418	302	184	422		436	363	327	371
	2024	416	546		388	350	423	555	405	500	395	406		357	304	466	427
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2022	19 476	54 541		21 213	4 098	63 762	7 083	3 026	2 672	6 168	49 437		13 003		31 951	21 082
	2023	23 356	28 158		33 810	7 147	61 290	6 459	6 163	5 629	34 633	52 820		13 108	5 132	59 013	21 614
	2024	15 129	45 934		19 236	18 531	73 977	14 920	11 220	11 949	69 605	40 163		18 667	3 563	63 149	24 876
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	2022	14 227	10 046		39 293	13 595	18 169	164 661	11 729	17 965	53 914	11 667		3 012		99 333	14 953
	2023	16 281	14 093		48 801	41 488	16 653	32 127	16 396	7 217	182 261	9 055		1 318			14 325
	2024	14 363	16 227		55 388	19 004	12 173	26 009	33 848	10 737	159 249	4 996		175		32 010	11 621
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2022	1 161	141		716	371	431	1 885	1 257	2 832	561	394		128	47	108	251
	2023	6 010	273		1 420	3 450	587	1 534	1 702	6 556	777	290		152	89	118	352
	2024	546	896		50 374	3 076	2 133	827	3 512	6 605	5 201	385		153	103	310	601
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2022	535	870	562	434	418	391	465	243	699	230	219	206	365	394	377	369
	2023	778	445	486	286	723	2 789	366	421	722	378	293	340	516	814	421	456
	2024	738	1 260	1 056	914	479	358	421	358	922	316	681	669	534	306	963	609
Laadunarvioinnin maastokäynnit	2022																
	2023	644	795	1 930	444	857	507	1 174	522	668	941	246	1 532	256	1 198	1 376	541
	2024	8 556	875	5 514	1 002	6 618	4 974	10 879	5 409	8 169	6 089	458	3 420	1 635	18 006		1 662
Kasvinterveyden ja taimaaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2022	419	879	1 059	512	407	388	436	459	442	553	570	843	630	44	367	601
	2023	285	1 123	921	379	263	611	590	504	570	727	607	922	717	48	382	615
	2024	188	996	714	315	272	714	337	530	795	695	533	905	767	1 589	377	553
Erikoiskuljetusluvut	2022					63											81
	2023					55											73
	2024					62											81
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	2022							238							1 785		1 785
	2023							366	323						1 705		1 699
	2024							70							2 000		2 004
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	2022	911	1 695	1 277	277	1 179	2 719	746	773	1 359	466	439	610	1 142	456	1 112	866
	2023	228	1 108	526	344	710	1 420	657	661	865	214	584	737	1 241	253	1 130	713
	2024	384	700	542	394	574	727	1 163	1 422	979	222	602	691	1 160	1 509	704	771

Tuottavuus ELY-keskuksittain lkm/htv																		
Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä	
	2022	15	6			11	5		11		5	10		20		3	8	
	2023	15	6			11	5		9		5	9		17		3	8	
	2024	15	6			10	4		11		4	10		16		3	8	
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2022	29	37		34	26	26	34	27	28	28	46		46	28	37	34	
	2023	25	38		30	21	23	33	32	29	27	48		35	21	33	31	
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2024	25	39		25	20	23	32	33	26	25	43		32	21	31	30	
	2022	38 129	36 104	67 430	15 059	11 337	15 595	23 321	18 000	19 213	6 756	30 798	21 682	14 531	45 770	11 152	25 770	
	2023	50 283	40 921	35 485	17 183	34 555	25 160	7 715	22 268	21 946	40 757	12 096	21 376	24 938	35 242	23 669	31 851	
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2024	45 205	40 936	19 965	22 110	30 285	23 717	10 748	25 972	27 261	41 927	10 872	18 283	28 010	50 976	22 598	31 480	
	2022	14	14	12	20	17	11	13	17	11	24	21	15	13	12	14	15	
	2023	7	7	8	10	10	8	9	9	6	15	8	11	8	7	8	8	
Peltovalvonnat	2024	9	7	8	11	12	9	11	12	7	16	11	11	8	11	9	10	
	2022	904	243	465	464	566	432	341	764	476	437	324	165	307	210	203	352	
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2023	133	124	151	115	252	193	198	250	270	232	122	69	112	199	150	149	
	2024	121	60	146	77	220	72	133	157	268	182	119	54	103	68	138	105	
	2022	74	46	86	72	55	59	71	57	61	60	61	35	83	62	63	61	
	2023	51	47	70	68	52	47	63	40	43	49	56	34	62	46	50	51	
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2024	42	46	79	75	79	55	76	36	39	55	66	37	62	75	66	57	
	2022	2	3		4	1	2	0	5	4	4	5		2	5	3	3	
	2023	1	3		5	1	4	2	4	3	5	3		3	3	1	3	
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2024	3	3		2	2	3	2	2	2	4	3		2	2	2	2	
	2022				8			3			13			5			7	
	2023				17			7			27			12			15	
Yritystukipäätökset	2024				17			16			36			11			19	
	2022	37	17	75	59	32	52	45	23	43	46	61	31	37	25	43	40	
	2023	15	4	20	14	11	14	6	6	12	15	20	8	14	13	9	12	
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2024	47	22	88	77	32	48	56	40	64	47	74	39	48	71	66	51	
	2022	60	24	63	33	58	38	85	64	77	37	42	45	54	22	55	48	
	2023	10	9	23	11	17	19	25	13	17	8	15	12	22	21	43	17	
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2024	55	36	105	51	102	58	86	66	83	78	90	45	104	67	102	74	
	2022	44	4		13	19	5	8	5		0	7		15	127	2	9	
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2023	25	4		10	9	3	9	4	114	0	7		18	96	1	10	
	2024	87	2		6	14	3	64	6	80	0	8		22	271	3	11	
	2022	61	121	93	69	69	37	72	98	52	36	175	141	119	14	155	94	
	2023	47	79	82	46	44	28	34	76	31	23	135	100	73	20	122	68	
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2024	58	96	106	75	63	40	45	118	54	29	142	121	98	20	161	87	
	2022	120															120	
	2023	125															125	
Käsittellyt palkkaturvahakemukset	2024	115															115	
	2022	49	31		69	0	28	0	14	11	7	2		27	19	0	2	
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2023	128	42			123	28	0	66	8	7	6		12	19	0	1	
	2024	328	534		1 288	370	41	0	147	10	21	10		11	22	0	1	
	2022	6	3		3	10	1	16	10	5	1	5		9	8	6	5	
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2023	5	6		3	15	1	21	13	2	1	6		9	7	3	5	
	2024	8	5		2	10	1	35	2	3	1	8		8	13	4	6	
	2022	132	316	145	148	136	63	111	157	64	63	248	149	240	33	186	153	
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2023	87	279	114	86	100	32	83	125	37	48	212	135	118	36	136	115	
	2024	131	397	145	192	184	83	118	183	59	82	274	197	185	62	126	170	
	2022	30	15			205	24		45		17	40		128		364	176	
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset (* v. 2022 mukana ajoneuvon siirto)	2023	21	17			204	67		42		23	63		75		66	165	
	2024	19	19			210	23		68		23	34		85		117	172	

Tuottavuus ELY-keskuksittain lkm/htv																	
Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
Siirtoajoneuvot (*v. 2022 tiedot mukana edellä olevassa kohdassa)	2022																
	2023															1 093	315
	2024															780	235
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2022	15	30			10	3		13		34	64		29		91	20
	2023	11	9			13	6		15		29	19		31		34	15
	2024	14	7			12	3		11		46	29		11		43	14
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2022					2 547											2 020
	2023					2 474											1 906
	2024					2 953											2 298
METSO-toteutus, ha	2022	187	159		139	469	167	118	74	59	84	76		326	11	495	162
	2023	174	125		174	645	213	60	55	91	73	107		381	0	1 200	197
	2024	150	62		125	596	175	76	91	60	176	51		258	9	3 920	247
Eläinvalvonnat, kpl	2022	11	16	16	25	24	13	38	50	29	55	45	42	35	35	31	29
	2023	8	17	20	22	21	15	27	42	22	41	26	42	36	25	30	25
	2024	14	10	18	25	28	14	26	45	17	34	26	34	28	35	28	23
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2022	207	241	90	147	278	181	214	296	272	131	229	148	276	213	38	194
	2023	332	180	98	131	328	169	245	389	242	153	238	153	325	136	43	206
	2024	229	269	109	165	427	121	243	286	226	161	252	127	307	95	37	199
Talviaikainen asiakirjavalvonta	2022	39	39	34	56	47	32	35	48	31	65	60	43	36	29	33	42
	2023	19	19	23	29	29	21	24	26	17	44	26	33	21	21	22	24
	2024	32	25	30	38	39	32	32	43	23	53	38	39	27	39	26	33
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2022	686	893		518	2 041	681	1 351	581	1 427	1 552	542		980	941	736	831
	2023	842	840		565	1 087	595	1 066	563	1 112	752	413		872	842	1 071	748
	2024	804	850		738	1 298	624	683	847	742	821	426		1 417	1 075	1 516	793
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2022	4	2		3	40	2	11	237	24	11	2		8		3	5
	2023	3	3		2	15	2	14	22	13	3	2		12	2 239	2	5
	2024	6	2		4	5	2	5	11	6	1	2		9	55	2	4
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	2022	4	6		1	4	4	0	4	6	1	6		23	0	1	4
	2023	4	5		1	1	4	2	3	7	0	9		53		0	5
	2024	4	4		1	3	6	2	2	5	0	12		391		4	5
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2022	257	833		136	364	174	38	52	87	213	253		1 666	1 695	664	492
	2023	15	463		55	148	161	58	44	11	287	486		1 235	1 036	734	353
	2024	218	211		2	81	43	110	60	41	73	490		918	843	481	261
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2022	117	76	112	149	142	143	137	262	86	276	280	306	158	166	188	169
	2023	80	148	132	225	84	20	193	161	84	172	215	199	123	81	165	140
	2024	88	51	61	73	129	169	176	199	70	213	97	101	132	252	82	109
Laadunarvioinnin maastokäynnit	2022																
	2023	97	83	33	145	71	110	60	130	91	69	257	44	248	55	51	118
	2024	8	74	12	66	9	12	7	13	8	11	144	20	43	4	0	40
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2022	141	67	55	108	157	166	157	152	126	109	102	77	99	999	176	103
	2023	207	52	71	175	264	106	106	140	96	89	100	78	96	783	184	109
	2024	334	63	91	211	257	84	217	132	76	92	116	76	88	38	215	121
Erikoiskuljetusluvut	2022					1 038											823
	2023					1 185											913
	2024					1 097											853
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	2022							301							49		49
	2023							198	135						50		50
	2024							1 292							43		43
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	2022	63	39	54	219	52	19	79	77	44	145	143	115	54	139	63	71
	2023	301	57	141	227	93	43	95	93	72	309	118	88	56	267	68	93
	2024	164	96	134	208	118	103	56	46	71	319	114	101	63	40	113	90

Merkittävä ELY-keskusten toimintaan vaikuttanut muutos edelliseen vuoteen verrattuna oli julkisten työvoimapalvelujen siirto valtiolta työllisyysalueille vuoden 2024 lopussa. Vuonna 2024 valmisteltiin myös valtion aluehallinnon uudistusta, jossa siirryttiin toimeenpanovaiheeseen. Valtionhallinnon sopeutustoimet, aluehallinnon uudistuksen aiheuttama epävarmuus ja siihen vaadittava työpanos kasvattivat merkittävästi ELY-keskusten voimavaroihin ja toimintakykyyn liittyviä riskejä.

Toimintaympäristön haasteista huolimatta ELY-keskusten tuottavuus näyttäytyy eri tehtävien osalta vähintäänkin hyvänä. Usean avainsuoritteen osalta tuottavuus/htv on noussut edellisestä vuodesta.

ELY-keskusten välisessä vertailussa tulee huomioida, että ELY-keskusten toimintaympäristöt, toimintamallit ja resurssit ovat erilaiset. Lisäksi ELY-keskuksilla on erilaisia keskitettyjä tehtäviä ja erikoistumistehtäviä. Näin ollen myös taloudellisuutta ja tuottavuutta kuvaavien tunnuslukujen takana on runsaasti erilaisia muuttujia. Esim. vesirakenteiden hallinnointi on valtakunnallisesti keskitetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen, minkä vuoksi vesirakenteet ovat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen omaisuudessa. Kustannuslaskennassa huomioitavat muut kustannukset ovat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa huomattavan suuret verrattuna muihin ELY-keskuksiin, ja tämä johtuu osittain vesirakenteiden poistoista, jotka ovat useita miljoonia euroja. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualueen suoritteita tarkastellessa onkin huomioitava, että niiden kustannuksiin on vyörytysten kautta kohdentunut ko. poistojen kuluja.

Kukin ELY-keskus on laatinut analyysin oman toimintansa taloudellisuudesta ja tuottavuudesta, joiden pohjalta seuraavaa suoritekohtaista analyysia on laadittu.

Tienpidon hankintojen ja tilausten määrä

Ao. suoritteisiin sisältyy alueellinen liikennejärjestelmätyö mm. liikenneturvallisuus, maankäyttöasiat, yksityistieasiat, maantielauttaliikenne, sekä erilaiset TIE Väylän hoitoon, käyttöön, ylläpitoon ja suunnitteluun kuuluvat tehtävät. Suoritteen kustannuksissa ei tapahtunut suurta muutosta v. 2024. Kokonaiskustannukset vuonna 2024 olivat n. 30,5 M euroa mikä on 1,8 % enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. ELY-keskusten suoritekohtaisessa vertailussa Liikenteen vastuualueen suoritteista Tienpidon hankintoihin ja tilauksiin käytetään eniten työaika: vuonna 2024 yhteensä 368 henkilötyövuotta. Suoritteen kulurakenne muodostuu suuressa osin palkkakuluista. Henkilötyövuosimäärä on samalla tasolla edellisvuoden kanssa (2023: 366 htv). Suoritteiden lukumäärä on edelleen laskusuuntainen ollen 2 802 kpl, määrä väheni 3,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Suoritekohtaiset kulut ovat nousseet keskimäärin 5 % ollen 10 870 €/suorite eli taloudellisuus on heikentynyt vuonna 2024 edellä mainituista syistä. Tienpidon hankintojen keskimääräinen tuottavuus pysyi edellisvuoden tasolla 8 kpl/htv. Vuoden 2024 suoritekohtaiset kulut nousivat vuoteen 2023 verrattuna maltillisesti ja nousua oli pääasiassa palkkakuluissa. Eniten euromääräistä nousua oli Uudenmaan ELY-keskuksessa 7,2 % ja Keski-Suomen ELY-keskuksessa 3,9 %. Uudenmaan ELY-keskuksessa nousua oli palkkakuluissa 5,5 % ja Keski-Suomen ELY-keskuksessa 2,8 %. Tuottavuudessa on yleisestikin suuria eroja eri ELY-keskusten välillä. Tienpidon hankintojen tuottavuuteen vaikuttaa mm. tiettyjen ELY-keskusten vastuu suuritöisistä hoito- ja päällystysurakoista. Hankintojen tilausten määrään perustuva taloudellisuus ja tuottavuus ei siis ole kaikilta osin vertailukelpoinen ELY-keskusten välillä.

Ympäristölupavaraiset laitokset, valvontakohteet

Ao. suoritteen kokonaismäärä 4 132 kpl oli hieman edellisvuotta vähemmän. Samalla suoritteen yksikkökustannukset nousivat 5 % ja tuottavuus laski 4 %.

Ympäristölupavalvonta on ELY-keskusten ympäristövastuualueella eniten henkilötyövuosia sitova avainsuorite ja siihen käytettiin vuonna 2024 137,0 henkilötyövuotta (v. 2023 134,7 htv). Toiminta oli edellisvuoden tapaan taloudellista ja tuottavinta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa, jossa valvottavien kohteiden määrä oli ELY-keskuksista suurin. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella sijaitsee merkittävä määrä turvetuotantoalueita, eläinsuojia ja turkis-

tarhoja, kaatopaikkoja sekä yhdyskuntajäteveden puhdistamoita. Muutamissa ELY-keskuksissa taloudellisuus on heikentynyt, kun henkilöstökustannukset ovat nousseet suoritemäärän laskiessa tai pysyessä ennallaan. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa taloudellisuus ympäristöluvanvaraisten laitosten valvonnassa on heikentynyt jonkin verran. Suoritteiden määrä on pienentynyt vähän, mutta olennaisempi taloudellisuuden heikkenemiseen vaikuttanut tekijä on ollut tehtäviin siirtynyt lisäresurssi. Näin tehtäviin on kirjattu aikaisempaa enemmän työaikaa.

Peltovalvonnat

Ao. suoritteiden lukumäärä kasvoi 2,4 % valtakunnallisesti edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä aiheutti osaltaan sen, että suoritteiden tuottamisen yksikkökustannukset laskivat ja tuottavuus nousi kaikissa ELY-keskuksissa ja valtakunnallisesti. Valtakunnallisesti peltovalvontojen suoritteiden yksikkökustannukset laskivat 10 prosentilla. Tuottavuus nousi 16 % edelliseen vuoteen verrattuna. Varsinais-Suomessa peltovalvontojen tuottavuuden kasvu oli heikointa muihin alueisiin verrattuna. Peltovalvontoja kuormitti vuonna 2024 poikkeuksellinen määrä satelliittiseuran laadunarviointeja, joiden suorittamiseen niille annetussa määräajassa jouduttiin tekemään useita lisärekrytointeja. Otantaan osui noin 2 400 lohkoa aiemman vuoden noin 400 lohkon sijasta.

Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit

Suoritteiden määrä laski vajaa 20 % edelliseen vuoteen verrattuna, ollen 8 884 kpl (v. 2023 11 089 kpl). Suoritemäärän laskun myötä sekä taloudellisuus että tuottavuus heikkenivät. Suurimmat yksikkökustannukset olivat edellisvuoden tapaan Pohjanmaan ELY-keskuksessa. Ympäristötuen erityistukisopimusten määrän putoaminen johtui uuden ohjelmakauden toimeenpanosta.

Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista

Ao. suoritteita tuotettiin 170 kappaletta (v. 2023 165 kpl). Suoritteiden taloudellisuus heikkeni edellisvuodesta 21 % ja tuottavuus 14 %. Ympäristövaikutusten arviointiin käytettiin 70,3 henkilötyövuotta, mikä oli huomattavasti edellisvuotta enemmän (v. 2023 58,5 htv). Tämä henkilöstöresurssin merkittävä lisäys samalla kun suoritemäärä pysyi lähes ennallaan, vaikutti siihen, että taloudellisuus ja tuottavuus heikkenivät. Tehtävään käytetty henkilöstöresurssi kasvoi lähes kaikissa ELY-keskuksissa.

Suoritteiden määrä oli suurin Etelä-Pohjanmaan (36 kpl) ja Pohjois-Pohjanmaan (27 kpl) ELY-keskuksissa. Etelä-Pohjanmaalla on ollut erityisesti maatuulivoimahankkeita, mutta lisäksi jätteen hyötykäyttöön ja loppusijoittamiseen, energianvarastointiin, merituulivoimaan ja niiden sähkönsiirtoon, sataman laajennukseen sekä akku- ja vetyteollisuuden liittyviä hankkeita. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa vihreän siirtymän hankkeiden YVA-menettelyn eri vaiheiden lukumäärä pysyi edelleen korkeana. Suoritteiden määrässä on asiakkaiden toiminnasta johtuvaa vuosittaista vaihtelua. Hankkeiden YVA-menettelyjen siirtyminen selostusvaiheeseen ei edennyt ennakoidulla ja ELY-keskukselle ilmoitetulla aikataululla johtuen vireillä olevan vaihemaakuntakaavan aikataulujen siirtymisestä, hankkeissa esiin tulleista haasteista sekä todennäköisesti konsulttien resurssipulasta. Annettujen YVA-ohjelmalausuntojen ja perusteltujen päätelmien yhteismäärä 27 kpl laski jonkin verran edellisvuodesta (v. 2023 36 kpl), mikä näkyy suoritelmaksujen myötä taloudellisuuden heikkenemisenä ja tuottavuuden laskuna.

Keski-Suomen ELY-keskuksen YVA-lausuntojen määrä nousi vuoden 2023 13 kappaleesta vuoden 2024 15 kappaleeseen ja kasvua on odotettavissa edelleen. Taloudellisuus ja tuottavuus ovat pysyneet erittäin hyvällä tasolla. YVA-lausuntojen ja perusteltujen päätelmien määrät ovat kasvaneet, koska YVA-menettelyn piiriin kuuluvat hankkeet ovat lisääntyneet, erityisesti tuulivoimahankkeiden osalta.

Pohjois-Savon ELY-keskuksessa YVA:n arviointiselostuksia tuli vireille enemmän kuin ennen ja erityisesti Yaran kaivoslaajennusta koskeva ympäristövaikutusten arviointi oli poikkeuksellisen suuri ja työläs.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa taas YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista annettuja lausuntoja oli määrällisesti vähän eikä suoritemäärissä ole tapahtunut suuria muutoksia. Vuonna 2024 on tarkennettu tuntien kohdentamista koskevia ohjeita siten, että muutkin näihin maksullisiin suoritteisiin osallistuvat asiantuntijat kirjaavat työaikaa YVA:n maksullisille suoritteille. YVA-hankkeissa ohjelmalausunnon tai päätelmän valmisteluun osallistuvien asiantuntijoiden lukumäärä voi olla jopa lähelle kymmentä.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa hankkeita on viivästynyt ja YVA-laissa tarkoitettuja hankkeita on ollut ennakoitua vähemmän.

Pirkanmaan ELY-keskuksessa taas YVA-selostuksia on ollut käsittelyssä edellisvuoteen verrattuna puolet enemmän.

Uudellamaalla on paljon liikkeellä energiamurrokseen liittyviä hankkeita. YVA-menettelyille on tyypillistä, että arviointiohjelmat ja varsinkin arviointiselostukset valmistuvat hankkeesta vastaavilta loppuvuodesta. Tällöin käy niin, että yhteysviranomaisen lausunnot valmistuvat joko niin myöhään loppuvuodesta tai seuraavan vuoden alussa, että tehtyjä töitä ei pystytä laskuttamaan sen vuoden aikana, jona työt on tehty, vaan laskutus jää seuraavalle vuodelle. Uudenmaan ELY-keskuksessa vuoden 2024 muutos johtuu siitä, että vuoden 2023 puolella tehdyt työt laskutettiin vasta vuoden 2024 alussa. Tämä johtaa virheelliseen käsitykseen tuottavuudesta ja taloudellisuudesta, kun lausunnot näkyvät suoritteina eri vuodella kuin niihin kohdistuva työ.

Etelä-Savon ELY-keskuksen mukaan tuottavuuden vaihtelussa näkyy myös hankkeiden erilaisuus, jolloin yksittäisiin hankkeisiin kohdistettavat voimavarat voivat vaihdella paljon, niin maksullisessa kuin muussa viranomaistoiminnassa.

Lapin ELY-keskuksessa YVA-ohjelmalausunnot ja perustellut päätelmät vaihtelevat vuosittain. Yhteysviranomaisen lausuu kaikista saamistaan YVA-ohjelmista tai -selostuksista. On huomioitava, että aina perusteltua päätelmää ei voi antaa, vaan yhteysviranomaisen ilmoittaa YVA-selostuksen täydennystarpeesta.

Yritystukipäätökset

Ao. suoritemäärät kasvoivat valtakunnallisesti 28,2 % vuodesta 2023. Yritystukipäätösten käsittely on keskitetty valtakunnallisesti neljään ELY-keskukseen (Hämeen, Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksiin). Suoritteen tuottavuus kasvoi valtakunnallisesti 32 % ja taloudellisuus parani yhteensä 15 %. Eniten yritystukipäätösten tuottavuus kasvoi Etelä-Savossa (132 %), myös taloudellisuus parani 49 %. Etelä-Savon ELY-keskuksessa kehitettiin hakemusten käsittelyprosessia vuonna 2024 siten, että tuottavuutta saatiin parannettua radikaalisti.

Maaseudun hanketukipäätökset

Suoritemäärät kasvoivat valtakunnallisesti 404,8 % vertailuvuodesta 2023. Samalla tuottavuus kasvoi 330 %, kulujen per suorite laskiessa 77 %. Vuonna 2024 CAP-rahoituskausi lähti täysimääräisesti käyntiin, joka näkyy erityisesti suoritteiden määrän lisääntymisenä aikaisempaan vuoteen verrattuna, mutta myös parantuneina tuottavuus- ja taloudellisuuslukuina. Maatilarahoituksessa maksupäätöksiä tehtiin selvästi edellisvuotta enemmän myös siksi, että vanhan ohjelmakauden hankkeiden toteutus oli edelleen käynnissä samalla, kun uuden kauden käynnistyminen alkoi.

Maaseudun yritystukipäätökset

Valtakunnallinen suoritemäärä oli 3 875 kpl, mikä oli 417,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Tuottavuus kasvoi 347 % ja taloudellisuus parani 78 %. Suurin syy yritystukipäätösten suoritemäärän kasvuun oli se, että uuden CAP-kauden järjestelmät saatiin toimimaan alun teknisten haasteiden jälkeen ja ohjeistus niiden hakemiselle saatiin kuntoon.

Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu

Suoritteiden kappalemäärä 498 kpl pysyi edellisvuoden tasolla, kun taas taloudellisuus heikkeni 5 %. Suoritteen tuottamiseen käytettiin 44,9 henkilötyövuotta, mikä oli 13 % edellisvuotta vähemmän. Palkkakustannukset laskivat, kun taas muut kulut nousivat kasvattaen suoritteen kokonaiskustannuksia miljoonalla eurolla. Valtion vesitaloudellisten lupien osalta taloudellisuus ja tuottavuus vaihtelevat suuresti ELY-keskusten välillä johtuen vesitaloudellisten lupien määrästä. Lisäksi suoritteessa näkyy keskitettyjen tehtävien vaikutus. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kirjanpidon kuluissa näkyvät kaikkien ELY-keskusten vesistörakenteiden omaisuuden vuosipoistot sekä valtakunnallisten perusrannusten kustannukset ja keskitettyjen tehtävien resurssit. Koska suoritteissa on huomioitu vain Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueen vesitaloudelliset luvat, laskelmat eivät anna todellista kuvaa tilanteesta.

Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella vuoden 2024 hydrologiset olosuhteet olivat äärevät, kun tulvakevättä seurasi vähävetinen kausi, ja olosuhteet poikivat runsaasti tehtäviä vesitaloussektorilla. Voimavaroja kohdennettiin näihin merkittävästi, ja valtion omien vesioikeudellisten lupien velvoitteiden hoitamiseen oli siten niukemmin voimavaroja käytettävissä.

Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset

Suoritemäärissä oli kasvua 31,3 % vertailuvuoteen 2023 nähden. Taloudellisuus parani 24 prosentilla ja tuottavuus kasvoi yhteensä 28 %. Esim. keskisuomalaiset maatilat hakivat maatalouden investointitukia hieman aiempaa innokkaammin: tukia myönnettiin lähes miljoona euroa edellisvuotta enemmän. Lisäksi maatilojen aloitus- ja investointitukipäätöksenteossa tuottavuuden nousu ja taloudellisuuden paraneminen ovat seurausta kahdesta seikasta: päätösmäärät toimintavuonna olivat suuremmat, kun uuden CAP-ohjelmakauden päätöksenteko pääsi täysimääräisesti käyntiin. Samalla henkilöresurssi on supistunut sopeuttamistoimien vuoksi.

Käsittellyt palkkaturvahakemukset

Palkkaturvahakemusten käsittely on keskitetty Uudenmaan ELY-keskukseen. Palkkaturvan henkilötyövuodet nousivat 7,5 % (38,4 htv 2023 → 41,3 htv 2024) pääasiassa siitä syystä, että TEM:n erillismäärärahalla palkattiin kolme ja toimintamenoista kaksi esittelijää 8–9 kuukauden määräaikaisiin virkasuhteisiin. Palkkaturvapäätösten määrä kuitenkin pysyi lähes samana ja jopa pieneni hieman (-1,1 %), mikä näkyi tuottavuuden laskuna. Suoritteen tuottavuus laski 8 %. Syinä tähän olivat etenkin usean vakituisen esittelijän pitkät poissaolot sekä lukuisat uudet esittelijät, joiden tuottavuus lyhyissä virkasuhteissa jää tyypillisesti alhaiseksi. Suoritteen tuottamisen yksikkökustannusten merkittävää kasvua (+22 %) selittävät edellä mainittujen seikkojen lisäksi peräti 51,4 % (+419 271 €) kasvaneet muut kuin palkkakulut.

Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty

Suoritteen määrä 36 kpl oli saman verran kuin edellisvuonna. Suoritteelle kohdistui merkittävästi edellisvuotta enemmän henkilöresurssia ja palkkakustannusten nousun myötä taloudellisuus heikkeni 20 % ja tuottavuus laski 24 %. Vesihuoltotehtävät on keskitetty Etelä-Savon ELY-keskukseen, minkä vuoksi valtaosa henkilöstökustannuksista syntyy Etelä-Savon ELY-keskuksessa ja muissa ELY-keskuksissa tehtävään kohdentuvat henkilötyövuodet ja palkkakustannukset ovat vähäisiä. Koska suurin osa kustannuksista on Etelä-Savon ELY-keskuksessa, mutta suoritteiden lukumäärät esitetään ELY-kohtaisesti, ELY-keskuskohtainen tuottavuusluku ei anna oikeaa käsitystä tilanteesta.

Etelä-Savon maakuntaan valmistui koko maakunnan kattava ja vuoteen 2040 ulottuva yhteinen vesihuollon yleissuunnitelma. Suunnitelmassa on tunnistettu ja linjattu niin vesihuoltoteknisiä toimenpiteitä kuin laitosorganisatorisia toimenpiteitä. Toimenpiteiden tavoitteena on parantaa yhdyskunnan vedenhankinnan ja jätevesihuollon toimintavarmuutta sekä syventää vesihuoltolaitosten välistä yhteistyötä. Toimenpiteillä edistetään myös maankäytön ja elinkeinojen kehittymistä sekä viime kädessä 129 500 asukkaan ja ympäristön hyvinvointia. Suunnitelma toimii koko

maakunnan yhteisenä vesihuollon kehittämissasiakirjana vuosien 2026–2040 aikana. Suunnitelma palvelee alueen 11 kuntaa ja 52 vesihuoltolaitosta päätöksenteossa sekä toimii katalyyttinä kuntien ja laitosten yksityiskohtaisemmille kehittämissuunnitelmille.

Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista

Suoritemäärä 196 kpl oli hieman edellisvuotta vähemmän (v. 2023 206 kpl). Taloudellisuudessa ei ollut eroa edellisvuoteen, mutta tuottavuus parani 7 %. Suoritemäärä väheni merkittävimmin Pohjois-Savon ELY-keskuksessa, jossa oli toteutuksessa vain kaksi hanketta, sekä Pirkanmaan ELY-keskuksessa normaalin vuosittaisen vaihtelun vuoksi. Toiminta oli taloudellisinta ja tuottavinta Etelä-Savon ELY-keskuksessa, jossa suoritemäärä on korkea vähäiseen henkilöstöresurssiin nähden.

Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset

Ao. suoritteen osalta suoritemäärä nousi 49 % edellisestä vuodesta. Tuottavuus nousi 48 % ja taloudellisuus parani 31 %. Maaseutuyksikön tehtävissä oli havaittavissa selkeitä volyymitason muutoksia verrattuna vuoteen 2023. Merkittävimpiä lisäyksiä aiempaan oli maaseudun investointitukipäätöksissä sekä näihin liittyvissä maksatuspäätöksissä. Määrälliset muutokset selittyvät uuden CAP-kauden käynnistymisellä alun teknisten haasteiden jälkeen. Satakunnassa maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätösten tuottavuus on hieman valtakunnallista keskiarvoa heikompi, mikä johtuu ainakin osittain ennakoitua pienemmästä maksuhakemusten määrästä.

Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset

Suoritemäärä on hieman laskenut vuonna 2024. Tienpidon julkisoikeudellisia lupapäätöksiä tehtiin 5 351 kpl, kun vuonna 2023 lupapäätöksiä tehtiin 5 457 kpl. Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset - suoritteeseen sisältyy keskitettyjä lupapalveluja, jotka käsitellään Pirkanmaan ELY-keskuksessa. Nämä keskitetyt palvelut muodostavatkin suurimman kulu- ja suoritemääräerän koko suoritteelle; nämä kulut olivat yhteensä 1,6 M euroa. Keskitettyjen lupapalvelujen kokonaiskustannukset ovat pysyneet suunnilleen samalla tasolla viime vuoteen verrattuna ollen 2,16 milj. euroa (2023: 2,20 milj. euroa).

Siirtoajoneuvot

Suoritteen kokonaiskustannukset v. 2024 olivat 0,17 milj. euroa (2023: 0,12 milj. euroa). Kustannusten nousu selittyi htv:n nousuna 2,1 htv:n (2023: 1,6 htv). Siirtoajoneuvopäätöksiä tehtiin v. 2024 502 kpl (2023: 497 kpl). Siirtoajoneuvot on vuonna 2023 siirretty omaksi suoriteryhmäkseen. Vuoden 2022 osalta suoritemäärät sisältyvät tienpidon julkisoikeudellisten lupapäätösten suoritemäärään. Siirtoajoneuvopäätökset on keskitetty Lapin ELY-keskukseen.

Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)

Ao. suoritteen osalta muutokset olivat v. 2024 vähäisiä. Suoritteen kulut olivat yhteensä n. 2,2 M euroa, mikä on samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Suoritteiden lukumäärä oli 412 kpl, (2023: 438 kpl) eli suoritemäärä laski 5,9 % vuodesta 2023. Joukkoliikenteen hankintojen kilpailutus suurempina kokonaisuuksina on kaikkien ELY-keskusten yleinen suuntaus ja näkyy edelleen suoritemäärän ja muiden kuin palkkakustannusten laskuna. Suoritekohtaiset kulut olivat vuonna 2024 keskimäärin 5 472 €/suorite, kustannukset kasvoivat 6,2 % edelliseen vuoteen verrattuna palkkakulujen noususta johtuen. Suurin kasvu suoritekohtaisissa kuluissa vuoteen 2023 verrattuna oli Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa 21 428 €/suorite (2023: 11 433 €/suorite, muutos 87,4%). Kustannukset ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla, mutta suoritteiden lukumäärä laski v. 2022 tasolle ollen 8 kpl v. 2024 (2023: 15 kpl). Kesällä 2023 Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella päättyi ostoliikenteen sopimuksia, ja nämä kesällä 2023 käynnistyneiden liikenteiden sopimukset olivat voimassa koko vuoden 2024, mikä selittää suoritemäärän heilahtelua. Tuottavuudessa on ollut eniten nousua Keski-Suomen ELY-keskuksessa ollen 46 kpl/htv (2023: 29 kpl/htv).

Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)

Liikenteen asiakaspalvelukeskuksen asiakasyhteydenottojen käsittely on keskitetty Pirkanmaan ELY-keskukseen. Asiakaspalautemäärät ovat kasvaneet edellisvuoteen verrattuna, ollen 63 000 kpl (2023: 58 000 kpl), määrä nousi 8,6 %. Määrissä on vuotuista vaihtelua, mutta kehittyneet palautekanavat myös innostavat jättämään enemmän palautetta. Lisäksi palautteet kanavoituvat jatkuvasti enemmän ELY-keskuksen palautekanavan kautta, kun sen sijaan Fintrafficin ylläpitämän tienkäyttäjän linjan palautemäärät ovat vähentyneet. Kehittyneet palauteväylät myös tehostavat palautteiden käsittelyä, kun sähköisesti tulevaa palautteen käsittelyä voidaan entistä enemmän automatisoida. Toisaalta asiakaspalveluun tulevat perinteiset kyselyt ovat vaikeutuneet ja niissä joudutaan turvautumaan enemmän myös asiointuntijoiden apuun. Kokonaisuudessaan taloudellisuus on kuitenkin parantunut, sillä lisääntyneiden palautemäärien vastapainoksi asiakaspalvelukeskuksen menot ovat vähentyneet käytännössä vähentyneiden henkilöstökulujen myötä. Suoritteiden kokonaiskustannukset olivat 1,9 M euroa, laskua vuoteen 2023 verrattuna oli 6,4 %. Taloudellisuus oli 30 euroa/suorite (2023: 35 €/suorite). Myös tuottavuus on noussut edellisestä vuodesta ollen 2 298 kpl/htv (2023: 1 906 kpl/htv). Nousua oli 20,6%.

METSO-toteutus 6 659 ha ja Luonnonsuojeluohjelmien toteutus 5 338 ha laskivat molemmat edellisvuodesta.

Kokonaisuudessaan suojelualueiden toteutettu hehtaarimäärä laski noin 10 %. METSO-toteutuksen (Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma) taloudellisuus pysyi ennallaan tuottavuuden noustessa 25 %. Muiden luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen suoritekohtaiset kustannukset taas nousivat 71 % ja tuottavuus laski 26 %. METSO-ohjelma on päättymässä vuonna 2025 ja useat ELY-keskukset toivat esiin toteuttamista vaikeuttavina ja taloudellisuuteen ja tuottavuuteen vaikuttavina asioina niukentuneen rahoituksen, jo saavutetut tavoitteet sekä jäljellä olevien kohteiden pienen koon.

Suojeltu hehtaarimäärä sekä taloudellisuus ja tuottavuus olivat edellisvuoden tapaan korkeimmalla tasolla Lapin ELY-keskuksessa. METSO-toteutuksen määrät nousivat vuoden 2023 2 157 hehtaarista vuoden 2024 3 455 hehtaariin ja kustannukset alentuivat 72 eurosta 38 euroon hehtaaria kohden. Syynä sekä hehtaarimäärän nousuun että kustannusten alentumiseen on, että vuonna 2024 toteutui pinta-alallisesti suuria kohteita. Luonnonsuojeluohjelmien toteutunut hehtaarimäärä taas lähestulkoon puolittui. Tilakoot ovat olleet pienempiä ja työpanosta on myös kohdennettu vanhoihin metsiin.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa luonnonsuojelualueiden toteutusmäärät ovat pysyneet korkeina; vuonna 2024 luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen ja METSO-toteutuksen ala oli yhteensä 2 082 hehtaaria. Luonnonsuojeluohjelmien toteutusmäärä oli ELY-keskuksista suurin ja METSO-toteutus toiseksi suurin. Luonnonsuojeluohjelmien toteutustehävissä myös taloudellisuus ja tuottavuus olivat ELY-keskusten kärkeä.

Myös Kainuun ELY-keskuksessa luonnonsuojeluohjelmien toteutus on tehokasta ja taloudellisuus ja tuottavuus ovat selvästi valtakunnallista keskiarvoa paremmat. Tähän on syynä tehokkaat toimintatavat, ja henkilöillä on ollut mahdollisuus keskittyä pelkästään luonnonsuojelun hankintatehtävään. METSO-ohjelman tavoitteet on Kainuussa saavutettu jo useita vuosia sitten. Kainuun ELY-keskus on saanut erillistä METSO-rahoitusta yksittäisiin kohteisiin, minkä johdosta tuottavuus on alhainen.

Etelä-Savon ELY-keskuksessa METSO-toteutuksen tuottavuudessa on ollut negatiivinen kehitys. METSO-ohjelmassa maanomistajien hakemuksia tulee runsaasti vireille, mutta samaan aikaan ohjelman kokonaistavoitteen täyttyessä toteutukseen käytettävissä oleva määräraha on supistunut merkittävästi. Tässä tilanteessa vireillä olevien asioiden käsittelyyn kuluu aikaa, joka ei suoraan tuota mitattua tulosta. Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen avainsuoritteissa on puolestaan positiivinen tuottavuuden kehitys. Kehityksen taustalla lienee useita syitä, kuten pieniä paran-

nuksia työnjaoissa, prosesseissa ja ehkä myös asiakkaiden yleisessä suhtautumisessa luonnonsuojeluun. Vireille tulevien suojelukohteiden käsittelyaikoja on saatu lyhyemmiksi ja tuottavuutta näin paremmaksi. Natura-alueiden inventointien ja tietopohjan täydentymisen myötä on tullut uusia kohteita toteutukseen.

Pohjois-Savon ELY-keskus on saavuttanut asetetut METSO-tavoitteet. Myönnetty rahoitus ja hehtaaritavoitteet ovat laskeneet. Kohteita olisi ollut enemmän, kuin määrärahojen puitteissa oli mahdollista toteuttaa. Vuonna 2024 voitiin toteuttaa vain kaikista parhaimmat kohteet, joiden seulomiseen ja arviointiin menee huomattavasti enemmän aikaa kuin aiemmin. Pohjois-Savon ELY-keskus oli vuonna 2024 toteuttamassa viimeisiä kohteita suojeluohjelmista. Vanhat luonnonsuojeluohjelmat ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet on pääosin toteutettu. Viimeisten kohteiden läpivienti on ollut varsin vaivalloista ja vienyt runsaasti aikaa mm. lunastustoimitusten valmistelussa ja pakkorauhoitusten toteuttamisessa. Tehtävät ovat työläämpiä ja näin suoritekohtaiset kulut ovat kasvaneet.

METSO-ohjelman tavoitteet ollaan saavuttamassa myös Kaakkois-Suomen osalta, jolloin alueelle suunnatun rahoituksen määrä on pienentynyt merkittävästi huippuvuosista. Ministeriö alensi tulostavoitetta ja tavoite oli suhteellisen helposti saavutettavissa. Hyviä kohteita tuli tarjolle ja niitä toteutettiin. Merkittävä määrä jäi jonoon odottamaan toteutusta. Luonnonsuojeluohjelmien osalta vapaaehtoiseen suojeluun (soidensuojelun täydennysehdotus) lähteviä maanomistajia oli haasteellista löytää. Soidensuojelun täydennysohjelman lisäksi muuta ohjelmatoimitusta ei tehty.

Hämeen ELY-keskuksen analyysin mukaan, METSO-toteutus on vapaaehtoisuuteen perustuvaa suojelua. Eteläisessä Suomessa alueet ovat usein pienehköjä ja vaihtelevat edustavuudeltaan. Näin ollen myös taloudellisuuskannan luvut vaihtelevat kulloinkin tehtyjen sopimusten mukaisesti. Vuoden 2024 kulut kasvoivat Hämeen ELY-keskuksessa hehtaaria kohden laskettuna 447 eurosta 621 euroon. Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksessa on jäljellä yksittäisiä alueita, joiden toteutus on työlästä ja kustannukset niistä voivat olla suuriakin. Näitä alueita on nyt saatu toteutuksessa eteenpäin ja tämä näkyy taloudellisuuskannassa kustannusten suurena kasvuna aiempiin vuosiin nähden.

Myös Keski-Suomen ELY-keskuksessa luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen osalta tuottavuuteen on vaikuttanut osaltaan jäljellä olevien kohteiden pienialaisuus. Niiden toteutus on työlästä ja käytettävissä olevassa henkilöresurssissa on tapahtunut osin ennakoimattomia muutoksia. METSO-ohjelmassa ja Helmi-ohjelmassa on enemmän kysyntää, kuin pystytään toteuttamaan. Resurssien pohjalta on tehty kohdevalintaa mm. suojeluarvojen priorisointi huomioiden.

Pirkanmaan ELY-keskuksessa METSO-rahaa ei ollut riittävästi käytettävissä vuoden lopussa kohteiden toteutusta varten. Luonnonsuojeluohjelmien kohteita oli vähemmän kuin edellisvuonna.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa METSO-ohjelman toteutuksen tuottavuus puolittui edellisvuodesta. Hankintarahat loppuivat kesken vuotta, jolloin toteutustyö ei päätynt hehtaareiksi asti. Toteutuksessa myös priorisoitiin ohjelmatoimitusta. Alkuvuodesta 2025 on runsaasti valmiiksi neuvoteltuja ja sovittuja kohteita toteutettavana.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa METSO-ohjelman kautta toteutuneet hehtaarit ovat pienentyneet. Syynä ovat nousseet yksikkökustannukset eli puun kohonnut hinta on vaikuttanut siihen, kuinka paljon METSO-hehtaareja on toteutunut käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Suojeluohjelmista on jäljellä viimeiset rippeet ja tilakoot ovat pieniä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa luonnonsuojelun toteutuksessa saavutettiin vähemmän hehtaareja kuin aiempina vuosina. Hankinta ja rauhoitusprosessit ovat pitkäaikaisia prosesseja, mikä aiheuttaa myös luonnostaan vuosittaista

vaihtelua. Muita merkityksellisiä syitä tuloksen laskuun ovat olleet METSO-ohjelman rahoituksen väheneminen, muutamien suurten toteutuskohteiden siirtyminen vapaaehtoisesta prosessista ns. viranomaisaloitteiseen rauhoitusprosessiin sekä lunastuslupahakemusten käsittelyn pysähtyminen poliittiseen päätöksentekoon ministeriössä.

Eläinvalvonnat

Suoritemäärä laski 15 % vertailuvuoteen 2023 verrattuna. Kulut per suorite nousivat 12 prosentilla ja tuottavuus laski 7 % edellisestä vuodesta. Eläinvalvontojen tuottavuudessa sekä taloudellisuudessa oli ELY-keskusten kesken melko paljon vaihtelua. Tämä selittyy sillä, että eläinvalvontojen määrät ja lisäksi valvottavien kohteiden koko vaihtelevat, joista aiheutuu vaihtelua taloudellisuusmittareihin.

Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätökset ja lupapäätökset

Ao. suoritteiden määrä on laskenut ja sitä myötä myös taloudellisuus ja tuottavuus ovat heikentyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Valtakunnallisesti suoritteiden määrä laski 18,2 % edellisvuodesta. Tuottavuus laski 3 % ja yksikkökustannukset kasvoivat 5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä seuraa sitoumusten määriä. Luomusitoumusten määrä putosi n. 20 % uuden ohjelmakauden alussa, mikä näkyy suoritemäärissä.

Satakunnassa luomuvalvonnan tuottavuus on hieman parantunut vuodesta 2023, mutta valtakunnan keskiarvosta siellä jäädyään vielä merkittävästi. Tämä johtuu siitä, että Satakunnan monipuolinen luomutuotanto, ja siihen liittyvät yksittäiset päätökset vievät keskimääräistä enemmän aikaa. Lisäksi päätösten perusteluihin on vuonna 2024 kiinnitetty enemmän huomiota, ja tämä on vähentänyt luomuvalvonnan seuraamusten määrää.

Talviaikainen asiakirjavalvonta

Suoritteen määrä nousi valtakunnallisesti 3,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Valtakunnallisesti tuottavuus nousi yhteensä 37 % ja kulut per suorite laskivat 24 %. Valtakunnallisesti tuottavuus nousi eniten Uudenmaan (+68 %) ja Kainuun ELY-keskuksissa (+83 %). Tuottavuuden kasvua selittää mm. se, että uusi ohjelmakausi on jo käynnissä ja sen vaatimiin tekemisiin on totuttu. Lisäksi tarkastuskohteiksi valikoitui paljon pieniä tiloja, joiden asiakirjavalvonta oli nopea tehdä.

Seurantaohjelman mukaiset näytteet

Suoritemäärä 19 263 kpl oli samaa tasoa kuin vuonna 2023. Suoritekohtaiset kulut nousivat 15 % ja tuottavuus kasvoi 6 %. Työhön käytettiin hieman edellisvuotta vähemmän henkilötyövuosia ja palkkakustannukset olivat siten edellisvuotta pienemmät, kun taas muut kustannukset nousivat 21 %.

Vesistöseurannan näytemäärä oli Pohjois-Savon ELY-keskuksessa vuonna 2024 normaalia suurempi johtuen seuranta-kohteiden rotaatiokäytännöistä: Seurantaohjelmassa oli tänä vuonna paljon syviä järviä, joista näytteitä otetaan samalla kertaa keskimääräistä enemmän. Lisäksi kunnostuksiin liittyvää alueellista näytteenottotarvetta oli edellisvuosia enemmän ja yksi uusi seurantaohjelma alkoi. Seurannan taloudellisuus oli edellisvuosien kaltaisella tasolla.

Lapin ELY-keskuksessa seurantaohjelman mukaisten näytteiden määrät vähenivät vuoden 2023 2 264 kappaleesta vuoden 2024 1 687 kappaleeseen ja kustannus nousi 327 eurosta 466 euroon näytettä kohden. Määrän vähentymisen johtuu siitä, että näytemäärät vaihtelevat vuosittain valtakunnalliseen seurantaohjelmaan kirjatun suunnitelman mukaisesti. Kustannusten nousu näytettä kohden johtuu yleisestä kustannustason noususta ja lisäksi pitkien etäisyyksien takia näytteenoton hinta nousee jonkin verran näytettä kohden, kun samalla näytteenhakumatalla otetaan vähemmän näytteitä.

Myös Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa seurantaohjelman mukaisia näytteitä oli aikaisempaa vähemmän. Määrissä on vuosittaista luonnonolosuhteista johtuvaa vaihtelua. Vuonna 2024 keväällä oli liikaa vettä ja syksyllä liian vähän, ja molemmat hankaloittavat seurantaohjelman toteuttamista. Sekä taloudellisuus- että tuottavuusluvut heikkenivät.

Kainuussa järvet jäätivät syksyllä tavanomaista aiemmin ja lokakuun järvinäytteenottokierros keskeytyi. Virtavesissä syystulvat ja jäätyminen häiritsivät aikataulun mukaista näytteenottoa. Konsultista johtuvien syiden vuoksi muutamia näytteitä jäi ottamatta.

Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa

Suoritemäärä nousi 98 kappaleeseen (v. 2023 89 kpl). Suoritteen taloudellisuus ja tuottavuus heikkenivät. Sekä henkilöstö- että muut kustannukset nousivat edellisvuodesta. Taloudellisinta ja tuottavinta toiminta oli Kainuun ELY-keskuksessa, jossa tehtävää hoidetaan pienin henkilöresurssein.

Pohjois-Karjalassa kevät 2024 oli tulvainen ja siten työllistävä. Keväällä 2024 tehtiin myös varsin työllistävä tulvariskien alustava arviointi. Lisääntynyt työmäärä näkyy turvakartoitettuja alueita koskevan suoritteen heikentyneenä taloudellisuuslukuna Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa.

Hämeen ELY-keskuksessa turvakartoitetut kohteet lisääntyivät yhdellä, kun Päijänteen osalta tulvakartta valmistui.

Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet

Suoritemäärä oli vuonna 2024 113 kpl, mikä oli lähes sama määrä kuin edellisvuonna (v. 2023 114 kpl). Tehtävään käytettiin 21,7 henkilötyövuotta (v. 2023 25,2 htv) ja kokonaiskustannusten laskiessa suoritteen tuottamisen yksikkökustannukset laskivat 19 %.

Useissa ELY-keskuksissa hankkeita on vireillä vähäisesti ja vuoden 2024 muutokset eivät olleet merkittäviä selittyen normaalilla vuosien välisellä vaihtelulla. Taloudellisinta ja tuottavinta toiminta oli Etelä-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksissa, joissa hankkeiden määrä oli suurin. Tosin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa suoritteen taloudellisuus- ja tuottavuusluvuissa tapahtuneet isot muutokset johtuvat henkilöstö- ja kirjaustavan muutoksista ja osin virheellisistäkin kirjauksista. Toiminnassa itsessään ei ole tapahtunut oleellista muutosta.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset

Suoritemäärä nousi 20 % vuodesta 2023. Vuonna 2024 suoritteiden lukumäärä oli 2 014 kappaletta, mikä on lähes sama määrä kuin vuonna 2022 (2 060 kpl). Suoritemäärien noustessa tuottavuus kuitenkin laski 22 prosentilla. Myös yksikkökustannukset nousivat 34 prosentilla. Vaikka valtakunnan tasolla tuottavuus laski, kahdessa ELY-keskuksessa tuottavuudessa oli merkittävää parannusta edelliseen vuoteen verrattuna (Kaakkois-Suomen ELY-keskus 744 % ja Kainuun ELY-keskus 210 %). Peltolohkorekisterin ristiintarkastuksissa tuottavuus nousi Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa voimakkaasti, koska (matka-)ajankäyttöä saatiin tehostettua. Ristiintarkastuksia oli paljon enemmän kuin vuonna 2023, joten yksittäisenä tarkastuspäivänä voitiin tehdä monta tarkastusta. Kuten Kaakkois-Suomessa, myös Kainuussa vuoden 2024 aikana tuli harvinaisen paljon lohkoja tarkastettavaksi, joten yhtä tarkastettavaa lohkoa kohti työaika myös varmasti väheni. Koska lohkoja oli paljon samoilla suunnilla, saman päivän aikana ehti käydä useamman tilan lohkoilla. Lisäksi aikaisempaa suurempi osa selvitettiin toimistotyönä (ilman maastokäyntiä), joka on myös nopeampaa.

Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä ja näytteiden määrä

Suoritteiden lukumäärässä oli hienoista nousua (2,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Tuottavuus nousi 11 % ja kulut per suorite laskivat 10 %.

Uudenmaan ELY-keskuksessa tuottavuus kasvoi 61 % ja taloudellisuus parani 34 %. Tuottavuutta on parantanut osan tarkastuksista muuttuminen läsnätarkastuksista etätarkastuksiksi. Lisäksi sisämarkkinavalvontojen tarkastusten määrä väheni, mutta toisaalta tuontivalvonnat lisääntyivät. Tällä saattoi olla lievä tehostava vaikutus, koska tuontivalvonnat olivat valmiiksi kohdennettuja. Uudellamaalla on myös perinteisesti hajautettu Ruokaviraston Elintarvikelinjan eri tarkastuksia koko valvontatyötä tekevälle henkilöstölle, riippumatta pohjatehtäväkuvasta. Näin on saatu aikaan joustavuutta ja laajempaa osaamista.

Kainuussa tuottavuus on heikentynyt merkittävästi edelliseen vuoteen nähden. Merkittävä ero edelliseen vuoteen verrattuna ja valtakunnan tasolla johtuneet siitä, että kasvintarkastuksessa on aikaisemmin jäänyt kirjaamatta työaika ja vastaavasti uudella tarkastajalla on mennyt aikaa asian opiskeluun enemmän, kuin normaalisti ajan tasalla pöytäkirjojen tekemisessä meni.

Erikoiskuljetusluvut

Erikoiskuljetuslupia myönnettiin 9 877 kpl, mikä on 490 kpl vähemmän kuin vuonna 2023 (laskua 4,7%). Tämä johtui vähäisemmästä tuulivoimarakentamisesta ja vallitsevasta maailmantilanteesta sekä rakentamisen hiipumisesta. Suoritteiden kokonaiskustannukset olivat 0,8 milj. euroa, kulut pysyivät edellisvuoden tasolla. Suoritekohtainen tuottavuus laski edellisvuodesta ollen 853 kpl/htv (2023: 913 kpl/htv). Suoritekohtaiset kulut nousivat ollen 81 euroa/suorite (2023: 73 euroa/suorite). Nousu selittyy palkkakustannusten nousulla. Liikenteen lupapalvelut on keskitetty Pirkanmaan ELY-keskukseen.

Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa

Suoritemäärä 467 kpl ei poikennut merkittävästi edellisvuodesta. Suoritteiden taloudellisuus heikkeni 18 % ja tuottavuus laski 15 %. Suoritteet ja niiden kustannukset ovat syntyneet pääosin Kainuun ELY-keskuksessa, joka toimii valtakunnallisena patoturvallisuusviranomaisena koko Suomessa, tehtävänä patoturvallisuuslain valvonta sekä patoturvallisuuden kehittäminen ja kansainvälinen toiminta. Patoturvallisuus on yksi yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisistä toiminnoista. Muuttuneen maailmantilanteen vuoksi patoturvallisuuden valvonnassa on korostunut valmius- ja varautumisasiat. Vuonna 2024 patoturvallisuuden valvontaan saatiin maa- ja metsätalousministeriöstä määräaikaista lisäresurssia patoturvallisuuden varautumis- ja kyberturvallisuusasioiden kehittämiseen.

Vuoden 2024 kustannus- ja henkilötövuositiedot toimintoryhmittäin

ELY-keskuksen toimintamenomomentin käyttö oli kertomusvuonna n. 222,9 M€ (v. 2023 218 M€; v. 2022 198,2 M€). Lisäystä toimintamenomäärärahojen käytössä oli n. 4,9 M euroa (v. 2023 n.19,8 M€). Toimintamenomäärärahoilla palkattujen henkilöiden henkilötövuosimäärä lisääntyi edellisestä vuodesta. Toimintamenomäärärahoilla palkattujen osuus oli vuonna 2024 n. 2 866 henkilötövuotta (v. 2023 n. 2 797 htv; v. 2022 n. 2 675 htv). Henkilötövuodet toimintamenomäärärahoilla kasvoivat kaikilla muilla ELY-keskusten vastuualueilla paitsi L-vastuualueella. ELY-keskusten vastuualueista eniten henkilötövuodet kasvoivat Y-vastuualueella.

Toimintamenomäärärahojen lisäksi muulla rahoituksella oli palkattuna yhteensä n. 677 henkilötövuotta (v. 2023 655 htv; v. 2022 620 htv).

Seuraavassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten toimintoryhmittäisiä kustannus- ja henkilötövuositietoja. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajan seuranta järjestelmän pohjalta toimintoryhmittäin. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Oman toiminnan kulut on rajattu poimintaan liikekirjanpidon tilien perusteella siten, että siirtomenot ja siirtomenoluonteiset kulutusmenot on jätetty pois laskelmista. Kokonaiskustannukset eivät näin ollen sisällä kalanpoikasten/rapujen ostoja, saariston yhteysalusliikennepalvelujen osto- ja kehittämismenoja eikä yhteisrahoituksen toiminnan rahoitusosuuksia.

Vertailutietoina on esitetty kustannus- ja htv-tiedot toimintoryhmittäin vuosilta 2023 ja 2022.

TOIMINTORYHMÄKOHTAISET KUSTANNUKSET						
Toiminnot vyörytettyinä						
	2024		2023		2022	
Toimintoryhmä	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	125,8	16 904 049	119,4	23 642 506	110,0	17 416 150
Alueiden käyttö	106,2	8 793 441	115,7	9 153 295	130,3	9 433 787
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yleishallinnollinen ohjaus	0,0	2 305	0,0	26	0,0	31
Elinkeinopoliittika	63,0	6 598 131	68,7	7 330 352	68,2	6 806 098
Elintarvikkeet	2,6	173 781	2,7	174 129	2,8	171 868
Energiapolitiikka sekä ilmastopolitiikan kansallisen valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittaminen	3,0	210 985	2,0	143 752	1,7	139 091
Innovaatio- ja teknologiapolitiikka, yritysten kansainvälistyminen ja tekninen turvallisuus	98,3	10 739 426	100,1	10 032 985	103,0	7 421 095
Kala-, riista- ja porotalous	77,2	12 257 289	75,1	11 002 232	75,6	11 146 445
Kohdentamaton työ	0,0	49	0,1	5 447	0,0	6 390
Liikenneväylät, satamat ja lentopaikat	282,9	23 655 600	283,4	23 170 977	282,5	22 025 893
Luonnonsuojelu	301,8	40 399 869	264,1	36 852 464	267,4	32 955 128
Maahanmuuttajien kotouttaminen	70,9	6 835 142	59,2	5 334 334	38,9	3 667 641
Maaseudun kehittäminen	298,6	21 374 234	284,0	20 307 717	278,4	18 289 392
Maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja laatu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasvinterveys	54,3	3 559 835	58,2	3 750 107	63,6	3 796 488
Maatalous	285,1	19 131 482	286,9	18 667 029	236,9	14 733 553
Taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö	1,9	149 531	2,1	141 729	1,2	82 508
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne	189,9	14 425 192	192,0	14 523 955	196,2	14 202 191
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	21,9	1 710 392	21,2	1 611 913	25,4	1 757 578
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	224,3	22 700 121	244,4	22 392 519	245,2	21 573 963
Vesitalous	234,0	40 275 681	222,8	36 494 888	211,0	41 935 946
Ympäristönsuojelu ja ympäristövahinkojen torjunta	626,8	71 650 809	603,8	69 346 892	547,0	62 692 405
Yhteensä	3 069	321 547 343	3 006	314 079 250	2 885	290 253 642

ELY-keskusten kokonaishenkilötyövuosimäärä ELY-keskusten tehtävissä nousi vuoteen 2023 verrattuna. Henkilötyövuodet lisääntyivät mm. alueiden kehittämisen, luonnonsuojelun, maahanmuuttajien kotouttamisen, maaseudun kehittämisen, vesitalouden sekä ympäristönsuojelun ja ympäristövahinkojen torjunnan tehtävissä.

Oman toiminnan kustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Suurimpia kulueriä olivat aiempien vuosien tapaan henkilöstökulut, vuokrat ja palvelujen ostot.

1.4.1.2 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus TE-toimistoissa

Seuraavissa taulukoissa on esitetty TE-toimistojen taloudellisuus- ja tuottavuustietoja vuodelta 2024 ja vertailutiedot vuosilta 2023 ja 2022. Taulukoissa on esitetty TE-toimistojen taloudellisuus- ja tuottavuustietoja avainsuoritteittain. Avainsuoritteina on esitetty 16 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaikaa TE-toimistoissa vuonna 2024. Suoritteiden määriä koskevia tietoja on esitetty toimintakertomuksen kappaleessa 1.5 Tuotokset ja laadunhallinta (1.5.1 Suoritteiden määrät).

TE-toimistojen kustannuslaskentaa kehitettiin vuoden 2019 aikana. Tällöin TE-toimistojen toimintoluokitus uudistettiin ja toiminnoille määriteltiin suoritteet. Uudet toiminto- ja suoritekoodit otettiin käyttöön v. 2020 alusta alkaen. Suoritetiedot kerättiin ensimmäisen kerran kustannuslaskentaa varten vuonna 2020, joten vertailutietoa sitä aikaisempiin vuosiin ei esitetä (ks. esim. kokonaistuottavuusindeksi). Taloudellisuus- ja tuottavuustiedot esitetään vuodelta 2024 niiden suoritteiden osalta, joista suoritettiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa.

Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset suoritteittain on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Oman toiminnan kulut on rajattu poimintaan liikekirjanpidon tilien perusteella siten, että siirtomenot ja siirtomenoluonteiset kulutusmenot on jätetty pois laskelmista. Kokonaiskustannukset eivät näin ollen sisällä työkyvyn tutkimus- ja arviointipalvelujen ostoja.

Työn tuottavuus on suoritteiden lukumäärän suhde suoritteiden tuottamiseen käytettyihin henkilötyövuosiin (suoritelukumäärä/htv). Taloudellisuuden mittaamisessa lasketaan suoritteiden aikaansaamisessa syntyneet kustannukset, joiden perusteella saadaan laskettua yksikkökustannukset (euroa/suorite).

Vuosilta 2020–2024 esitetään myös TE-toimistojen kokonaistuottavuusindeksit. Indeksien laskenta perustuu tehtäväkohtaiseen kustannuslaskentaan ja suoritteina käytetään taloudellisuus- ja tuottavuuslaskennassa kerättyjä suoritteita. Kokonaistuottavuusindeksi lasketaan Tilastokeskuksen ”Julkisen toiminnan tuottavuustilastointi”-laskennan mukaisesti. Tuottavuuden kehitys on indeksoitu käyttäen julkisten menojen hintaindeksiä (valtiontalous menolajeittain) siten, että vuosi 2020 =100.

Kokonaistuottavuusindeksi TE-toimistoittain

TET	v. 2024	v. 2023	v. 2022	v. 2021	v. 2020	Kokonaistuottavuus (muutos 2023–2024)
UUD	130,48	106,91	64,99	71,22	100	112,09
VAR	116,39	101,68	73,38	85,55	100	98,82
SAT	117,79	98,49	77,46	84,87	100	109,86
HÄM	139,92	103,48	69,86	73,41	100	129,48
PIR	130,07	120,91	88,08	87,12	100	109,47
KAS	126,88	149,17	113,75	91,83	100	106,04
ESA	107,08	116,61	86,13	78,95	100	100,84
POS	139,23	126,75	89,26	84,42	100	116,87
POK	127,38	103,24	65,12	72,14	100	112,11
KES	158,49	145,36	83,02	72,72	100	125,28
EPO	109,14	111,14	90,12	93,97	100	94,78
POH	115,22	78,07	66,05	87,3	100	112,38
POP	139,79	110,81	83,58	88,72	100	119,6
KAI	107,73	97,48	96,43	96,13	100	111,57
LAP	108,45	115,96	76,91	75,88	100	95,38

TE-toimistojen kokonaistuottavuus nousi lähes kaikissa TE-toimistoissa. TE-toimistojen htv-määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna lisääntyneiden tehtävien myötä. Sitä myötä myös oman toiminnan kokonaiskustannukset (brutto) kasvoivat. Tuotettujen avainsuoritteiden määrät lisääntyivät monilta osin vuonna 2024. Kokonaistuottavuuden kasvua selittää mm. se, että osan suoritteiden osalta suoritelmäärät lisääntyivät merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaistuottavuus oli korkein Keski-Suomen, Hämeen, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon TE-toimiston alueilla.

Seuraavassa taulukossa on esitetty suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2024–2022 TE-toimistoista yhteensä.

Suoritteen nimi	2024		2023		2022	
	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv
Tehdyt työllistymissuunnitelmat	104	628	107	588	122	501
Tehdyt työttömyysturvan erityislausunnot	135	447	108	541	95	562
Uusi alkanut työnhakujakso	61	1 009	57	1 057	56	963
Tehdyt aktivoitumissuunnitelmat	144	492	138	482	132	455
Tehdyt työtärjoukset (pl. vuorotteluvapaa)	98	700	113	601	151	426
Tehdyt kotoutumissuunnitelmat	217	315	235	275	224	324
Tehdyt esittelyt (ml. vuorotteluvapaa)	356	203	344	214	241	285
Toteutuneet AVO-ohjaukset	550	141	600	119	669	87
Ammatillisen työvoimakoulutuksen (0-9) toteutuneet opiskelijatyöpäivät	8	8 861	4	15 489	4	16 967
Myönteiset ja kielteiset palkkatukipäätökset	330	208	251	260	178	339
Yrityskäynnit ja muut yrityskontaktoinnit	43	1 724	36	2 030	30	2 172
Alkaneet omaehtoisen opiskelun jaksot	187	328	176	333	123	435
Tehdyt osapäätökset	178	379	143	455	172	339
Myönteiset ja kielteiset starttirahapäätökset	375	207	361	223	413	187
Tehdyt työ- ja koulutuskokeilusopimukset	88	721	109	557	125	456
Valmennuksissa aloittaneet työnhakijat	99	654	82	765	89	662

Seuraavissa taulukoissa on esitetty suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2024–2022 TE-toimistoittain.

Taloudellisuus TE-toimistoittain kulut yhteensä/suorite €																	
Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
Tehdyt työllistymissuunnitelmat	2022	103	123	125	142	106	144	135	142	122	100	138	181	113	68	239	122
	2023	86	111	116	116	77	144	144	117	107	89	125	168	101	84	241	107
	2024	79	116	136	101	76	149	147	117	100	78	124	175	97	97	253	104
Tehdyt työttömyysturvan erityislausunnot	2022	146	68	110	75	99	37	87	38	65	54	36	48	28	63	96	95
	2023	160	112	115	80	89	51	101	55	82	55	42	49	38	63	125	108
	2024	200	145	135	85	112	73	149	66	101	64	40	73	46	67	122	135
Uusi alkanut työnhakujakso	2022	35	84	71	63	90	35	37	32	64	59	20	114	59	44	90	56
	2023	36	91	76	96	74	30	43	28	67	51	29	97	61	49	81	57
	2024	41	84	67	104	91	29	65	29	79	51	30	133	58	45	65	61
Tehdyt aktivoitumissuunnitelmat	2022	95	278	197	142	75	227	172	156	117	122	259	255	105	197	168	132
	2023	91	344	229	114	52	203	209	175	102	176	235	347	120	183	174	138
	2024	79	368	270	104	55	211	229	169	103	206	271	453	117	203	173	144
Tehdyt työtarjoukset (pl. vuorotteluvapaa)	2022	379	365	196	207	104	19	69	69	175	203	10	214	211	86	133	151
	2023	453	305	182	340	55	19	47	37	134	49	18	292	119	64	105	113
	2024	521	447	145	203	55	19	41	23	64	33	15	311	93	50	108	98
Tehdyt kotoutumissuunnitelmat	2022	178	210	282	472	257	258	227	102	119	232	161	149	274	292	565	224
	2023	163	253	237	466	186	271	419	267	310	304	396	250	241	299	364	235
	2024	132	361	243	378	151	283	431	266	239	274	363	245	197	200	397	217
Tehdyt esittelyt (ml. vuorotteluvapaa)	2022	418	84	123	603	218	141	379	349	2 917	92	132	138	187	301	400	241
	2023	559	122	156	1 035	214	208	517	334	3 075	193	160	286	262	463	835	344
	2024	543	142	175	692	281	185	583	285	1 981	289	216	384	301	644	904	356
Toteutuneet AVO-ohjaukset	2022	806	1 075	502	717	352	752	372	606	747	850	476	713	526	928	479	669
	2023	577	1 029	579	688	414	819	506	536	1 158	473	632	687	582	432	484	600
	2024	536	925	561	599	424	676	575	439	505	611	457	431	436	534	673	550
Ammatillisen työvoimakoulutuksen (0-9) toteutuneet opiskelijatyöpäivät	2022	7	38	5	4	2	5	4	13	8	2	2	2	3	12	4	4
	2023	11	32	5	6	2	4	6	11	8	2	2	2	5	26	11	4
	2024	18	87	15	9	3	11	5	29	33	2	22	3	10	40	17	8
Myönteiset ja kielteiset palkkatukipäätökset	2022	153	132	314	190	167	207	180	228	150	162	230	147	184	258	198	178
	2023	183	174	456	266	272	197	277	270	284	229	488	187	256	418	314	251
	2024	219	298	649	364	358	382	368	305	441	314	493	219	319	346	437	330
Yrityskäynnit ja muut yrityskontaktoinnit	2022	16	126	20	36	32	53	26	32	67	34	79	19	2	33	36	30
	2023	16	105	57	49	30	72	37	30	79	42	93	26	3	36	51	36
	2024	17	119	73	72	37	91	57	30	88	34	114	34	3	56	49	43
Alkaneet omaehtoisen opiskelun jaksot	2022	85	173	251	105	165	91	135	198	98	87	81	91	213	152	282	123
	2023	137	256	375	124	192	116	256	292	169	85	105	94	326	158	335	176
	2024	149	312	305	149	191	97	298	242	204	62	151	68	321	169	346	187
Tehdyt osapäätökset	2022	171				154	228							160			172
	2023	146				130	146							146			143
	2024	177				189	174							170			178
Myönteiset ja kielteiset starttirahapäätökset	2022	312	8	391	363	315	321	286	1 258	384	219	585	353	890	317	1 682	413
	2023	286	13	458	284	256	456	262	1 176	430	184	750	324	358	246	1 473	361
	2024	283	5	488	369	361	600	305	1 490	377	254	879	279	215	326	1 263	375
Tehdyt työ- ja koulutuskokeilusopimukset	2022	109	131	164	146	170	67	548	87	87	87	87	99	120	80	127	125
	2023	109	95	132	117	175	78	174	110	85	52	101	111	83	67	225	109
	2024	91	74	87	107	129	78	197	69	88	32	51	74	62	57	184	88
Valmennuksissa aloittaneet työnhakijat	2022	102	42	55	131	45	33	84	108	80	94	156	52	75	178	256	89
	2023	95	36	94	97	100	42	109	67	80	94	113	30	64	131	178	82
	2024	112	66	67	159	161	43	127	43	43	105	167	30	69	75	244	99

Tuottavuus TE-toimistoittain lkm/htv																		
Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä	
	2022	556	466	501	475	637	385	451	449	561	550	461	343	503	922	353	501	
	2023	646	571	601	603	756	454	476	567	618	613	531	372	562	868	439	588	
Tehdyt työllistymissuunnitelmat	2024	714	586	608	698	835	449	460	566	672	720	548	399	593	826	401	628	
	2022	345	761	555	780	659	1 597	592	1 412	756	815	1 371	1 155	1 800	938	758	562	
	2023	352	560	602	728	648	1 418	626	1 093	693	928	1 448	1 197	1 467	1 153	667	541	
Tehdyt työttömyysturvan erityislausunnot	2024	289	448	529	716	568	1 061	437	942	578	844	1 617	907	1 231	1 174	609	447	
	2022	1 385	652	863	953	702	1 525	1 391	1 600	707	735	2 389	518	828	1 285	809	963	
	2023	1 489	807	906	663	770	2 151	1 428	2 173	829	972	2 089	633	899	1 389	1 032	1 057	
Uusi alkanut työnhakujakso	2024	1 365	775	1 062	611	681	2 367	970	2 130	743	1 032	2 173	504	975	1 671	1 164	1 009	
	2022	570	230	339	434	880	249	286	432	468	552	264	250	460	318	442	455	
	2023	605	201	343	552	1 141	332	308	410	627	456	320	196	465	416	541	482	
Tehdyt aktivoitumissuunnitelmat	2024	731	205	288	649	1 210	330	287	420	625	451	320	163	486	453	483	492	
	2022	169	195	317	313	780	3 009	757	912	292	267	6 293	283	262	646	565	426	
	2023	146	233	368	223	1 264	3 814	1 369	1 878	414	1 379	4 687	208	486	1 074	796	601	
Tehdyt työtarjoukset (pl. vuorotteluvapaa)	2024	125	162	489	390	1 286	3 579	1 563	2 718	917	2 041	4 785	218	640	1 518	715	700	
	2022	408	525	310	172	314	226	246	586	482	234	294	533	185	270	197	324	
	2023	363	274	347	140	334	262	145	217	332	185	174	231	248	457	264	275	
Tehdyt kotoutumissuunnitelmat	2024	441	248	327	177	463	261	149	231	502	216	209	283	306	778	204	315	
	2022	158	698	497	126	276	395	188	393	20	609	410	504	282	214	219	285	
	2023	120	527	445	85	273	333	150	276	24	295	461	271	233	162	127	214	
Tehdyt esittelyt (ml. vuorotteluvapaa)	2024	124	503	459	119	231	390	122	274	37	199	331	196	204	120	104	203	
	2022	58	63	155	105	196	83	457	118	76	72	113	111	128	86	217	87	
	2023	109	78	143	124	159	100	285	172	53	135	115	137	122	160	232	119	
Toteuneet AVO-ohjaukerrat	2024	125	93	163	146	174	123	172	214	334	108	181	300	170	137	201	141	
	2022	8 125	1 786	14 373	14 535	34 592	11 244	17 321	7 372	6 770	31 689	33 179	29 399	22 172	5 544	22 506	16 967	
Ammatillisen työvoimakoulutuksen (0-9) toteuneet opiskelijatyöpäivät	2023	5 589	2 148	15 468	11 727	39 271	17 572	12 549	8 020	7 686	23 597	35 888	46 679	12 688	3 245	8 507	15 489	
	2024	3 469	826	5 019	7 934	25 960	6 454	13 343	2 931	1 927	28 951	3 201	25 261	6 523	2 071	5 476	8 861	
	2022	318	1 422	204	311	411	305	303	242	414	307	204	393	318	238	412	339	
	2023	311	2 862	160	227	210	328	244	226	219	233	129	326	223	174	290	260	
Myönteiset ja kielteiset palkkatukipäätökset	2024	267	1 845	118	171	179	174	191	211	153	176	133	310	182	233	191	208	
	2022	3 775	473	3 594	1 763	2 023	1 182	2 472	4 179	1 056	1 828	1 066	3 072	35 033	1 919	2 178	2 172	
	2023	4 157	664	1 178	1 696	2 215	1 071	1 978	2 977	992	1 553	965	2 585	16 619	1 993	1 345	2 030	
Yrityskäynnit ja muut yrityskontaktoinnit	2024	4 026	602	1 013	1 117	1 907	904	1 362	2 302	800	1 988	789	2 335	16 931	1 397	1 367	1 724	
	2022	534	321	255	574	378	642	377	279	486	508	599	604	261	386	268	435	
	2023	390	246	187	477	302	574	250	207	318	585	573	626	173	460	253	333	
Alkaneet omaehtoisen opiskelun jaksot	2024	374	214	241	419	335	676	222	258	272	832	435	957	178	478	228	328	
	2022	310				424	291							366			339	
	2023	434				491	522							439			455	
Tehdyt osapäätökset	2024	357				378	450							380			379	
	2022	180	8 595	208	142	206	192	198	102	229	247	208	164	211	191	73	187	
	2023	205	12 614	186	223	238	164	300	159	149	299	182	190	348	297	95	223	
Myönteiset ja kielteiset starttirahapäätökset	2024	211	16 337	194	176	186	134	234	116	164	228	144	249	276	236	104	207	
	2022	404	431	393	402	392	812	135	598	570	515	1 145	568	621	699	797	456	
	2023	477	659	534	467	329	853	368	597	652	949	1 224	528	872	1 018	858	557	
Tehdyt työ- ja koulutuskokeilusopimukset	2024	610	937	836	564	501	869	347	961	642	1 628	1 661	893	873	1 430	1 330	721	
	2022	500	2 752	1 157	426	1 416	1 516	642	502	630	506	400	1 029	792	350	288	662	
	2023	629	1 692	860	639	577	1 631	623	816	734	517	603	1 919	887	590	485	765	
Valmennuksissa aloittaneet työnhakijat	2024	527	949	1 100	414	389	1 626	510	1 534	1 324	544	415	2 107	854	1 043	331	654	

Taloudellisuuslaskennan mukaan TE-toimistojen suoritteiden tuottamiseen kohdistettiin 4 476 htv:tä vuonna 2024 (4 330 htv:tä vuonna 2023 ja 4 077 htv:tä vuonna 2022), kokonaiskustannusten ollessa 296 milj. euroa (277,6 milj. euroa vuonna 2023 ja 244,7 milj. euroa vuonna 2022). Htv-kohtaiset kustannukset olivat n. 66 000 euroa (n. 64 000 euroa vuonna 2023 ja n. 60 000 euroa vuonna 2022). TE-toimistojen osalta suurimmat resurssit kohdistuivat edellisvuoden tapaan työllistymissuunnitelmien tekoon 1 480 htv:tä (1 439 htv:tä vuonna 2023 ja 1 328 htv:tä vuonna 2022) ja työttömyysturvan asiantuntijatehtäviin 739 htv:tä (690 htv:tä vuonna 2023 ja 643 htv:tä vuonna 2022).

Suoritteiden tuottavuus oli suurinta ja suoritteiden yksikkökustannukset olivat alhaisimmat pääosin niiden suoritteiden osalta, joissa suorittemäärät olivat suuria. Lukumääräisesti eniten tuotettiin seuraavia suoritteita: Kotoutumiskoulutuksen (X6) toteutuneet opiskelijatyöpäivät 20 847 968 kpl (23 326 027 kpl), ammatillisen työvoimakoulutuksen (O–9) toteutuneet opiskelijatyöpäivät 1 274 389 kpl (2 210 528 kpl), tehdyt työllistymissuunnitelmat 929 896 kpl (846 682 kpl), uusi alkanut työnhakujakso 385 828 kpl (378 319 kpl), tehdyt työttömyysturvan erityislausunnot (M1-Z9) 330 568 kpl (373 038 kpl), sekä yrityskäynnit ja muut yrityskontaktointit 182 099 kpl (210 652 kpl). Näiden edellä mainittujen suoritteiden sekä valmennuksissa aloittaneiden työnhakijoiden, tehtyjen aktivoitumissuunnitelmien, työtarjousten sekä työ- ja koulutuskokeilusopimusten osalta tuottavuus oli suurinta ja yksikkökustannukset olivat alhaisimmat.

TE-toimistojen välisessä vertailussa tulee huomioida, että TE-toimistojen toimintaympäristöt, toimintamallit ja resurssit ovat erilaiset. Näin ollen taloudellisuutta ja tuottavuutta kuvaavien tunnuslukujen takana on runsaasti erilaisia muuttujia. Tunnuslukujen kautta pystytään kuitenkin tunnistamaan eroja suoritteiden tuottamisessa ja niiden kautta on myös mahdollista löytää hyviä käytäntöjä ja tarvittaessa tehostaa toimintamalleja. Suoritteiden tuottamisen taloudellisuudessa (yksikkökustannuksissa) on myös suuria eroja eri suoritteiden välillä. Tätä selittää osin suoritteen tuottamisen prosessi, mitä vaiheita ja mitä asiantuntemusta prosessiin sitoutuu.

Vuonna 2024 TE-toimistojen toimintaympäristöön on vaikuttanut merkittävästi valmistautuminen TE-palvelut 2024 uudistukseen. Uudistuksessa työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta alkaen. Vuoden 2024 aikana on valmistauduttu noin 4 000 työvoimapalveluiden ammattilaisen siirtymiseen liikkeenluovutuksella valtiolta kuntiin tai kuntayhtymiin. Myös haasteellisena pysynyt suhdanetilanne, työllisyystilanteen heikkeneminen, laki- ja asiakastietojärjestelmän muutokset sekä maahanmuuton jatkuminen voimakkaana on vaikuttanut TE-toimistojen toimintaan.

TE-toimistot ovat laatineet analyysin oman toimintansa taloudellisuudesta ja tuottavuudesta, joiden pohjalta seuraavaa analyysia on laadittu. Analyysien perusteella voidaan todeta, että haasteet rakenteellisessa työttömyydessä ovat jatkuneet, mikä heijastuu edellisvuosien tapaan tulostulosten arvoihin. Rakennetyöttömyyden vähentämiseksi on tehty tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa asiakasprosessien ja palvelujen tehostamiseksi. Yhteistyön kohteina ovat olleet muun muassa asiakasohjaus, työkykykoordinointi, kotoutumisen edistäminen ja valmennukset. TE-palvelu 2024-uudistus on vaikuttanut valmistelun myötä henkilöstöresursseihin ja heijastunut avainsuoritteiden tuottavuuteen. Uudistus on vaikuttanut työllisyysmäärärahojen mitoitukseen, mikä tuotti haasteita erityisesti palveluhankintojen suunnitteluun. Työllisyydenhoidon määrärahojen loppuminen keskellä toimintavuotta rajoitti merkittävästi vaikeammin työllistyvien henkilöiden palveluiden tarjontaa mm. palkkatukea. Analyysissa nousee esille, että vuoden 2024 aikana TE-toimistoissa on vahvasti ollut läsnä TE-palvelu 2024-uudistus ja haasteellisessa toimintaympäristössä keskeistä on ollut asiakkaiden palvelutarpeiden tunnistaminen sekä nopea ohjaus erilaisiin palveluihin.

Avainsuoritteiden perusteella voidaan arvioida, että TE-toimistot ovat tuloksellisesti suoriutuneet epävarmassa toimintaympäristössä kohtuullisen hyvin. TE-palvelu uudistuksen toimeenpano on vienyt resursseja TE-toimistoilta. Kuitenkin taloudellisuus ja tuottavuus on noussut mm. tehtyjen työtarjousten (pl. vuorotteluvapaa), tehtyjen kotoutumissuunnitelmien, toteutuneiden AVO-ohjauskertojen ja tehtyjen työ- ja koulutuskokeilusopimusten osalta. Osan avainsuoritteiden osalta taloudellisuus ja tuottavuus ovat heikentyneet edellisestä vuodesta. Suurin taloudellisuuden ja tuottavuuden lasku on ollut ammatillisen työvoimakoulutuksen toteutuneissa opiskelijatyöpäivissä sekä myönteisissä ja kielteisissä palkkatukipäätöksissä. Korkein yksikköhinta, vaikkakin se on laskenut edellisestä vuodesta, on edelleen suoritteella ”Toteutuneet AVO-ohjauskerrat” (550 €/kpl). Suoritteen tuottaminen vie aikaa ja prosessiin sitoutuu psykologien tekemää työtä. Lisäksi peruuntuneet ohjauskerrat nostavat suoritteen hintaa, koska vain toteutuneet ohjauskerrat laske-
taan suoritteeksi.

Tehdyt työllistymissuunnitelmat

Ao. suoritetta tehtiin 929 896 kappaletta vuonna 2024, suoritemäärän ollessa noin 10 % edellisvuotta suurempi. Työllisyysuunnitelmien kasvuun heijastuu heikentynyt työllisyystilanne ja työnvälitystoimien tehostaminen. Toiminnan tehostuessa taloudellisuus ja tuottavuus on näin ollen kasvanut hieman lähes kaikissa TE-toimistoissa edellisvuoteen verrattuna. Taloudellisuus on kasvanut noin 12 % Keski-Suomen TE-toimistossa ja vastaavasti vuodesta 2023 Satakunnan TE-toimiston taloudellisuus työllisyysuunnitelmien osalta heikentynyt 17 %. Työllisyysuunnitelmien tuottamisen osalta tuottavuutta vertailtaessa tulee huomioida alueelliset erot, jotka voivat olla suuriakin heikentyneessä työmarkkinatilanteessa.

Tehdyt työtarjoukset (pl. vuorotteluvapaa)

Tuottavuus kasvoi noin 17 % edellisestä vuodesta, keskiarvon ollessa 700 kpl/htv. Suoritteiden määrä kasvoi 19 180 kappaletta, noin 12 % vuodesta 2023. Edellisen vuoden tapaan suoritteiden määrässä on paljon vaihtelua eri TE-toimistojen välillä, mikä selittyy osin työmarkkinoiden epävarmuudella. Valtakunnallisessa vertailussa tuottavimpia ja taloudellisimpia olivat Etelä-Pohjanmaan ja Kaakkois-Suomen TE-toimistot.

Keski-Suomen TE-toimisto arvioi, että tehtyjen työtarjousten määrän lisääntymiseen vaikutti työttömien työnhakijoiden määrän kasvu edellisestä vuodesta. Samanaikaisesti muiden TE-palveluiden, kuten valmennuspalveluiden ja työvoimakoulutusten tarjonta väheni edellisestä vuodesta. Tämä osaltaan lisäsi työtarjousten määrää, kun asiakkaita haluttiin ohjata työhön tai TE-palveluiden piiriin.

Kainuun TE-toimistossa taloudellisuus kasvoi noin 22 % edellisestä vuodesta. Kainuun TE-toimiston arvion mukaan suoritteen kustannusten alentumiseen on vaikuttanut syksyllä tehty tietojärjestelmä uudistus, mikä vaikeutti esittelyjen tekemistä ja esittelyjen asemasta on käytetty resursseja työtarjousten tekemiseen. Voidaan myös arvioida, että vuonna 2023 käyttöönotettu asiantuntijoiden uusi tehtäväkuvaus on vaikuttanut edelleen vuonna 2024 positiivisesti suoritteen tuottavuuteen ja suoritemäärän kasvuun. Työn painopistettä siirtämällä on vapautunut aikaa osaavan työvoiman saatavuuskysymysten ratkaisuun ja työnvälitystä on tehostettu lisäämällä erityisesti työtarjousten määrää.

Tehdyt kotoutumissuunnitelmat

Tehtyjen kotoutumissuunnitelmien määrä kasvoi 39 % vuodesta 2023. Ao. suoritetta tehtiin 77 132 kappaletta vuonna 2024. Kotoutumissuunnitelmien suoritemäärän kasvu selittynee osittain sillä, että ulkomaalaisten työnhakijoiden määrä on kasvanut edellisistä vuosista. Ukrainalaisia työnhakijoita on suhteellisen paljon ja monille heistä kotoutumissuunnitelman tekeminen tuli ajankohtaiseksi vuonna 2024. Kotoutumissuunnitelma tulee tehdä viimeistään, kun maahanmuuttanut on ollut luvallisesti Suomessa kolme vuotta. Valtakunnallisesti suoritteen tuottavuus kasvoi 14,43 % edellisvuodesta. Pohjois-Karjalan TE-toimistossa tuottavuus oli 51 % edellisvuotta suurempi ja Kainuun TE-toimistossa tuottavuus oli kasvanut jopa 70 % vuodesta 2023.

Kaakkois-Suomen TE-toimiston arvion mukaan tuottavuuteen vaikutti vuoden 2025 alusta voimaan tuleva kotoutumislaki. Ennen lakimuutoksen voimaan astumista haluttiin kohderyhmään kuuluville tarjota TE-toimiston toimesta yhdenvertaiset palvelut ja varmistaa yhtäläinen kolmen vuoden oikeus kotoutumissuunnitelman voimassaolon osalta. Normaalilla rytmityksellä kotoutumissuunnitelmia olisi jäänyt vuoden 2025 puolelle enemmän tehtäväksi ja se olisi asettanut kohderyhmän eriarvoiseen asemaan.

Tehdyt esittelyt (ml. vuorotteluvapaa)

Suoritteen taloudellisuus ja tuottavuus oli avainsuoritteita vertailtaessa yksi heikoimmista ja pysynyt edellisvuoden tasolla. Suoritteita tehtiin 35 900 kappaletta, mikä on 5 179 kpl vähemmän kuin vuonna 2023. Tuottavuus oli kasvanut Pohjois-Karjalan (56 %) ja Hämeen (40 %) TE-toimistoissa edellisvuodesta, kun vastavasti se oli heikentynyt Keski-Suomen (-33 %) ja Pohjanmaan (-28 %) TE-toimistoissa. Tehtyjen esittelyjen tuottavuuteen vaikuttaa työmarkkinoiden heikko ja haasteellinen tilanne sekä alueelliset erot. Myös loka-kuussa tapahtunut tietojärjestelmä uudistus vaikeutti esittelyiden tekemistä ja Kainuun TE-toimiston arvion mukaan uudistuksen vuoksi ei esittelyjä tehty lainkaan lokakuun jälkeen. Huomioitavaa on myös se, että vuonna 2022 käyttöön otetussa pohjoismaisessa työvoimamallissa työnhakuvelvoite on korvannut pitkälti esittelyt, kun hakijat oma-aloitteisesti hakevat avoimia työpaikkoja.

Toteutuneet AVO-ohjauskerrat

Suoritteen yksikköhinta oli edellisvuosien tapaan avainsuoritteista korkein, keskiarvon ollessa 550 euroa. Suoritteen korkeaan yksikköhintaan vaikuttaa suoritteen tuottamiseen kuluva aika ja lisäksi prosessiin sitoutuu psykologien tekemää työtä. Myös peruuntuneet ohjauskerrat nostavat suoritteen hintaa, koska vain toteutuneet ohjauskerrat lasketaan suoritteeksi. Suoritteita tuotettiin 23 024 kappaletta, mikä on noin 18 % edellisvuotta enemmän. Suoritemäärissä ja taloudellisuudessa oli valtakunnallisesti suuriakin eroja, tuottavuuskeskiarvon ollessa 18,21 % edellisvuotta suurempi. Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistossa suoritemäärä kasvoi 71 % kun taas Pohjanmaan TE-toimistossa laski noin 8 %. Pohjanmaan TE-toimisto arvioi, että AVO-ohjauskertoja oli vähän, koska psykologeja ei saatu rekrytoitua.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen (0-9) toteutuneet opiskelijatyöpäivät

Suoritemäärä vuonna 2024 oli 1 274 389 kappaletta, noin 42 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Valtakunnallisesti suoritteen taloudellisuus oli laskenut 77,80 % ja tuottavuus heikentynyt noin 43 % vuodesta 2023. Ammatillisen työvoimakoulutukseen kohdennettiin määrärahoja selkeästi edellisvuotta vähemmän, mikä näkyi suoritteen taloudellisuuden ja tuottavuuden valtakunnallisena heikkenemisenä.

Hämeen TE-toimisto analysoi, että TE-palveluiden siirto kunnille ja uudistukseen valmistelu vaikutti työvoimakoulutukseen ohjaukseen ja siten myös opiskelijatyöpäivien määriin.

Etelä-Savon TE-toimistossa palveluihin ohjaaminen mukaan lukien ammatillinen työvoimakoulutus oli yksi vuoden 2024 asiakaspalvelun painopisteitä ja ohjautuminen ammatilliseen työvoimakoulutukseen tehostui. Etelä-Savon TE-toimistossa suoritemäärät eivät olleet lukumääräisesti kasvaneet edellisestä vuodesta, mutta opiskelijatyöpäivät ovat olleet luonteeltaan lyhyempiä täydennyskoulutuksia ja näin ollen suoritteen tuottavuus ja taloudellisuus hieman kasvoi.

Myönteiset ja kielteiset palkkatukipäätökset

Ao. suoritteiden osalta taloudellisuus heikkeni valtakunnallisesti 31,52 %. Suoritteita tehtiin 22 689 kappaletta eli noin 9 800 kappaletta vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suoritteen tuottavuuskeskiarvo laski edellisestä vuodesta noin 20 % ja lähes kaikkien TE-toimistojen osalta suoritteen taloudellisuus laski huo-

mattavasti. Keski-Suomen TE-toimiston arvion mukaan palkkatuen kysyntä oli odotettua vähäisempää. Työmarkkinatilanne heikkeni, ja lisäksi kesällä 2024 voimaan tullut palkkatukiuudistus vaikutti palkkatuen kysyntään. Voidaankin arvioida, että näiden muutosten seuraukset sekä määrärahojen leikkaukset selittävät taloudellisuuden ja tuottavuuden valtakunnallista heikentymistä.

Yrityskäynnit ja muut yrityskontaktoinnit

Yrityskäyntejä ja muita yrityskontaktointeja tehtiin 182 099 kappaletta, mikä on 13,55 % vähemmän kuin vuonna 2023. Suoritemäärän laskun taustalla oli yleinen taloustilanne ja yritysten kontaktien- ja yhteydenottojen väheneminen. Suoritteen tuottavuus laski edellisvuoteen verrattuna 15,06 %, mutta avainsuoritteita vertailtaessa ao. suorite on yksi suoritteista, jota on tuotettu lukumääräisesti eniten per htv. Valtakunnallisessa vertailussa tuottavimmat TE-toimistot olivat Pohjois-Pohjanmaalla (16 931 kpl/htv), Uudellamaalla (4 026 kpl/htv) ja Pohjois-Savossa (2 302 kpl/htv), suoritteen keskiarvon ollessa 1 724 kpl/htv. Yrityskäynnit ovat TE-toimistojen kivijalka ja voidaankin todeta, että edelleen vuonna 2024 TE-toimistoissa on panostettu aktiiviseen yritysysteistyöhön.

Hämeen TE-toimiston analyysissä nousee esille, että alkuvuonna oli todettu tarkoituksenmukaiseksi vähentää yrityskäyntien määrää yritystoiminnan vaimean kehittymisen ja heikkojen yleisten talousnäkömien vuoksi. Tehtävien painopisteet siirrettiin työtarjouksien ja kotoutumissuunnitelmien tekemiseen.

Vuoden 2024 kustannus- ja henkilötövuositiedot toimintoryhmittäin

TE-toimistojen toimintamenomäärärahojen käyttö oli kertomusvuonna n. 314,2 milj. euroa (v. 2023 297,7 milj. euroa; v. 2022 259,9 milj. euroa). Lisäystä toimintamenomäärärahojen käytössä oli n. 16,5 M€ (6 %).

1.1.2023 alusta voimaan tulleen palkkatukiuudistuksen vuoksi valtion tukityöllistyminen päättyi. Työllisyysvarat siirrettiin työllisyys-, koulutus- ja erityistoimien määrärahamomentilta TE-toimistojen toimintamenojen momentille. Tästä syystä toimintamenoilla palkatun henkilöstön osuus on merkittävästi lisääntynyt ja työllisyysvaralla palkattua henkilöstöä ei enää ollut vuodesta 2023 alkaen.

TE-toimiston henkilötövuosimäärä lisääntyi edellisestä vuodesta, ollen 4 864 (v. 2023 4 761 htv; v. 2022 4 533 htv). TE-toimistojen kokonaishenkilötövuosikertymä kasvoi 103 henkilötövuodella.

TE-toimistojen tehtävien toimintoryhmittäiset kustannus- ja henkilötövuositiedot

Seuraavassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen tehtävien toimintoryhmittäisiä kustannus- ja henkilötövuositietoja vuodelta 2024. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta toimintoryhmittäin. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Oman toiminnan kulut on rajattu poimintaan liikekirjanpidon tilien perusteella siten, että siirtomenot ja siirtomenoluonteiset kulutusmenot on jätetty pois laskelmista. Kokonaiskustannukset eivät näin ollen sisällä työkyvyn tutkimus- ja arviointipalvelujen ostoja.

Vertailutietoina on esitetty kustannus- ja htv-tiedot tehtäväryhmittäin vuosilta 2023 ja 2022.

TOIMINTORYHMÄKOHTAISET KUSTANNUKSET TE-TOIMISTOT YHTEENSÄ						
Toiminnot vyörytettynä						
	2024		2023		2022	
Toimintoryhmä	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	0	19 623	0	32 300	1	43 106
Elinkeinopolitiikka	123	8 970 182	119	8 477 344	112	7 433 272
Kohdentamaton työ	1	61 074	1	45 826	1	583 739
Maahanmuuttajien kotouttaminen	3	203 431	3	190 068	1	148 444
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	0	4 224	0	3 567	0	5 852
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	5 210	351 469 890	5 093	335 338 294	4 835	293 536 557
Yhteensä	5 338	360 728 425	5 216	344 087 398	4 951	301 750 971

Henkilötyövuodet ja kokonaiskustannukset lisääntyivät edellisistä vuosista. 1.1.2023 alusta voimaan tulleen palkkatuki uudistuksen vuoksi valtion tukityöllistyminen päättyi. Työllisyysvarat siirrettiin työllisyys-, koulutus- ja erityistoimien määrärahamomentilta TE-toimistojen toimintamenojen momentille. Tästä syystä toimintamenoilla palkatun henkilöstön osuus on merkittävästi lisääntynyt ja työllisyysvaralla palkattua henkilöstöä ei ole ollut enää vuoden 2023 jälkeen. TE-toimistojen henkilöstömäärän lisääntymiseen vaikutti vuonna 2024 erityisesti varautuminen TE 2024-uudistukseen ja vuodenvaihteeseen 2024–2025. Henkilöstöä rekrytoitiin lisää mm. virastojen palvelukyvyn varmistamiseksi. Näin ollen työpanos ja henkilötyövuodet lisääntyivät elinkeinopolitiikan ja varsinkin työllisyyden hoidon ja julkisen työvoimapalvelun tehtävissä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty henkilötyövuosi- ja kustannustiedot TE-toimistojen tehtävistä toimintoittain. Taulukkoon on poimittu toiminnot, joita on tehty vähintään 1 htv vuonna 2024 - 2022.

AJANJAKSO 1.1 - 31.12.2024 (+ vertailutieto v. 2023 ja v. 2022)						
Toiminnot vyörytettyinä (> 1 htv vv. 2022-)						
Toiminto	2024		2023		2022	
	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Työllistämisuunnitelma	1 480	96 369 946	1 439	90 769 106	1 328	81 022 474
Työttömyysturvatehtävät	739	44 646 954	690	40 368 211	643	34 151 763
Henkilöasiakkaan tieto- ja neuvontapalvelut	485	30 180 840	504	30 149 849	528	28 346 560
Työnhakijan alkupalvelut	382	23 492 680	358	21 596 962	312	16 861 141
Monialainen työllistymisuunnitelma ja aktivointisuunnitelma	339	24 074 156	307	20 394 897	286	17 122 752
Työnvälityspalvelut henkilöasiakkaille	256	17 615 990	267	18 063 623	279	17 915 743
Kotoutumisuunnitelma	245	16 733 324	202	13 022 305	104	7 558 499
Rekrytointipalvelut työnantajille	177	12 763 951	192	14 112 701	206	14 129 756
Toiminnan kehittäminen, kokeilut ja pilotit	172	12 899 110	192	15 134 380	192	15 257 259
Ammatinvalinta ja uraohj.	163	12 662 899	163	11 684 510	199	11 591 772
Ammatillisten työvoimakoulutusten koordinointi	144	9 990 761	143	9 746 691	140	8 837 747
Palkkatuki ja velvoitetyöllistäminen	109	7 478 109	125	8 150 349	128	7 739 638
Yritysneuvonta	106	7 828 427	104	7 522 195	103	6 840 624
Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella	78	4 802 944	78	4 594 370	81	4 338 461
Työntekijän työluvat	72	4 885 836	64	4 157 365	65	3 766 512
TE-live	72	6 678 771	71	7 370 448	62	5 436 574
Starttiraha	57	4 400 588	56	4 473 487	53	4 102 134
Kansainvälinen työnvälitys ja työvoiman liikkuvuus	52	5 023 109	52	4 941 055	46	3 592 800
Työ- ja koulutuskokeilut	48	3 069 052	57	3 445 812	67	3 824 785
Valmennuspalveluiden koordinointi	40	2 605 895	45	2 825 454	45	2 620 381
Työkykykoordinaattorit	40	2 680 181	21	1 275 740		
Kotoutumiskoulutusten koordinointi	28	1 842 411	28	1 777 232	24	1 406 827
Yritystoiminnan kehittämispalvelut	15	967 591	14	871 099	8	529 127
Työvoima- ja yrityspalveluiden hankinta, kilpailutus ja seuranta	12	768 929	13	921 370	14	901 887
TE-palvelujen tulosohejaus- ja kehittäminen	7	557 704	13	991 887	21	1 604 524
Osaamisen kehittämisen koordinointi ja suunnittelu	4	268 850	5	284 304	4	185 181
Alueelliset maahanmuuttajapalvelut	3	203 431	3	190 068	1	148 444
Hallintokantelut ja selvitykset TE-palveluihin liittyen	3	196 821	0	12 076	0	1 316
Työllisyyspoliit.avustus	2	160 942	6	446 976	7	477 505
TeamFinland -toiminta	2	170 744	1	78 875	1	63 373
Työelämän kehittäminen	1	75 610	1	54 757	1	32 885
Muut	2	4 633 029			1	583 739
Yhteensä	5 338	360 729 586	5 214	339 428 153	4 949	300 992 185

TE-toimiston henkilötyövuodet lisääntyivät eniten työttömyysturvan ja kotoutumisuunnitelmien laatimiseen liittyvissä tehtävissä sekä työllistymisuunnitelmien ja monialaisten työllistymisuunnitelmien ja aktivointisuunnitelmien laatimiseen liittyvissä tehtävissä. Työkykykoordinaattori -tehtäviin käytetty työaika lähes tuplaantui edellisestä vuodesta. Työkykykoordinaattorin tehtäviin kuuluvat mm. osatyökykyisten työllistymiseen ja työelämässä pysymiseen liittyvät hakijapalvelut sekä työnantajapalvelut, joilla tuetaan työllistymistä ja tiedotetaan erilaisista tukipalveluista.

Muut -kohdassa kokonaiskustannuksiin 4,6 milj. euroon sisältyy 4,5 milj. euroa TE-palveluiden maksatus-tehtäviin liittyviä muita kuluja, mm. palkkoja ja asiakkaiden tulkkauskuuluja sekä julkisten työvoima- ja yritys-palveluiden momentilta 32.30.51 maksettuja kustannuksia, mm. TE-palvelu asiakkaiden alkukartoituksia.

1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

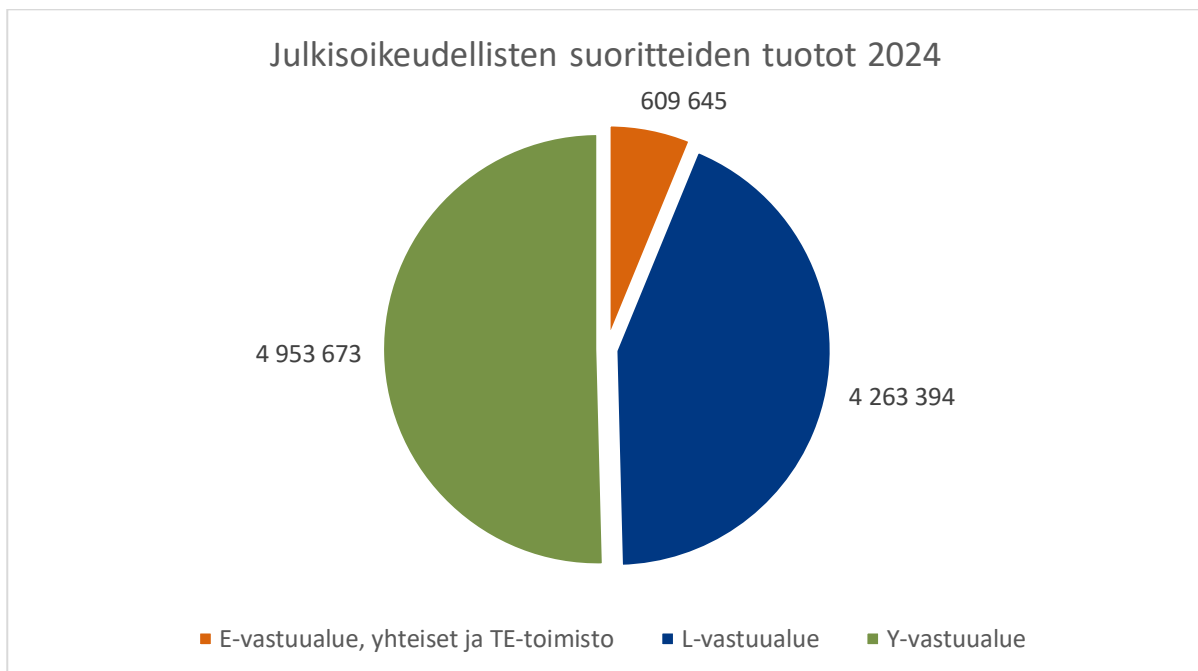
Maksullisen toiminnan tuloksesta ja kannattavuudesta on laadittu analyysit ELY-keskuksittain. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Pääosa maksullisen toiminnan tuotoista, noin 9,8 milj. euroa, muodostui maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista. Tuotot pysyivät miltei edellisvuoden tasolla, kasvua oli noin 25 000 euroa (0,3 %) vuoteen 2023 verrattuna.

Maksullisen toiminnan muut tuotot koostuvat tileistä poistoista, jotka vuonna 2024 olivat 77 452 €. Tileistä poistot olivat suurimmat Lapin ELY-keskuksessa, 62 352 €, ja johtuivat pääasiassa siirtoajoneuvoista. Näiden saatavien vanhentumisaika on 5 vuotta. Maksamatta jääneiden laskujen osuus laskutetuista vaihtelee jonkin verran vuosittain.

Vuonna 2024 maksuperustelain mukaisten liikeloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden tuotot olivat noin 11 200 euroa. Maksuperustelain mukaisista muista suoritteista ja erityislakien perusteella määrättävistä maksuista tai hinnoiteltavista suoritteista ei kuitenkaan laadita kustannusvastaavuuslaskelmia, koska näiden osa-alueiden tuotot jäävät alle 1 milj. euron rajan.

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot euroina jakautuivat vastuualueittain alla olevan kaavion mukaisesti. Luvut on avattu tarkemmin tekstiosiossa.

E-vastuualueen (ml. yhteiset ja TE-toimistot) tuotot, noin 609 000 euroa, olivat 6 % kokonaistuotoista. E-vastuualueen tuotot kasvoivat 8 % edellisvuoteen verrattuna. Suuri osa E-vastuualueen kokonaistuotoista koostui TE-toimistojen tuloista Maahanmuuttovirastolta (=Migri) eli oleskeluluvan osapäätöksistä. Lupien käsittely on keskitetty Uudenmaan, Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Kaakkois-Suomen ELY-keskuksiin. Migrin tuotot olivat 254 359 euroa ja laskua oli 128 723 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Osa E-vastuualueen tuotoista koostui kalastuksen valvontaan ja kalastuslain toimeenpanoon liittyvistä maksuista ja päätöksistä. Näistä tuotoista pääosa kertyi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Kalatalouspalvelut-yksi-

kön toiminnasta. Kaikilla kaupallista kalastusta meri- ja sisävesialueilla harjoittavilla on rekisteröintivelvollisuus. Rekisteröintitehtävä on keskitetty valtakunnallisesti Varsinais-Suomen ELY-keskukseen. Rekisteröintituotot hiukan suurenevät. Kaupallisten kalastajien rekisteröinti on voimassa kolme vuotta kerrallaan, minkä vuoksi vuosittaiset tulot vaihtelevat ajankohdasta riippuen. Vuonna 2024 tehtiin reilu 1 200 kaupallisten kalastajien rekisteröintipäätöstä, joista merkittävä osa oli rekisteröintipäätösten uusimisia vuodelta 2021. Päätösten määrä on noin kolmannes koko rekisteristä.

Varsinais-Suomen ELY-keskus myös tarkastaa koko Suomen osalta Euroopan unionin alueelle tuotavien kalastustuotteiden saalistodistukset ja jalostusilmoitukset sekä vastaa Suomesta kolmansiiin maihin (EU:n ulkopuolelle) vietävien kalastustuote-erien saalistodistusten varmentamisesta. Vuoden 2024 osalta saalistodistusten käsittelystä syntyi tuloja 71 540 € ja vuonna 2023 vastaavasti 58 520 €. Tuotot suurenevät 13 020 euroa. LIS-työ, eli laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen estäminen on keskitetty tehtävä. Mm. kysynnästä ja kulutuskäyttäytymisestä johtuen, tuonti on kasvanut ja tämän vuoksi Euroopan unionin alueelle tuotavien kalastustuotteiden määrä on noussut. Tarkastuksien määrä kasvoi noin 20 %.

L-vastuualueen tuotot, noin 4,26 milj. euroa, olivat 43 % kokonaistuotoista. L-vastuualueen tuotot laskivat 6 % edellisvuoteen verrattuna. Tuotot muodostuivat pääasiassa erilaisista liikenteen lupapalveluista, erikoiskuljetuksista sekä siirtoajoneuvojen käsittelystä. L-vastuualueen tuottojen ja kulujen jakaantumisessa näkyvät toimintojen keskittäminen valtakunnallisesti kirjanpitoyksikön sisällä. Pirkanmaan ELY-keskukseen on keskitetty liikenteen lupia, kuten esimerkiksi erikoiskuljetusluvat, luvat kaapelien, johtojen ja putkien sijoittamiseen sekä tiellä työskentelyyn ja liittymiseen maantiehen. Valtaosa (96 %) koko L-vastuualueen tuotoista kertyi juuri Pirkanmaalta, missä tuottojen laskua oli noin 180 000 € edellisvuoteen verrattuna. Euromääräisesti suurin muutos (-12 %) oli erikoiskuljetusluvuissa. Tuottojen lasku johtui lähinnä Suomen taloustilanteesta.

Siirtoajoneuvot on valtakunnallisesti keskitetty Lapin ELY-keskukseen. Niiden tuotot olivat 96 877 euroa, joissa kasvua oli 16 101 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2024 aikana maksullisia suoritteita eli ajoneuvojen varastosiiroja ja lähisiiroja tehtiin yhteensä 502 kpl, mikä on lähes vastaava määrä siirtopäätöksiä kuin edellisen vuoden aikana. Vuoden 2024 alusta voimaan astui Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (TEM/2023/20), missä muun ajoneuvon kuin kuorma-auton tai raskaan ajoneuvon varasto- ja lähisiirron maksuihin tehtiin noin 13,5 % korotus. Kuorma-auton, raskaan ajoneuvon tai niihin rinnastettavan ajoneuvon taikka ajoneuvoyhdistelmän varasto- ja lähisiirron hallinnollisen osan maksuun tehtiin noin 11 % korotus. Tuottojen kasvu johtuu pääasiallisesti maksuasetuksen muutoksesta. Lisäksi kulloisenkin vuoden tuottoihin vaikuttaa raskaiden ajoneuvojen siirtomäärä, koska raskaiden ajoneuvojen siirrot laskutetaan todellisten toteutuneiden kustannusten mukaisesti toisin kuin muiden ajoneuvojen siirrot, joista laskutus tapahtuu maksuasetuksen mukaisesti ennalta kiinteästi määritellyn hinnaston mukaisesti.

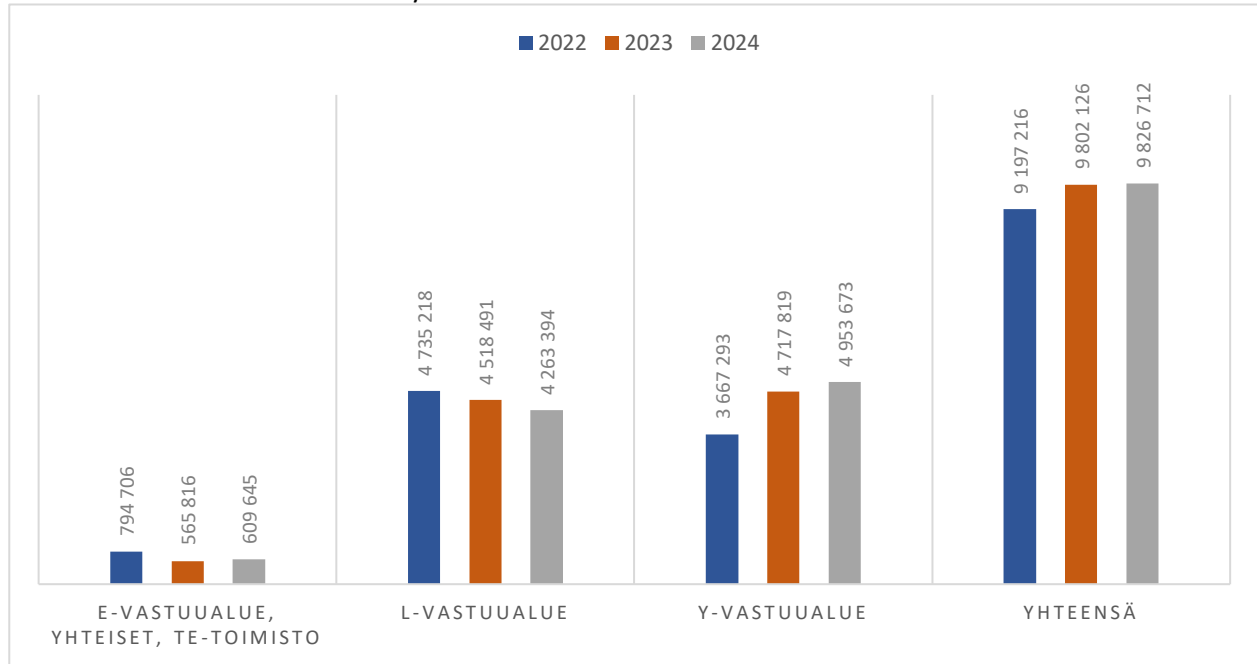
Etuajo-oikeudet lautoille on keskitetty Varsinais-Suomen ELY-keskukseen. Niiden tuotot olivat 77 890 euroa, joissa laskua n. 23 000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Tuotot voivat vaihdella vuosittain johtuen mm. Hailuodon etuajo-oikeuslupien neljän vuoden uusimisen syklistä.

Y-vastuualueen tuotot, noin 4,95 milj. euroa, olivat 50 % kokonaistuotoista. Tuotot kasvoivat 5 % edellisvuoteen verrattuna. Tuotot koostuivat pääosin ympäristö- ja luonnonsuojelulain mukaisista erilaisista päätöksistä, tarkastuksista, valvontamaksuista, ympäristövaikutusten arviointi (YVA) -lausunnoista sekä jätehuolto-rekisteriin ilmoittautumisesta perittävistä maksuista. Kaakkois-Suomeen ELY-keskukseen on keskitetty kansainvälisten jätteenkuljettajien rekisteröinti. Jätteenkuljettajien rekisteröinnistä kertyneet tulot pienentyivät, koska vuosi 2023 oli ensimmäinen vuosi, jolloin rekisteröintejä tehtiin ja rekisteröinti on voimassa kolme vuotta.

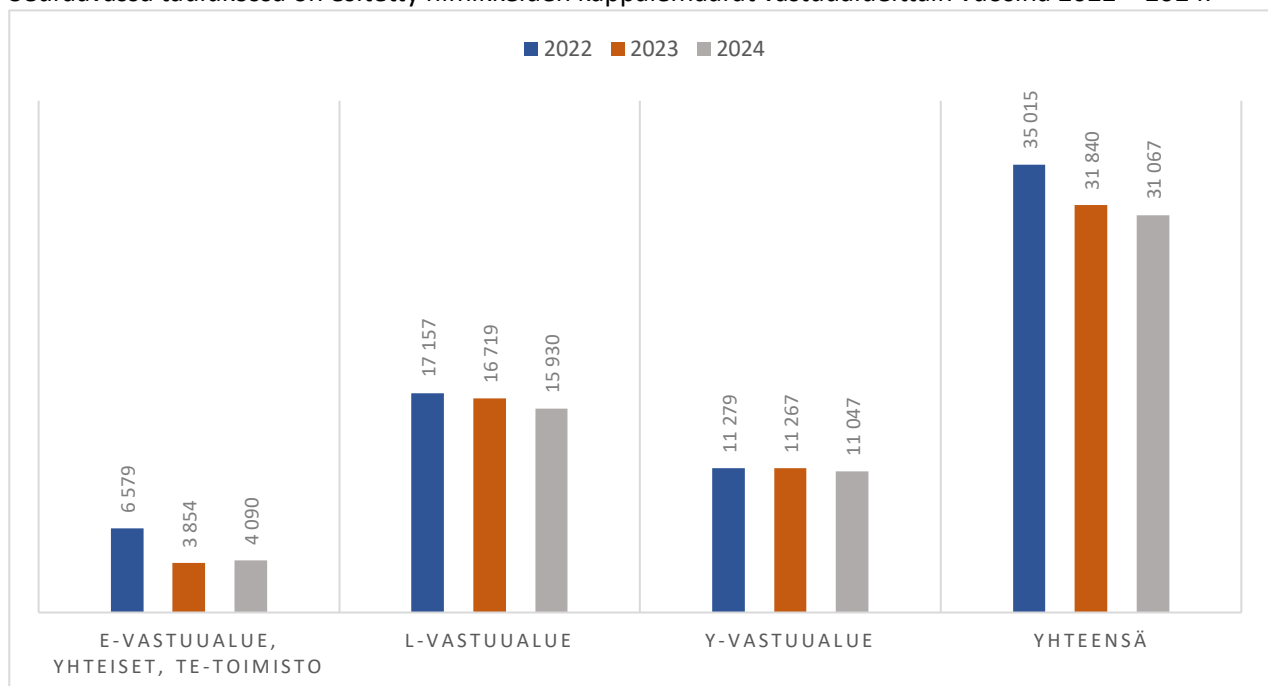

Ympäristönsuojelun ilmoitusten, valvontamaksujen ja YVA-selvityksiin liittyvien tuottojen erot selittyvät pääosin tavanomaisella vuotuisella vaihtelulla. Ympäristölupavalvonnan maksullisten määräaikaistarkastusten ja raportoinnin tuotot vaihtelevat vuosittain tehtyjen tarkastusten lukumäärän ja valvontakohteiden valvontaluokkien mukaan. Ilmoitusten käsittelymääriin ja YVA-maksuihin ei voida käytännössä itse vaikuttaa, koska niitä tulee vireille hankkeiden mukaan ja hankkeiden määrät vaihtelevat luonnollisesti vuosittain. Raportoinnin sekä tarkastusten laskutuksia voi myös siirtyä seuraavalle vuodelle, mikä nostaa ko. vuoden tuottoja.

Seuraavassa taulukossa on esitetty tuotot euroina vastuualueittain vuosina 2022 – 2024.

Seuraavassa taulukossa on esitetty nimikkeiden kappalemäärät vastuualueittain vuosina 2022 – 2024.

Kokonaiskustannukset, 12,8 milj. euroa, kasvoivat noin 1 milj. eurolla edellisvuodesta. Suurin osa kustannuksista syntyi henkilöstökuluista (60 %), yhteiskustannuksista (30 %) sekä palvelujen ostoista (9 %).

Kokonaiskustannusten kasvuun vaikutti henkilökustannusten kasvu lähes 0,6 milj. eurolla. Suurimmat henkilöstökulut syntyivät Pirkanmaan ELY-keskuksessa, 2,6 milj. euroa, mikä on 34 % kaikista henkilöstökuluista. Vaikka liikenteen lupapalveluja on keskitetty Pirkanmaan ELY-keskukseen, myös muissa ELY-keskuksissa tehdään keskitettyihin lupiin liittyvää työtä (mm. valta-, kanta- ja vilkkaiden seututeiden liittymälupapäätökset, suoja-alueiden rakentamisen poikkeamispäätöksiä sekä tien tilapäiseen sulkemiseen liittyvät päätökset). Aiempina vuosina on koettu ongelmalliseksi, että tämä työ ei näy Pirkanmaan ELY-keskuksen laskelmassa, sillä kustannukset ovat muissa ELY-keskuksissa jääneet kohdentamatta suoritteille johtuen mm. työn sirpaleisuudesta. Vuonna 2022 otettiin käyttöön uusi tapa, jossa muiden ELY-keskusten keskitettyihin lupapalveluihin kohdentuva työ otettiin mukaan laskennallisesti.

Osassa ELY-keskuksia maksullista toimintaa tekevän henkilöstön määrä on kasvanut. Henkilöstökustannusten nousua oli Y-vastuualueella mm. YVA-tehtävien hoitamiseen sekä jätehuoltorekisteröintitehtäviin tehdyillä lisärekrytoinneilla. Hämeen ELY-keskuksessa ympäristövalvontaan kohdennettiin lisäresursseja tulostavoitteiden saavuttamiseksi, joka näkyi kulujen kasvuna. Ympäristölupavalvonnasta vain osa (20–30 %) on maksullista toimintaa, joten kasvaneet henkilökustannukset eivät näy suoraan kyseisen tehtävän tuottopuolella. Osittain henkilöstökustannusten nousu johtui myös työaikakohdennusten tarkentumisesta maksullisille suoritteille. Yhteiskustannukset ovat riippuvaisia henkilöstökuluista eli henkilöstökulujen kasvaessa myös maksulliselle toiminnalle kohdentuvat yhteiskustannukset yleensä kasvavat.

Palvelujen ostoissa ei tapahtunut merkittävää muutosta, sillä ne laskivat noin 82 000 euroa (6 %) edellisvuodesta. Myös palvelujen ostoista suurin osa kertyy Pirkanmaan ELY-keskukselle, 1,06 milj. euroa, mikä on 88 % kaikista palvelujen ostoista. Pirkanmaan ELY-keskuksen palvelujen ostot vähenivät noin 66 000 euroa edellisvuoteen verrattuna. Pirkanmaan ELY-keskuksen L-vastuualueen omat palvelujen ostot laskivat 23 % ja alueurakoiden viranomaistehtävien palvelujen ostot 13 %. Erikoiskuljetuslupatoiminnan tueksi käytetty ostopalvelu lopetettiin, joten vuonna 2024 ei enää syntynyt kuluja.

Valtakunnallinen kustannusvastaavuus vuonna 2024 oli 76 %, ja se vaihteli ELY-keskuksittain 22 %:n ja 114%:n välillä. Julkisoikeudellisten päätösten ja lausuntojen määrä vaihtelee vuosittain, ja on vaikea ennakoita, missä määrin asiakkaat julkisoikeudellisia lupia ja päätöksiä hakevat. Tavoitetta maksullisen toiminnan myyntituotoille on näin ollen haastavaa asettaa. Vuonna 2024 julkisoikeudellisille suoritteille oli kuitenkin asetettu tavoitteeksi 100 %:n kustannusvastaavuus.

Pienimmät kustannusvastaavuusprosentit olivat Pohjanmaan (22 %) ja Satakunnan (30 %) ELY-keskuksissa. Suurimmat kustannusvastaavuusprosentit olivat Keski-Suomen (114 %), Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon (113 %) ELY-keskuksista. Pohjanmaan ELY-keskuksen matalaan kustannusvastaavuuteen on syynä maksullisen toiminnan vähäisyys. Kun suoritteita tuotetaan pieni määrä, niiden tuotot eivät yleensä riitä kattamaan suoritteiden tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Keski-Suomen ELY-keskuksen kustannusvastaavuusprosentin nousua selittää pääosin tuottojen merkittävä kasvu Y-vastuualueella, mm. jäterekisteröinnissä. Toisaalta taas sähköinen asiointi jossain määrin vähensi käsittelyn työmäärää. Myös Pohjois-Savon ELY-keskuksessa kustannusvastaavuuden nousua selittää Y-vastuualueen tuottojen kasvu. Y-vastuualueella YVA-tuotot olivat huomattavasti suuremmat kuin kulut, johtuen poikkeuksellisen suurien YVA:n laskutuksista, esim. Yara. Myös vihreän siirtymän YVA:t lisääntyivät.

Pirkanmaan ELY-keskuksessa liikenteen lupien osalta kustannusvastaavuus on menossa tavoiteltuun suuntaan. Maksuasetuksen 10 %:n nosto alennetun omakustannusarvon mukaisiin lupiin oli osaltaan vaikuttamassa tilanteen paranemiseen.

Pienet kustannusvastaavuusprosentit Uudenmaan, Pohjois-Pohjanmaa sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksissa johtuvat pääosin TE-toimistossa käsiteltävien työlupien osapäätöksien teosta. Henkilöstökustannukset ovat korkeat, mutta oleskelulupien käsittelystä saadut tuotot ovat puolestaan vähentyneet. Työperäisten oleskelulupien hakemusten kokonaismäärä oli vuonna 2024 valtakunnallisesti noin 12 % vuoden 2023 tasoa pienempi. Työperäisen maahanmuuton tasaantuminen johtuu ensisijaisesti Suomen talouden taantumasta ja haastavasta työllisyystilanteesta. Talouskehityksen lisäksi työperäisen maahanmuuton kokonaisvolyymissa näkyy Venäjän kansalaisten romahtanut hakemusmäärä, minkä taustalla on todennäköisesti maiden välinen rajasulku. Työlupien osapäätöksen tekeminen edellyttää paljon taustaselvityksiä, jotta päätös voidaan tehdä. Työajasta valtaosa kuluu selvitystyöhön, joten henkilöstökulut nousevat suhteellisen korkeiksi suhteessa osapäätöksistä saatuihin tuottoihin. Tämä osaltaan vaikuttaa myös kustannusvastaavuusprosentin muutokseen (6 prosenttiyksikköä) valtakunnallisella tasolla (76 % v. 2024, 82 % v. 2023, 88 % v. 2022).

Myös Y-vastuualueella maksullisten suoritteiden tuotot eivät aina täysin vastaa niiden käsittelyn edellyttämää työmäärää. Lisäksi myyntituottoihin vaikuttaa vahvasti vireille tulleiden asioiden määrä, johon ELY-keskus ei voi vaikuttaa. Tämän seurauksena kustannusvastaavuus voi vaihdella paljonkin vuosittain. Joissakin tilanteissa maksullisen toiminnan vaatima työmäärä eli työtuntien kirjaus suoritetaan eri varainhoitovuoden aikana kuin vastaavat tuotot saadaan. Tuotot voivat siirtyä seuraavalle tilikaudelle, mikä vaikuttaa laskennalliseen kustannusvastaavuusprosenttiin.

Tuntikirjausten oikeellisuuteen sekä kustannusten kohdentamiseen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota, jonka myötä laskelmat onkin saatu useissa ELY-keskuksissa tuottamaan täsmällisempiä tietoja. Tämä on huomattu muun muassa maksullisen toiminnan kasvaneina henkilöstökustannuksina ja täten pienempinä kustannusvastaavuusprosentteina.

Seuraavaksi esitetään taulukko maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmista ELY-keskuksittain. Edellä olevassa tekstissä on avattu taulukon sisältö.

Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Vuosi 2024 toteutuma	Vuosi 2024 tavoite	Vuosi 2023 toteutuma	Vuosi 2022 toteutuma
TUOTOT																			
Maksullisen toiminnan tuotot																			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	874 123	940 783	480	263 001	4 630 979	288 207	94 690	302 174	144 150	304 792	742 585	750	648 550	163 939	427 510	9 826 712	9 000 000	9 802 126	9 197 216
Maksullisen toiminnan muut tuotot	-1 168	-1 149	-80	0	-7 727	-3 310	0	-462	0	0	-228	0	-921	-55	-62 352	-77 452		-72 362	-16 269
Tuotot yhteensä	872 955	939 635	400	263 001	4 623 252	284 897	94 690	301 712	144 150	304 792	742 357	750	647 629	163 884	365 158	9 749 261	9 000 000	9 729 764	9 180 948
KOKONAISKUSTANNUKSET																			
Erilliskustannukset																			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	60	1 712	918	64	123	0	62	60	271	347	211	63	281	22	935	5 129		5 932	9 513
Henkilöstökustannukset	1 547 259	707 157	0	140 767	2 647 553	517 086	77 260	192 239	89 792	174 905	467 581	1 706	707 694	115 464	345 677	7 732 140		7 142 946	5 957 881
Vuokrat	289	899	0	218	0	0	0	0	0	47	0	0	0	0	695	2 148		3 049	4 340
Palvelujen ostot	15 199	330	15	0	1 068 831	2 885	0	7 175	0	2 590	15 370	4	3 122	32	96 210	1 211 763		1 294 498	1 562 002
Muut erilliskustannukset	474	8 744	389	1 377	61	724	216	554	528	807	1 242	158	1 770	9	2 088	19 139		20 473	18 569
Erilliskustannukset yhteensä	1 563 281	718 842	1 321	142 426	3 716 568	520 695	77 538	200 028	90 591	178 696	484 404	1 931	712 867	115 527	445 605	8 970 318	6 500 000	8 466 897	7 552 305
Osuus yhteiskustannuksista																			
Tukitoimintojen kustannukset																			
Poistot																			
Korot																			
Muut yhteiskustannukset	980 857	334 358	0	108 952	985 944	403 237	37 254	67 566	37 272	87 840	200 480	1 507	453 797	42 048	161 236	3 902 350	2 500 000	3 332 770	2 935 275
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	980 857	334 358	0	108 952	985 944	403 237	37 254	67 566	37 272	87 840	200 480	1 507	453 797	42 048	161 236	3 902 350	2 500 000	3 332 770	2 935 275
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 544 138	1 053 200	1 321	251 378	4 702 513	923 932	114 792	267 595	127 862	266 535	684 884	3 438	1 166 664	157 575	606 841	12 872 668	9 000 000	11 799 667	10 487 580
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-1 671 183	-113 565	-921	11 623	-79 260	-639 035	-20 102	34 117	16 288	38 256	57 473	-2 688	-519 035	6 309	-241 684	-3 123 408	0	-2 069 903	-1 306 632
Kustannusvastaavuus-%	34 %	89 %	30 %	105 %	98 %	31 %	82 %	113 %	113 %	114 %	108 %	22 %	56 %	104 %	60 %	76 %	100 %	82 %	88 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki																			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-1 671 183	-113 565	-921	11 623	-79 260	-639 035	-20 102	34 117	16 288	38 256	57 473	-2 688	-519 035	6 309	-241 684	-3 123 408	0	-2 069 903	-1 306 632
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki																			

1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Tämä analyysi on laadittu ELY-keskus kohtaisten kustannusvastaavuuslaskelma-analyysien pohjalta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on tuotettu keskitetysti KEHA-keskuksessa. Vuonna 2024 oli käytössä Kieku työajan hallinta- ja kirjanpitojärjestelmä. Laskelmassa esitetään ELY-keskusten yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ja kustannukset KEHA-keskuksen oman *Kustannusvastaavuuslaskelmien laatiminen vuodelta 2024-ohjeen* mukaisesti. Valtiokonttori on hyväksynyt KEHA-keskuksen oman ohjeen, joka on tarkempi kuin Valtiokonttorin ohje. Tiedot tarvitaan ELY-keskuksittain ja näin myös toimintamalli jatkuu samanlaisena varmistaen laskelmien vertailtavuuden. Tämän vuoden laskelmiin otettiin mukaan kaikki talousarviotilit, jolloin saatiin esitettyä yhteisrahoitteisten hankkeiden kokonaisrahoitus.

Yhteisrahoitteinen toiminta sisältää ELY-keskuksen toteuttamien hankkeiden eli F-projektien (pois lukien teknisen tuen projektit) sekä Liikenne ja infrastruktuuri ja Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueiden yhteisrahoitteisten hankkeiden tuotot ja kustannukset. Y-vastuualueen yhteisrahoitteisille hankkeille määriteltiin perusteet TEM:n asettamassa työryhmässä vuonna 2012. Liikennevastuualueen yhteisrahoitteisiin hankkeisiin eivät sisälly Väyläviraston tilinpäätökseen sisältyvät yhteisrahoitteiset investointihankkeet. Lisäksi laskelma sisältää muita erikseen yhteisrahoitteisiksi sovittuja hankkeita.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 8,1 milj. euroa. Tuotot ovat nousseet edellisestä vuodesta 0,3 milj. euroa, kasvua on seitsemällä ELY-keskuksella ja KEHA-keskuksella yhteensä 1,4 milj. euroa ja vähennystä kahdeksalla ELY-keskuksella yhteensä 1,1 milj. euroa. Tuottojen kasvu näkyy erityisesti Uudenmaan, Kaakkois-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksilla sekä KEHA-keskuksella yhteensä 1,2 milj. euroa. Tuottojen lasku näkyy erityisesti Varsinais-Suomen, Hämeen, Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Kainuun ELY-keskuksissa, joissa laskua on yhteensä 1,0 milj. euroa. KEHA-keskuksen tuottojen lisäys johtuu siitä, että uuden ohjelmakauden hankkeista tulee KEHA-keskuksen hallinnoimiin ELY-yhteisiin määrärahoihin tuloja yhteiskustannusten osuudesta tehdyn sopimuksen mukaan.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 10,0 milj. euroa ja ne ovat nousseet 2,7 milj. euroa verrattuna edellisvuoteen. Erilliskustannuksista palkkakustannukset ovat kasvaneet vuodesta 2023 1,6 milj. euroa, koska yhteisrahoitteisia hankkeita käynnistettiin useita vuonna 2024 ohjelmakauden 2021-2027 rahoituksella. KEHA-keskuksen yhteisrahoitteisissa hankkeissa kustannukset ovat syntyneet yhdestä seuranta-kohteesta 2 seurattua hankkeesta Single Digital Gateway. Yhteiskustannuksia ei KEHA-keskukselle kohdistu.

Yhteiskustannusten nousu 0,5 milj. euroa johtuu siitä, että vuonna 2024 on tallennettu paljon enemmän työaika (130 320,12 h) yhteisrahoitteisille projekteille kuin vuonna 2023 (89 061,90 h). Suurempi osuus työajoissa tarkoittaa isompia lukuja henkilötyövuosissa ja kustannuksissa.

ELY-keskusten yhteisrahoitteisten hankkeiden talousarvioletalouden ulkopuolisia yhteisrahoittajia ovat Euroopan Unionin rakennerahastot (ESR, EAKR, INTERREG, AMIF), puiteohjelmat ja muu suora rahoitus sekä yleishyödylliset yhdistykset, kunnat ja kuntayhtymät ja osin myös yritykset.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelma tukee elinkeino-, energia-, ilmasto-, innovaatio-, koulutus- ja työllisyyspolitiikkaa sekä syrjäytymisen ja köyhyyden vastaista työtä. Ohjelma sisältää Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) sekä Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) toimet.

ELY-keskusten yhteisrahoitteiset itse toteuttamat ESR-hankkeet (F-projektit) ovat yrittäjyyttä ja työelämää, osaamisen kehittämistä ja syrjäytymisen ehkäisyä sekä maahanmuuttajien kotoutumista tukevia palveluita, työvoimapolitiittisia toimenpiteitä, ympäristön hyvinvointia edistäviä yhteistyöprojekteja. Näissä hankkeissa tehdään asiantuntija- ja kehittämistyötä, joka tukee ja täydentää ELY-keskusten ja TE-toimistojen perustointia mm. ennakointiin, strategiseen suunnitteluun, tiedotukseen ja viestintään liittyvissä asioissa. Hankkeilla edistetään digitaalisia palveluita sekä toimintatapoja (esim. koulutusmateriaalit ja verkko-ohjaus) tavoitteena parempi asiakaspalvelu ja tehokkaampi toiminta. Uuden ohjelmakauden 2021–2027 oman tuotannon ESR-hankkeita aloitettiin kaikkiaan 10 kahdeksassa eri ELY-keskuksessa vuoden 2024 aikana.

JTF rahoituksella hankkeita alkoi v.2024 kolme, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa kaksi ja Keski-Suomen ELY-keskuksessa yksi hanke. Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (Just Transition Fund, JTF) on Euroopan unionin perustama rahasto, jonka tavoitteena on edistää vihreää siirtymää sekä helpottaa ja hallita turvetuotannon vähentämisestä aiheutuvia aluetaloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia. Taustalla on tavoite saavuttaa hiilineutraalius Euroopan unionin maissa vuoteen 2050 mennessä.

EAKR-rahoituksella (80 %) alkoi vuonna 2024 kaksi hanketta Hiilineutraali Pohjois-Savon - vastuullisesti ja vaikuttavasti (HIPOVA) -hanke ja Lapin ilmasto- ja energiastrategia-hanke. EU:n turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF) osarahoittaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa v.2023 alkanutta Integration 2024 -hanketta.

Life-hankkeiden osalta ELY-keskuksissa on edelleen käynnissä aikaisempina vuosina alkaneita hankkeita Liito-orava Life, Canemure Life sekä CoastNet Life, jotka jatkuvat vuoteen 2025 asti. Etelä-Savon ELY-keskuksessa on alkanut v.2021 Our Saimaa Seal LIFE-hanke, joka päättyy vuonna 2026. Jyväskylän yliopiston koordinoima Life Reviews (Kansainvälinen jokihelmisimpukkajokien tilaa parantava hanke) jatkaa edelleen Varsinais-Suomen, Etelä-Pohjanmaan sekä Pirkanmaan ELY-keskuksissa. Lapin ELY-keskuksessa jatkaa TRIWA LIFE (The Torne River International Watershed LIFE) hanke.

Uutena Life-hankkeena on alkanut v. 2024 Priodiversity Life Suomen kaikkien aikojen suurin luontokatoa torjuva hanke, joka jatkaa vuoteen 2031 asti. Hankkeen 50 miljoonan euron kokonaisbudjetista 60 % tulee Euroopan komission LIFE-rahastosta ja 40 % on kansallista rahoitusta. ELY-keskusten omarahoitusosuus tulee Helmi-ohjelmasta. Hanketta koordinoi Metsähallituksen Luontopalvelut, ELY-keskuksista hankkeessa mukana ovat Varsinais-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan, Pirkanmaan, Kaakkois-Suomen ja Pohjois-Savon ELY-keskus. ELY-keskukset laativat alueilleen luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelmat (LUMO-ohjelmat).

Uuden ohjelmakauden (2021–2027) hankkeita rahoitetaan Interreg Aurora, Interreg Central Baltic, Interreg Baltic Sea Region sekä Interreg Europe ohjelmista. Vuoden 2024 aikana alkoi kaksi uutta Interreg Europe hanketta; Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa Riwet hanke ja Kainuun ELY-keskuksessa European Digital Nomads EDIN hanke.

Omarahoitusosuus oli kirjanpitoyksikkötasolla 80 %, vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 13 %. ELY-keskusten itse toteuttamissa hankkeissa kustannusvastaavuus on yleisesti alhainen (alle 100 %). Pääosa käynnissä olleista projekteista oli luonteeltaan yleishyödyllisiä vaikutuksia tavoittelevia kehittämisprojekteja, jolloin tulo-rahoitusta projekteille ei kerry. ELY-keskusten omarahoitusosuuden pienenemiseen vaikuttavat yhteiskustannusten osuuksien tulokirjaukset KEHA-keskuksen hallinnoimiin ELY-yhteisiin määrärahoihin sopimuksen mukaan.

Yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ole asetettu varsinaisesti tulostavoitetta, mutta talousarviossa on merkitty aikaisempien vuosien toteutumien perusteella tuottojen tulostavoitteeksi 11 milj. euroa.

Seuraavaksi esitetään taulukko Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat ELY-keskuksittain. Edellä olevassa tekstissä on avattu taulukon sisältö.

YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA (LASKELMA OMARAHOITUSOSUUDESTA)

	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	KEHA	Vuosi 2024 toteuma	Vuosi 2024 tavoite	Vuosi 2023 toteutuma	Vuosi 2022 toteutuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT																				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	1 126 993	62 935	0	467 639	80 121	14 594	133 804	161 053	0	339 948	628 339	0	0	0	760 623	289 359	4 065 407	7 000 000	4 523 200	4 275 145
EU:lta saatu rahoitus	0	1 899 613	0	0	111 625	146 925	19 896	107 474	5 670	36 647	253 242	0	232 000	0	298 628	332 650	3 444 370		1 817 353	1 896 269
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	0	0	0	0	0	0	51 127	0	0	0	0	0	0	0	0	51 127		39 101	27 147
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	30 746	13 545	0	0	4 594	125 392	99 999	0	0	-978	0	0	20 757	116 034	104 660	514 750	3 000 000	1 405 018	1 978 282
Tuotot yhteensä	1 126 993	1 993 294	13 545	467 639	191 746	166 113	279 092	419 653	5 670	376 595	880 603	0	232 000	20 757	1 175 286	726 669	8 075 654	10 000 000	7 784 672	8 176 843
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset																				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 045	22 429	695	1 820	5 368	937	230	1 514	0	301	36 705	0	6 845	41	10 410	155	95 495		66 465	55 085
Henkilöstökustannukset	850 294	1 450 798	25 236	323 520	355 952	220 615	271 255	327 195	1 751	283 065	464 361	0	329 315	14 164	794 153	13 679	5 725 351		4 148 650	5 035 089
Vuokrat	12 988	26 383	0	235	600	144	227	766	0	0	0	0	4 331	0	15 730	0	61 404		29 010	21 533
Palvelujen ostot	116 072	566 081	855	32 726	121 421	20 048	9 080	91 785	4 518	35 333	379 070	0	2 809	70	862 448	0	2 242 316		2 538 002	2 686 866
Muut erilliskustannukset	65 317	162 620	1 105	13 947	64 018	8 467	17 918	34 263	1 152	9 794	112 562	0	13 893	6 482	235 070	369	746 977		943 652	957 146
Erilliskustannukset yhteensä	1 052 717	2 228 311	27 891	372 247	547 360	250 211	298 709	455 523	7 421	328 492	992 698	0	357 194	20 757	1 917 810	14 203	8 871 543		7 725 779	8 755 719
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus																				
Tukitoimintojen kustannukset																				
Poistot																				
Korot	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12		73	0
Muut yhteiskustannukset	480 675	95 183	0	82 598	80 992	39 624	43 800	41 043	302	53 378	75 501	0	57 842	2 606	118 894	0	1 172 436		646 614	656 821
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	480 675	95 196	0	82 598	80 992	39 624	43 800	41 043	302	53 378	75 501	0	57 842	2 606	118 894	0	1 172 449		646 686	656 821
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 533 392	2 323 507	27 891	454 845	628 352	289 835	342 509	496 566	7 723	381 870	1 068 199	0	415 035	23 364	2 036 704	14 203	10 043 992	11 000 000	8 372 466	9 412 540
OMARAHOITUSOSUUS (Tuotot - Kustannukset)	-406 399	-330 213	-14 346	12 794	-436 606	-123 721	-63 417	-76 913	-2 052	-5 275	-187 595	0	-183 035	-2 606	-861 418	712 466	-1 968 337	-1 000 000	-587 793	-1 235 697
Omarahoitusosuus %	73 %	86 %	49 %	103 %	31 %	57 %	81 %	85 %	73 %	99 %	82 %	0 %	56 %	89 %	58 %	5116 %	80 %	91 %	93 %	87 %

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät

1.5.1.1 ELY-keskusten suoritteiden määrät

Alla olevassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten avainsuoritteiden lukumäärät vuosilta 2022–2024 ELY-keskuksista yhteensä. Avainsuoritteina on esitetty n. 30 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaika ELY-keskuksissa vuosina 2022–2024. Tiedot avainsuoritteiden lukumäärästä esitetään v. 2024 niiden suoritteiden osalta, joista suoritettiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2023 ja 2022.

ELY-keskusten avainsuoritteet

Ajanjakso 1.1. - 31.12.2024 (+ vertailutieto v. 2023 ja v. 2022)

Avainsuoritteina on esitetty n. 30 suoritetta, joiden tuottamiseen ELY-keskuksissa on käytetty eniten työaika

Suoritteen nimi	Suoritteiden lkm 2024	Suoritteiden lkm 2023	Suoritteiden lkm 2022
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2 802	2 893	2 979
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	4 132	4 239	4 370
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	2 945 471	2 995 580	2 464 482
Peltovalvonnat, kpl	871	851	1 647
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit kpl	8 884	11 089	10 241
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	4 380	4 151	5 018
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selvostuksista yht, kpl	170	165	122
Yritystukipäätökset	1 341	1 046	496
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2 953	585	2 265
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	3 875	749	2 398
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	498	497	489
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	3 785	2 883	4 017
Käsittelyt palkkaturvahakemukset	4 743	4 797	4 336
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	36	36	42
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	196	206	194
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	5 656	3 796	4 581
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset (*v. 2022 mukana ajoneuvon siirto)	5 351	5 457	5 823
Siirtoajoneuvot (*v. 2022 tiedot mukana edellä olevassa kohdassa)	502	497	
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	412	438	628
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	63 000	58 000	59 600
METSO-toteutus, ha	6 659	7 355	7 437
Eläinvalvonnat, kpl	595	700	743
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	5 022	6 143	6 364
Talviaikainen asiakirjavalvonta	829	804	1 566
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	19 263	19 199	19 727
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	98	89	78
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	113	114	106
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	5 338	6 016	9 179
Peltoohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2 014	1 679	2 060
Laadunarvioinnin maastokäynnit	701	1 156	
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	1 768	1 720	1 685
Erikoiskuljetusluvut	9 877	10 367	11 156
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	467	471	467
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	819	745	686

Kaiken kaikkiaan ELY-keskusten tuottamat suoritemäärät olivat suunnilleen samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, mutta suuremmat kuin v. 2022. Maaseudun hanke- ja yritystukipäätösten määrät kasvoivat merkittävästi (+400 %) edellisvuoteen verrattuna. Sen sijaan laadunarvioinnin maastokäynnit vähenivät (-39 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit -osalta suoritteiden määrä laski vajaa 20 % edelliseen vuoteen verrattuna, ollen 8 884 kpl (v. 2023 11 089 kpl). Ympäristötuen erityistukisopimusten määrän putoaminen johtui uuden ohjelmakauden toimeenpanosta.

Peltovalvontojen suoritteiden lukumäärä kasvoi 2,4 % valtakunnallisesti edelliseen vuoteen verrattuna.

Yritystukipäätösten suoritemäärät kasvoivat valtakunnallisesti 28,2 % vuodesta 2023. Yritystukipäätösten käsittely on keskitetty valtakunnallisesti neljään ELY-keskukseen (Hämeen, Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksiin). Yhtenä syynä suoritemäärien kasvuun oli hakemusten käsittelyprosessin kehittäminen vuonna 2024 siten, että tuottavuutta saatiin parannettua.

Maaseudun hanketukipäätösten suoritemäärät kasvoivat valtakunnallisesti 404,8 % vertailuvuodesta 2023. Vuonna 2024 CAP-rahoituskausi lähti täysimääräisesti käyntiin, joka näkyy erityisesti suoritteiden määrän lisääntymisenä aikaisempaan vuoteen verrattuna.

Maaseudun yritystukipäätösten valtakunnallinen suoritemäärä oli 3 875 kpl, mikä oli 417,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin syy yritystukipäätösten suoritemäärän kasvuun oli se, että uuden CAP-kauden järjestelmät saatiin toimimaan alun teknisten haasteiden jälkeen ja ohjeistus niiden hakemiselle saatiin kuntoon.

Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätösten määrässä oli kasvua 31,3 % vertailuvuoteen 2023 nähden. Mm. keskisuomalaiset maatilat hakivat maatalouden investointitukia hieman aiempaa innokkaammin: tukia myönnettiin lähes miljoona euroa edellisvuotta enemmän. Lisäksi maatilojen aloitus- ja investointitukipäätöksenteossa tuottavuuden nousua selittää se, että uuden CAP-ohjelmakauden päätöksenteko pääsi täysimääräisesti käyntiin.

Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätösten määrä nousi 49 % edellisestä vuodesta. Maaseutuyksikön tehtävissä oli havaittavissa selkeitä volyymitason muutoksia verrattuna vuoteen 2023. Merkittävimpiä lisäyksiä aiempaan oli maaseudun investointitukipäätöksissä sekä näihin liittyvissä maksatuspäätöksissä. Määrälliset muutokset selittyvät uuden CAP-kauden käynnistymisellä alun teknisten haasteiden jälkeen. Satakunnassa maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätösten tuottavuus on hieman valtakunnallista keskiarvoa heikompi, mikä johtuu ainakin osittain ennakoitua pienemmästä maksuhakemusten määrästä.

Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset -suoritemäärä on hieman laskenut vuonna 2024. Tienpidon julkisoikeudellisia lupapäätöksiä tehtiin 5 351 kpl, kun vuonna 2023 lupapäätöksiä tehtiin 5 457 kpl. Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset - suoritteeseen sisältyy keskitettyjä lupapalveluja, jotka käsitellään Pirkanmaan ELY-keskuksessa. Tienpidon luvista noin 2 260 kpl oli sähköjohtojen, telekaapeleiden tai maakaasu- ja kaukolämpöputkien sijoituslupapäätöksiä.

Siirtoajoneuvot

Siirtoajoneuvopäätösten suoritemäärä pysyi lähes edellisen vuoden tasolla. Siirtoajoneuvopäätöksiä tehtiin v. 2024 502 kpl (2023: 497 kpl). Siirtoajoneuvot on vuonna 2023 siirretty omaksi suoriteryhmäkseen. Vuoden 2022 osalta suoritemäärät sisältyvät tienpidon julkisoikeudellisten lupapäätösten suoritemäärään. Siirtoajoneuvopäätökset on keskitetty Lapin ELY-keskukseen.

Liikenteen asiakaspalvelukeskuksen asiakasyhteydenottojen käsittely on keskitetty Pirkanmaan ELY-keskukseen. Asiakaspalautemäärät ovat kasvaneet edellisvuoteen verrattuna, ollen 63 000 kpl (2023: 58 000 kpl), määrä nousi 8,6 %. Määrissä on vuotuista vaihtelua, mutta kehittyneet palautekanavat myös innostavat jättämään enemmän palautetta. Lisäksi palautteet kanavoituvat jatkuvasti enemmän ELY-keskuksen palautekanavan kautta, kun sen sijaan Fintrafficin ylläpitämän tienkäyttäjän linjan palautemäärät ovat vähentyneet. Kehittyneet palauteväylät myös tehostavat palautteiden käsittelyä, kun sähköisesti tulevaa palautteen käsittelyä voidaan entistä enemmän automatisoida. Toisaalta asiakaspalveluun tulevat perinteiset kyselyt ovat vaikeutuneet ja niissä joudutaan turvautumaan enemmän myös asiantuntijoiden apuun.

Eläinvalvonnat -osalta suoritemäärä laski 15 % vertailuvuoteen 2023 verrattuna. Eläinvalvontojen määrät ja lisäksi valvottavien kohteiden koko vaihtelevat ELY-keskuksittain.

Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten ja lupapäätösten osalta suoritteiden määrä on laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Valtakunnallisesti suoritteiden määrä laski 18,2 % edellisvuodesta. Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä seuraa sitoumusten määriä. Luomusitoumusten määrä putosi n. 20 % uuden ohjelmakauden alussa, mikä näkyy suoritemäärissä.

Talviaikaisten asiakirjavalvontojen -osalta suoritteiden määrä nousi valtakunnallisesti 3,1 % edelliseen vuoteen verrattuna. Valtakunnallisesti tuottavuus nousi yhteensä 37 %. Valtakunnallisesti tuottavuus nousi eniten Uudenmaan (+68 %) ja Kainuun ELY-keskuksissa (+83 %). Tuottavuuden kasvua selittää mm. se, että uusi ohjelmakausi on jo käynnissä ja sen vaatimiin tekemisiin on totuttu. Lisäksi tarkastuskohteiksi valikoitui paljon pieniä tiloja, joiden asiakirjavalvonta oli nopea tehdä.

Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen (ha) suoritemäärät laskivat merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Luonnonsuojelun toteutuksessa avainsuoritteiden määrät vaihtelevat vuosittain riippuen annetuista tavoitteista, käytävissä olevista määrärahoista ja henkilöstöresursseista sekä siitä, minkä kokoisia kiinteistöjä maanomistajat kulloinkin tarjoavat suojeluun.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastusten määrä nousi 20 % vuodesta 2023. Vuonna 2024 suoritteiden lukumäärä oli 2 014 kappaletta, mikä on lähes sama määrä kuin vuonna 2022 (2 060 kpl). Suoritemäärien noustessa tuottavuus kuitenkin laski 22 prosentilla. Vaikka valtakunnan tasolla tuottavuus laski, kahdessa ELY-keskuksessa tuottavuudessa oli merkittävää parannusta edelliseen vuoteen verrattuna (Kaakkois-Suomen ELY-keskus 744 % ja Kainuun ELY-keskus 210 %). Peltolohkorekisterin ristiintarkastuksissa tuottavuus nousi Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa voimakkaasti, koska (matka-)ajankäyttöä saatiin tehostettua. Ristiintarkastuksia oli paljon enemmän kuin vuonna 2023, joten yksittäisenä tarkastuspäivänä voitiin tehdä monta tarkastusta. Kuten Kaakkois-Suomessa, myös Kainuussa vuoden 2024 aikana tuli harvinaisen paljon lohkoja tarkastettavaksi, joten yhtä tarkastettavaa lohkoa kohti työaika myös varmasti väheni. Koska lohkoja oli paljon samoilla suunnilla, saman päivän aikana ehti käydä useamman tilan lohkoilla. Lisäksi aikaisempaa suurempi osa selvitettiin toimistotyönä (ilman maastokäyntiä), joka on myös nopeampaa.

Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä ja näytteiden määrä -osalta suoritteiden lukumäärässä oli hienoista nousua (2,8 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Uudenmaan ELY-keskuksessa suoritemäärän kasvua selittää osan tarkastuksista muuttuminen läsnätarkastuksista etätarkastuksiksi. Lisäksi sisämarkkinavalvontojen tarkastusten määrä väheni, mutta toisaalta tuontivalvonnat lisääntyivät. Tällä saattoi olla lievä tehostava vaikutus, koska tuontivalvonnat olivat valmiiksi kohdennettuja. Uudellamaalla on myös perinteisesti hajautettu Ruokaviraston Elintarvikelinjan eri tarkastuksia koko valvontatyötä tekeväälle henkilöstölle, riippumatta pohjatehtäväkuvasta. Näin on saatu aikaan joustavuutta ja laajempaa osaamista.

Kainuussa taas suoritemäärä on merkittävästi vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Yksi selittävä tekijä on uudet henkilöresurssit, jolloin työaikaa on mennyt myös tehtäviin perehtymiseen.

Erikoiskuljetuslupia myönnettiin 9 877 kpl, mikä on 490 kpl vähemmän kuin vuonna 2023 (laskua 4,7 %). Tämä johtui vähäisemmästä tuulivoimarakentamisesta ja vallitsevasta maailmantilanteesta sekä rakentamisen hiipumisesta. Liikenteen lupapalvelut on keskitetty Pirkanmaan ELY-keskukseen.

Avainsuoritteiden määrän vaihteluita on analysoitu myös tilinpäätöksen luvussa 1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty vastaavien avainsuoritteiden lukumäärät ELY-keskuksittain.

Avainsuoritteiden määrät ELY-keskuksittain																	
Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2022	711	406			252	262		272		236	215		440		185	2 979
	2023	680	419			255	264		252		237	201		396		189	2 893
	2024	668	422			220	250		290		186	218		369		179	2 802
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2022	414	711		216	280	242	113	217	129	240	887		482	121	318	4 370
	2023	411	715		213	280	234	112	212	129	236	815		469	105	308	4 239
	2024	419	705		211	270	234	112	202	122	227	796		425	98	311	4 132
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2022	923 947	188 930	223 737	124 713	58 229	107 607	143 299	91 247	70 465	38 013	148 496	89 987	91 778	117 528	46 506	2 464 482
	2023	1 308 043	251 589	83 314	126 559	218 650	149 840	42 206	100 909	94 895	154 791	64 094	113 109	147 004	47 223	93 354	2 995 580
	2024	1 280 551	284 943	68 935	130 753	205 424	137 570	54 283	103 261	92 227	147 925	51 507	99 905	144 933	53 759	89 495	2 945 471
Peltovalvonnat	2022	113	177	96	130	140	96	74	120	69	96	193	134	137	26	46	1 647
	2023	58	85	53	65	71	52	40	62	38	50	94	74	72	13	24	851
	2024	59	89	52	66	72	51	40	62	40	52	102	74	75	13	24	871
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2022	725	1 226	368	655	962	584	588	927	679	556	838	749	926	173	285	10 241
	2023	693	1 326	416	743	856	524	884	1 133	796	808	681	706	934	214	375	11 089
	2024	581	1 064	328	623	757	413	713	941	579	669	520	532	684	174	306	8 884
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2022	258	234	434	338	313	279	275	334	369	355	460	350	529	186	304	5 018
	2023	204	238	344	368	262	240	205	235	271	257	401	324	455	107	240	4 151
	2024	188	202	414	315	321	215	256	226	228	275	482	306	487	167	298	4 380
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2022	10	10		3	8	2	0	6	2	8	30		22	11	10	122
	2023	8	15		5	10	5	2	10	5	13	42		36	9	5	165
	2024	20	20		2	16	5	2	8	4	15	36		27	8	7	170
Yritystukipäätökset	2022				109			72			226			89			496
	2023				262			151			438			195			1 046
	2024				251			299			596			195			1 341
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2022	108	96	219	249	143	131	100	81	123	165	281	150	204	81	134	2 265
	2023	40	26	52	47	40	33	15	16	31	54	84	36	67	22	22	585
	2024	158	157	239	302	151	130	153	137	161	200	368	190	316	115	176	2 953
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2022	155	121	163	124	228	85	167	202	193	118	171	192	262	63	154	2 398
	2023	23	49	56	36	54	41	55	30	41	27	56	49	98	33	101	749
	2024	168	234	258	181	438	141	211	204	189	301	403	195	610	98	244	3 875
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2022	2	7		1	11	7	5	9	0	0	205		199	40	3	489
	2023	2	7		1	11	7	5	10	4	0	208		199	40	3	497
	2024	2	7		1	11	7	6	10	4	0	208		199	40	3	498
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2022	133	526	205	223	232	71	121	265	112	99	612	512	499	36	371	4 017
	2023	107	395	188	137	135	57	70	172	71	71	490	388	306	29	267	2 883
	2024	146	513	215	220	226	81	92	304	102	94	531	437	479	24	321	3 785
Käsittellyt palkkaturvahakemukset	2022	4 336															4 336
	2023	4 797															4 797
	2024	4 743															4 743
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2022	9	3		2	0	4	1	2	3	1	1		8	8	0	42
	2023	8	3			2	2	2	3	3	1	1		3	8	0	36
	2024	8	3		2	2	2	2	1	3	1	1		3	8	0	36
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2022	8	7		4	20	6	15	9	17	2	46		42	9	9	194
	2023	8	7		4	16	6	28	10	10	2	49		52	9	5	206
	2024	8	7		4	11	7	25	2	9	1	53		54	9	6	196
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2022	168	582	267	253	283	110	156	333	142	136	687	542	560	36	326	4 581
	2023	141	578	227	190	204	67	109	298	95	103	619	515	352	34	264	3 796
	2024	256	751	331	350	324	141	172	501	148	177	865	701	632	60	247	5 656
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset (*v. 2022 mukana ajoneuvon siirto)	2022	34	24			5 175	10		41		26	28		38		447	5 823
	2023	37	33			5 203	7		48		24	39		27		39	5 457
	2024	31	30			5 093	3		52		28	24		34		56	5 351

Avainsuoritteiden määrät ELY-keskuksittain																	
Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
Siirtoajoneuvot (*v. 2022 tiedot mukana edellä olevassa kohdassa)	2022																
	2023															497	497
	2024															502	502
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2022	90	95			30	8		141		42	144		48		30	628
	2023	71	41			25	15		117		30	46		51		42	438
	2024	97	35			23	8		75		32	68		22		52	412
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2022					59 600											59 600
	2023					58 000											58 000
	2024					63 000											63 000
METSO-toteutus, ha	2022	548	1 069		459	601	540	389	188	142	272	606		986	28	1 608	7 437
	2023	660	531		514	526	584	190	144	245	204	500		1 100	0	2 157	7 355
	2024	459	247		363	390	382	195	180	89	184	142		562	11	3 455	6 659
Eläinvalvonnat, kpl	2022	20	48	29	38	46	25	49	80	42	51	97	89	88	17	24	743
	2023	18	57	37	38	43	28	35	80	37	39	78	79	94	13	24	700
	2024	26	34	31	42	48	22	28	65	28	31	69	65	73	12	21	595
Luomutuotannon valv. tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2022	583	618	249	355	609	337	326	546	491	221	660	528	661	106	74	6 364
	2023	656	536	233	349	599	333	313	496	464	254	598	516	638	97	61	6 143
	2024	437	633	203	296	535	270	237	320	320	180	523	438	503	80	47	5 022
Talviaikainen asiakirjavalvonta	2022	107	171	92	124	135	90	67	112	66	88	190	133	132	21	38	1 566
	2023	54	75	51	60	70	46	37	60	34	49	94	73	67	13	21	804
	2024	61	85	52	64	66	48	34	61	37	48	100	73	68	13	19	829
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2022	2 100	1 768		794	1 343	1 817	1 184	1 253	1 554	1 777	1 900		1 138	1 064	2 035	19 727
	2023	2 200	1 731		794	1 507	1 620	1 098	1 312	1 493	1 562	1 880		943	795	2 264	19 199
	2024	2 200	1 756		908	1 281	1 643	994	1 596	1 352	1 703	1 910		1 216	1 017	1 687	19 263
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2022	5	5		3	14	3	2	7	5	1	10		17	0	6	78
	2023	5	5		3	14	3	3	6	5	1	10		17	11	6	89
	2024	8	5		4	14	3	3	7	5	1	13		18	11	6	98
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	2022	7	22		2	4	10	1	5	4	2	35		13	0	1	106
	2023	8	20		1	2	13	4	5	6	1	35		19		0	114
	2024	7	20		1	3	13	4	3	3	1	37		20		1	113
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2022	306	2 283		183	190	230	51	54	85	280	826		2 050	1 763	878	9 179
	2023	26	896		74	55	201	84	53	14	367	1 040		1 630	972	604	6 016
	2024	507	639		3	40	72	215	90	46	58	1 041		1 520	785	322	5 338
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2022	106	109	99	108	134	133	85	201	59	123	292	311	191	39	70	2 060
	2023	81	210	107	169	74	16	106	132	60	70	281	160	139	18	56	1 679
	2024	122	128	77	90	160	190	136	207	84	142	186	140	245	62	45	2 014
Laadunarvioinnin maastokäynnit	2022																
	2023	80	96	22	89	51	72	27	87	53	23	274	29	229	10	14	1 156
	2024	10	175	14	78	11	13	5	13	9	7	263	26	76	1	0	701
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2022	65	9	123	134	175	29	117	131	33	110	190	344	140	26	59	1 685
	2023	50	11	158	194	228	23	103	101	21	104	195	350	110	26	46	1 720
	2024	144	11	182	250	193	33	94	104	21	84	177	332	102	4	37	1 768
Erikoiskuljetusluvut	2022					11 156											11 156
	2023					10 367											10 367
	2024					9 877											9 877
Luokitellut padot, joissa suoritettu patoturvallisuusvalvontaa (kpl)	2022		0					1							466		467
	2023		0					1	2						468		471
	2024	0	0					1							466		467
Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan tarkastusten lukumäärä, kpl	2022	19	32	25	101	40	21	32	65	52	42	85	58	77	12	25	686
	2023	37	49	37	76	62	30	54	74	49	47	64	62	74	11	19	745
	2024	40	38	29	104	52	31	39	64	75	42	101	58	105	12	29	819

1.5.1.2 TE-toimistojen suoritteiden määrät

Alla olevassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen avainsuoritteiden lukumäärät vuodelta 2024 ja vertailutieto vuosilta 2023 ja 2022 TE-toimistoista yhteensä. Avainsuoritteina on esitetty 16 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaika TE-toimistoissa vuonna 2024. Tiedot avainsuoritteiden lukumääristä esitetään v. 2024 niiden suoritteiden osalta, joista suoritetiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa.

TE-toimistojen avainsuoritteet

Ajanjakso 1.1. - 31.12.2024 (+ vertailutieto v. 2023 ja v. 2022)

Avainsuoritteina on esitetty 16 suoritetta, joiden tuottamiseen TE-toimistoissa on käytetty eniten työaika

Suoritteen nimi	Suoritteiden lkm 2024	Suoritteiden lkm 2023	Suoritteiden lkm 2022
Tehdyt työllistymissuunnitelmat	929 896	846 682	665 303
Tehdyt työttömyysturvan erityislausunnot	330 568	373 038	361 016
Uusi alkanut työnhakujakso	385 828	378 319	300 007
Tehdyt aktivoitumissuunnitelmat	166 711	147 715	129 972
Tehdyt työtärjoukset (pl. vuorotteluvapaa)	179 294	160 114	118 524
Tehdyt kotoutumissuunnitelmat	77 132	55 491	33 779
Tehdyt esittelyt (ml. vuorotteluvapaa)	35 900	41 079	58 681
Toteutuneet AVO-ohjauskerrat	23 024	19 458	17 321
Ammatillisen työvoimakoulutuksen (0-9) toteutuneet opiskelijatyöpäivät	1 274 389	2 210 528	2 375 530
Myönteiset ja kielteiset palkkatukipäätökset	22 689	32 523	43 556
Yrityskäynnit ja muut yrityskontaktoinnit	182 099	210 652	224 698
Alkaneet omaehtoisen opiskelun jaksot	25 725	26 103	35 373
Tehdyt osapäätökset	27 425	29 016	21 910
Myönteiset ja kielteiset starttirahapäätökset	11 721	12 406	9 939
Tehdyt työ- ja koulutuskokeilusopimukset	34 730	31 657	30 680
Valmennuksissa aloittaneet työnhakijat	26 394	34 350	29 485

Tuotettujen avainsuoritteiden määrät lisääntyivät monilta osin vuonna 2024. Lukumääräisesti eniten tuotettiin seuraavia suoritteita: ammatillisen työvoimakoulutuksen (0–9) toteutuneet opiskelijatyöpäivät (1 274 389 kpl), tehdyt työllistymissuunnitelmat (929 896 kpl), uusi alkanut työnhakujakso (385 828 kpl), tehdyt työttömyysturvan erityislausunnot (330 568 kpl) sekä yrityskäynnit ja muut yrityskontaktoinnit (182 099 kpl).

Avainsuoritteiden määrien lisääntyminen selittyy pitkälti sillä, että TE-toimistojen henkilöstömäärä lisääntyi vuoden 2024 aikana.

Vuonna 2024 TE-toimistojen toimintaympäristöön vaikutti merkittävästi valmistautuminen TE-palvelut 2024 uudistukseen. Uudistuksessa työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta alkaen. Vuoden 2024 aikana valmistauduttiin noin 4 000 työvoimapalveluiden ammattilaisen

siirtymiseen liikkeenluovutuksella valtiolta kuntiin tai kuntayhtymiin. Myös haasteellisena pysynyt suhdan-
netilanne, työllisyystilanteen heikkeneminen, laki- ja asiakastietojärjestelmän muutokset sekä maahanmuu-
ton jatkuminen voimakkaana vaikutti TE-toimistojen toimintaan.

Tehtyjen työllistymissuunnitelmien osalta ao. suoritetta tehtiin 929 896 kappaletta vuonna 2024, suorite-
määrän ollessa noin 10 % edellisvuotta suurempi. Työllisyysuunnitelmien kasvuun heijastuu heikentynyt
työllisyystilanne ja työnvälitystoimien tehostaminen.

Tehtyjen työtarjousten (pl. vuorotteluvapaa) suoritteiden määrä kasvoi 19 180 kappaletta, noin 12 % vuo-
desta 2023. Edellisen vuoden tapaan suoritteiden määrässä on paljon vaihtelua eri TE-toimistojen välillä,
mikä selittyy osin työmarkkinoiden epävarmuudella. Keski-Suomen TE-toimisto arvioi, että tehtyjen työtar-
jousten määrän lisääntymiseen vaikutti työttömien työnhakijoiden määrän kasvu edellisestä vuodesta. Sa-
manaikaisesti muiden TE-palveluiden, kuten valmennuspalveluiden ja työvoimakoulutusten tarjonta väheni
edellisestä vuodesta. Tämä osaltaan lisäsi työtarjousten määrää, kun asiakkaita haluttiin ohjata työhön tai
TE-palveluiden piiriin.

Tehdyt kotoutumissuunnitelmat määrä kasvoi 39 % vuodesta 2023. Ao. suoritetta tehtiin 77 132 kappaa-
letta vuonna 2024. Kotoutumissuunnitelmien suoritemäärän kasvu selittynee osittain sillä, että ulkoma-
laisten työnhakijoiden määrä on kasvanut edellisistä vuosista. Ukrainalaisia työnhakijoita on suhteellisen
paljon ja monille heistä kotoutumissuunnitelman tekeminen tuli ajankohtaiseksi vuonna 2024. Kotoutumis-
suunnitelma tulee tehdä viimeistään, kun maahanmuuttanut on ollut luvallisesti Suomessa kolme vuotta.

Tehdyt esittelyt (ml. vuorotteluvapaa) -suoritteita tuotettiin 35 900 kappaletta, mikä on 5 179 kpl vähem-
män kuin vuonna 2023. Suoritteiden määrään vaikuttaa työmarkkinoiden heikko ja haasteellinen tilanne
sekä alueelliset erot. Myös lokakuussa tapahtunut tietojärjestelmä uudistus vaikeutti esittelyiden tekemistä
ja Kainuun TE-toimiston analyysin mukaan uudistuksen vuoksi ei esittelyjä tehty lainkaan lokakuun jälkeen.
Huomioitavaa on myös se, että vuonna 2022 käyttöön otetussa pohjoismaisessa työvoimamallissa työnha-
kuvelvoite on korvannut pitkälti esittelyt, kun hakijat oma-aloitteisesti hakevat avoimia työpaikkoja.

Toteutuneet AVO-ohjauskerrat suoritteita tuotettiin 23 024 kappaletta, mikä on noin 18 % edellisvuotta
enemmän. Suoritemäärässä oli valtakunnallisesti suuriakin eroja TE-toimistojen välillä, tuottavuuskeskiarvon
ollessa 18,21 % edellisvuotta suurempi. Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistossa suoritemäärä kasvoi 71 % kun
taas Pohjanmaan TE-toimistossa laski noin 8 %. Pohjanmaan TE-toimisto arvioi, että AVO-ohjauskertoja oli
vähän, koska psykologeja ei saatu rekrytoitua.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen (0-9) toteutuneet opiskelijatyöpäivät suoritemäärä vuonna 2024 oli
1 274 389 kappaletta, noin 42 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Ammatillisen työvoimakoulutukseen
kohdennettiin määrärahoja selkeästi edellisvuotta vähemmän, mikä näkyi suoritemäärän laskuna. Hämeen
TE-toimisto analysoi, että TE-palveluiden siirto kunnille ja uudistukseen valmistelu vaikutti työvoimakoulu-
tukseen ohjaukseen ja siten myös opiskelijatyöpäivien määriin. Etelä-Savon TE-toimistossa palveluihin oh-
jaaminen mukaan lukien ammatillinen työvoimakoulutus oli yksi vuoden 2024 asiakaspalvelun painopisteitä
ja ohjautuminen ammatilliseen työvoimakoulutukseen tehostui.

Myönteisten ja kielteisten palkkatukipäätösten osalta suoritteita tehtiin 22 689 kappaletta eli noin 9 800 kappaletta vähemmän kuin edellisellä vuonna. Työmarkkinatilanne heikkeni, ja lisäksi kesällä 2024 voimaan tullut palkkatukiuudistus vaikutti palkkatuen kysyntään. Voidaankin arvioida, että näiden muutosten seuraukset sekä määrärahojen leikkaukset selittävät suoritemäärän laskua.

Yrityskäynnit ja muut yrityskontaktioinnit -suoritteita tehtiin 182 099 kappaletta, mikä on 13,55 % vähemmän kuin vuonna 2023. Suoritemäärän laskun taustalla oli yleinen taloustilanne ja yritysten kontaktien- ja yhteydenottojen väheneminen. Avainsuoritteita vertailtaessa ao. suorite on yksi suoritteista, jota on tuotettu lukumääräisesti eniten per htv. Valtakunnallisessa vertailussa tuottavimmat TE-toimistot olivat Pohjois-Pohjanmaalla (16 931 kpl/htv), Uudellamaalla (4 026 kpl/htv) ja Pohjois-Savossa (2 302 kpl/htv), suoritteen keskiarvon ollessa 1 724 kpl/htv. Yrityskäynnit ovat TE-toimistojen kivijalka ja voidaankin todeta, että edelleen vuonna 2024 TE-toimistoissa on panostettu aktiiviseen yritysytteistyöhön. Hämeen TE-toimiston analyysissä nousee esille, että alkuvuonna oli todettu tarkoituksenmukaiseksi vähentää yrityskäyntien määrää yritystoiminnan vaimean kehittymisen ja heikkojen yleisten talousnäköymien vuoksi. Tehtävien painopisteet siirrettiin työtarjouksien ja kotoutumissuunnitelmien tekemiseen.

Avainsuoritteiden määrän vaihteluita on analysoitu myös tilinpäätöksen luvussa 1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.

Seuraavassa taulukossa on esitetty vastaavien avainsuoritteiden lukumäärät TE-toimistoittain.

Avainsuoritteiden määrät TE-toimistoittain																	Yhteensä
Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	
Tehdyt työllistymissuunnitelmat	2022	192 270	52 588	29 642	37 178	59 958	51 836	17 435	30 390	26 027	39 046	21 242	16 455	55 404	15 160	20 672	665 303
	2023	250 396	63 644	35 936	59 692	74 858	56 550	19 590	40 673	33 585	54 452	27 745	16 477	70 619	15 736	26 729	846 682
	2024	279 499	64 545	38 153	67 525	84 028	60 594	20 367	47 924	35 977	64 867	30 668	18 224	76 896	16 991	23 638	929 896
	2022	129 212	29 743	12 134	23 035	39 907	20 648	7 261	13 051	8 777	20 149	8 375	9 550	25 200	3 183	10 791	361 016
Tehdyt työttömyysturvan erityislausunnot	2023	139 769	30 919	11 689	24 335	40 412	17 617	7 368	13 951	9 262	19 955	7 928	10 205	25 705	3 142	10 781	373 038
	2024	127 915	27 318	9 757	21 820	35 507	15 191	6 153	12 419	7 835	17 881	6 653	8 508	21 831	2 773	9 007	330 568
	2022	90 868	25 333	11 994	19 622	29 473	16 769	6 926	12 437	8 748	17 302	10 050	9 959	24 717	4 077	11 732	300 007
	2023	109 617	31 152	13 374	26 324	39 436	23 973	9 234	16 113	11 310	21 821	12 759	13 601	31 839	4 498	13 268	378 319
Uusi alkanut työnhakujako	2024	113 544	32 307	15 533	26 885	40 866	23 707	8 281	17 756	10 879	22 733	12 621	11 839	31 120	4 794	12 963	385 828
	2022	27 805	6 582	4 358	4 896	28 496	7 283	2 929	4 766	5 983	11 620	3 689	2 296	14 265	2 234	2 770	129 972
	2023	28 920	8 387	4 430	6 493	32 287	9 950	3 376	6 000	9 302	13 416	4 032	2 252	12 834	2 617	3 419	147 715
	2024	36 270	9 332	4 818	8 260	32 030	10 155	4 010	7 875	10 874	14 274	4 349	2 624	14 982	2 734	4 124	166 711
Tehdyt aktivointisuunnitelmat	2022	14 838	5 586	3 515	7 507	19 896	18 727	4 870	12 792	1 184	4 825	7 314	4 590	6 301	1 510	5 069	118 524
	2023	9 342	6 224	3 302	8 144	33 242	16 646	8 994	17 707	2 419	22 389	5 465	5 063	12 084	1 168	7 925	160 114
	2024	7 521	4 538	3 807	13 350	31 328	13 762	8 635	22 896	4 780	31 031	6 091	5 277	15 815	2 107	8 356	179 294
	2022	14 816	3 141	705	1 875	2 018	1 871	565	1 142	818	2 179	576	1 186	1 604	381	902	33 779
Tehdyt kotoutumissuunnitelmat	2023	23 568	5 267	1 994	2 411	3 356	2 831	1 110	2 425	1 599	3 612	1 098	1 901	2 306	703	1 310	55 491
	2024	32 423	5 730	2 735	4 188	5 819	3 694	1 579	2 881	2 005	5 218	1 421	3 499	3 024	1 384	1 532	77 132
	2022	7 463	5 151	6 956	2 533	5 054	3 244	1 666	4 266	148	9 336	4 767	4 164	5 287	977	3 069	58 681
	2023	5 846	3 983	4 259	1 668	4 575	2 444	1 329	2 774	142	2 330	3 181	2 425	3 552	810	1 761	41 079
Tehdyt esittelyt (ml. vuorotteluvapaa)	2024	5 337	3 280	4 427	1 531	3 939	2 098	1 105	2 553	154	2 085	2 638	2 047	2 791	528	1 387	35 900
	2022	5 690	1 042	1 348	1 055	2 431	895	524	820	450	500	565	327	995	269	410	17 321
	2023	7 321	1 180	1 214	1 205	2 495	691	406	1 042	347	888	540	352	1 052	290	435	19 458
	2024	8 080	1 612	1 566	1 339	2 989	1 041	416	1 106	499	853	600	325	1 803	338	457	23 024
Toteutuneet AVO-ohjaukerrat	2022	227 241	15 037	120 945	130 421	423 478	119 400	67 028	66 232	56 025	424 157	278 698	175 259	113 351	17 278	140 980	2 375 530
	2023	148 137	22 504	142 378	130 548	450 701	143 430	63 361	76 821	60 275	317 916	273 244	218 735	86 525	9 268	66 685	2 210 528
	2024	95 592	9 808	45 856	91 224	283 999	55 607	71 275	26 501	17 682	333 498	20 472	128 682	47 899	6 100	40 194	1 274 389
	2022	9 139	4 386	1 543	3 399	4 480	3 033	1 586	1 557	2 512	3 153	1 532	1 342	3 180	997	1 717	43 556
Myönteiset ja kielteiset palkkatukipäätökset	2023	7 546	2 769	1 118	2 742	2 960	1 923	1 151	1 321	1 988	2 290	1 048	971	2 505	715	1 476	32 523
	2024	5 788	1 792	785	1 586	2 400	993	553	991	1 396	1 494	821	786	1 814	532	958	22 689
	2022	79 283	8 751	6 159	13 381	24 478	14 112	3 445	11 308	9 688	5 534	6 181	6 306	24 193	4 672	7 207	224 698
	2023	72 889	9 572	5 801	13 538	24 187	12 415	4 348	9 653	8 630	6 358	6 882	5 397	18 929	4 749	7 304	210 652
Yrityskäynnit ja muut yrityskontaktoinnit	2024	60 037	8 687	6 316	11 396	24 095	11 009	2 901	8 531	6 523	6 778	5 067	5 463	14 228	4 505	6 563	182 099
	2022	13 915	3 048	759	1 764	3 255	1 879	806	1 148	1 228	2 144	692	1 590	1 941	387	817	35 373
	2023	10 258	2 829	494	1 366	2 230	1 214	537	825	885	1 542	470	1 033	1 460	331	629	26 103
	2024	9 944	2 899	522	1 400	2 104	1 105	546	1 019	821	1 576	423	989	1 537	285	555	25 725
Alkaneet omaehtoisen opiskelun jaksot	2022	10 238				5 808	2 487							3 377			21 910
	2023	15 158				5 832	3 811							4 215			29 016
	2024	12 124				6 034	4 779							4 488			27 425
	2022	3 620	848	295	555	1 463	463	186	319	229	422	226	300	516	94	403	9 939
Myönteiset ja kielteiset starttirahapäätökset	2023	4 736	1 176	296	670	1 431	508	251	440	281	590	253	358	797	110	509	12 406
	2024	4 603	991	318	635	1 187	475	200	362	269	665	215	390	800	130	481	11 721
	2022	7 523	2 214	1 568	3 774	2 457	2 156	633	1 399	1 545	1 841	1 225	1 378	1 764	605	598	30 680
	2023	7 629	2 165	1 714	3 804	2 411	2 043	706	1 457	1 975	2 018	1 297	1 180	1 916	784	558	31 657
Tehdyt työ- ja koulutuskokeilusuopimukset	2024	8 087	2 499	2 054	4 214	2 748	2 274	848	1 540	1 856	2 241	1 300	1 434	2 076	863	696	34 730
	2022	6 885	4 347	804	1 904	2 309	3 256	949	1 600	348	1 527	824	1 666	974	239	1 853	29 485
	2023	8 370	5 360	931	2 555	2 384	3 121	1 189	2 259	456	1 720	1 106	1 456	984	236	2 223	34 350
	2024	6 997	2 593	960	1 720	1 416	3 295	1 079	1 924	539	1 118	669	1 688	676	276	1 444	26 394
Valmennuksissa aloittaneet työnhakijat	2022	13 483 675	732 547	179 245	665 649	1 036 738	1 013 046	141 477	25 906	287 819	386 228	0	420 297	157 909	72 227	222 843	18 825 606
	2023	15 456 778	1 087 131	669 115	508 173	1 250 197	1 935 814	140 851	162 913		842 708	224 472	484 742	172 788	121 205	269 140	23 326 027
	2024	14 263 398	351 828	697 651	749 650	473 809	1 587 859	182 498	177 896	465 974	1 063 680	140 170	124 033	142 718	117 920	308 884	20 847 968

1.5.2 Palvelukyky ja suoritteiden laatu

1.5.2.1 ELY-keskuksen palvelukyky ja suoritteiden laatu

Vuoden 2024 aikana ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen asiakastyytyväisyyttä mitattiin palvelutyytyväisyyskyselyjen avulla. Arvioitavia palvelukokonaisuuksia olivat rahoitus-, maksatus-, lupa- ja valvontapalvelut. Valtakunnallisten tulosten aikaansaamiseksi ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen kyselyiden tulokset yhdistettiin palveluittain. Palvelutyytyväisyyskyselyihin saatiin vuonna 2024 yhteensä 2 504 vastausta (v. 2023 3 669 kpl, v. 2022 4 430 kpl). Vastausmäärä on edellisvuosia selkeästi pienempi.

Rahoituspalveluita koskevien palautteiden osuus oli 30 %, maksatuspalvelujen 60 %, valvontapalveluiden 9,6 % ja lupapalveluiden alle 1 % kaikista vastauksista. Maksatuspalveluihin sisältyvät ELY-keskuksissa tehtävät maksatustehtävät ja KEHA-keskuksen hoitamat maksatustehtävät.

Valtakunnallisten yhteenvetotulosten (helmikuu 2023) mukaan ELY-keskusten asiakkaiden arvioima kokonaistyytyväisyys palveluun (kysymys: ”palvelu kokonaisuudessaan”, asteikko 1–5) koko maan osalta vuonna 2024 oli kaikkien palveluiden osalta **4,18** (4,27 / v. 2023 ja 4,29 / v. 2022). Kokonaistyytyväisyyden keskiarvo on laskenut vuoden 2023 vertailukelpoiseen tulokseen verrattuna.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten asiakkailta saamat kaikkien palvelujen kokonaistyytyväisyysarviot vuonna 2024 sekä vastausmäärät v. 2024 (vertailuna kokonaistyytyväisyys v. 2022–2023).

ELY-keskus	Vastausmäärä (N) 2024	Palvelu kokonaisuudessaan 2024	Palvelu kokonaisuudessaan 2023	Palvelu kokonaisuudessaan 2022
Etelä-Pohjanmaa	126	4,37	4,44	4,56
Etelä-Savo	139	4,02	4,20	4,26
Häme	190	4,04	4,33	4,32
Kaakkois-Suomi	92	4,42	4,54	4,50
Kainuu	37	4,30	4,05	4,30
Keski-Suomi	134	3,94	4,28	4,27
Lappi	31	4,26	4,35	4,29
Pirkanmaa	113	4,12	4,34	4,08
Pohjanmaa	82	4,41	4,47	4,48
Pohjois-Karjala	66	4,17	4,41	4,40
Pohjois-Pohjanmaa	216	4,24	4,29	4,43
Pohjois-Savo	37	4,24	4,48	4,26
Satakunta	117	4,53	4,49	4,57
Uusimaa	92	3,93	4,28	4,18
Varsinais-Suomi	113	4,25	4,54	4,42
KEHA-keskus, Maksatus	917	4,17	4,14	4,16

1.5.2.2 TE-toimistojen palvelukyky ja suoritteiden laatu

TE-toimistojen asiakaspalautteiden kerääminen on toteutettu jatkuvana, osittain automatisoituna kyselynä neljä kertaa vuodessa (URA-, Webropol- ja QlikView-järjestelmiä käyttäen). Nykyinen kvartaaleittain tiedonkeruujärjestelmä ja raportointi on otettu täysimääräisesti tuotantokäyttöön vuoden 2018 aikana. Kysely kohdistetaan kaikille TE-toimistoissa asioineille työnantaja- ja työnhakija-asiakkaille.

Seuraavassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen työnantaja-asiakkaiden arvioima kokonaistyytyväisyys palveluun (kysymys: ”Olemmeko palvelleet teitä hyvin?”, asteikko 1–5) vuosina 2018–2024. Vastaajamäärä vuoden 2024 osalta oli 545 vastaajaa. Vastausmäärä oli samalla tasolla, kuin edeltävänä vuotena, mutta aiempiin vuosiin verrattuna vastausinnostus jäi maltillisiksi (vuonna 2022 vastaajia oli 1025).

Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (asteikko 1 - 5)							
TE-toimisto	2024**	2023 *	2022	2021	2020	2019	2018
Uusimaa	4,26	4,10	4,11	3,89	4,22	3,93	3,91
Varsinais-Suomi	4,22	4,35	4,03	4,26	4,35	4,40	4,30
Satakunta	4,18	4,58	4,53	4,22	4,32	3,86	4,05
Häme	4,03	4,15	3,95	4,19	4,08	4,13	4,02
Pirkanmaa	4,40	4,50	3,75	4,37	4,20	4,12	4,08
Kaakkois-Suomi	3,97	4,23	4,02	4,32	4,52	3,71	3,85
Etelä-Savo	3,57	4,33	4,18	4,10	4,45	4,13	3,97
Pohjois-Savo	4,13	4,44	4,40	3,90	4,20	3,78	4,19
Pohjois-Karjala	4,46	4,45	4,15	4,03	4,47	4,00	3,94
Keski-Suomi	4,21	4,13	4,05	4,03	4,27	3,91	3,87
Etelä-Pohjanmaa	4,10	4,38	4,16	4,30	4,32	3,97	4,43
Pohjanmaa	4,29	4,25	4,05	3,93	4,60	4,42	4,17
Pohjois-Pohjanmaa	4,14	4,17	3,99	4,22	4,18	3,99	4,27
Kainuu	4,27	3,40	4,71	4,06	4,57	4,24	4,18
Lappi	3,97	3,90	3,81	3,73	4,29	4,28	4,10
Koko maa	4,15	4,24	4,06	4,07	4,28	4,03	4,05

****Vuoden 2024 tiedot perustuvat Lumoan tietokannan tietoihin****

Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyyden keskiarvo v. 2024 koko maan osalta oli 4,15, joka on aavisituksen matalampi tulos vuoteen 2023 verrattuna (4,24). Vuotta 2024 voidaan pitää kuitenkin positiivisena vuotena työnantaja-asiakkaiden antaman kokonaisarvosan osalta, sillä 4,15 on kaikkien vuosien keskiarvon (4,13) paremmalla puolella. Vuosina 2023 ja 2020 kokonaisarvosana oli huomattavasti vuosien keskiarvoa korkeammalla tasolla.

Merkittävimmin valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella vuonna 2024 kokonaistyytyväisyydessä oltiin Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan ja Kainuun TE-toimistojen alueilla. Varsinkin Kainuun osalta kehitys oli erittäin positiivista suhteessa edellisvuoteen, jolloin Kainuun arvosana oli 3,40 (parannusta 0,87). Pirkanmaalla laskua oli 0,10 ja Pohjois-Karjalassa 0,01.

Vastaavasti keskiarvoa merkittävästi heikompi työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyysarvio oli Etelä-Savossa. Myös Kaakkois-Suomi ja Lappi jäivät selvästi keskiarvosta.

KEHA-keskuksessa on otettu käyttöön tekoälyä hyödyntävä palautteiden analyysijärjestelmä. Järjestelmä tuotti seuraavanlaisen koonnin/analyysin avointen vastausten pohjalta:

"Palvelun ystävällisyys ja nopeus saavat positiivista palautetta, mutta asiakaspalvelun laatu ja työnhakijoiden soveltuvuus herättävät huolta. Moni työnantaja kokee, että hakijoita on liian vähän tai että he eivät täytä vaatimuksia. Palkkatukien maksatuksen hitaus ja byrokratia aiheuttavat tyytymättömyyttä. Sähköinen asiointi toimii hyvin, mutta sen käytettävyydessä on parantamisen varaa. Työnhakijoiden ohjaus aktiivisesti työmarkkinoille koetaan tärkeäksi, ja toivotaan selkeämpiä ohjeita ja yhteyksiä TE-toimistoon. Yhteydenpito ja henkilökohtainen palvelu ovat saaneet kiitosta, mutta parannuksia kaivataan hakuprosessiin."

Yleisesti avoimissa vastauksissa tyypillisesti negatiiviset huomiot painottuvat positiivisia enemmän. Jos katsotaan kuitenkin eri vastaajien vastausten painotuksia, nähdään, että 77 % vastauksista oli positiivisia, 15 % neutraaleja ja vain 8 % negatiivisia.

Seuraavassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys palveluun (kysymys: ”Palvelu on ollut kokonaisuutena hyvää.”, asteikko 1–5) vuosilta 2018–2024. Työnhakija-asiakkaiden vastausaineiston muodostavan palvelutyytyväisyyskyselyihin saatujen vastausten määrä vuonna 2024 oli yhteensä 8 834 vastausta.

Työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (asteikko 1 - 5)							
TE-toimisto	2024**	2023 *	2022	2021	2020	2019	2018
Uusimaa	4,05	4,12	4,15	4,03	4,17	3,85	3,69
Varsinais-Suomi	4,07	4,17	4,21	4,02	4,27	3,92	3,85
Satakunta	4,37	4,36	4,42	4,38	4,51	4,23	4,09
Häme	4,15	4,02	4,17	4,11	4,28	3,96	3,82
Pirkanmaa	4,02	4,14	4,15	4,00	4,11	3,73	3,53
Kaakkois-Suomi	4,21	4,24	4,21	4,16	4,42	4,02	3,86
Etelä-Savo	4,35	4,37	4,29	4,24	4,38	3,94	3,79
Pohjois-Savo	4,14	4,31	4,36	4,17	4,33	3,89	3,62
Pohjois-Karjala	4,39	4,25	4,36	4,35	4,50	4,27	4,15
Keski-Suomi	4,18	4,11	4,15	4,09	4,19	3,79	3,67
Etelä-Pohjanmaa	4,31	4,38	4,30	4,05	4,34	3,99	3,87
Pohjanmaa	4,07	3,95	4,08	4,20	4,34	4,13	3,89
Pohjois-Pohjanmaa	4,13	4,12	4,13	4,06	4,22	4,00	3,81
Kainuu	4,60	4,36	4,59	4,03	4,44	4,31	4,11
Lappi	4,15	4,21	4,25	4,15	4,30	3,99	3,89
Koko maa	4,21	4,16	4,20	4,08	4,24	3,92	3,76

Vuoden 2024 tiedot perustuvat Lumoan tietokannan tietoihin

Muista vuosista poiketen vuoden 2023 luvut perustuvat kertomuksen laatimishetkellä käytössä olleisiin vuosikvartaalien 1–3 / 2023 tietoon (*). Työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyyden keskiarvo vuonna 2024 koko maan osalta oli 4,21, missä on pientä nousua edellisvuoteen (4,16) verrattuna. Kokonaiskuvaa ajatellen kokonaistyytyväisyyden kehitys on kuitenkin ollut positiivisuuntaista koko mittaamisen mahdollisimalla tarkastelujaksolla vuodesta 2018 alkaen. Hyvin poikkeuksellinen koronavuosi 2020 näyttäytyy tulossarjassa kehityskulusta mielenkiintoisesti poikkeavana erityisvuotena mittausjakson korkeimmalla keskiarvolla.

Parhaimmat kokonaistyytyväisyysarvosanat työnhakija-asiakkaat antoivat Kainuun, Pohjois-Karjalan, Satakunnan ja Etelä-Savon TE-toimistojen alueilla. Selvästi korkein kokonaisarvosanan keskiarvo oli Kainuussa (4,60). Heikoimmat arvosanat annettiin Pirkanmaan, Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Pohjanmaan TE-toimistojen alueilla.

KEHA-keskuksessa on otettu käyttöön tekoälyä hyödyntävä palautteiden analyysijärjestelmä. Järjestelmä tuotti seuraavanlaisen koonnin/analyysin avointen vastausten pohjalta:

"Asiakkaat ovat kokeneet verkkopalveluiden käytön sekavaksi ja vaikeaksi, mikä on johtanut epävarmuuteen asioinnissa. Moni on toivonut selkeämpiä ohjeita ja parempaa asiakaspalvelua, erityisesti yhteydenpidossa virkailijoihin. Yhteydenottojen viivästykset ja puutteellinen tiedottaminen ovat herättäneet tyytymättömyyttä. Lisäksi asiakkaat kaipaavat henkilökohtaisempaa palvelua ja enemmän tukea työhaussa. Erityisesti yli 55-vuotiaiden ja osatyökykyisten työllistymismahdollisuuksia tulisi parantaa. Koulutustarjonnan ja työmarkkinatietouden selkeyttäminen on myös tärkeää."

Avoimissa vastauksissa tyypillisesti korostuu ongelmakohdat enemmän kuin positiiviset asiat. Jos katsotaan vastaajien vastausten painotuksia, niin 79 % vastauksista ovat olleet positiivisia, 9 % neutraaleja ja 13 % negatiivisia.

Palvelutyytyväisyyskyselyjen piirissä ovat osa ELY-keskusten tarjoamista (n. 30 kpl) rahoitus-, maksatus-, lupa- ja valvontapalveluista sekä KEHA-keskuksen maksatuspalvelut. Tuloksia tarkasteltaessa tulee muistaa, että nykyisten palvelutyytyväisyyskyselyjen toteutukseen liittyy paljon manuaalista työtä. Kyselyjen vastaajamäärissä ja niiden painottumisessa eri palveluihin on huomattavia eroja ELY-keskusten välillä. Toteutustavan keskeisiä kehitystarpeita ovat palautteenkeruun automatisointi, palvelukohtaisten vastaajamäärien lisääminen ja kyselyn parempi kattavuus ELY-keskusten eri vastuualueiden palveluihin. KEHA-keskus ja ELY-keskukset ovat kehittäneet asiakaskokemuksen jatkuvan mittaamisen toimintamallia vuonna 2024 Digikehitysohjelman AJA-projektissa ja sitä seuranneessa TEMin digirahoituksella toteutetussa projektissa, joka jatkuu vuonna 2025.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

TE2024 -uudistuksen toimeenpano

TE2024-uudistuksen toimeenpano jatkui KEHA-keskuksen henkilöstö- ja lakipalvelut -yksikössä tiiviinä koko kertomusvuoden. Uudistuksessa pääosa TE-toimistojen tehtävistä, TE-palveluihin liittyvät hankintatehtävät ELY-keskusten E-vastuualueilta sekä TE-palvelujen maksatustehtävät ja TE-palveluihin liittyvät henkilöstö- ja taloushallinnon, asianhallinnan ja virastopalvelujen tehtävät KEHA-keskuksesta siirtyivät kuntiin 1.1.2025. Kertomusvuoden ensimmäisellä puoliskolla käytiin virastokohtaiset yt-neuvottelut koko virastokokonaisuuden 31 virastossa. Kertomusvuonna pidettiin lisäksi useita koko henkilöstölle kohdennettuja valtakunnallisia henkilöstöinfoja ja jatkettiin Palkeiden kanssa uudistukseen liittyvää henkilöstön palvelussuhdetietojen siirtoprojektia. Kaikkiaan 4 760 henkilöä siirrettiin 1.1.2025 alkaen 31 virastosta 69 uudelle työnantajalle.

TE2024-uudistuksen toimeenpano edellytti tiivistä yhteistyötä tulevien työvoimaviranomaisten sekä Kunta ja hyvinvointialueyönantajat KT:n kanssa. KEHA-keskuksen henkilöstö- ja lakipalvelut -yksikkö vastasi myös valtakunnallisesta muutosvalmennuksesta. Kertomusvuonna muutosvalmennuksen painopisteenä olivat alueelliset yhteistyöfoorumit, joita toteutettiin kaikkiaan 95 eri työllisyysalueilla. TE2024-uudistuksen muutosvalmennuksiin liittyen yhteistyötä tehtiin myös kuntaliiton kanssa.

TE-uudistukseen liittyen henkilöstö- ja lakipalvelut -yksikköä työllisti kertomusvuonna myös KEHA-keskuksen organisaatiomuutos keskukselle tulevien uusien tehtävien ja uuden henkilöstön johdosta.

Valtion aluehallintouudistuksen valmistelu

Kertomusvuoden syksyllä käynnistyi henkilöstö- ja lakipalvelut -yksikössä vahvemmin myös 1.1.2026 voimaan tulevaan aluehallintouudistukseen liittyvä valmistelu. Aluehallintouudistuksessa ELY-keskukset lakautetaan ja perustetaan 10 elinvoimakeskusta sekä lupa- ja valvontavirasto, joihin ELY-keskusten tehtävät siirtyvät. Pieni osa tehtävistä siirtyy myös liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin.

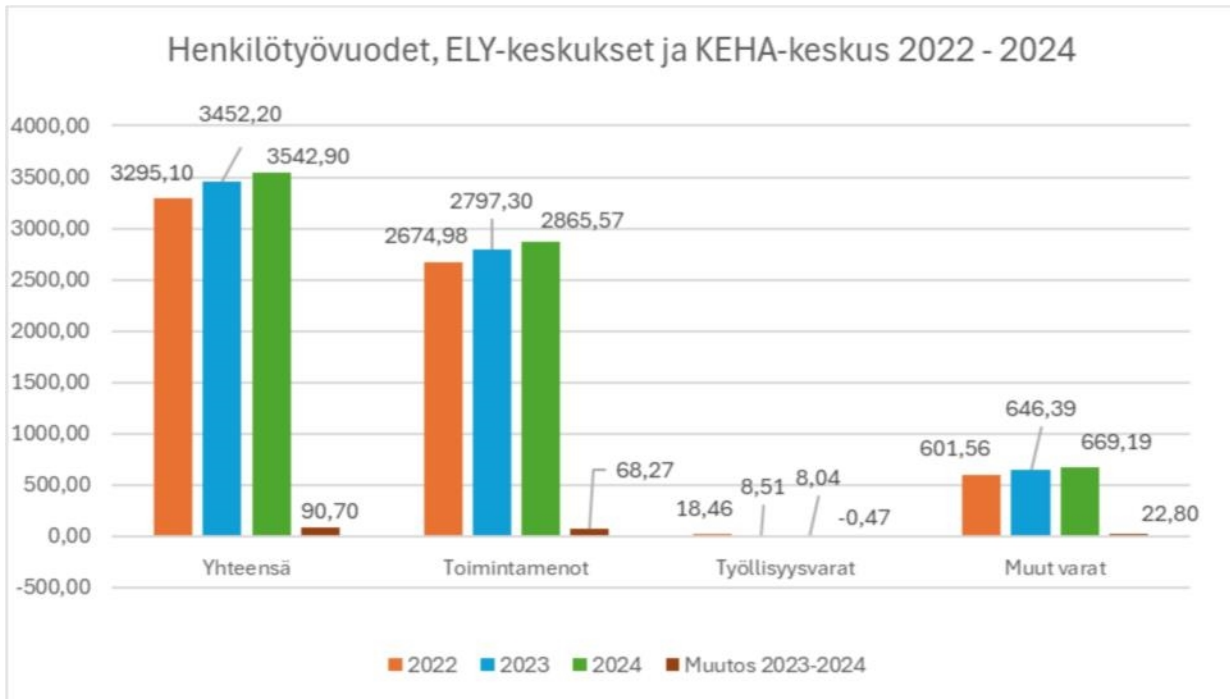
Palvelussuhdeasiat

KEHA-keskuksen henkilöstöpalveluihin tuli vuonna 2024 lähes 57 300 palvelupyyntöä, mikä tarkoittaa lähes 4 800 pyyntöä kuukaudessa.

Suurimpana yksittäisenä projektina oli TE2024-uudistukseen liittynyt henkilöstön palvelussuhdetietojen siirto uusille työnantajille. TE2024-uudistus koski n. 4 400 työllisyysalueelle siirtyvää virkailijaa ja n. 300 valtion sisällä siirtyvää virkailijaa. Samanaikaisesti henkilösiirtojen kanssa toteutettiin ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen organisaatiomuutokset. Projekti onnistui erinomaisesti, vaikka määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisen vähensi huomattavasti henkilöstöpalvelujen resursseja loppuvuotta kohden.

1.6.1 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstö

1.6.1.1 ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen henkilöstön määrä ja rakenne, henkilöstökulut sekä vaihtuvuus
ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen kokonaishenkilötyövuosikertymä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 90,70 henkilötyövuodella (+ 2,6 %).

Toimintamenot:

Toimintamenomäärärahalla palkatun henkilöstön henkilötyövuosikertymä nousi 68,27 henkilötyövuodella. TE2024-uudistuksen toimeenpanoon osoitettiin erillismäärärahoja, joilla palkattiin määräaikaista projekti-henkilöstöä valmistelutehtäviin.

Työllisyysvarat:

Työllisyysvaroilla palkattujen osuus henkilötyövuosista väheni edelleen. Muutos vuonna 2024 oli -0,47 htv. Työllisyysvaroin palkattuja henkilöitä oli neljässä ELY-keskuksessa ja KEHA-keskuksessa.

Muut varat, pl. työllisyysvarat:

Muilla varoilla palkattujen henkilöiden henkilötyövuosikertymä nousi 22,80 htv:lla. Etenkin KEHA-keskukseen on palkattu huomattava määrä henkilöstöä erillismäärärahoilla, mikä on lisännyt muilla varoilla palkatun henkilöstön määrää.

Henkilötyövuosien kehitys

Henkilötyövuodet lisääntyivät toimintamenomäärärahoilla palkattujen osalta E-vastuualueella (elinkeino) ja Y-vastuualueella (ympäristö). L-vastuualueen (liikenne) osalta henkilötyövuodet vähenivät valtakunnallisesti 4 htv:ta ja muiden ELY-keskuksen sisäisten yksiköiden osalta 3 htv:ta vuoteen 2023 verrattuna. Yhteiset yksiköt (TE-aspa ja KEHA) säilyvät vuoden 2023 tasolla.

Henkilötyövuodet	2022			2023			2024			Muutos 2023 - 2024 %			Muutos 2023 - 2024 hv		
	Toiminta-	Muilla	Yhteensä	Toiminta-	Muilla	Yhteensä	Toiminta-	Muilla	Yhteensä	Toiminta-	Muilla	Yhteensä	Toiminta-	Muilla	Yhteensä
	menoilla	varoilla		menoilla	varoilla		menoilla	varoilla		menoilla	varoilla		menoilla	varoilla	
	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2024	2024	2024						
E-vestustulot	720	163	883	773	169	942	775	167	942	0,3 %	-1 %	0 %	2	-2	0
E-vestustulot	418	1	419	416	1	417	412	0	412	-1,0 %	-100 %	-1 %	-4	-1	-5
E-vestustulot	716	298	1 014	788	269	1 057	800	303	1 103	1,5 %	13 %	4 %	12	34	46
Muut ELY-keskusten sisäiset yk	198	132	330	209	120	329	206	128	334	-1,4 %	7 %	2 %	-3	8	5
Yhteiset yksiköt (TE-osa ja KEHA)	623	27	649	672	36	708	672	78	750	0,0 %	117 %	6 %	0	42	42
Yhteensä	2 675	620	3 295	2 858	595	3 453	2 865	676	3 541	0,2 %	14 %	3 %	7	81	88

Henkilötyövuosimäärä kasvoi yhdeksässä ELY-keskuksessa ja KEHA-keskuksessa. Vastaavasti henkilötyövuosimäärä laski kuudessa ELY-keskuksessa.

ELY-KESKUKSET JA KEHA	Toiminta-	Työllisyys-	Muut rahat	YHTEENSÄ
menoilla	varat			
Keha-keskus	579,11	0,48	77,61	657,20
Uusimaa	260,10	5,15	43,45	308,70
Varsinais-Suomi	253,18	1,79	62,43	317,40
Satakunta	38,51	0,00	6,19	44,70
Häme	119,93	0,00	55,47	175,40
Pirkanmaa	210,71	0,07	41,42	252,20
Kaakkois-Suomi	158,51	0,00	22,69	181,20
Etelä-Savo	117,50	0,00	55,63	173,13
TE-asiakaspalvelukeskus	92,77	0,00	0,00	92,77
Pohjois-Savo	135,40	0,00	27,80	163,20
Pohjois-Karjala	76,41	0,00	17,99	94,40
Keski-Suomi	161,16	0,00	58,04	219,20
Etelä-Pohjanmaa	189,86	0,00	62,84	252,70
Pohjanmaa	65,10	0,00	6,90	72,00
Pohjois-Pohjanmaa	190,02	0,55	74,43	265,00
Kainuu	61,81	0,00	17,59	79,40
Lappi	155,49	0,00	38,71	194,20
YHTEENSÄ	2865,57	8,04	669,19	3542,80

Suurin muutos henkilötyövuosien määrässä oli KEHA-keskuksessa, jossa henkilötyövuosien määrä nousi jopa 40,78 henkilötyövuodella. KEHA-keskukseen on palkattu huomattava määrä henkilöstöä, johtuen TE2024-uudistuksen valmistelusta.

Eniten henkilötyövuosien määrä laski Pirkanmaan ELY-keskuksessa, -68 henkilötyövuotta.

Henkilöstön määrä

Henkilöstön määrä 31.12.2024 oli 40 henkilöä pienempi (-1,14 %), kuin vuotta aikaisemmin.

Henkilöstön määrä 2022–2024, ELY-keskukset ja KEHA-keskus	2022	2023	2024	Muutos 2023–2024, lkm.	Muutos 2023–2024, %
Etelä-Pohjanmaa	246	245	254	9	3,67
Etelä-Savo*	255	263	266	3	1,14
Häme	159	173	170	-3	-1,73
Kaakkois-Suomi	168	178	176	-2	-1,12
Kainuu	77	76	77	1	1,32
Keski-Suomi	203	218	214	-4	-1,83
Lappi	193	190	195	5	2,63
Pirkanmaa	266	251	258	7	2,79
Pohjanmaa	68	70	69	-1	-1,43
Pohjois-Pohjanmaa	226	255	259	4	1,57
Pohjois-Karjala	86	93	87	-6	-6,45
Pohjois-Savo	155	159	164	5	3,14
Satakunta	44	45	43	-2	-4,44
Uusimaa	280	317	299	-18	-5,68
Varsinais-Suomi	305	323	313	-10	-3,10
KEHA-keskus	574	668	640	-28	-4,19
Yhteensä	3305	3524	3484	-40	-1,14

* ml. TE-asiakaspalvelukeskus, henkilöstömäärät ko. vuoden lopussa

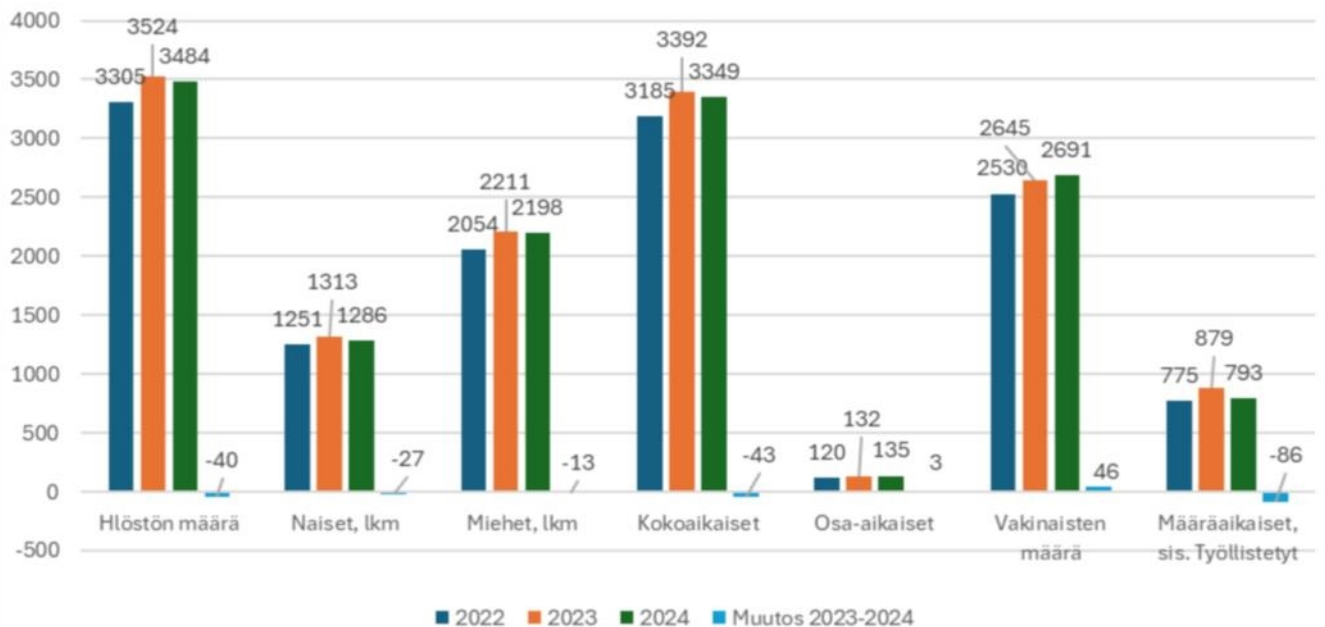
Henkilöstörakenne

Henkilöstörakenteessa vakituisten osuus kasvoi. Vakinaisia henkilöitä on 46 henkilöä (1,7 %) enemmän kuin vuonna 2023. Määräaikaisten osuus henkilöstörakenteessa pieneni ja määräaikaisia oli 86 (10,8 %) henkilöä vähemmän edellisvuoteen verrattuna.

Seuraavissa kaavakuissa on esitelty ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen henkilöstön määrää ja rakennetta koskevia tietoja vuosilta 2022–2024:

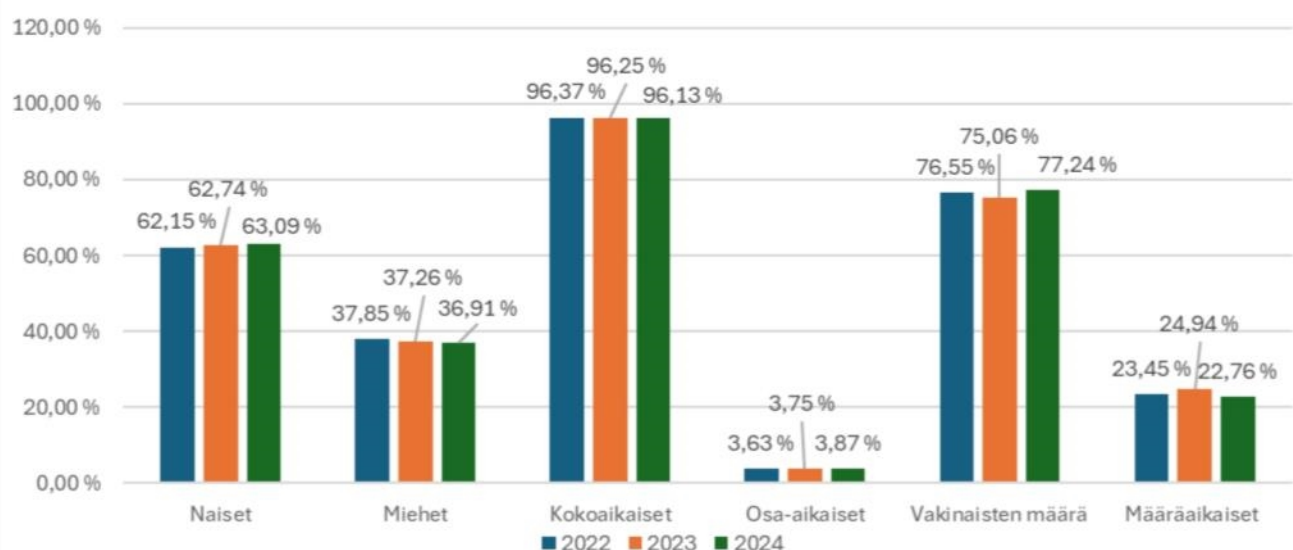

Henkilöstön määrä ja rakenne: ELY-keskukset ja KEHA-keskus

Keväällä 2024 tehdyn sopeutussuunnitelman toimeenpano vähensi toimintamenorahoituksella palkatun henkilöstön työpanosta, kun eläköitymisen kautta avautuneita virkoja jätettiin loppuvuodesta täyttämättä ja uusia määräaikaisia sopimuksia ei tehty enää toimintamenorahoituksella.

Henkilöstön rakenne, %: ELY-keskukset ja KEHA-keskus

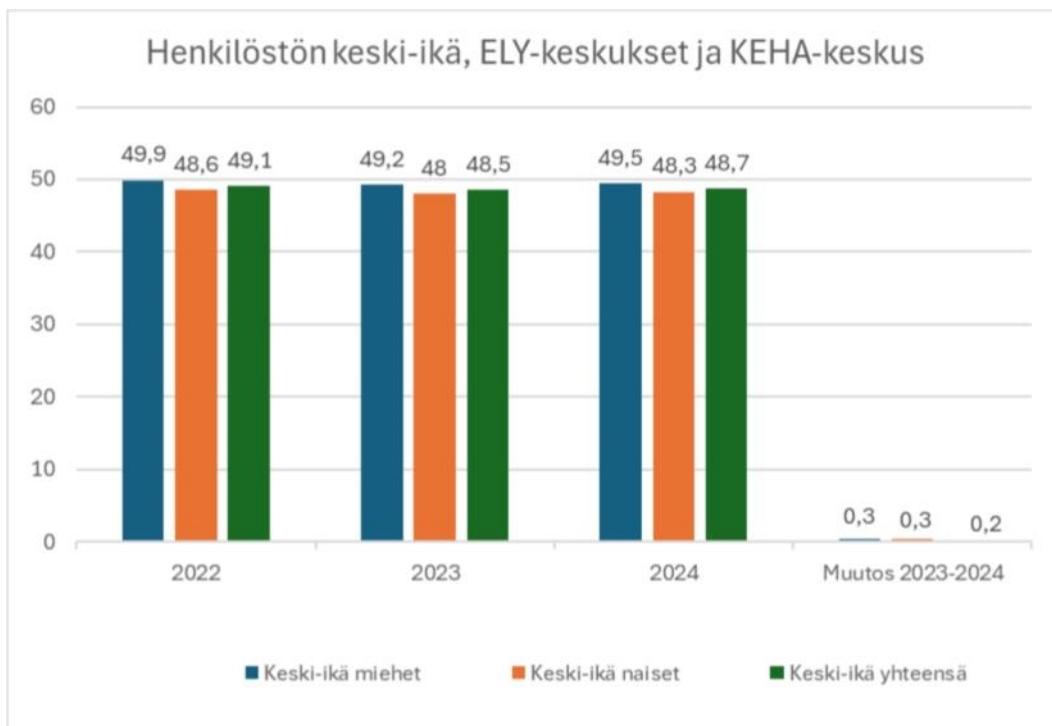

Naisten osuus henkilökunnasta on edelleen huomattavasti korkeampi kuin miesten, naisia oli vuonna 2024 63,09 % ja miehiä 36,91 %.

Henkilöstön keski-ikä

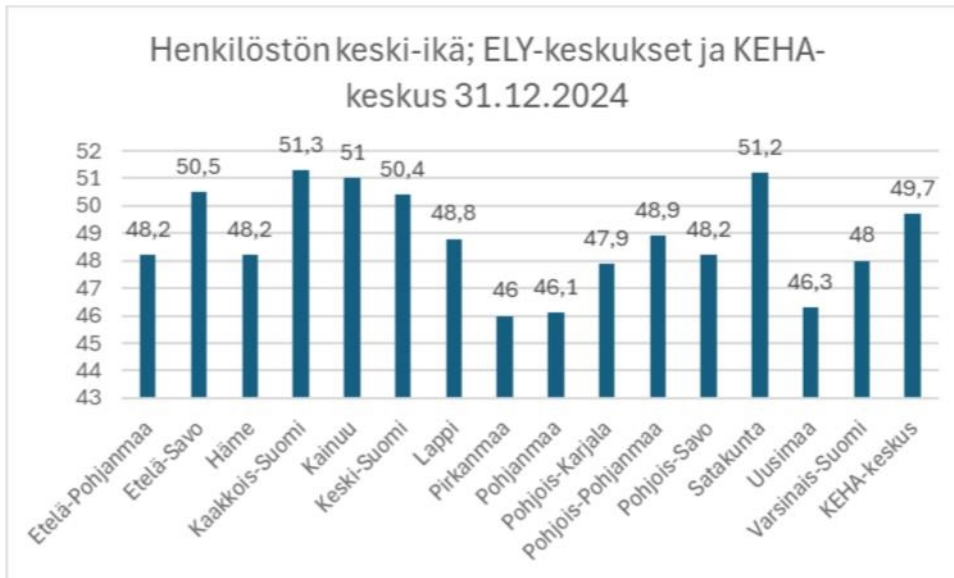
Henkilöstön keski-ikä nousi 0,2 vuodella. Vaikutusta keski-ikään on mm. henkilöstön vaihtuvuudella; varsinkin tulovaihtuvuus ja eläköityminen alentavat keski-ikää. Myös määräaikainen henkilöstö on iältään nuorempaa.

Sekä naisten että miesten keski-ikä nousi vuoteen 2023 verrattuna 0,3 vuodella.

Henkilön keski-ikä lasketaan vuosina raportointiajankohdan (kuukausi/vuosi) ja syntymäajan(kuukausi/vuosi) erotuksena.

Virastotasolla koko henkilöstön keski-ikä näyttäytyy seuraavanlaisesti:

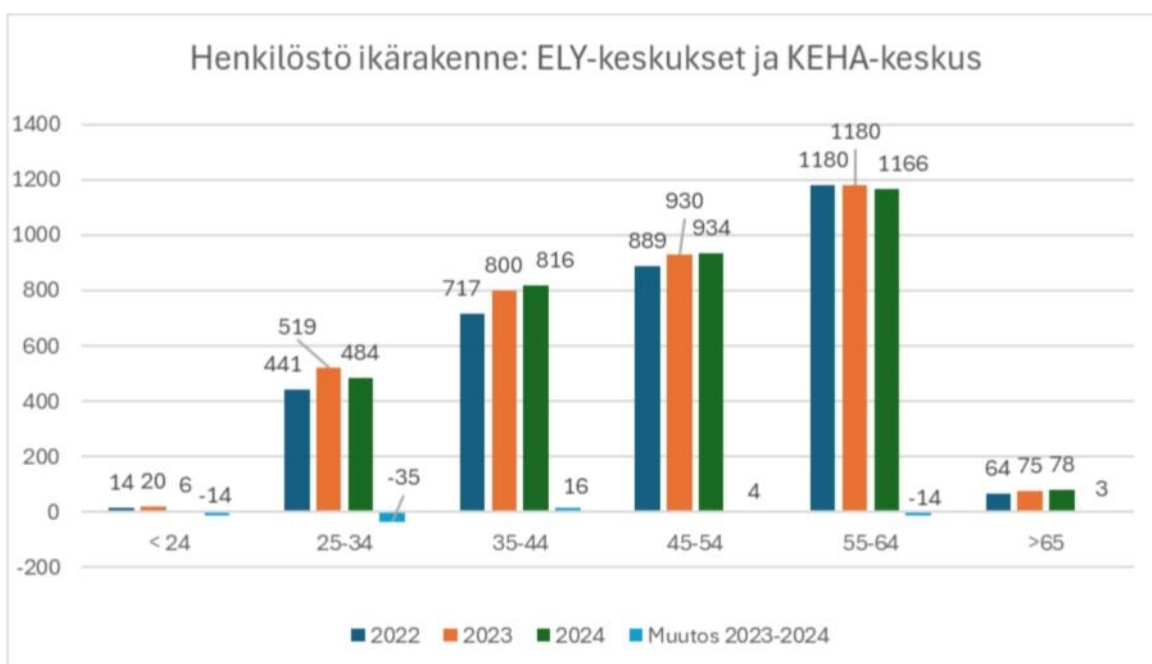

Korkein keski-ikä on Kaakkois-Suomessa, kun puolestaan matalin keski-ikä on Pirkanmaalla.

Henkilöstön ikäjakauma, henkilömäärät ikäryhmittäin

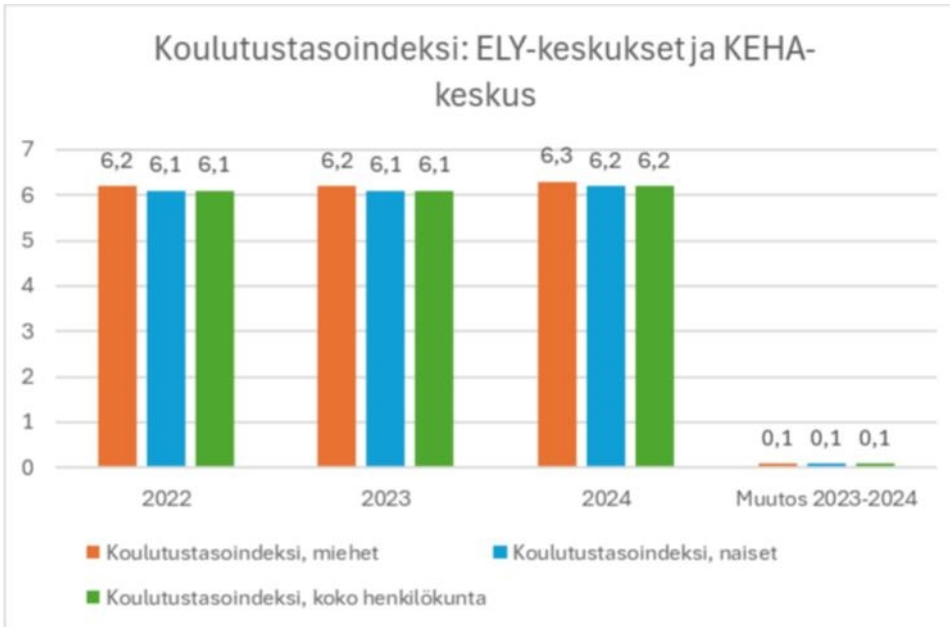
Viime vuosien tapaan henkilömäärä on kasvanut tulovaihtuvuuden takia eniten ikäryhmässä 35-44, nousua 16 henkilön verran (+ 2 %). Huomioitavaa on, että toisin kuin viime vuosina, on ikäryhmä 25-34 kääntynyt laskuun, 35 henkilöä vähemmän verrattuna vuoteen 2023 (- 7,2 %).

Alle 24-vuotiaiden osuus pieneni myös merkittävästi verrattuna vuoteen 2023. Henkilömäärä väheni 14 henkilöllä (- 67 %). Virastojen tehtävien luonteen vuoksi rekrytoinnit kohdentuvat harvoin aivan työuran alkuvaiheessa oleviin, minkä vuoksi nuorten osuus henkilöstössä on alhainen.

Henkilöstön koulutustasoindeksi

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen koulutustasoindeksi oli 6,2. Tämä on noussut viime vuoteen verrattuna 0,1 yksikön verran.

Koulutustasoindeksi on keskiarvo henkilöiden koulutusasteesta, jossa 1 = alempi perusaste, 2 = ylempi perusaste, 3,5 = keskiaste, 5 = alin korkea-aste, 6 = alempi korkeakouluaste, 7 = ylempi korkeakouluaste, 8 = tutkijakoulutus.

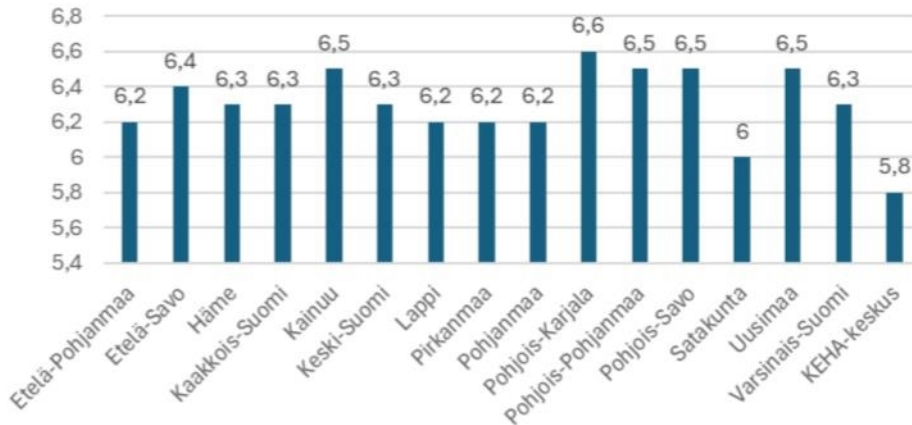
Virastokohtaiset muutokset olivat vähäisiä, koulutustasoindeksi vaihteli 5,8 ja 6,6 välillä.

Lapin, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon koulutustasoindeksi pysyi samana verrattuna vuoteen 2023. Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Hämeen, Kaakkois-Suomen, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Uudenmaan ja KEHA-keskuksen osalta indeksitaso nousi 0,1 yksikköä. Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen osalta indeksitaso nousi 0,2 yksikköä. Missään virastossa koulutustasoindeksi ei laskenut edellisvuoteen verrattuna.

Pohjois-Karjala erottui edellisvuoden tapaan korkeimmalla koulutustasoindeksillä, 6,6. Puolestaan alhaisin luku edellisvuoden tapaan on KEHA-keskuksessa ollen 5,8. KEHA-keskuksen koulutustaso on tehtävärakenteen takia alhaisempi kuin ELY-keskuksissa.

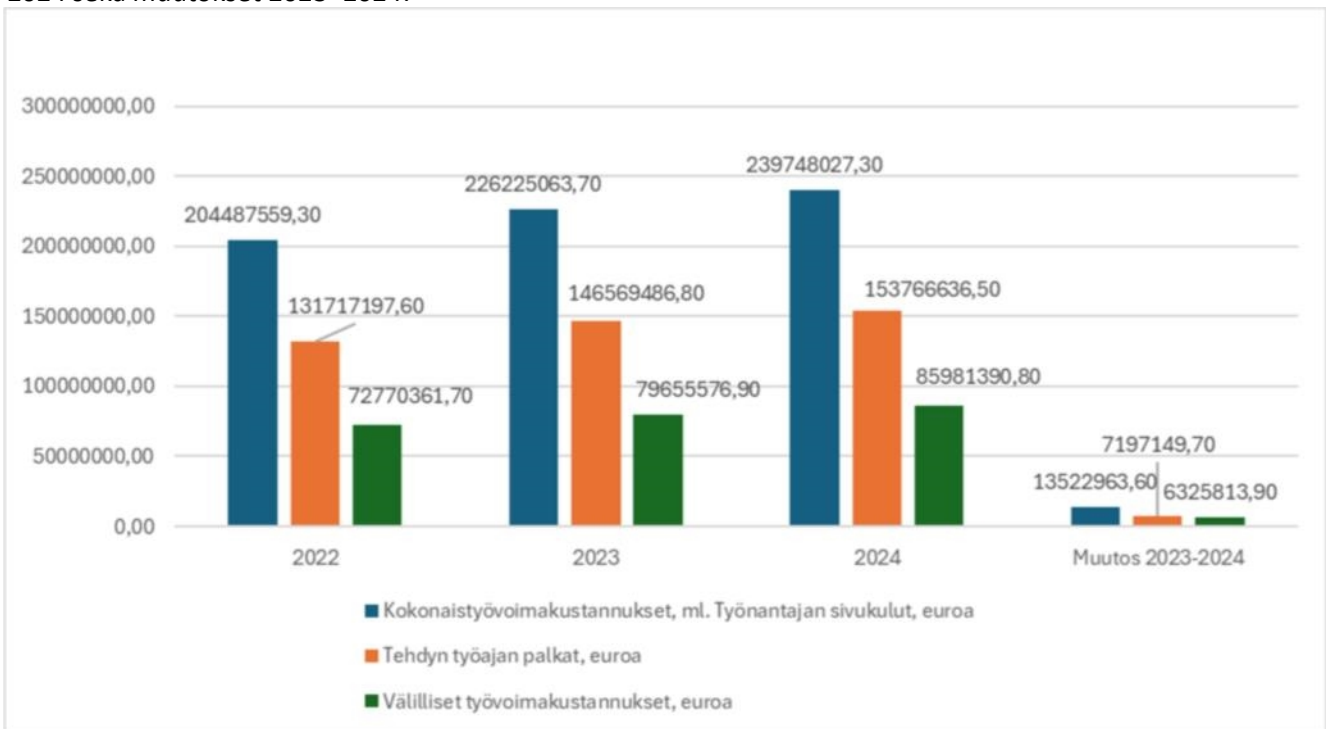

Henkilöstön koulutustasoindeksi virastoittain
vuonna 2024

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen työvoimakustannukset

Alla olevassa kaaviossa esitetään ELY-keskusten ja KEHA-keskusten työvoimakustannuksia vuosina 2022–2024 sekä muutokset 2023–2024:

Tehdyn työajan palkat lasketaan vähentämällä kokonaispalkkasummasta välilliset palkat. **Välilliset palkat** koostuvat lomarahasta, vuosiloma-ajan palkoista, äitiys- ja vanhempainloma-ajan palkoista (lapsen syntymä ja hoito), sairausajan palkoista (ml. tapaturma-poissaolot), muista palkallisista vapaista, reservin kertausharjoitusten ajan palkoista, koulutusajan palkoista, arkipyhien palkoista sekä ammattiyhdistystoimintaan, yhteistoimintaan, työsuojelun yhteistoimintaan ja virkistystoimintaan käytetyn työajan palkoista. **Välilliset työvoimakustannukset** sisältävät: välilliset palkat, sosiaaliturvan kustannukset ja muut välilliset työvoimakustannukset. **Muita**

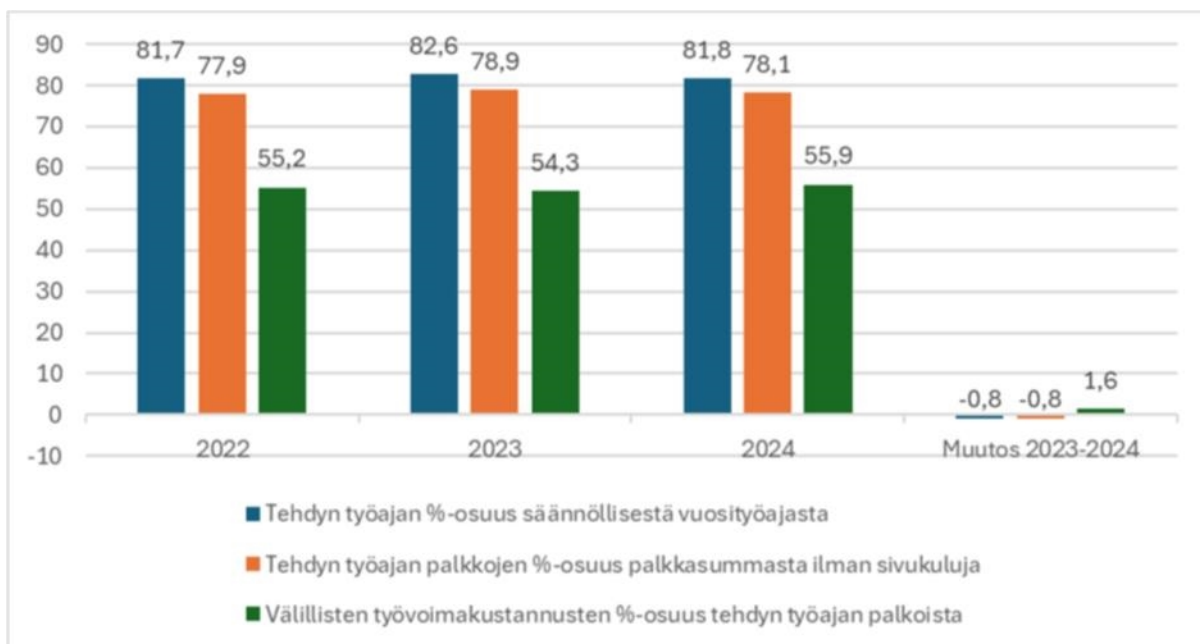
välillisiä työvoimakustannuksia ovat: kustannukset virka- ja suojaopuvuista, vapaista matkoista, koulutuksesta, työsuojelusta, väestönsuojelusta, terveyden- ja sairaudenhoitopalveluista, työpaikkaruokailusta, virkistys- ja sosiaalityöstä ja muista kustannuksista

Kokonaistyövoimakustannukset nousivat 13,5 miljoonalla eurolla (6 %). Työvoimakustannusten nousu selittyy henkilötövuosimäärän 2,6 %:n kasvulla; kustannukset ovat sidoksissa henkilöstön määrään, joten kustannukset kasvavat määrän kasvaessa. Henkilöstölle on myös maksettu 1.3.2024 alkaen virkaehtosopimuksen mukainen yleiskorotus 1.3.2024 (2,00 %) sekä virastoerä (0,50 %).

Välilliset työvoimakustannukset nousivat 6,3 miljoonalla eurolla (7,9 %).

Henkilötövuoden hinta (työvoimakustannukset euroa/henkilötövuosi) oli 67 670 euroa. Tämä on 2 139,20 euroa enemmän kuin vuonna 2023. Henkilötövuoden hinta sisältää sekä palkkasumman että välilliset työvoimakustannukset henkilötövuotta kohden.

Tehdyn työajan osuus vuosityöajasta sekä työvoimakustannusten %-osuudet palkkasummasta

Tehty vuosityöaika lasketaan vähentämällä säännöllisestä vuosityöajasta koulutukseen käytetty työaika ja ei tehty vuosityöaika (vuosiloma, lapsen syntymä ja hoito/äitiysloma, sairaus, tapaturmat, muut palkalliset vapaat, arkipyhät, ammattiyhdistys- ja yhteistoiminta sekä virkistystoiminta).

Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli ELY-keskuksissa ja KEHA-keskuksessa 81,8 %, mikä oli 0,8 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2023.

Tulo- ja lähtövaihtuvuus, vakinainen ja määräaikainen henkilöstö, pl. työllisyysvaroilla palkatut

Tulovaihtuvuuden osuus kasvoi huomattavasti verrattuna edelliseen vuoteen. Lähtövaihtuvuus pieneni hieman.

Tulovaihtuvuuteen sisältyvät rekrytointien lisäksi myös erilaiset vuoden aikana alkaneet ja päättyneet lyhytkestoiset palvelussuhteet. Lähtövaihtuvuus sisältää ne henkilöt, jotka ovat siirtyneet kokonaan pois virastosta, mukaan lukien TE2024-uudistuksen myötä siirtyneet henkilöt (202 henkilöä). Yksiköiden välillä tapahtuneita henkilösiirtoja ei huomioida lähtövaihtuvuudessa.

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden henkilöiden %-osuus on edelleen pienentynyt.

Vaihtuvuus, osuus henkilöstöstä: ELY-keskukset ja KEHA-keskus 2022 – 2024	2022	2023	2024
Eläkkeelle siirtyneiden %-osuus	2,90 %	2,09 %	2,01 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden %-osuus	0,20 %	0,11 %	0,09 %
Lähtövaihtuvuus, siirtyneiden henkilöiden %-osuus	6,10 %	7,80 %	5,90 %
Tulovaihtuvuus %-osuus	9,70 %	7,30 %	12,70 %

1.6.1.2 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen työhyvinvointi

Työtyytyväisyyskysely (Valtion henkilöstötutkimus) toteutettiin 23.9.-4.10.2024.

Työtyytyväisyyskyselyn vastausaktiivisuus oli vuonna 2024 ELY-keskuksissa 78,3 % ja KEHA-keskuksessa 74,5 %. Vastausaktiivisuus laski hieman verrattuna vuoteen 2023 seuraavasti: ELY-keskuksissa -0,4 % ja KEHA-keskuksessa -5 %. Yhteensä vastaajia oli vuonna 2024 ELY-keskuksissa 2 284 ja KEHA-keskuksessa 487. Uudenmaan TE-toimiston vastaajia oli 172 Onni-toiminnasta ja työttömyysturvan vastuualueelta. Nämä yksiköt siirtyivät vuoden 2025 alussa osaksi KEHA-keskusta ja osallistuivat tämän vuoksi poikkeuksellisesti ELY/KEHA työtyytyväisyyskyselyyn.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen tulostavoitteena henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen osalta oli yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen. Tämän mittaamiseksi ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen työtyytyväisyyskyselyn tavoitteena oli ihmisten yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössä >4,2. Tulostavoitteen saavutti seitsemän ELY-keskusta.

KEHA-keskuksen henkisten voimavarojen kehittämisen tulostavoitteena oli lisäksi virastojen johdon ja esihenkilöiden johtamistaitojen ja henkilöstön osaamisen kehittymisen tukeminen perehdytys- ja koulutusohjelmalla sekä muilla osaamisen kehittymistä tukevilla palveluilla. Henkilöstökokemuksen muutosta arvioitiin kokonaistyötyytyväisyyden lisäksi seuraavien työtyytyväisyysindeksien perusteella:

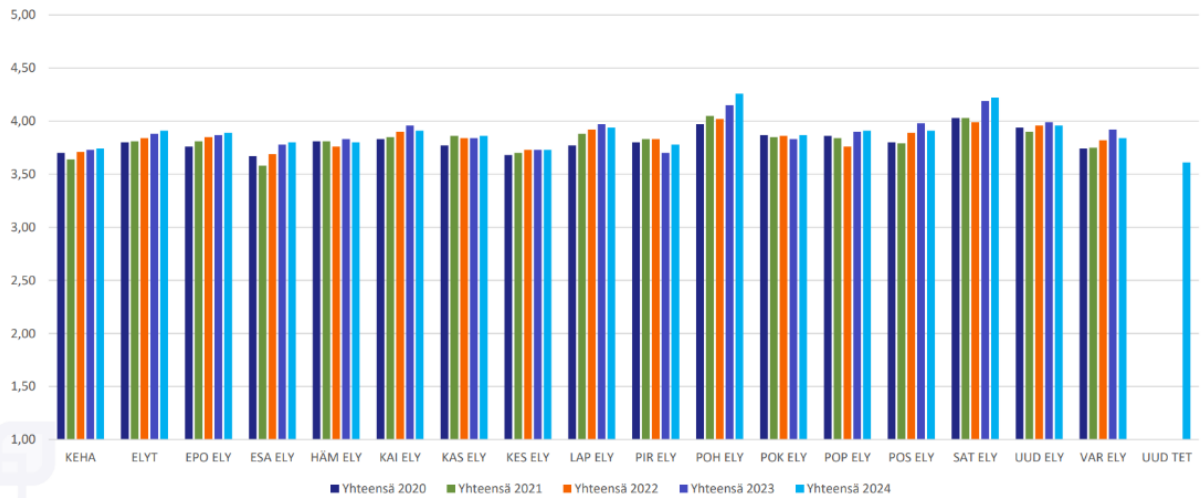
- Työhyvinvointi paranee (>8,0). Tämä toteutui kaikilla virastoilla.
- Johtaminen paranee (työtyytyväisyyskyselyn johtajuusindeksi>3,6). Kaikki virastot saavuttivat tavoitteen.

Kokonaistyötyytyväisyysindeksin tavoitteena olleen >3,7 saavuttivat kaikki virastot. Kokonaistyötyytyväisyys nousi hieman sekä ELY-keskuksissa että KEHA-keskuksessa edelliseen vuoteen verrattuna: ELY-keskuksissa 3,91 (+0,03) ja KEHA-keskuksessa 3,74 (+0,01). Kokonaistyötyytyväisyysindeksi vaihteli 3,73–4,26 välillä.

Kokonaisindeksit vuosilta 2020-2024

*Tutkimuksessa v. 2024 mukana: ELY-keskukset, KEHA-keskus ja Uudenmaan TE-toimistosta Onni-toiminnan ja Työttömyysturvan vastuualue

	KEHA	ELYT	EPO ELY	ESA ELY	HÄM ELY	KAI ELY	KAS ELY	KES ELY	LAP ELY	PIR ELY	POH ELY	POK ELY	POP ELY	POS ELY	SAT ELY	UUD ELY	VAR ELY	UUD TET
Yhteensä 2020	3,70	3,80	3,76	3,67	3,81	3,83	3,77	3,68	3,77	3,80	3,97	3,87	3,86	3,80	4,03	3,94	3,74	
Yhteensä 2021	3,64	3,81	3,81	3,58	3,81	3,85	3,86	3,70	3,88	3,83	4,05	3,85	3,84	3,79	4,03	3,90	3,75	
Yhteensä 2022	3,71	3,84	3,85	3,69	3,76	3,90	3,84	3,73	3,92	3,83	4,02	3,86	3,76	3,89	3,99	3,96	3,82	
Yhteensä 2023	3,73	3,88	3,87	3,78	3,83	3,96	3,84	3,73	3,97	3,7	4,15	3,83	3,9	3,98	4,19	3,99	3,92	
Yhteensä 2024	3,74	3,91	3,89	3,8	3,8	3,91	3,86	3,73	3,94	3,78	4,26	3,87	3,91	3,91	4,22	3,96	3,84	3,61

Sairauspoissaolot

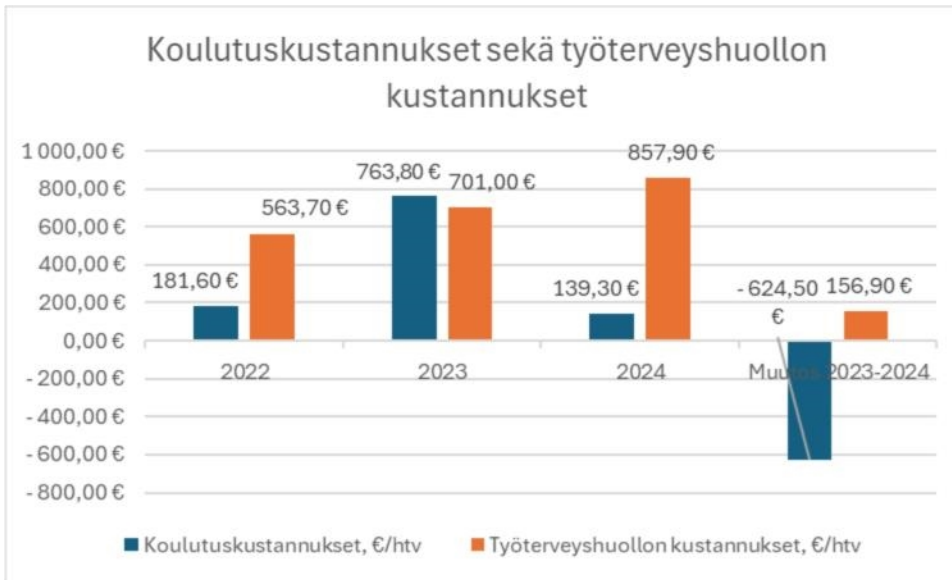
Sairauspoissaolojen määrä on kääntynyt nousuun verrattuna vuoteen 2023 (+ 1 482 päivää). Kun vuonna 2023 tapauksia oli 6,3 työpäivää kohti henkilötyövuotta, nyt vuonna 2024 luku oli 6,6 työpäivää/htv.

Sairauspoissaolot	2022	2023	2024	Muutos 2023–2024
Sairauspoissaolot yht. työpäivää	25417	21786	23268	1482
Sairauspoissaolot, työpäivä/htv	7,7	6,3	6,6	0,3
1-3 päivän sairauslomataipaukset	4025	4137	4182	45
1-3 pv tapaukset %- osuus	72,40 %	77,60 %	77,17 %	-0,43 %
4-60 päivän sairauslomataipaukset	1501	1169	1209	40
61-130 päivän sairauslomataipaukset	22	16	15	-1
yli 130 päivän sairauslomataipaukset	10	8	13	5
Sairauspoissaolotapaukset yhteensä	5558	5330	5419	89
Tapaukset yht/htv	1,7	1,5	1,5	0

Terveysprosentti eli ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden osuus vuonna 2024 oli 21,04 %.

1.6.1.3 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) henkilöstöinvestoinnit

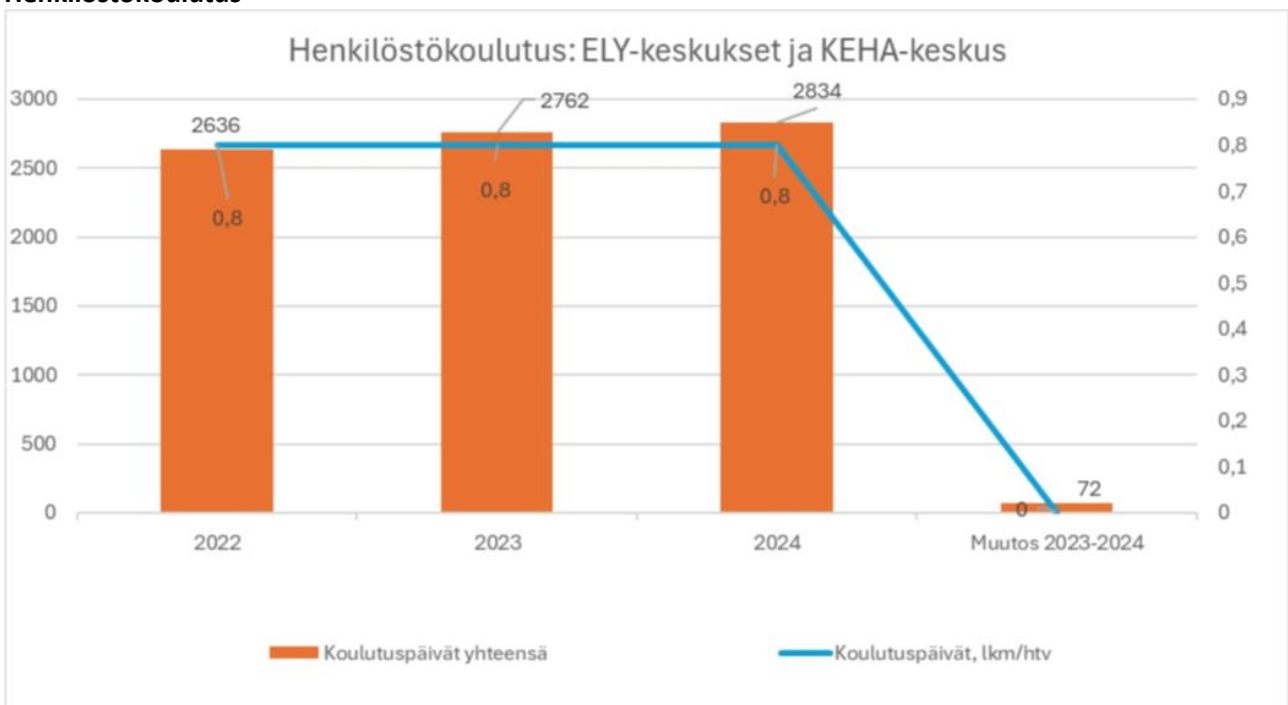
Henkilöstön työtyytyväisyyden ja työkuoron edistämiseen, henkilöstökoulutukseen ja henkilöstön kehittämiseen sekä työterveyshuoltoon tehdyillä henkilöstöinvestoinneilla pyritään varmistamaan se, että henkilöstön tila tukee organisaation toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista.

KEHA-keskus maksaa työterveyshuollon kustannukset keskitetysti, joten erittelyä ELY-keskusten ja TE-toimistojen osalta ei ole mahdollista tehdä. Edellisessä kuvassa on näin ollen laskennalliset työterveyshuollon kustannukset/htv Kelan korvaaman osuuden jälkeen.

Koulutuskustannukset laskivat edellisen vuoden tasosta -624,5 €/ htv. Työterveyshuollon kustannukset nousivat edelliseen vuoteen verrattuna +156,90 €/htv.

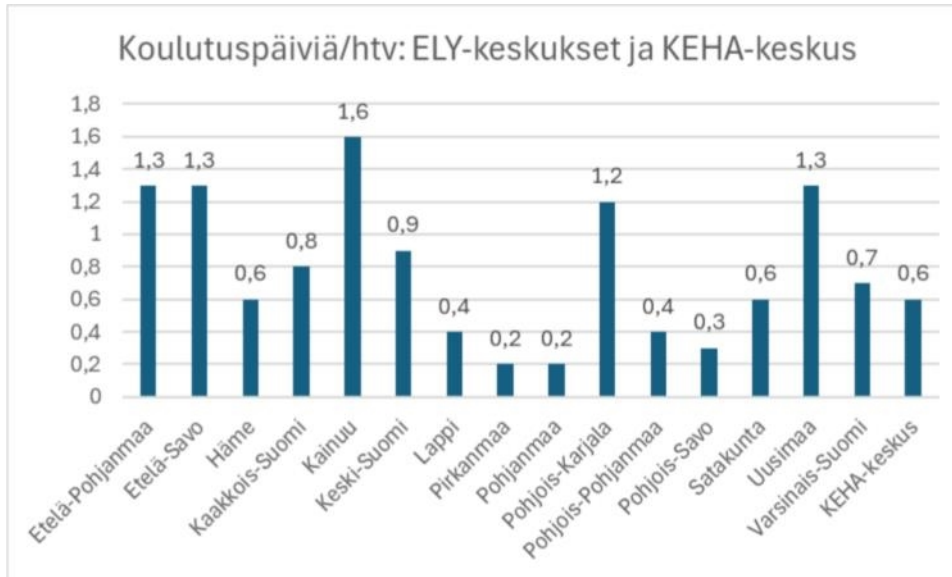
Henkilöstökoulutus

Rekisteröityjen henkilöstökoulutuspäivien määrä nousi 72 päivällä vuoteen 2023 verrattuna. Eniten rekisteröityjä henkilöstökoulutuspäiviä per henkilötyövuosi oli Kainuussa (1,6 kpv/htv) ja vähiten Pohjanmaalla ja Pirkanmaalla (0,2 kpv/htv).

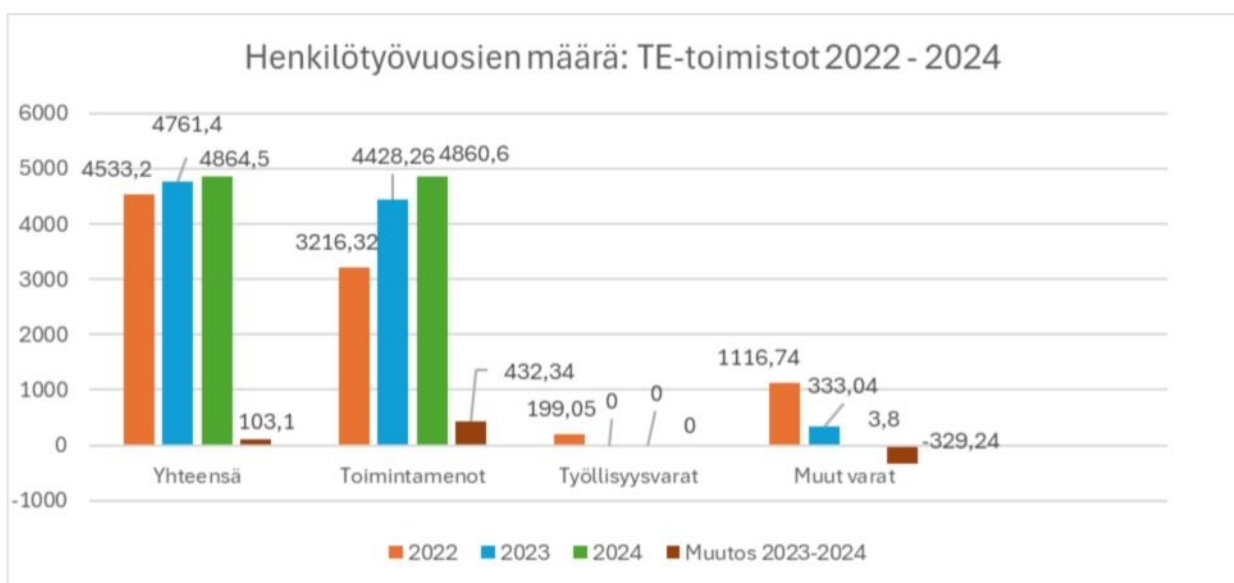

Rekisteröidyt koulutuspäivät/ henkilötyövuosi vaihtelivat ELY-keskuksissa ja KEHA-keskuksessa suurestikin 0,2 ja 1,6 välillä. Koulutuspäivien vähäisyyteen voi vaikuttaa itseopiskelu sekä erilaiset lyhytkestoiset koulutus- ja valmennusmuodot, jotka eivät kerrytä koulutuspäiviä samalla tavalla kuin perinteinen henkilöstökoulutus. Henkilöstö voi osallistua koulutuksiin myös työpäivän aikana, jolloin määrä ilmoitetaan tunteina.

1.6.2 TE-toimistojen henkilöstö

1.6.2.1 TE-toimistojen henkilöstön määrä ja rakenne, henkilöstökulut sekä vaihtuvuus

TE-toimistojen kokonaishenkilötyövuosikertymä kasvoi 103,1 henkilötyövuodella (+ 2,1 %). Kasvuun on vaikuttanut varautuminen TE 2024-uudistukseen ja vuodenvaihteeseen 2024–2025. Henkilöstöä on rekrytoitu virastojen palvelukyvyyn varmistamiseksi.

Henkilötyövuodet vuonna 2024, TE-toimisto	Toimintamenot	Muut varat	Yhteensä	Muutos, htv:t yhteensä 2023-2024
Etelä-Pohjanmaa	126,40	0,00	126,40	-2,70
Etelä-Savo	130,80	0,00	130,80	13,80
Häme	346,50	0,00	346,50	-5,80
Kaakkois-Suomi	283,70	0,00	283,70	25,70
Kainuu	67,60	0,00	67,60	1,00
Keski-Suomi	280,50	0,00	280,50	1,40
Lappi	165,30	0,00	165,30	-2,30
Pirkanmaa	446,32	0,08	446,40	13,80
Pohjanmaa	164,40	0,00	164,40	8,30
Pohjois-Pohjanmaa	340,38	0,92	341,30	11,80
Pohjois-Karjala	161,60	0,00	161,60	-5,20
Pohjois-Savo	203,10	1,00	204,10	5,90
Satakunta	190,50	0,00	190,50	6,80
Uusimaa	1562,67	0,83	1563,50	12,00
Varsinais-Suomi	390,83	0,97	391,80	18,60
Yhteensä	4860,60	3,80	4864,40	103,10

Henkilöstön määrä

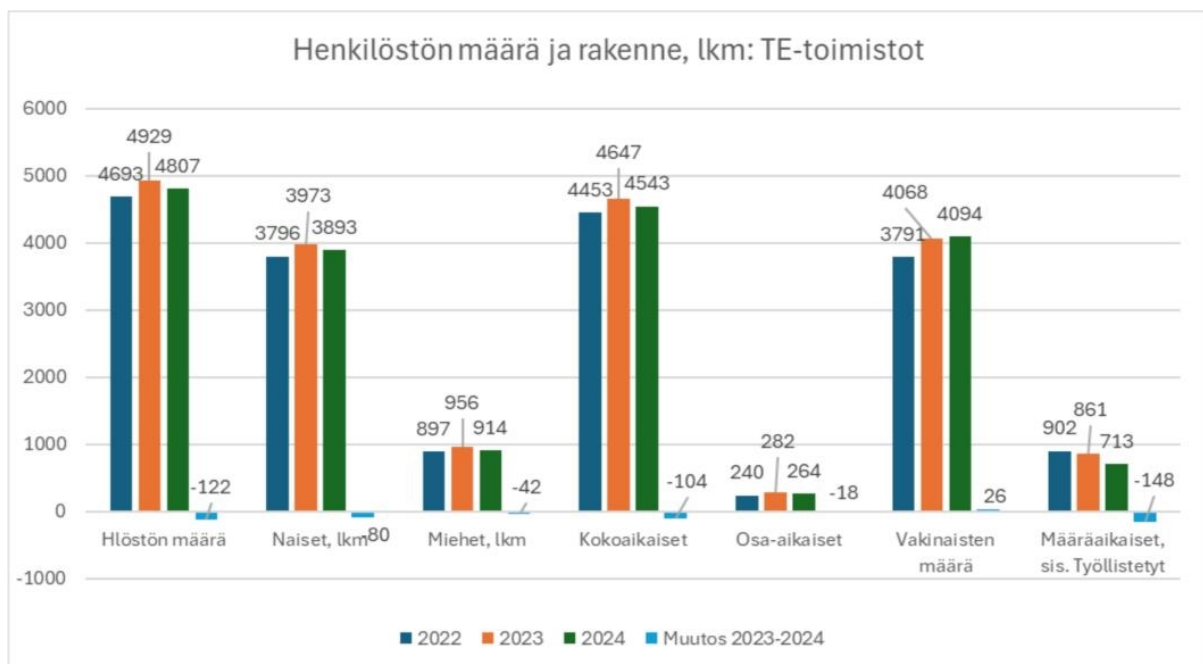
Henkilöstön määrä 31.12.2024 pieneni 122 (-2,48 %) henkilöllä TE-toimistoissa verrattuna vuoteen 2023. Henkilöstön määrän pienenemiseen on vaikuttanut se, ettei kaikkia määräaikaishaukkuja ole jatkettu. Lisäksi henkilöstöä irtisanoutui ennen TE2024-uudistuksen toteutumista. Suurin muutos henkilöstön määrässä on tapahtunut Lapin TE-toimistossa (-13,71 %) ja vastaavasti pienin muutos henkilöstön määrässä on tapahtunut Keski-Suomen TE-toimistossa (0,00 %).

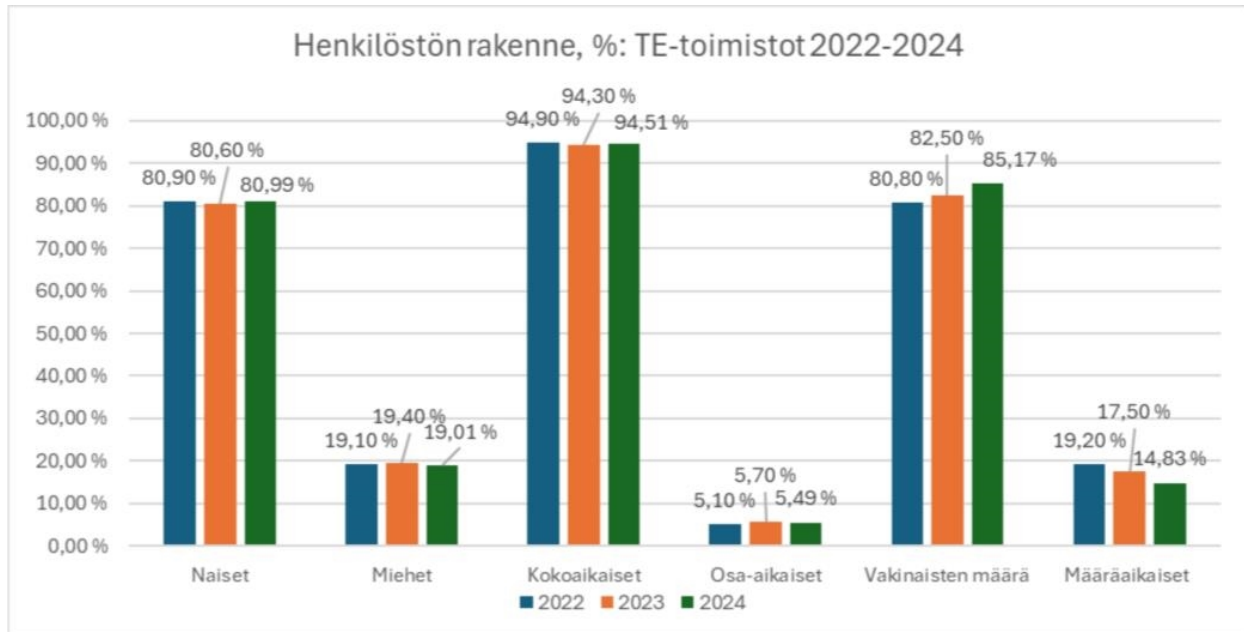
Henkilöstön määrä 2022-2024, TE-toimistot	2022	2023	2024	Muutos 2023-2024, lkm	Muutos 2023-2024 %
Etelä-Pohjanmaa	125	131	129	-2	-1,53 %
Etelä-Savo	110	126	128	2	1,59 %
Häme	318	366	338	-28	-7,65 %
Kaakkois-Suomi	269	276	296	20	7,25 %
Kainuu	66	70	66	-4	-5,71 %
Keski-Suomi	274	283	283	0	0,00 %
Lappi	164	175	151	-24	-13,71 %
Pirkanmaa	428	450	447	-3	-0,67 %
Pohjanmaa	155	163	171	8	4,91 %
Pohjois-Karjala	159	173	157	-16	-9,25 %
Pohjois-Pohjanmaa	324	340	331	-9	-2,65 %
Pohjois-Savo	191	212	208	-4	-1,89 %
Satakunta	182	191	188	-3	-1,57 %
Uusimaa	1559	1585	1530	-55	-3,47 %
Varsinais-Suomi	369	388	384	-4	-1,03 %
Yhteensä	4693	4929	4807	-122	-2,48 %

Henkilöstön rakenne

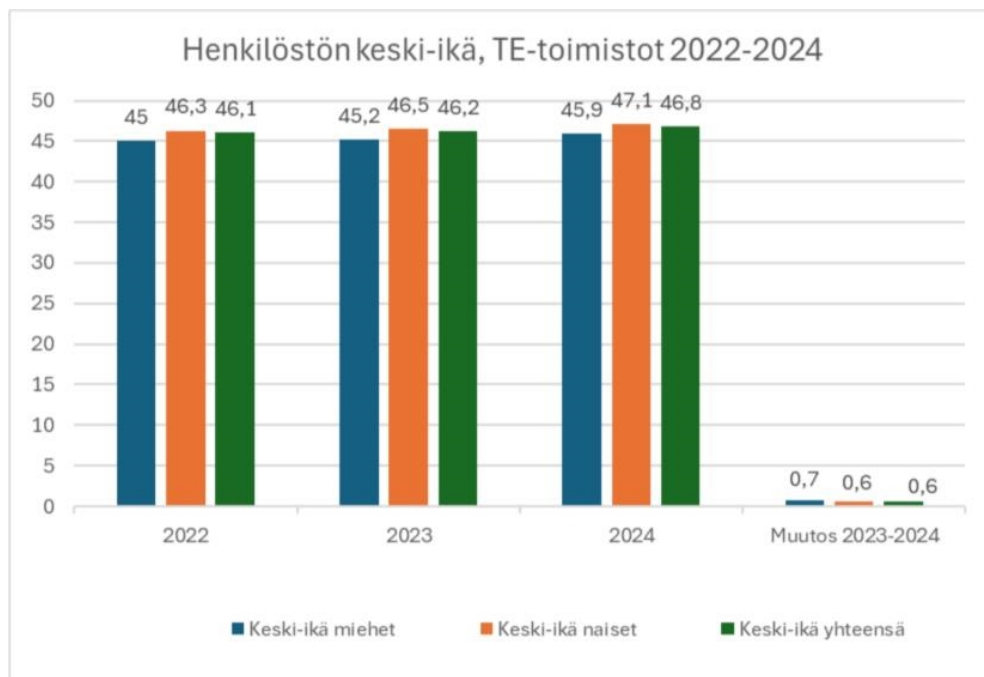
Henkilöstömäärän muutokset näkyvät seuraavassa kuvassa naisten ja miesten, koko- ja osa-aikaisten sekä vakituisten ja määräaikaisten lukumäärinä.

Henkilöstömäärä on kokonaisuudessaan vähentynyt vuoteen 2023 verrattuna. Vaikka vakinaisten määrä on kasvanut 26 henkilöllä vuoteen 2023 verrattuna, on kuitenkin määräaikaisten määrä vähentynyt 148 henkilöllä.

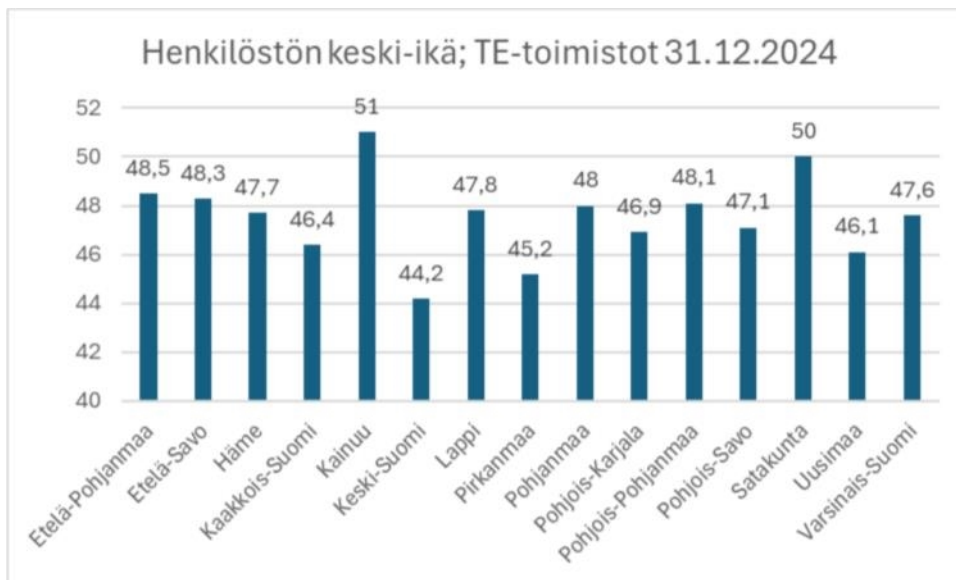
TE-toimistojen henkilöstön sukupuolirakenteessa oli muutosta vain vähän verrattuna aikaisempaan kahteen vuoteen. TE-toimistojen rakenne on huomattavasti naisvaltaisempi, kuin ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen. Naisten osuus henkilökunnasta on 80,99 %.

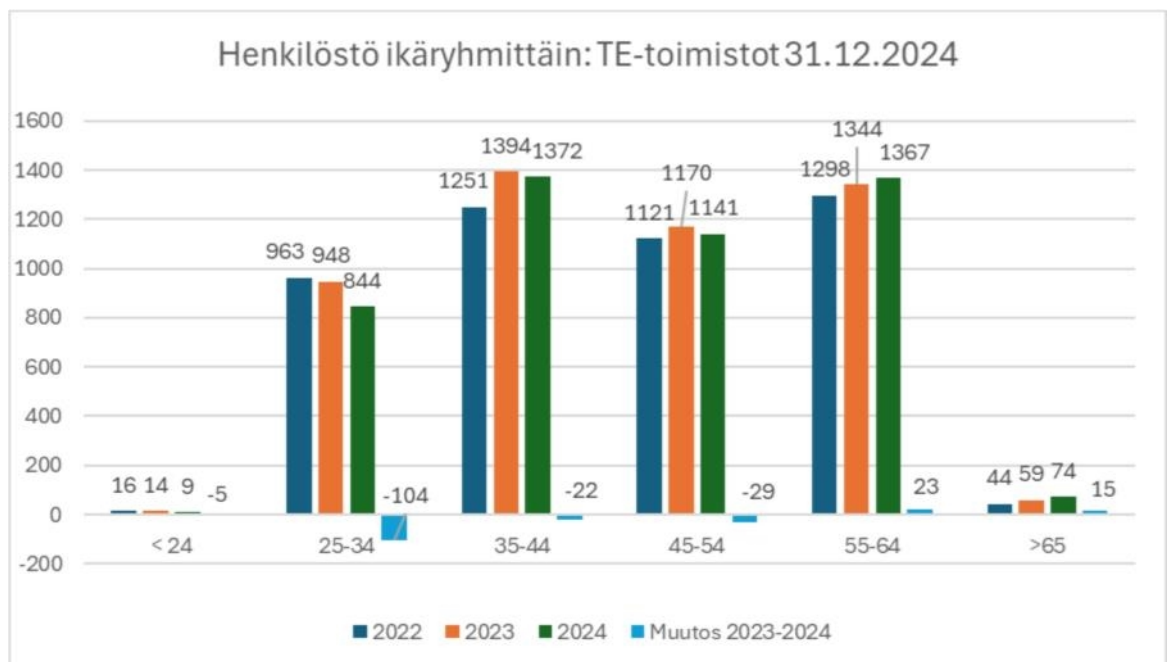
Henkilön keski-ikä lasketaan vuosina raportointiajankohdan (kuukausi/vuosi) ja syntymäajan(kuukausi/vuosi) erotuksena.

Henkilöstön keski-ikä (31.12.2024 tilanne) on pysynyt hyvin samana vuosien 2022 ja 2024 välillä. Korkein keski-ikä oli Kainuun TE-toimistossa (51 vuotta). Henkilöstön keski-ikä oli matalin Keski-Suomessa (44,2 vuotta) ja Pirkanmaalla (45,2 vuotta).

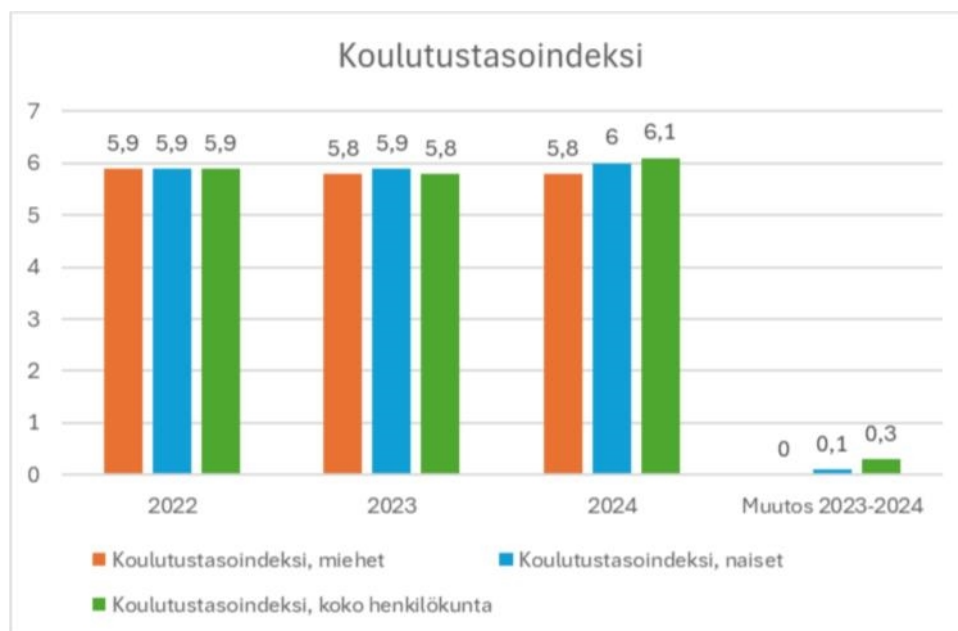
Henkilöstön ikäjakauma, henkilömäärät ikäryhmittäin

Henkilömäärän ikäjakaumassa tapahtui vuonna 2024 muutoksia. Alle 25-vuotiaiden määrä laski viiden henkilön verran ja heitä on yhteensä 9. 25–34-vuotiaiden ikäryhmä koki laskua 104 henkilön verran ollen näin merkittävimmin muutoksia kokenut ikäryhmä. Myös ikäryhmissä 35–44-vuotiaat sekä 45–54-vuotiaat koettiin laskua. Kasvua sen sijaan tapahtui ikäryhmissä 55–64-vuotiaat sekä yli 65-vuotiaat. Moni siirsi eläköitymistään uudistushetkeen saakka, mikä oli osaltaan perusteltua palveluiden turvaamiseksi loppuvuodesta 2024.

Henkilöstön koulutustasoindeksi

Miesten koulutustasoindeksi nousi 0,1 yksikköä ja vastaavasti naisten koulutustasoindeksi nousi 0,3 yksikköä. Koulutustasoindeksien nousuun on saattanut vaikuttaa aikuiskoulutustuen päättyminen 31.7.2024 ja omaehtoisen koulutustuen käyttömahdollisuuden loppuminen 31.12.2024.

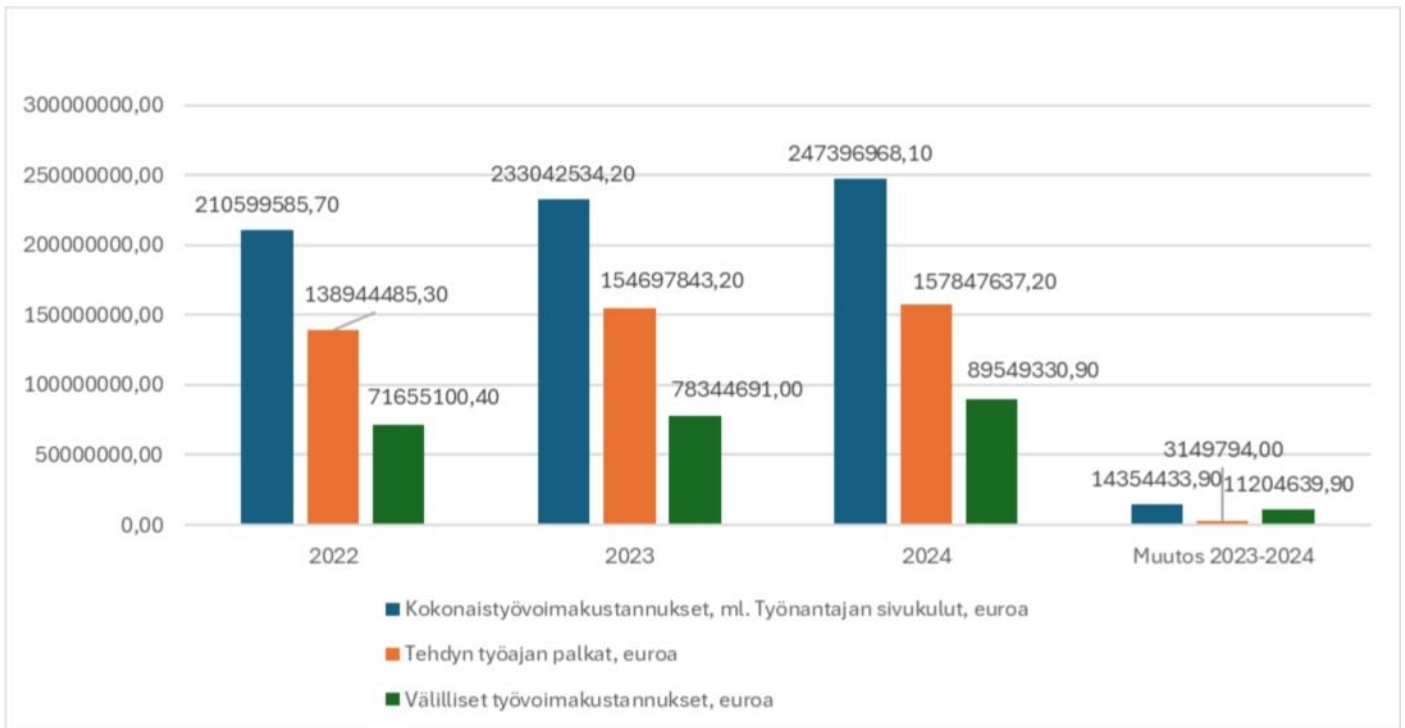

Koulutustasoindeksi vaihtelee TE-toimistojen välillä. Vaihteluväli oli vuonna 2024 5,6–6,3 välillä. Korkein koulutustasoindeksi on ollut Keski-Suomen TE-toimistossa ja vastaavasti matalin koulutustasoindeksi on ollut Hämeen TE-toimistossa.

Työvoimakustannukset

TE-toimistojen kokonaistyövoimakustannukset nousivat 14,3 miljoonalla eurolla (+ 6,1 %).

Tehdyn työajan palkat lasketaan vähentämällä kokonaispalkkasummasta välilliset palkat. **Välilliset palkat** koostuvat lomarahasta, vuosiloma-ajan palkoista, vanhempainloma-ajan palkoista (lapsen syntymä ja hoito), sairausajan palkoista (ml. tapaturmapoissaolot), muista palkallisista vapaista, reservin kertausharjoitusten ajan palkoista, koulutusajan palkoista, arkipyhien palkoista sekä ammattiyhdistystoimintaan, yhteistoimintaan, työsuojelun yhteistoimintaan ja virkistystoimintaan käytetyn työajan palkoista. **Välilliset työvoimakustannukset** sisältävät: välilliset palkat, sosiaaliturvan kustannukset ja muut välilliset työvoimakustannukset. **Muita välillisiä työvoimakustannuksia** ovat: kustannukset virka- ja suojapuvuista, vapaista matkoista, koulutuksesta, työsuojelusta, väestönsuojelusta, terveyden- ja sairaudenhoitopalveluista, työpaikkaruokailusta, virkistys- ja sosiaalitoiminnasta ja muista kustannuksista.

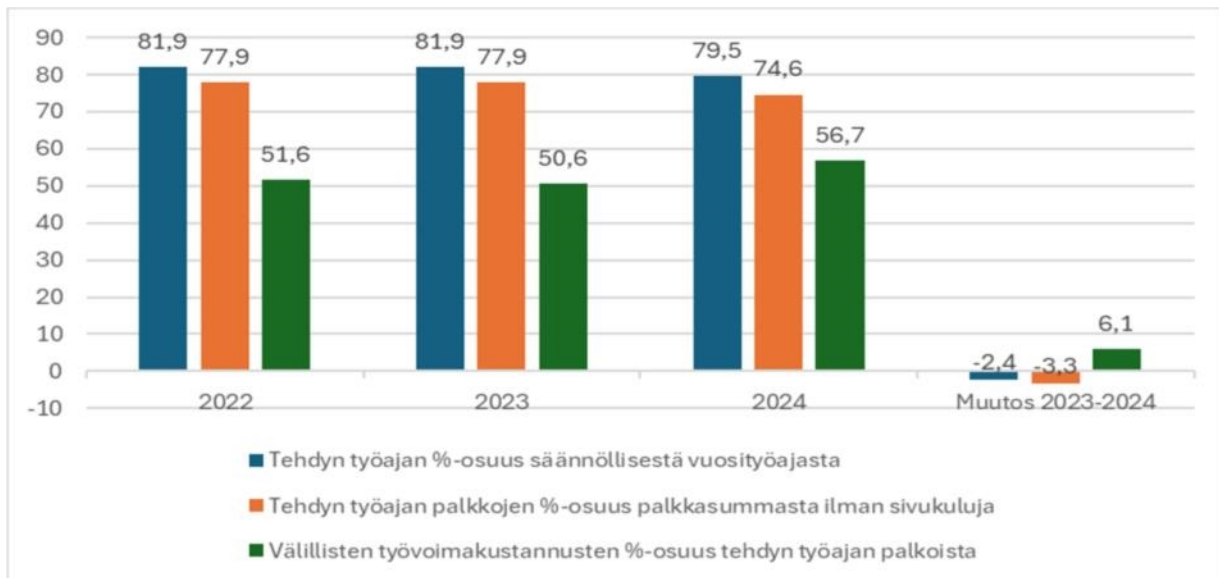
Työvoimakustannusten nousu selittyy myös TE-toimistoissa henkilötövuosimäärän (+ 2,1 %) kasvulla. Kustannukset kasvavat, kun henkilöstön määrä nousee. Henkilöstölle on myös maksettu 1.3.2024 alkaen virkaehtosopimuksen mukainen yleiskorotus 1.3.2024 (2,00 %) sekä virastoerä (0,50 %).

Henkilötövuoden hinta (työvoimakustannukset euroa/henkilötövuosi) oli 50 857,60 euroa. Tämä on 1 276,30 euroa enemmän kuin vuonna 2023. Henkilötövuoden hinta sisältää sekä palkkasumman että välilliset työvoimakustannukset henkilötövuotta kohden.

Tehdyn työajan osuus vuosityöajasta sekä työvoimakustannusten % -osuudet palkkasummasta

Tehdyn työajan osuus ja tehdyn työajan palkkojen % -osuus laskivat verrattuna vuoteen 2023.

Tehty vuosityöaika lasketaan vähentämällä säännöllisestä vuosityöajasta koulutukseen käytetty työaika ja ei tehty vuosityöaika (vuosiloma, lapsen syntymä ja hoito/äitiysloma, sairaus, tapaturmat, muut palkalliset vapaat, arkipyhät, ammattiyhdistys- ja yhteistoiminta sekä virkistystoiminta).

Lähtövaihtuvuus, vakinainen ja määräaikainen henkilöstö

Tulovaihtuvuuteen sisältyvät rekrytointien lisäksi myös erilaiset vuoden aikana alkaneet ja päättyneet lyhytkestoiset palvelussuhteet. Koska TE 2024-uudistuksen myötä TE-toimistojen koko henkilöstö siirtyi joko liikkeenluovutuksella kuntiin tai valtion sisäisesti, on lähtövaihtuvuus 100 %.

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden henkilöiden %-osuus oli edelleen hyvin matala, vain 0,16 %.

Vaihtuvuus, osuus henkilöstöstä: 2022-2024	2022	2023	2024
Eläkkeelle siirtyneiden %-osuus	2,00 %	1,50 %	1,33 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden %-osuus	0,10 %	0,24 %	0,16 %
Lähtövaihtuvuus, siirtyneiden henkilöiden %-osuus	9,3 %	10,5 %	100 %
Tulovaihtuvuus %-osuus	13,6 %	6,6 %	10,7 %

1.6.2.2 TE-toimistojen työhyvinvointi

TE 2024-uudistuksen takia TE-toimistoissa ei toteutettu työtyytyväisyyskyselyä enää vuonna 2024.

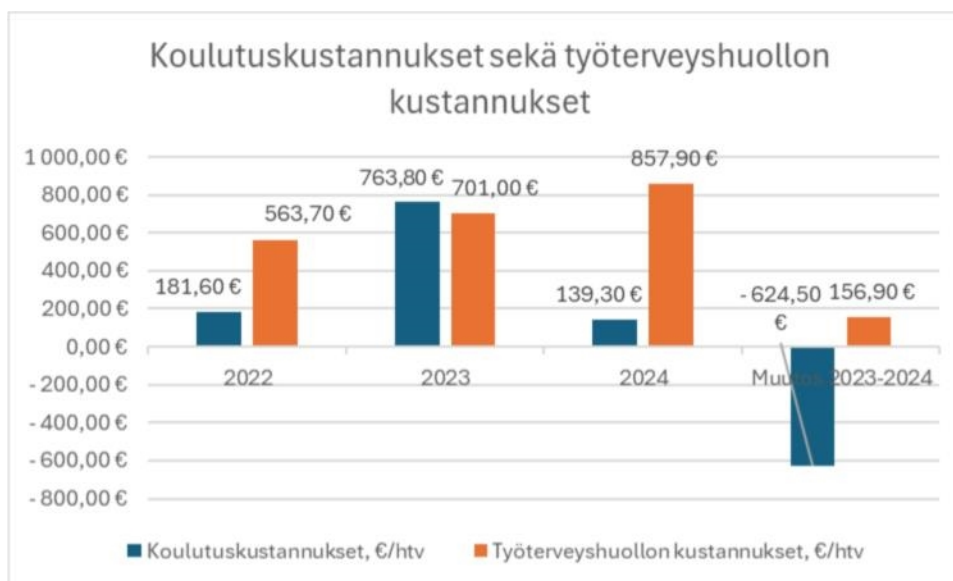
Sairauspoissaolot

TE-toimistojen sairauspoissaolot työpäivissä kasvoivat vuonna 2024:

Sairauspoissaolot	2022	2023	2024	Muutos 2023-2024
Sairauspoissaolot yht. työpäivää	58774	51558	58852	7294
Sairauspoissaolot, työpäivä/htv	13	10,8	12,1	1,3
1-3 päivän sairauslomatapaukset	8081	7871	8924	1053
1-3 pv tapaukset %-osuus	68,70 %	73,30 %	72,97 %	-0,33 %
4-60 päivän sairauslomatapaukset	3604	2790	3213	423
61-130 päivän sairauslomatapaukset	58	65	63	-2
yli 130 päivän sairauslomatapaukset	27	15	30	15
Sairauspoissaolotapaukset yhteensä	11770	10741	12230	1489
Tapaukset yht/htv	2,6	2,3	2,5	0,2

Sairauspoissaolojen kokonaismäärän nousu (+ 7 294 työpäivää) on merkittävä ja siihen on osaltaan vaikuttanut TE 2024-uudistus. Myös sairauspoissaolotapaukset yhteensä nousivat merkittävästi edellisvuodesta (+ 1489 tapausta). Suurin muutos vuoteen 2023 verrattuna on tapahtunut sairauslomatapauksissa 4–60 päivää sekä yli 130 päivän sairauslomatapaukset, joiden määrä tuplaantui vuoteen 2023 nähden.

1.6.2.3 TE-toimistojen henkilöstöinvestoinnit

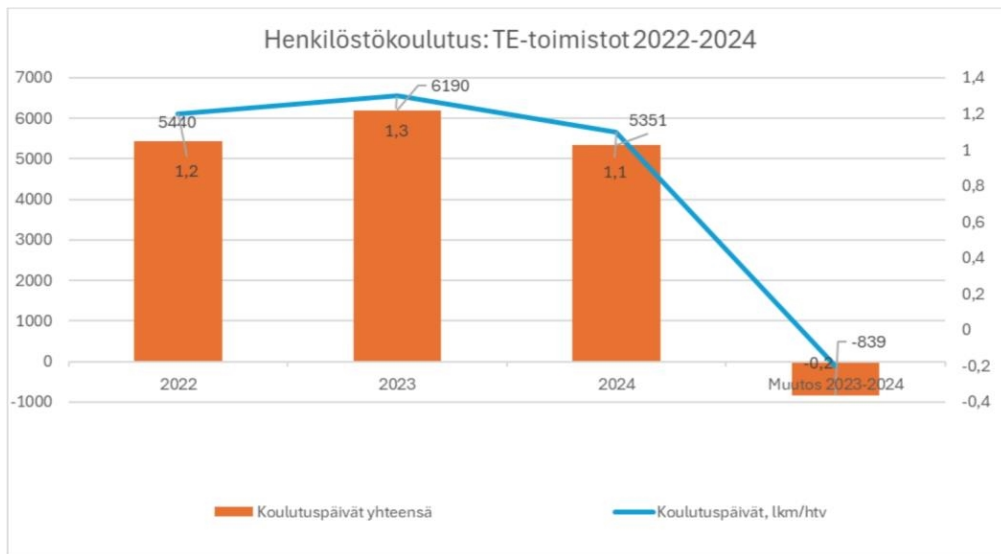
Vuonna 2024 henkilöstön koulutuskustannukset laskivat 30,8 €/htv.

KEHA-keskus maksaa työterveyshuollon kustannukset keskitetysti, joten erittelyä TE-toimistojen osalta ei ole mahdollista tehdä. Taulukossa on näin ollen laskennalliset työterveyshuollon kustannukset/htv Kelan korvaaman osuuden jälkeen.

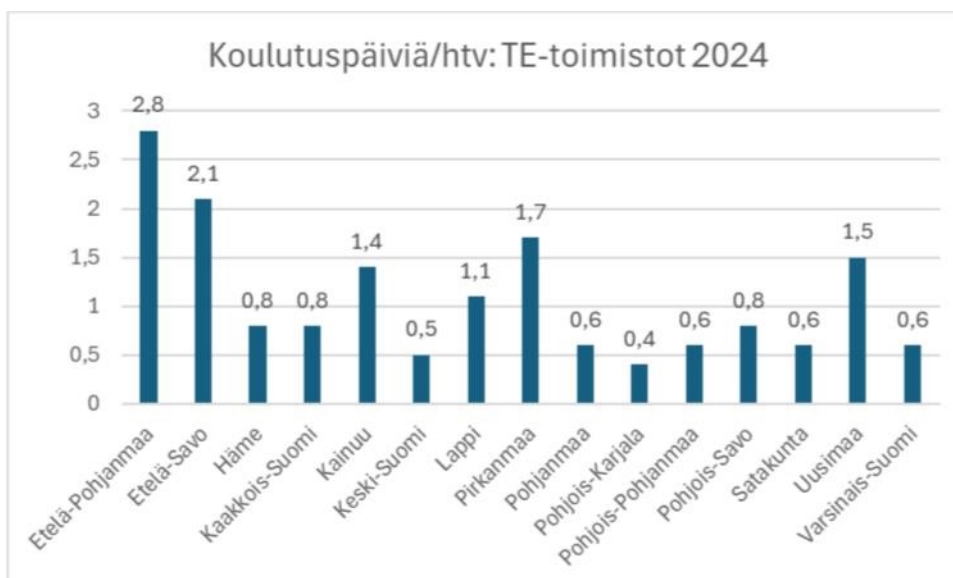
Henkilöstökoulutus

Rekisteröityjen henkilöstökoulutuspäivien määrä laski edellisestä: vuonna 2023 päivien määrä oli 6 190 ja vuonna 2024 5 351. Koulutuspäiviä per henkilötyövuosi oli 1,1 pv/htv.

Rekisteröidyt koulutuspäivät/henkilötyövuosi vaihtelivat TE-toimistoissa suurestikin 0,4 ja 2,8 päivän välillä. Eniten rekisteröityjä henkilöstökoulutuspäiviä per henkilötyövuosi oli Etelä-Pohjanmaan TE-toimistossa (2,8 kpv/htv) ja vähiten Pohjois-Karjalan TE-toimistossa (0,4 kpv/htv).

Koulutuspäivien vähäisyyteen voi vaikuttaa itseopiskelu sekä erilaiset lyhytkestoiset koulutus- ja valmennusmuodot, jotka eivät kerrytä koulutuspäiviä samalla tavalla kuin perinteinen henkilöstökoulutus. Henkilöstö voi osallistua koulutuksiin myös työpäivän aikana, jolloin määrä ilmoitetaan tunteina.

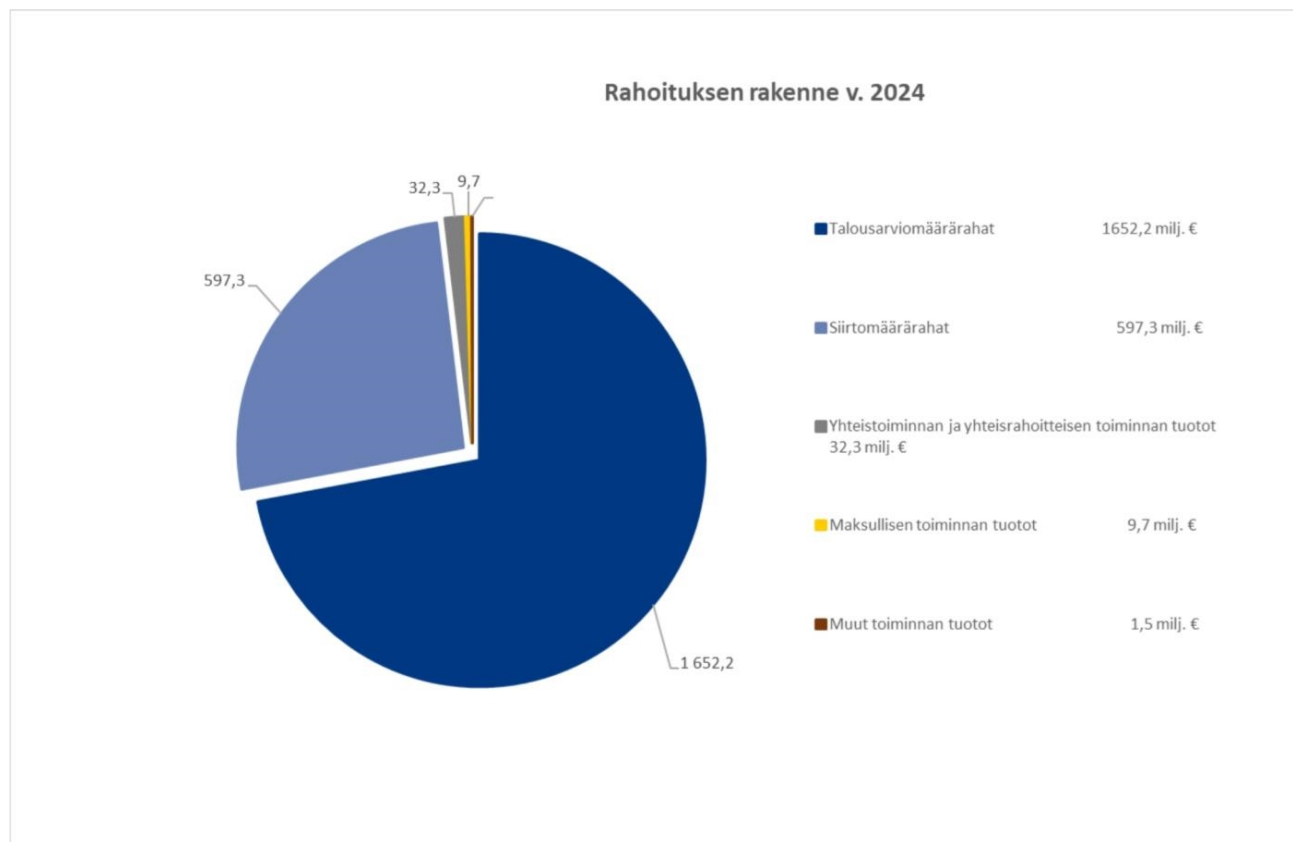

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Vuonna 2024 ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen toiminnan rahoitus muodostui vuoden 2024 valtion talousarviossa ja lisätalousarvioissa myönnettyistä määrärahoista 1 652,2 milj. €, edelliseltä vuodelta siirtyneistä määrärahoista 597,3 milj. € sekä maksullisen, yhteistoiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan sekä muun toiminnan tuotoista yhteensä 43,5 milj. €.

ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen rahoituksen rakenne vuonna 2024 on esitetty seuraavassa kaaviossa.

ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen muodostama kirjanpitoyksikkö saa valtion talousarviossa ja mahdollisissa lisätalousarvioissa rahoituksensa kymmeneltä eri hallinnonalalta. Talousarviomäärärahat jakautuvat arviomäärärahoihin ja siirtomäärärahoihin. Arviomääräraha perustuu arvioon myöntövuoden toiminnan kustannusten määrästä, ja se on käytettävä talousarviovuoden aikana. Mahdollinen käyttämättä jäävä rahoitus on palautettava kyseiselle ministeriölle. Siirtomäärärahaa on talousarviokirjanpidontilistä (momentti) riippuen mahdollista käyttää talousarviovuoden (n) ja sitä seuraavien (n+1, n+2) vuosien aikana.

ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen rahoitus hallinnonaloittain vuonna 2024 on esitetty seuraavassa taulukossa.

Talousarvion hallinnonala	Talousarvio 2024 TA ja LTA:t	Edellisiltä vuodelta siirtyneet
24. Ulkoministeriön hallinnonala	24 923	146 719,37
25. Oikeusministeriön hallinnonala	109 774	5 331,70
26. Sisäministeriön hallinnonala	8 866 892	11 937 097,75
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	1 296 744	1 548 000,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	2 500 000	0,00
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	60 421 886	89 310 947,12
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	64 993 518	68 858 006,35
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 283 970 164	292 411 116,85
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	166 854 765	0,00
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	63 141 229	133 061 390,72
Talousarviorahoitus yhteensä	1 652 179 895	597 278 609,86

Pääosa kirjanpitoyksikön vuoden 2024 rahoituksesta osoitettiin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokasta 32. Luvun 32.30. Työllisyys ja yrittäjyys momenteilta rahoitettiin julkisia työvoima- ja yrityspalveluita, joissa suurimmat rahoituskohteet olivat työvoimakoulutuksen hankinta, työvoimaviranomaisille maksettavat korvaukset sekä palkkatuki ja starttiraha. Lukuun 32.30. sisältyy myös arviomääräraha EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin. Luvun 32.01. Hallinto rahoitus kohdistui pääosin TE-toimistojen, ELY-keskusten ja KEHA-keskusten toiminnasta aiheutuviin menoihin, suurimpana eränä henkilöstökulut. Luvun 32.50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen rahoitus kohdistui arviomäärärahana valtion korvauksiin kotouttamisesta, joista suurimpana muut pakolaisista ja tilapäistä suojelua saavista maksettavat kuntakorvaukset.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan pääluokan 33. rahoitus kohdistui suurimmalta osin luvun 33.20. Työttömyysturva momenteilta palkkatukeen ja starttirahaan sekä valtion korvauksiin kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä.

Ympäristöministeriön hallinnonalan pääluokan 35. rahoituksesta suurimmat rahoituserät kohdistuivat luvun 35.10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu momentilta katettaviin luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan pääluokan 31. suurimmat yksittäiset rahoitusosuudet olivat osoitettu luvun 31.20. Liikenteen ja viestinnän palvelut momentilta julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostoihin ja kehittämiseen sekä saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostoihin ja kehittämiseen. Osa rahoituksesta osoitettiin myös luvun 31.10. Liikenne- ja viestintäverkot momentilta yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuviin kulutusmenoihin.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan pääluokan 30. luvusta suurin rahoitusosuus kohdistui lukuun 30.40. Luonnonvaratalous. Rahoituksesta suurin erä kohdistui elinkeinokalatalouden edistämiseen, josta

katettiin kansallisia toimenpiteitä sekä EMKR-hankkeiden EU:n ja EMKVR-hankkeiden kansallisen rahoituksen rahoitusosuuksia. Luvusta 30.40. rahoitusta kohdistui myös vesivarojen käytön ja hoidon menoihin ja vesi- ja kalataloushankkeiden tukemiseen sekä muun kalatalouden edistämiseen.

Talousarvion momenttikohtainen rahoitus esitetään toimintakertomuksen kohdassa 2 Talousarvion toteumalaskelma, ja siihen liittyvä analyysi kohdassa 1.7.2 Talousarvion toteutuminen.

Maksullista toimintaa on kuvattu ja analysoitu toimintakertomuksen kohdassa 1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus ja yhteisrahoitteista toimintaa kohdassa 1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.

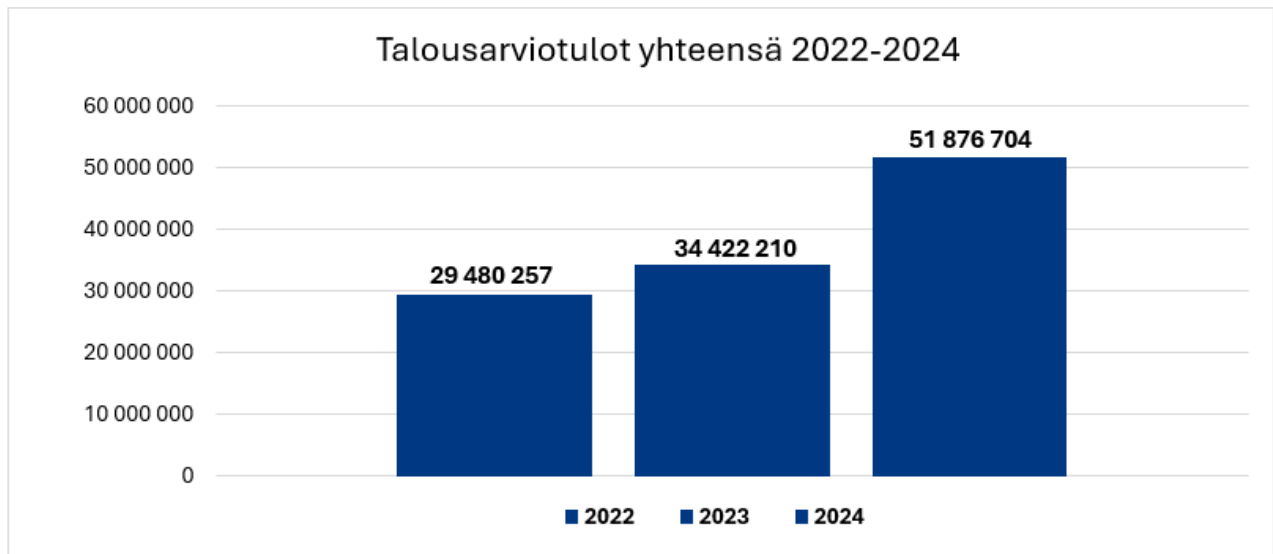
Vuonna 2024 muihin toiminnan tuottoihin sisältyi talousarvion ulkopuolisia tuottoja yhteensä 120 674 €. Tämä rahoitus muodostui Ruotsin ja Suomen valtiosopimukseen perustuvista Rajajokikomission maksuista Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksikölle, ja UPM Oyj:n Keski-Suomen ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueelle suorittamasta maksusta vaellusesteiden poistamiseksi.

Lisäksi ELY-keskusten Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueilla on käyttöoikeus osaan Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan pääluokan 31. Väylävirastolle osoitettuihin määrärahoihin. Väylävirasto osoitti vuonna 2023 ELY-keskusten Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueille käyttöoikeudella määrärahaa 995,8 milj. €, josta käytettiin 922,8 milj. €. Määrärahaa käytettiin mm. teiden kunnossapitoon, tienparannustöihin, uudelleen päällystämiseen, siltojen kunnostamiseen, tiehankkeiden suunnitteluun sekä rakentamiseen ja maantielauttaliikenteen hoitoon. Ao. määrärahat ja määrärahojen käytöt näkyvät Väyläviraston kirjanpidossa.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Kunkin ELY-keskuksen talousarvion toteutumisesta on laadittu analyysi, joiden perusteella tämä analyysi on laadittu.

Talousarvion tulotileille vuonna 2024 kertyi 51,9 milj. euroa, mikä oli 51 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Suurin osa tuloista, 51,8 milj. euroa oli sekalaisia tuloja. Siirrettyjä määrärahoja peruutettiin 33,6 milj. euroa, joka on 82 % enemmän kuin vuonna 2023.

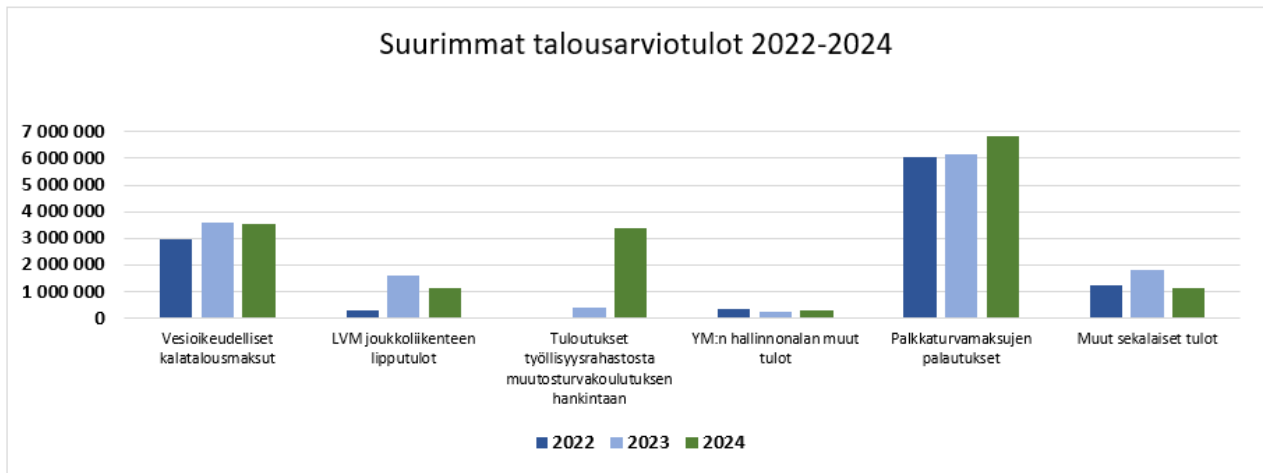
Momentille 12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot kertyi 4,9 milj. euroa, mikä oli 154 % enemmän kuin vuonna 2023. Talousarviotulot koostuvat sekalaisista tuloista, yhteistoiminnan korvauksista, teknisen tuen ja omantuotannon arvonlisäverotuotoista.

Tulojen kasvua selittää Momentti 12.32.99.06. Tuloutukset työllisyysrahastosta muutosturvakoulutuksen hankintaan, mikä liittyy vuonna 2023 alkaneeseen +55 vuotta täyttäneiden muutosturvaan. Tuloja momentille kertyi 3,4 milj. euroa, kun vastaavasti edellisvuonna tuloja kertyi 380 680 euroa. Vuonna 2023 koulutusten toteuttaminen painottui loppuvuoteen ja vuoden 2024 puolelle, joten muutos vuosien välillä ei ole täysin vertailukelpoinen. Lisäksi irtisanomisten määrä kasvoi vuonna 2024, joka lisäsi muutosturvakoulutuksen kysyntää.

Momentille 12.30.40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut kertyi 3,5 milj. euroa, mikä oli 2 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Momentille 12.31.10.02. Joukkoliikenteen lipputulot kertyi 1,1 milj. euroa, mikä oli 28,9 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Lipputulojen pienenemiseen on vaikuttanut ELY/kunta kustannusjaon muutos (ELY-keskusten osuus liikennöintikorvauksesta ja myös lipputuloista oli aikaisempaa vuotta pienempi) sekä normaali kausivaihtelu joukkoliikenteen käytössä.

Seuraavassa kuvassa on esitetty suurimmat talousarviotulot vuosina 2022–2024, pois lukien siirrettyjen määrärahojen peruutukset.

ELY-keskusten vuoden 2024 talousarviomäärärahat olivat kirjanpitoyksikön kirjanpidossa yhteensä 1 652 milj. euroa. Tämä on 9,5 % vähemmän (-174 milj. euroa) kuin vuonna 2023. Talousarviovuoden määrärahojen lisäksi KEHA-keskuksella, ELY-keskuksilla ja TE-toimistoilla oli käytettävissä noin 597 milj. euroa edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja.

Siirtomäärärahojen osalta käytettävissä oli varainhoitovuoden myöntöjä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja yhteensä 1 460 milj. euroa. Vuodelle 2025 siirtyi noin 327 milj. euroa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty vuonna 2024 käytettävissä olleet siirtomäärärahat.

	v.2024 €	% kaikista määrärahoista
24 Ulkoministeriön hallinnonala	146 719	0,01 %
25 Oikeusministeriön hallinnonala	112 502	0,01 %
26 Sisäministeriön hallinnonalan	20 803 990	1,42 %
28 Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 519 500	0,17 %
29 Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	2 500 000	0,17 %
30 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	145 634 272	10,0 %
31 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	129 473 006	8,90 %
32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	967 000 952	66,23 %
35 Ympäristöministeriön hallinnonala	191 938 647	13,50 %
yhteensä:	1 460 129 588	100 %

Suurimmat käytettävissä olleet siirtomäärärahat on esitetty seuraavassa taulukossa (yli milj. euroa). Prosenttiluku taulukossa kertoo, kuinka monta prosenttia varainhoitovuonna käytettävissä olleista määrärahoista siirtyi varainhoitovuodelle 2025.

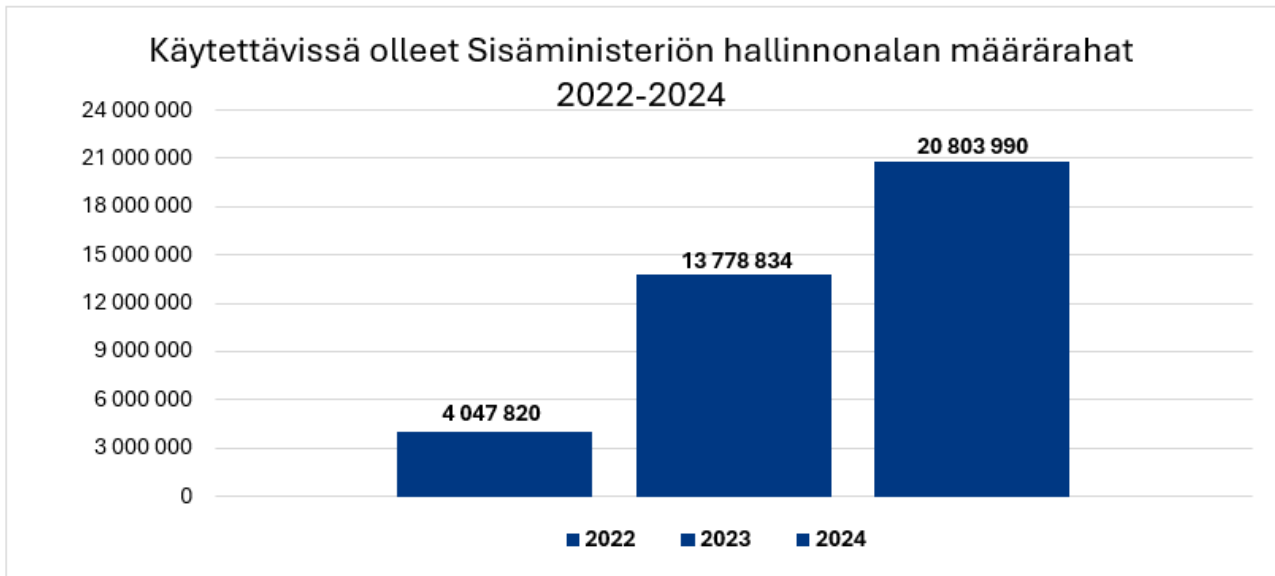
Momentti			Käytettävissä v. 2024	Siirretty seuraavalle vuodelle	%
SM	26.01.26.	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuutos hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 (Smr 3v)	20 803 989,75	12 933 149,80	62
MMM	30.10.40.	Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (Smr 3v)	5 055 500,00	4 077 500,00	81
	30.10.51.	Porotalouden edistäminen (Smr 2v)	2 569 000,00	0,00	0
	30.20.49.	Ravinnekierrätyksen edistäminen biokasutuotannolla (Smr 3v)	8 470 156,46	7 904 443,18	93
	30.40.20.	Kalakannan hoitovelvoitteet (Smr 3 v)	7 307 944,98	3 887 454,99	53
	30.40.21.	Vesivarojen käytön ja hoidon menot (netto) (Smr 3v)	18 278 668,80	6 885 450,06	38
	30.40.22.	Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (Smr 3v)	9 481 702,00	3 867 345,26	41
	30.40.31.	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (Smr 3v)	20 877 174,06	11 045 921,38	53
	30.40.51.	Kalatalouden edistäminen (Smr 3v)	8 889 103,43	2 671 946,55	30
	30.40.62.	Elinkeino- ja kalatalouden edistäminen (Smr 3v)	64 705 022,12	51 699 602,89	80
LVM	31.10.31.	Eräät avustukset (Smr 3v)	52 846 538	18 320 996,76	35
	31.20.20.	Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen (Smr 3v)	22 674 909	4 362 923,91	19
	31.20.55.	Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (Smr 3v)	53 951 559,83	14 388 533,72	27
TEM	32.01.02.	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (netto) (Smr 2v)	255 931 061,79	32 256 248,58	13
	32.01.03.	Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (netto) (Smr 2v)	322 311 245,45	8 078 338,86	3
	32.01.10.	Digilisaation kehittäminen (Smr 3v)	43 085 274,97	14 313 486,65	33
	32.30.32.	Valtionavustus kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen (Smr 2v)	1 347 000,00	358 033,43	27
	32.30.33.	Turveyrittäjien avustaminen (Smr 2v)	20 585 000,00	0,00	0
	32.30.40.	Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (Smr 3v)	2 130 248,58	660 302,36	31
	32.30.44.	Alueellinen kuljetustuki (Smr 3v)	7 092 556,00	1 743 298,00	25
	32.30.45.	Valtionavustus turvetuotantokoneiden romutukseen (Smr 3v)	1 135 490,00	0,00	0
	32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (Smr 2v)	307 799 131,70	48 951 412,23	16
	32.50.03.	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (Smr 2v)	5 847 077,95	1 640 000,00	28
YM	35.10.20.	Ympäristövahinkojen ehkäiseminen ja jälkihoito (Smr 3v)	1 729 360,97	161 648,93	9
	35.10.21.	Eräät luonnonnsuojelun menot (Smr 3v)	29 895 426,25	10 534 775,22	35
	35.10.22.	Eräät ympäristömenot (Smr 3v)	12 716 066,61	5 969 870,86	47
	35.10.23.	Itämeren ja vesien suojelun edistäminen (Smr 3v)	10 755 389,22	5 535 458,63	51
	35.10.61.	Vesien- ja ympäristöhoidon tukeminen (Smr 3v)	29 232 253,28	13 987 217,05	48
	35.10.63.	Luonnonnsuojelualuiden hankinta- ja korvausmenot (Smr 3v)	57 654 043,60	9 913 214,25	17
	35.20.56.	Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (Smr 3v)	46 818 598,84	27 070 500,00	58
	35.20.64.	Avustuksen rakennusperinnön hoitoon (Smr 3v)	1 828 807,14	142 672,76	8

Ulkoasiainministeriön hallinnonalan momentilla 24.90.20. ja 24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö oli vain edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja käytettävissä 146 719 euroa, määräraha käytettiin kokonaan. Määräraha on myönnetty hankkeelle Itämeri-yhteistyöllä ilmastokestävyyttä - tulva- ja kuivuusriskien hallinta. Määrärahaa ei myönnetty vuonna 2024.

Oikeusministeriön hallinnonalan momentin määrärahaa 25.01.01. Oikeusministeriön toimintamenot oli käytettävissä edellisiltä vuosilta siirtyneet määrarahat mukaan lukien 112 502 euroa. Määrarahasta käytettiin 35 %, joka on 39 796 euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 72 706 euroa. Määräraha on myönnetty alueellisten etnisten suhteiden neuvottelukunnan toimintaan ja hyvien väestösuhteiden edistämiseen alueellisten etnisten suhteiden neuvottelukuntien toiminnan kautta.

Sisäministeriön hallinnonalan momentin määrärahaa 26.01.26 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (AMIF erillismäärärahat) oli käytettävissä 20,8 milj. euroa. Määrarahasta käytettiin 7,9 milj. euroa eli 38 %. Seuraavalle vuodelle siirrettiin 12,9 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 8,9 milj. euroa, joka on 3 % enemmän vuoteen 2023 verrattuna, jolloin määrärahoja osoitettiin 8,6 milj. euroa. Määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 7 milj. euroa vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Momentti 26.01.26 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (AMIF). Sisäministeriö on myöntänyt Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston -määrärahaa KEHA-keskukselle ja ELY-keskuksille uudelleensijoittamismenettelystä, humanitaarisesta maahanpääsystä ja pakolaisten kuntaan sijoittamisesta aiheutuviin menoihin ja tietojärjestelmäkehitykseen.

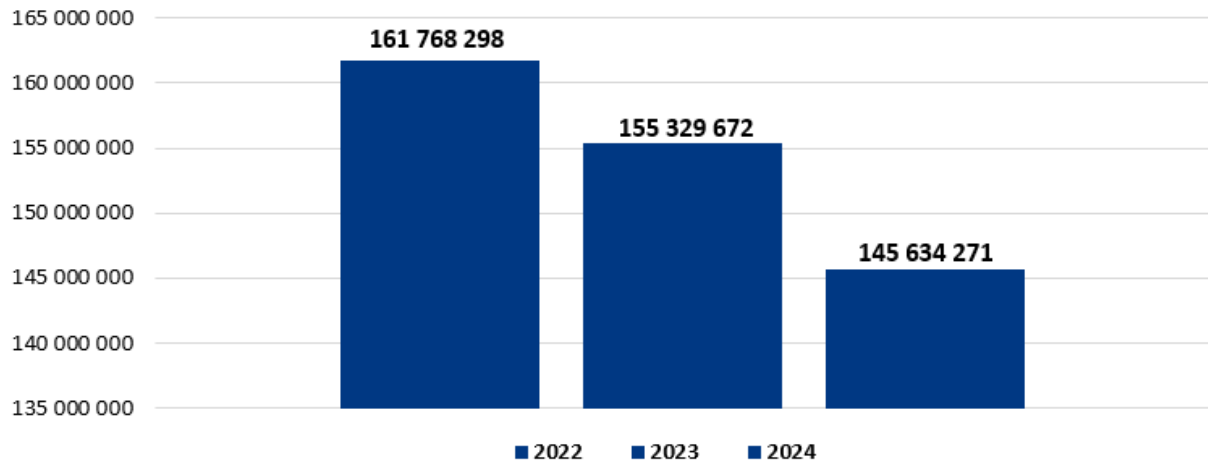

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 2,5 milj. euroa, joista käytettiin 1 % eli 22 400 euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 99 % eli 2,47 milj. euroa. Varainhoitovuonna tuli uutena momenttina 29.90.51. Liikunnallisen elämäntavan ja liikuntaolosuhteiden edistäminen sekä alajaottelutili 5.4. Suomi liikkeelle-ohjelma.

Määrärahaa käytetään kunnille valtionavustuslain nojalla myönnettäviin avustuksiin lähivirkistysalueiden ja viheralueiden kunnostamisesta, kehittämisestä sekä palvelujen parantamisesta aiheutuviin menoihin sekä avustusten myöntämisestä aiheutuviin menoihin. Uudenmaan ELY-keskus hoitaa kaikkien ELY-keskusten toimialueilla valtionavustuslaissa (688/2001) tarkoitetut valtionapuviranomaisen tehtävät, kun avustusta myönnetään kunnille valtion talousarviossa erikseen osoitetuista määrärahoista kuntien lähivirkistysalueiden ja viheralueiden kunnostamiseen, kehittämiseen ja palvelujen parantamiseen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 145,6 milj. euroa, joista käytettiin 32 % eli 46,9 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 63 % eli 92 milj. euroa. Määrärahoja peruutettiin 5 % eli 6,7 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 60,4 milj. euroa, joka on 16 % vähemmän vuoteen 2023 verrattuna, jolloin määrärahoja osoitettiin 71,5 milj. euroa. Määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 9,7 milj. euroa vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna:

Käytettävissä olleet MMM hallinonalan määrärahat 2022-2024

Talousarviovuonna osoitettujen määrärahojen vähenemistä edelliseen vuoteen verrattuna selittää etenkin momentin 30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset määrärahojen väheneminen 2,9 milj. eurolla (-83 %), momentin 30.40.22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen määrärahojen väheneminen 3,5 milj. eurolla (-92 %) sekä momentin 30.40.62. Elinkeinokalatalouden edistäminen määrärahojen väheneminen 7,2 milj. eurolla (-23 %).

Momentin 30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset talousarviovuoden määrärahaa oli käytettävissä 592 500 euroa, mikä oli 2,9 milj. euroa vähemmän (-83 %) edellisvuoteen verrattuna. Momentin määräraha siirrettiin seuraavalle vuodelle kokonaisuudessaan. Momentin määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 5 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 4 milj. euroa. Määrärahoja peruutettiin 960 000 euroa.

Momentin 30.20.49. Ravinnekierrätyksen edistäminen biokaasutuotannolla talousarviovuoden määrärahaa oli käytettävissä 4,6 milj. euroa, mikä oli 4,45 milj. euroa enemmän (2 967 %) edellisvuoteen verrattuna. Momentin määräraha siirrettiin seuraavalle vuodelle kokonaisuudessaan. Valtionavustuksen ensimmäisen hakukierroksen perusteella määrarahasta on rahoituspäätöksin sidottu jo hieman yli puolet. Koska valtionavustuksen maksaminen tapahtuu hankkeiden etenemisen perusteella vasta jälkikäteen, tapahtuu määrärahan siirto seuraaville vuosille suunnitellusti. Avustuksien uusi hakukierros on valmistelussa. Momentin määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 8,5 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 7,9 milj. euroa.

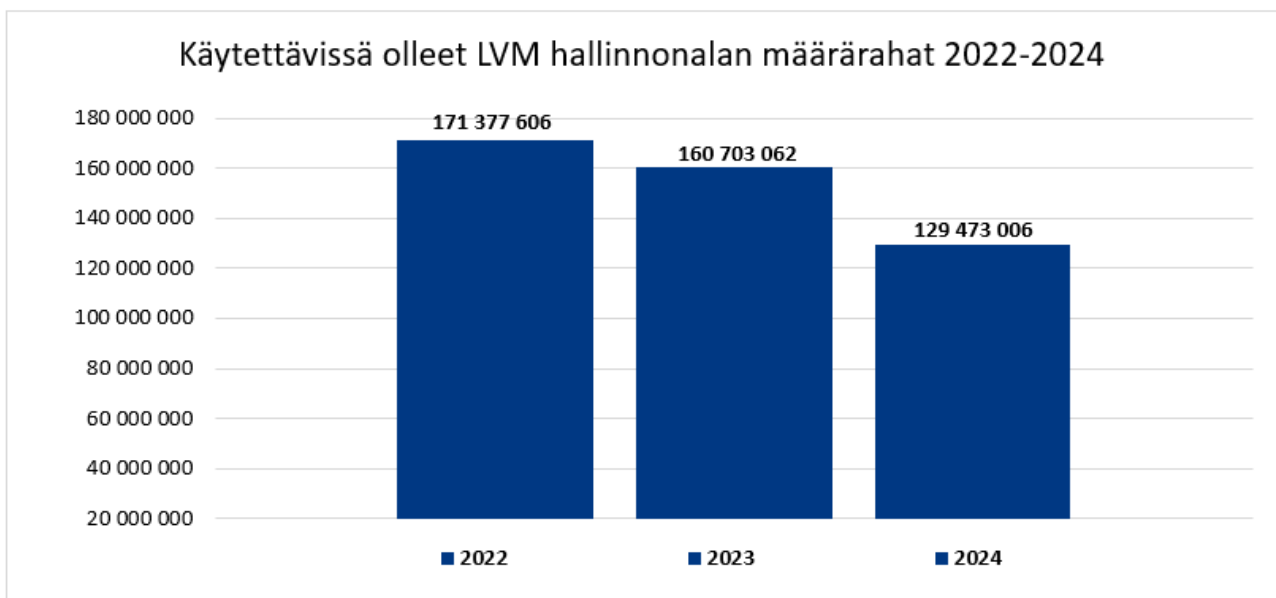
Momentin 30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot talousarviovuoden määrärahaa oli käytettävissä 9,5 milj. euroa, mikä oli 300 000 euroa enemmän (3 %) edellisvuoteen verrattuna. Momentin määrärahaa siirrettiin seuraavalle vuodelle 4,6 milj. euroa. Kokonaisuudessaan momentin määrärahaa oli käytettävissä 18,3 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 6,9 milj. euroa. Määrärahoja peruutettiin 4 000 euroa.

Momentin 30.40.22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen talousarviovuoden määrärahaa oli käytettävissä 305 000 euroa, mikä oli 3,5 milj. euroa vähemmän (-92 %) edellisvuoteen verrattuna. Momentin määrärahaa siirrettiin seuraavalle vuodelle 170 000 euroa. Kokonaisuudessaan momentin määrärahaa oli käytettävissä 9,5 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 3,9 milj. euroa. Määrärahoja peruutettiin 3 milj. euroa.

Momentin 30.40.31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen talousarviovuoden määrärahaa oli käytettävissä 6,2 milj. euroa, mikä oli 2,5 milj. euroa vähemmän (-29 %) edellisvuoteen verrattuna. Momentin määrärahaa siirrettiin seuraavalle vuodelle 4,8 milj. euroa. Vaihteittain tapahtuvan laskutuksen lisäksi määrärahaa jätetään hankkeiden loppumaksatuksiin, jotka käsitellään ja maksetaan hankkeiden valmistuttua. Hankkeiden ennustamattomuuden, kuten lupakäytäntöjen, vuoksi rahoitusta haetaan etupainotteisesti. Kokonaisuudessaan momentin määrärahaa oli käytettävissä 20,9 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 11 milj. euroa. Määrärahoja peruutettiin 42 000 euroa.

Momentin 30.40.62. Elinkeinokalatalouden edistäminen talousarviovuoden määrärahaa oli käytettävissä 23,5 milj. euroa, mikä oli 7,2 milj. euroa vähemmän (-23 %) edellisvuoteen verrattuna. Momentin määrärahaa siirrettiin seuraavalle vuodelle 23,4 milj. euroa. Vuosittainen määräraha on EMKVR-ohjelman mukainen ja se kohdentuu alkutuotantoon, jalostukseen ja TKI-toimintaan. Yleinen taloustilanne (mm. korkojen nousu) on kuitenkin heikentänyt toimialan investointi- ja TKI-mahdollisuuksia, minkä vuoksi rahoitettavia hankkeita on toteutunut vähemmän ja niiden toteutus on viivästynyt. Myös sääntelyn (mm. kiintiöt) epävarmuus on vaikuttanut toimijoiden tekemien investointien ja rahoitettujen hankkeiden määrään. Kokonaisuudessaan momentin määrärahaa oli käytettävissä 64,7 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 51,7 milj. euroa. Määrärahoja peruutettiin 2,6 milj. euroa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 129,5 milj. euroa, joista käytettiin 71 % eli 92,2 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 29 % eli 37 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 65 milj. euroa, joka on 19 % vähemmän vuoteen 2023 verrattuna, jolloin määrärahoja osoitettiin 80,2 milj. euroa. Käytettävissä olleita määrärahoja yhteensä oli 31,2 milj. euroa vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna:

Talousarviovuonna osoitetut määrärahat vähenivät kaikilla LVM hallinnonalan momenteilla edelliseen vuoteen verrattuna pois lukien momentin 31.20.20. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen määrärahat lisääntyivät 2,5 milj. eurolla (14 %). Momentin 31.10.31. Eräät avustukset määrärahat vähenivät 15,1 milj. eurolla (-66 %), sekä momentin 31.20.55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen määrärahat vähenivät 3,5 milj. eurolla (-10 %).

Momentin 31.10.31. Eräät avustukset talousarviovuoden määrärahaa oli käytettävissä 7,9 milj. euroa, mikä oli 15,1 milj. euroa vähemmän (-66 %) edellisvuoteen verrattuna. Määrärahan vähenemisen taustalla on valtion talouden sopeuttamistoimet. Momentin määräraha siirrettiin kokonaisuudessaan seuraavalle vuodelle. Kokonaisuudessaan momentin määrärahaa oli käytettävissä 52,8 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 18,3 milj. euroa.

Valtioneuvosto on antanut 8.12.2022 asetuksen yksityistieasetuksen väliaikaisesta muuttamisesta vuosille 2023–2025. Tämän kolmevuotiskauden aikana tiekunta voi saada nykyistä suuremmalla avustusprosentilla valtionavustusta muun muassa yksityistien parantamiseen. Avustusprosentit nousivat teiden perusparanushankkeissa 50 prosentista 70 prosenttiin ja siltahankkeissa 75 prosentista 85 prosenttiin. Yksityistieavustusten tukiprosenttien määräaikainen kasvattaminen kolmeksi vuodeksi lisäsi avustushakemusten ja avustuspäätösten määrää vuoteen 2023 verrattuna. Momentin 31.01.31.3. Yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot määrärahan käyttö kasvoikin edellisvuoden 32,3 milj. eurosta 34,3 miljoonaan euroon vuonna 2024. Vuoden 2024 aikana yksityistiekuntien kiinnostus teiden korjaamiseen on lisääntynyt ja avustushakemusten määrä kasvanut, koska määräaikaisella asetuksella avustusosuutta on väliaikaisesti kasvatettu, mikä aktivoi tiekuntia hakemaan avustuksia aiempaa enemmän.

Vuonna 2024 ko. momentin avustusmäärärahoihin kohdennettiin merkittäviä määrärahaleikkauksia. Eikä määrärahatilanteeseen ole luvassa merkittävää parannusta tulevina vuosina, joten parantamisavustukset kohdennettiin edellisvuoden tapaan pääasiassa kohteisiin, joissa liikennöinti yksityistiellä on kokonaan estynyt tai uhkaa estyä. Tyypillisiä avustettavia hankkeita ovat siltojen ja suurten rumpujen uusiminen tai niiden vaurioiden korjaaminen.

Momentin 31.01.31.3. Yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot määrärahaa siirtyi aikaisemmilta vuosilta 44,9 milj. euroa. Momentin 31.10.31.4. Yksityistieavustukset huoltovarmuuden ja kotimaisen puun saatavuuden varmistamiseksi määrärahan käyttö kasvoi 1,4 milj. euroa (54 %) käynnissä olevien hankkeiden maksatusten lisääntymisestä. Myönnetty valtionavut maksetaan töiden edistymisen mukaan tai jälkikäteen. Määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 3,3 milj. euroa. Kyseiselle momentille ei ole saatu uutta määrärahaa vuoden 2023 jälkeen.

Momentin 31.20.20. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen talousarviovuoden määrärahaa oli käytettävissä 20,4 milj. euroa, mikä oli 2,5 milj. euroa enemmän (14 %) edellisvuoteen verrattuna. Momentin 31.20.20. määrärahan käyttö lisääntyi 2,7 milj. euroa (17 %) vuoteen 2023 verrattuna. Määrärahan käyttöä sääntelee tielaitureiden investointien vuosittainen toteutuminen. Lisäksi lisääntynyttä käyttöä selittää sopimusten ja polttoaineen indeksisidonnaisuudet. Kokonaisuudessaan momentin määrärahaa oli käytettävissä 22,7 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 4,4 milj. euroa.

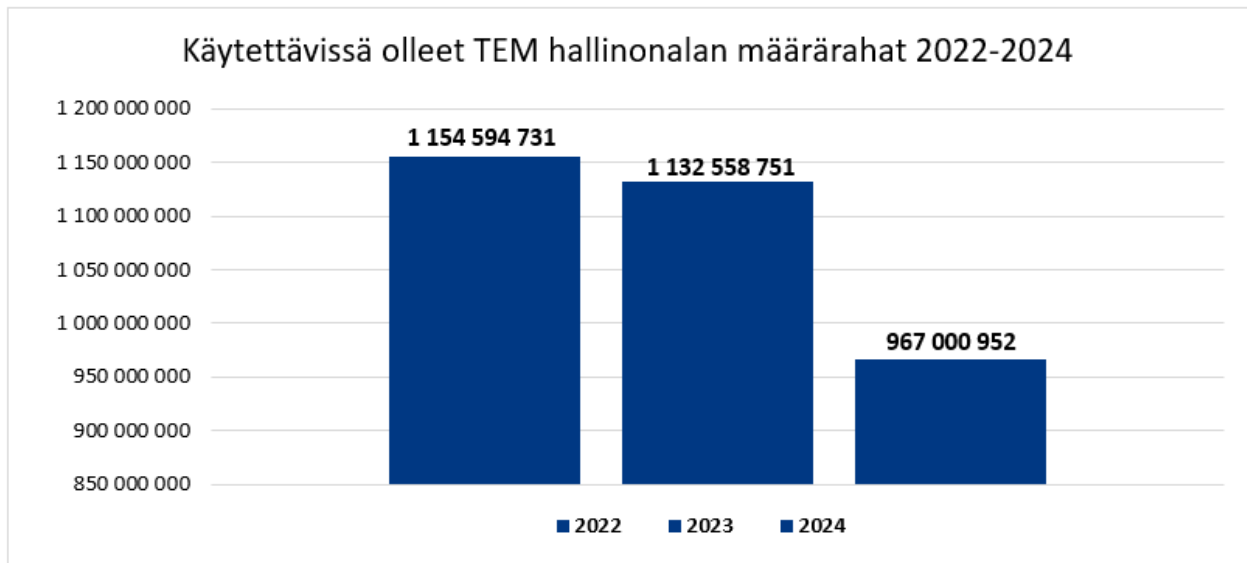
Momentin 31.20.55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen talousarviovuoden määrärahaa oli käytettävissä 32,3 milj. euroa, mikä oli 3,5 milj. euroa vähemmän (-10 %) edellisvuoteen verrattuna. Kokonaisuudessaan momentin määrärahaa oli käytettävissä 54 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 14,4 milj. euroa.

Vaikka momentin 31.20.55.02. Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot ja kehittäminen määrärahaa myönnettiin talousarviovuonna 10 % vähemmän edellisvuoteen nähden, on momentin määrärahan käyttö vähentynyt 4 milj. euroa (-9 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Julkisen henkilöliikenteen määrärahojen käyttö väheni säästöpainneiden vuoksi. Kaikkia päättyneitä liikennöintisopimuksia ei hankittu uudelleen ja kunnille maksettavien valtionavustusten avustusprosenttia pienennettiin. Liikenteen hankintakustannukset ovat viime vuosina kasvaneet maailmantilanteen vuoksi ja vastaavasti markkinaehtoisien liikenteen osuus on vähentynyt. Yhdessä nämä ovat johtaneet siihen, että yhteiskunnan vastuu joukkoliikenteen järjestämisestä on

kasvanut. ELY-keskuksille myönnetty määrärahakiintiö on edellisten vuosien tapaan ollut tarpeisiin nähden alimitoitettu, eikä sillä ole saatu hankittua liikennettä toivotussa laajuudessa, jolloin kunnat ovat joutuneet kantamaan suuren rahoitusvastuun. Myös sopimusliikenteen määrän väheneminen selittää omalta osaltaan käytetyn määrärahan vähentymistä.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osalta talousarviovuoden määrärahoja myönnettiin 1 283 milj. euroa, mikä oli 3,46 % vähemmän kuin vuonna 2023. Talousarviovuoden määrärahoista käytettiin 1 131 milj. euroa eli 88 % ja vuodelle 2025 siirrettiin 98 milj. euroa. Käytettävissä olleet siirtomäärärahat yhteensä olivat 967 milj. euroa, josta käytettiin 86,45 %, 836 milj. euroa. Ks. kuva alla.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen sekä TE-toimistojen toimintamenomäärärahojen talousarviotilit olivat nettobudjetoituja.

Taulukossa on määrärahojen kehitys varainhoitovuosina 2023–2024:

Toimintamenot	Talousarvio vuosi 2024	Siirtynyt vuodelta 2023	Yhteensä käytettävissä		Määrärahojen muutos %	Käyttö		Kulujen muutos %	Siirretty vuodelle 2025	%
			2024	2023		2024	2023			
ELY ja KEHA 32.01.02.1	216 625 464	33 992 056	250 617 520	246 314 753	1,75 %	221 338 122	217 261 253	1,88 %	29 279 398	11,68 %
TE-toimistot 32.01.03.1	282 101 635	39 948 390	322 050 026	322 927 653	-0,27 %	313 971 687	284 230 877	10,46 %	8 078 338	2,51 %

Momentilla 32.01.02.1. ELY- ja KEHA-keskuksen toimintamenoja oli yhteensä käytettävissä 250 milj. euroa, josta käytettiin 88,4 % 221 milj. euroa ja siirrettiin 11,6 % 29 milj. euroa vuodelle 2025. Suurimman osan toimintamenoista muodostavat henkilöstökustannukset. Määrärahoihin kohdistuvat sopeutustoimet vaikuttivat mm. rekrytointien, matkustamisen ja ostopalveluiden käytön vähentämiseen.

KEHA-keskuksesta maksetaan keskitetysti ELY-keskusten ja TE-toimiston toimintaan liittyviä menoja kuten toimitilojen vuokrat ja koneiden ja laitteiden vuokrat sekä palveluiden ostot mm. tietoliikennepalvelut. Nii-
den määrä on ollut vuonna 2024 98,9 milj. euroa ja vuonna 2023 97,35 milj. euroa. Kasvua edellisvuoteen

oli 1,64 %. Kustannusten maltilliseen kasvuun vuoden 2024 tilikaudella on vaikuttanut valtakunnallisesti yhä kiristynyt taloustilanne ja säästötoimenpiteet.

Momentilla 32.01.03.1. TE-toimistojen toimintamenot oli käytettävissä 322 milj. euroa, josta käytettiin 97,2 % 313 milj. euroa ja siirrettiin 2,4 % 8 milj. euroa vuodelle 2025. TE-toimistoissa valmistauduttiin TEPA24 uudistukseen. Budjetin seuranta ja toimintamenojen käyttö oli hallittua koko vuoden, rahan käytössä pyrittiin huomioimaan mahdollisimman pienen palveluvelan siirtyminen vuoden 2025 alussa aloittaville työllisyysalueille (TEPA24 uudistus, uudet työvoimaviranomaiset). Korvausrekrytointeja toteutettiin siten sallittuun päivämäärään saakka, myös henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitettiin huomiota mahdollisimman motivoituneen ja työorientoituneen henkilöstön siirtymiseksi työllisyysalueille. TE-toimiston toimintameno määrärahan merkittävin käyttökohde vuonna 2024 oli henkilöstökulut. TE2024 uudistuksesta johtuen TE-toimistot lakkautettiin 1.1.2025 alkaen.

Työllisyydenhoitoon tarkoitettuja määrärahoja, edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat mukaan lukien, talousarviolilla 32.30.51 Julkiset työvoima ja yrityspalvelut oli vuonna 2024 yhteensä 307 milj. euroa. Vuonna 2023 käytössä oli 451 milj. eli 144 milj. enemmän kuin vuonna 2024. Vuonna 2024 määrärahaa käytettiin 258 milj. euroa, joka oli 42 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2023, jolloin käyttö oli 300 milj. euroa.

Momentilta 32.30.51 siirrettiin 48 milj. euroa vuodelle 2025. Siirtyneestä määrärahasta maksetaan vuoteen 2024 kohdistuvia kustannuksia ja lisäksi maksetaan Työvoimaviranomaisille maksettavia korvauksia.

Määrärahojen käyttö	2023	2024	ero
32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	300 864 065,75	258 778 274,72	-42 085 791,03
32.30.51.01. Kokeilut ja asiantuntija-arvioinnit (KPY)	6 090 956,77	6 049 697,21	-41 259,56
32.30.51.02. Valmennukset (KPY)	31 322 637,19	28 514 640,71	-2 807 996,48
32.30.51.03. Työvoimakoulutuksen hankinta (KPY)	121 879 803,15	128 159 647,98	6 279 844,83
32.30.51.06. Palkkatuki ja starttiraha (KPY)	103 681 899,55	78 118 999,48	-25 562 900,07
32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	477 210,31	228 011,30	-249 199,01
32.30.51.08. Työllisyyspoliittinen avustus (KPY)	7 926 507,65	3 903 265,90	-4 023 241,75
32.30.51.09. Korvaukset (KPY)	2 329 988,52	3 961 497,63	1 631 509,11
32.30.51.10. Vakuutusturva (KPY)	376 149,04	577 058,91	200 909,87
32.30.51.11. Yritystoiminnan kehittämis- palvelujen hankinta (KPY)	17 081 734,25	4 933 443,41	-12 148 290,84
32.30.51.12. Yksityiset työnvälityspalvelut ja pilotit (KPY)	6 709 658,24	4 273 345,26	-2 436 312,98
32.30.51.13. Rekrytointituki (KPY)	2 987 521,08	58 666,93	-2 928 854,15
32.30.51.14. Työvoimaviranomaisille maksettavat korvaukset (KPY)	0,00	0,00	0,00

Vuonna 2024 ELY-keskukset ja TE-toimistot valmistautuivat TE-palvelujen järjestämisvastuun siirtoon 1.1.2025 valtiolta kunnille, joka näkyi myönnettyjen määrärahojen määrässä ja käytössä.

32.30.51.03 Työvoimakoulutuksen hankinta määrärahan käyttö kasvoi 6,3 milj. euroa. Käytön lisäys johtuu muun muassa Kotoutumiskoulutusten määrän lisääntymisestä.

32.30.51.06. Palkkatuki ja starttiraha määrärahan käyttö pieneni 25 milj. euroa. Muutoksen on vaikuttanut useampi tekijä. Tiukempi määrärahatilanne ja tarkemmat myöntämiskriteerit. Vuoden 2023 palkkatukiudistus, jonka myötä palkkatukijaksojen pituudet lyhenivät. Tämä on vaikuttanut täysimääräisesti vuoteen 2024, mutta vain osittain vuoteen 2023. Lisäksi taloudellinen tilanne kunnissa ja yksityissektorilla vähensi kysyntää. Loppuvuodesta työllisyysalueita velvoittavia siirtyviä palkkatukijaksoja tehtiin harkiten.

32.30.51.08 Työllisyyspoliittinen avustus määrärahaa käytettiin 4 milj. euroa vähemmän. Syynä muutokseen oli, että Työllisyyspoliittisten avustusten tuli päättyä 30.9.2024 mennessä.

32.30.51.09 Korvaukset määrärahaa käytettiin 1,6 milj. euroa enemmän. Syynä muutokseen oli tilapäisen suojelun perusteella Suomeen tulleille ukrainalaisille maksettujen harkinnanvaraisten kulukorvausten suuret määrät sekä vuodelta 2023 siirtyneet käsittelemättömät ja ruuhkautuneet maksatukset.

32.30.51.11 Yritystoiminnan kehittämispalvelujen hankinta määrärahan käyttö pieneni 12 milj. euroa. ELY-keskuksen kehittämispalvelut lakkautettiin vuoden 2024 alusta hallitusohjelman mukaisesti, ja palveluiden haku päättyi 30.11.2023. Vuonna 2024 maksettiin vain päättyvien hankkeiden loppumaksuja, eikä uusia päätöksiä tehty.

32.30.51.13 Rekrytointitukikokeilu määrärahan käyttö pieneni 3 milj. euroa johtuen siitä, että kokeilu päättyi ja kertomusvuonna hoidettiin vain viimeiset maksatukset.

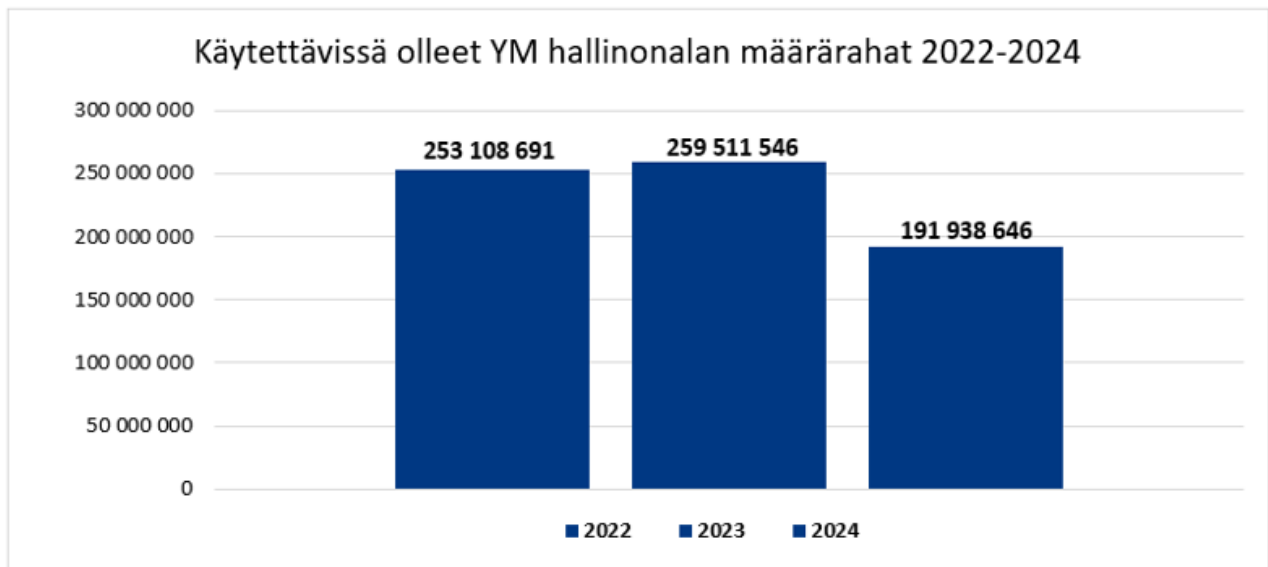
Momentin 32.50.30.Valtion korvaukset kotouttamisesta arviomäärärahan käyttö oli 211 milj. euroa. Talousarviotilin käyttö oli 33,18 %, joka on 70 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2023. Momentilta maksetaan paluumuuttajien kustannuksia, laskennallisia korvauksia pakolaisista ja muita pakolaisista aiheutuvia kunta-korvauksia. Määrärahan tarve ja käyttö on kasvanut vuonna 2024, koska korvausten piiriin kuuluvien henkilöiden määrä on lisääntynyt johtuen ennen kaikkea tilapäistä suojelua saavista, joista suuri osa tullut kotikuntaoikeuden piiriin ja ovat siirtyneet kuntiin sekä korvausten piiriin syksyn 2023 ja vuoden 2024 aikana.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan määrärahat ovat arviomäärärahoja ja niitä käytettiin 148,8 milj. euroa, joka on 18 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Momentin 33.20.52.02. Palkkatuki ja starttiraha määrärahaa käytettiin 94,3 milj. euroa, joka on 23 % vähemmän (-27,9 milj. euroa) kuin edellisenä vuonna. Momentin 33.20.50.02 Palkkatuki ja starttiraha käytettiin 37,2 milj. euroa, joka on 18 % vähemmän (-8 milj. euroa) kuin edellisenä vuonna. Muutokseen on vaikuttanut useampi tekijä. Tiukempi määrärahatilanne ja tarkemmat myöntämiskriteerit. Vuoden 2023 palkkatukiudistus, jonka myötä palkkatukijaksojen pituudet lyhenivät. Tämä on vaikuttanut täysimääräisesti vuoteen 2024, mutta vain osittain vuoteen 2023. Lisäksi taloudellinen tilanne kunnissa ja yksityissektorilla vähensi kysyntää. Loppuvuodesta työllisyysalueita velvoittavia siirtyviä palkkatukijaksoja tehtiin harkiten.

Momentin 33.20.31. Valtion korvaus hyvinvointialueille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä käytettiin 17,1 milj. euroa, joka on 23 % enemmän (+3,7 milj. euroa) kuin edellisenä vuonna. Muutokseen on vaikuttanut kasvanut työttömyystilanne, jonka vuoksi asiakkaita on ohjattu selkeästi enemmän kuntouttavaan työtoimintaan.

Ympäristöministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 191,9 milj. euroa, joista käytettiin 60 % eli 114,4 milj. euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 40 % eli 73,7 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 63,4 milj. euroa, joka on 48 % vähemmän vuoteen 2023 verrattuna, jolloin määrärahoja osoitettiin 122 milj. euroa. Käytettävissä olleita määrärahoja yhteensä oli 67,7 milj. euroa vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna:

35.01.01. Ympäristöministeriön toimintamenot määrärahaa oli käytettävissä 850 735 euroa, josta käytettiin 61 % eli 517 818 euroa. Seuraavalle vuodelle siirrettiin 332 917 euroa. Varainhoitovuonna momentille 35.01.01. ympäristöministeriön toimintamenoihin tuli uutena alajaottelutilit 03.3. REPowerEU YM YLP (RRF P5C5RI), johon oli käytettävissä 107 000 euroa, josta käytettiin 27 590 euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 79 409 euroa sekä 01.07. Kehittäminen ja suunnittelu, johon oli käytettävissä 1 000 euroa, määräraha siirrettiin seuraavalle vuodelle. Määräraha on tarkoitettu hankkeeseen, jossa tehtävänä on LVV-viraston ympäristötoimialan valmistelun tuki, ympäristötehtävien prosessien määrittely ja toimintamallien valmistelu sekä henkilöstön osallistaminen uudistukseen. Hanke toimii yhteistyössä LVV-virastovalmistelun toimenpanohankkeen ympäristöalaryhmän kanssa.

35.10.21. Eräät luonnonsuojelun menot määrärahaa oli käytettävissä 30 milj. euroa, josta käytettiin 63 % eli 19 milj. euroa. Seuraavalle vuodelle siirrettiin 10,5 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 6 % enemmän (+1 milj. euroa) kuin edellisenä vuonna.

ELY-keskuksille myönnettiin määrärahaa Helmi-elinympäristöohjelmaan, jonka tarkoitus on vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta. Ohjelmalla suojellaan, kunnostetaan ja hoidetaan etenkin soiden, lintukosteikkojen, perinnebiotooppien ja metsien sekä vesi- ja rantaluonnon kohteita ja parannetaan uhanalaisten luontotyyppien ja lajien suojelutasoa. Helmi-ohjelmassa toteutetaan kunnostuskohteita kohdesuunnittelun mukaisesti. Eri vuosina hankesuunnitelmia valmistuu eri tahtiin ja tämän seurauksena kunnostustöitä voidaan toteuttaa eri määriä eri vuosina.

Momentilla 35.10.63.1. Luonnonsuojelualueiden hankinnasta ja korvauksesta aiheutuneet menot määrärahaa oli käytettävissä 57,6 milj. euroa, josta käytettiin 83 % eli 47,7 milj. euroa. Seuraavalle vuodelle siirrettiin 9,9 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 11 % vähemmän (-6 milj. euroa) kuin edellisenä vuonna.

Määrärahaa myönnettiin ELY-keskuksille luonnonsuojeluun varattujen Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaan 187 (METSO) valittujen alueiden hankintojen kauppahintoihin sekä rauhoituskorvausten ja määräaikaisten suojelusopimusten maksuun. Etelä-Suomen vanhojen metsien suojeluohjelman (METSO) toteutus päättyy vuonna 2025. Ohjelman tavoitteet ollaan saavuttamassa, jolloin alueelle suunnatun rahoituksen määrä on pienentynyt huippuvuosista. Lisäksi luonnonsuojeluun liittyvien hankintojen määrä vaihtelee vuosittain riippuen kohteiden koosta ja tarjonnasta. Vuosittain määrärahojen myönnytyksissä on myös eroja, joiden puitteissa luonnonsuojelualueiden toteutusta voidaan edistää.

35.20.56. Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi määrärahaa oli käytettävissä 47 milj. euroa, josta käytettiin 37 % eli 17,5 milj. euroa. Seuraavalle vuodelle siirrettiin 27 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 54 % vähemmän (-20,6 milj. euroa) kuin vuonna 2023. Määräraha oli kokonaisuudessaan edellisten talousarviovuosien määrärahaa. Määrärahasta peruutettiin 2. lisätalousarviossa 850 000 €, ja sama summa lisättiin toimintamenoihin avustushakemusten käsittelyn turvaamiseksi vuonna 2025. Muutos johtuu siitä, että vuonna 2023 hakemusmäärät olivat suuria ja pitkiä hakemusjonoja purettiin lisähenkilöstön turvin. Lisäksi hankkeita peruuntui, eivätkä kaikki myönteisen avustuspäätöksen saaneet hakeneet avustuksen maksatusta. Myös avustuksen hakijoita oli aikaisempaa vuotta vähemmän.

35.10.61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen määrärahaa oli 29,2 milj. euroa, josta käytettiin 52 % eli 15 milj. euroa. Seuraavalle vuodelle siirrettiin 14 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 5 % vähemmän (-818 692 euroa) kuin edellisenä vuonna. Avustusten maksatusten määrä vaihtelee vuosittain paljon, johon vaikuttaa myös se, että monien hankkeiden kesto on 2–3 vuotta.

35.20.64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon määrärahaa oli käytettävissä 1,8 milj. euroa, josta käytettiin 92 % eli 1,7 milj. euroa. Seuraavalle vuodelle siirrettiin 142 672 euroa. Määrärahan käyttö pysytteli edellisvuoden tasolla. Määrärahaa käytettiin 2 % vähemmän (-26 094 euroa) kuin vuonna 2023. Avustusta rakennusperinnön hoitoon on mahdollista saada kaikille kulttuurihistoriallisesti arvokkaille rakennuskohteille.

Valtuudet varainhoitovuonna

Uusia valtuuksia oli käytettävissä varainhoitovuonna 242 milj. euroa ja uusittuja valtuuksia 685 milj. euroa, yhteensä 926 milj. euroa. Varainhoitovuoden valtuuksien käyttö oli 314 milj. euroa ja käyttämättä jäi 612 milj. euroa.

Momentin 31.10.20. Perusväylänpito jaettiin uutta valtuutta 1,45 milj. euroa. Aikaisempina vuosina valtuuksia ei ole ollut. Valtuutta tullaan käyttämään aiempaa pidemmillä arviolta 20 vuoden mittaisten neljän palvelusopimuskokonaisuuden hankintaan.

Momentin 31.20.20. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen valtuutta oli käytettävissä yhteensä 26,7 milj. euroa. Talousarviovuonna ei jaettu uusia valtuuksia. Valtuuden käyttö oli 4,7 milj. euroa ja käyttämättä jäi 22 milj. euroa.

Momentin 32.30.42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen myöntämisvaltuutta oli käytettävissä yhteensä 9,4 milj. euroa. Näistä talousarviovuonna uusittuja valtuuksia olivat kaikki 9,4 milj. euroa. Valtuuden käyttö oli 7,5 milj. euroa ja käyttämättä jäi 1,9 milj. euroa. Talousarviovuonna oli käytössä seuraavat momentin 32.30.42. valtuudet: yritysten kehittämishankkeiden tukeminen valtuus (32.30.42.1.) ja kasvun kiihdyttämisohjelman toimeenpano (RRF pilari3) valtuus (32.30.42.2.)

Momentille 32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut ei myönnetty vuodelle 2024 uutta valtuutta, koska tehtävät siirtyivät työllisyysalueille vuoden 2025 alusta. Vuonna 2024 on ollut ainoastaan valtuuden käytöstä aiheutuneita menoja.

Momentin 32.30.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin myöntämisvaltuutta oli käytettävissä yhteensä 889 milj. euroa. Tästä uusia valtuuksia oli 240 milj. euroa ja uusittuja 649 milj. euroa. Valtuuden käyttö oli 302 milj. euroa ja käyttämättä jäi 587 milj. euroa. Valtuuden käyttö väheni 43 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Muutokset rakennerahastojen valtuuksien käytössä johtuvat ohjelmakausien vaihdoksesta.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Kunkin ELY-keskuksen tuotto- ja kululaskelmasta on laadittu analyysi. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Vuoden 2024 tuotto- ja kululaskelma osoittaa 1 780 milj. euron kulujäämää, joka on noin 38,4 milj. euroa (2,11 %) edellisvuoden kulujäämää pienempi.

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 44,1 milj. euroa. Tuotot lisääntyivät noin 0,48 milj. euroa (1,09 %) vuodesta 2023.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 9,8 milj. euroa. Tuotot lisääntyivät noin 0,02 milj. euroa (0,21 %) vuodesta 2023. Pääosa tuotoista koostui maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista, kuten liikenteeseen ja tienpitoon liittyvistä luvista, kaupallisen kalastuksen ja jätehuoltorekisterin rekisteröintimaksuista sekä ympäristönsuojelun valvontamaksuista. Ympäristövastuualueen osalta tuotot koostuivat pääasiassa ympäristölupavalvonnan tuloista. Ympäristölupavalvonnan maksullisten määräaikaistarkastusten ja raportoinnin tuotot vaihtelevat vuosittain tarkastusten ja tarkastettavaksi tulevien raporttien lukumäärän mukaan. Raportoinnin sekä tarkastusten laskutuksia voi siirtyä myös seuraavalle vuodelle. Valvontatulot vaihtelevat vuosittain toteutettavan valvontaohjelman mukaan. Useiden ELY-keskusten osalta tuottojen nousu johtui pääasiassa ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) -lausuntojen määrän kasvusta.

Pirkanmaan ELY-keskukseen on keskitetty liikenteen lupia sekä erikoiskuljetus- ja keskitettyjen lupapalveluiden tuottoja, jotka muodostivat noin 4,6 milj. euroa maksullisen toiminnan tuotoista. Tuottojen lasku edellisvuoteen verrattuna johtui erikoiskuljetuslupatulojen vähenemisestä. Lapin ELY-keskukseen on valtakunnallisesti keskitetty siirtoajoneuvoihin liittyviä tehtäviä. Vuoden 2024 alusta voimaan astunut Valtioneuvoston asetus ELY-keskusten, TE-toimistojen sekä KEHA-keskuksen maksullisista suoritteista nosti muun ajoneuvon kuin kuorma-auton tai raskaan ajoneuvon varasto- ja lähisiirron maksuja noin 13,5 %. Kuorma-auton, raskaan ajoneuvon tai niihin rinnastettavan ajoneuvon taikka ajoneuvoyhdistelmän varasto- ja lähisiirron hallinnollisen osan maksuun tuli korotusta noin 11 %. Tuottojen kasvuun vaikutti osaltaan siirtoajoneuvojen maksuasetuksen muutos. Lisäksi raskaiden ajoneuvojen siirtomäärä vaikuttaa kulloisenkin vuoden tuottoihin, koska siirrot laskutetaan todellisten toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Muiden ajoneuvojen siirtojen laskutus tapahtuu maksuasetuksen ennalta määritellyn hinnaston mukaisesti. Maksullisesta toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista on kerrottu tarkemmin kohdassa *1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus*, jossa on myös esitetty laskelma julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvas- taavuudesta.

Muut toiminnan tuotot olivat 33,8 milj. euroa, mikä merkitsee noin 0,4 milj. euron (1,25 %) kasvua vuoteen 2023 verrattuna. Tuotot koostuivat pääasiassa ELY-keskusten yhteistoiminnan kustannusten korvauksista, joita oli 24,2 milj. euroa. Korvausten määrään vaikuttaa vuosittain käynnissä olevien projektien määrä. Useilla ELY-keskuksilla on Ruokaviraston teknisen tuen uuden ohjelmakauden hanke ja joillain lisäksi vanhan ohjelmakauden hanke käynnissä, mikä osaltaan lisää yhteistoiminnan kustannusten korvausten määrää.

Muun toiminnan tuotoista 8,07 milj. euroa (24 %) koostui yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista, jotka kasvoivat edellisvuodesta 0,07 milj. euroa. Suomen kaikkien aikojen suurin luontokatoa torjuva hanke, Priodiversity LIFE, käynnistyi vuonna 2024 ja jatkuu kahdeksan vuoden ajan (2024–2031). Hankkeessa ovat mukana Varsinais-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan, Pirkanmaan, Kaakkois-Suomen ja Pohjois-Savon ELY-keskukset. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa käynnistyi vuonna 2024 kaksi uutta JTF (oikeudenmukaisen siirtymän rahasto) -rahoitteista hanketta, joissa toteutettiin sekä rekrytointeja että merkittäviä palvelujen osia. Uudenmaan ELY-keskuksessa vuosi 2024 oli ensimmäinen täysimääräinen toimintavuosi Kumppanina kotoutumisessa- ja Tulevaisuuden työmarkkinat ESR+ (Euroopan sosiaalirahasto) -hankkeissa, mikä näkyi toiminnan volyymin kasvuna. Projektien saama rahoitus vaihtelee vuosittain käynnissä olevien projektien määrän ja niiden rahoitusrakenteen mukaan. Yhteisrahoitteisesta toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista on kerrottu tarkemmin kohdassa *1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus*, jossa on myös esitetty laskelma yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 714 milj. euroa. Kulut lisääntyivät 22,5 milj. euroa (3,26 %) vuodesta 2023.

Suurin kuluerä oli henkilöstökulut, jotka olivat tilikaudella yhteensä 477 milj. euroa. Kulut kasvoivat 17 milj. euroa (3,75 %) vuodesta 2023. Kasvua aiheuttivat sekä 1.3.2024 voimaan tullut tehtäväkohtaisten palkanosien yleiskorotus, että virastoerät (2,5 %). Lisäksi useammassa ELY-keskuksessa erillismäärärahoilla palkatun määräaikaisen henkilöstön määrä kasvoi. TE-toimistoissa kuluja lisäsivät TE2024-uudistuksen toteuttamiseen tarvittavat lisäresurssit. KEHA-keskuksessa henkilöstökulut kuitenkin laskivat 5,4 milj. euroa (12,1 %). KEHA-keskuksessa on tehty sopeutustoimenpiteitä, jolloin vapautuvia virkoja ei ole täytetty, vaan ne on hoidettu tehtävien uudelleen järjestelyillä.

Palvelujen ostot olivat tilikaudella yhteensä 176 milj. euroa. Palvelujen ostoista 92,4 milj. euroa (52,4 %) maksettiin keskitetysti KEHA-keskuksesta. Näistä suurin osa (29,5 milj. euroa) kohdistui tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluihin. ICT-palvelujen ostot olivat tilikaudella 27 milj. euroa, mikä merkitsee 1,7 milj. euron (6,8 %) kasvua. Pääosin kasvu johtuu TE2024-uudistukseen liittyvien järjestelmien kehittämisestä. Työterveyspalvelujen kustannukset olivat tilikaudella 9,5 milj. euroa, mikä on 1,7 milj. euroa (22,4 %) enemmän kuin edellisvuonna. Kustannusten kasvuun on osaltaan vaikuttanut TE2024-uudistukseen liittyvät tukitoimet.

Muut palvelut olivat tilikaudella 25,3 milj. euroa. Kulujen määrä väheni 1,8 milj. eurolla (6,8 %) verrattuna edellisvuoteen. Varsinais-Suomen ELY-keskus, joka vastaa saariston yhteysalusliikenteen valtakunnallisesta järjestämisestä ja hankkimisesta, aiheutti kuluista 19,9 milj. euroa. Näihin kuluihin sisältyvät kolmentoista yhteysalusliikennepalvelureitin kustannukset, yhteensä 15,3 milj. euroa. Lisäksi muihin palveluihin kuuluvat Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinnoiman Kipsi-hankkeen kipsin levityspalvelujen kustannukset, jotka olivat tilikaudella 4,5 milj. euroa.

Poistot tilikaudella olivat 11,3 milj. euroa. Poistot lisääntyivät edellisestä vuodesta 3,6 milj. euroa (46 %). Suurin osa näistä syntyi KEHA-keskuksessa, jossa poistojen määrä oli tilikaudella 4,8 milj. euroa, lisäystä edellisvuoteen 3,4 milj. euroa. Poistojen kasvu johtui pääasiassa joulukuun 2023 suurista aktivoinneista,

kuten Digitaaliset TE -palvelut -hankkeesta. Lisäksi tilikaudella aktivoitiin useiden ICT-hankkeiden kustannuksia vuosilta 2022–2023, mukaan lukien TE-Digi, Laskutuspalvelu LAPA, Pohjoismainen työvoimapalvelumalli POMA, Tietoalusta Mylly ja Yleinen avustusjärjestelmä YA. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa poistojen määrää tilikaudella lisäsi vuonna 2023 valmistuneet vesistörakenteiden peruskorjaushankkeet.

Valmistus omaan käyttöön väheni vuodesta 2023 yhteensä 1,2 milj. euroa eli noin 94,8 %.

Tämä lasku johtuu Valtiontalouden tarkastusviraston (VTV) loppuvuonna 2023 antamasta ohjeistuksesta, joka muutti kirjaustapaa. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa vesistörakenteiden peruskorjaukset toteutetaan kokonaan ilman omaa valmistustoimintaa ja ne on tiliöity tilikaudella suoraan taseen keskeneräisen omaisuuden hankintatilille. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen osalta laiturihankkeiden investointikustannukset on kirjattu vastaavasti suoraan keskeneräisiin rakenteisiin.

Siirtotalouden kulut tilikaudelta olivat 1 082 milj. euroa. Vuonna 2023 kulut olivat 1 143 milj. euroa. Kulut pienenevät noin 5,26 % edellisestä vuodesta. Kulut jakautuvat siirtotalouden kuluihin yrityksille (282,8 milj. euroa), kotitalouksille (274,3 milj. euroa), paikallishallinnolle (234,7 milj. euroa), voittoa tavoittelemattomille yhteisöille (146,1 milj. euroa), hyvinvointialuehallinnolle (127,9 milj. euroa) ja valtionhallinnolle (16,6 milj. euroa).

Yrityksille maksettiin siirtotalouden kuluja tilikaudella 30,8 milj. euroa (9,81 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyden hoidon määrärahat olivat tilikaudella huomattavasti aiempia vuosia niukemmat, minkä seurauksena palveluihin ohjaamista sekä etuuksien myöntämistä jouduttiin rajoittamaan loppuvuotta kohden. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa kulut pienenevät 3,9 milj. euroa, mikä johtui rekrytointitukikokeilun päättymisestä vuoden 2023 lopussa. Etelä -Pohjanmaan ELY-keskuksessa siirtotalouden kulut vähenivät 3,2 milj. euroa, sillä tilikaudella ei ollut enää hallitusohjelman mukaisia kansallisia biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointeihin myönnettyjä avustuksia. Lapin ELY-keskuksessa kulujen vähenemiseen vaikutti mm. Harvaan asuttujen alueiden elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittämishankkeen (HAMA) päättymisen vuoden 2023 lopussa. Hankkeen päättymisen vähensi kuluja myös paikallishallinnon ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen saajasektoreilla. Pohjois-Savon ELY-keskuksessa kulujen väheneminen liittyi kalatalouden edistämisen- ja yksityistieavustusten pienentymiseen. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa korvauksia rauhoitettujen eläinten aiheuttamista vahingoista maksettiin tilikaudella vähemmän kuin edellisenä vuonna, mikä johtui tehtyjen hakemusten määrän vuosittaisesta vaihtelusta.

Kotitalouksille maksetut siirtotalouden kulut tilikaudella vähenivät edellisestä vuodesta 18 milj. euroa (6,13 %). Kulujen suurimman osan muodostivat työllistämisen-, koulutus- ja erityistoimien menot.

Pirkanmaan ELY-keskukseen on keskitetty avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi, ja hakijoiden määrän vähenemisen seurauksena tukea maksettiin 21,5 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Lisäksi luonnonsuojelualueiden korvauksia maksettiin vähemmän. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa luonnonsuojelun rauhoituskorvauksia maksettiin tilikaudella vähemmän kuin edellisvuonna.

Siirtotalouden kuluja paikallishallinnolle maksettiin tilikaudella 49,6 milj. euroa (17,43 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kunnille maksetuista kuluista merkittävin osa koostui käyttötalouden kuluista, jotka sisältävät muun muassa työttömien työllistämisen aiheuttavat kustannukset, valtion korvaukset kunnille paluumuuttajien kustannuksiin, pakolaisten kotoutumiseen ja erityiskustannusten korvauksiin liittyvät kustannukset sekä joukkoliikenteen palveluiden ostoon ja kehittämiseen liittyvät kustannukset. Muut pakolaisista ja tilapäistä suojelua saavista maksettavat korvaukset siirtyivät suurimmilta osin hyvinvointialueille maksettaviksi korvauksiksi vuonna 2024.

Kuntatyöllistäminen väheni jonkin verran johtuen määrärahojen vähentymisestä sekä kuntien valmistautumisesta palvelujen siirtoon työllisyysalueille. Lisäksi syyskuusta 2024 alkaen palkkatuki ei enää kerryttänyt

työssäoloehdot, paitsi tiettyjen erityisryhmien, kuten yli 60-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien ja alentuneen työkyvyn henkilöiden osalta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa ESR ja EAKR (Euroopan aluekehityshasto) -hankkeiden tukimaksut vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna. Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa vesitaloushankkeiden avustukset vähenivät, koska Raisiojoen suuri kunnostushanke valmistui vuoden 2023 lopussa. Lapin ELY-keskuksessa yksityistieavustukset, tiekuntien neuvonnasta aiheutuneet kustannukset sekä alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna määrärahojen pienentyessä. Kaikkia päättyneitä liikennöintisopimuksia ei uusittu ja uusissa hankinnoissa tehtiin hankittavien vuorojen karsintaa. Valtakunnallisella tasolla paikallishallinnolle maksetut siirtotalouden kulut laskevat. KEHA-keskuksen maksamat korvaukset kuitenkin kasvoivat 48,3 milj. euroa, ollen tilikaudella 105,1 milj. euroa. Kotoutumiseen liittyvät kulut sekä laskennalliset korvaukset pakolaisista ja tilapäistä suojelua hakevista kasvoivat. Ulkomaalaisen väestön kasvu heijastuu laadittujen kotoutumissuunnitelmien määrään. Pakolaisten määrään vaikuttavat maailmalla tapahtuvat konfliktit, esim. Venäjän sotatoimet ja elinolosuhteet henkilön kotimaassa.

Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille maksetut kulut tilikaudella vähenivät 39,2 milj. euroa (21,15 %) vuodesta 2023.

Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyysmäärärahojen merkittävä vähentyminen ja työllisyyspoliittisen avustuksen alasajo vähensivät huomattavasti yhdistysten palkkatukityöllistämistä. Pirkanmaan ELY-keskuksen palkkatukien määrä oli tilikaudella 7,4 milj. euroa, mikä on 2,9 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Myös Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa merkittävä osa määrärahan supistuksesta kohdennettiin palkkatuella työllistämiseen, mikä vähensi voittoa tavoittelemattomille yhteisöille maksettujen avustusten ja tukien määrää. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa kulujen pienentymiseen vaikutti ESR-maksujen väheneminen. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa puolestaan kulujen lasku kohdistui suuressa määrin työvoimapolitiisiin avustuksiin.

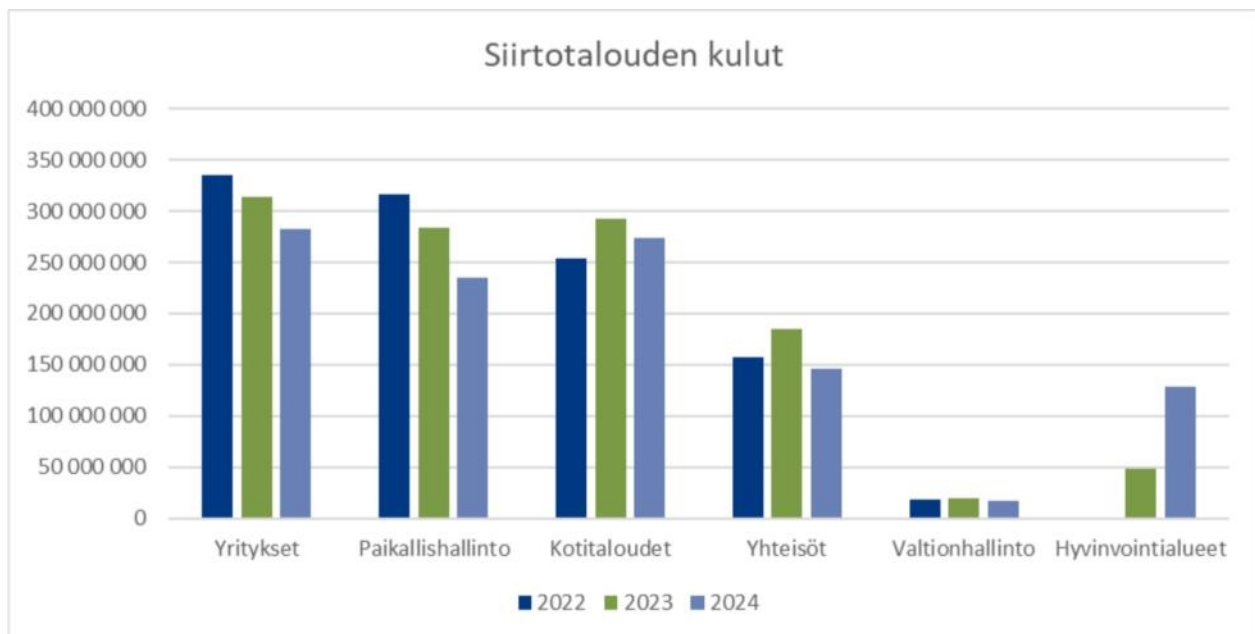
Valtionhallinnolle maksetut siirtotalouden kulut tilikaudella vähenivät edellisestä vuodesta 2,5 milj. euroa (13,13 %). Pirkanmaan ELY-keskuksen osalta työllistäminen valtion virastoihin ja laitoksiin väheni huomattavasti tilikaudella, sillä päätöksiä sai tehdä ainoastaan 30.9.2024 saakka. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kulut vähenivät edellisestä vuodesta ESR- ja EAKR-hankkeiden osalta.

Hyvinvointialuehallinnolle maksettiin siirtotalouden kuluja tilikaudella 127,9 milj. euroa, mikä on 79,8 milj. euroa (165,92 %) enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kunnille ja hyvinvointialueille korvataan pakolaisten vastaanottoon liittyviä kustannuksia. Hyvinvointialueille maksettiin korvauksia kotoutumisen edistämisestä, mukaan lukien pakolaisten ja tilapäistä suojelua saavien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä perheryhmäkotien kustannukset. Perheryhmäkotitoiminnan kustannukset korvataan hyvinvointialueille kotoutumislain mukaisesti. Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta maksetut kulut lisääntyivät edellisestä vuodesta 2,9 milj. euroa. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pakolaisten erityiskustannusten hakeminen viivästyi, minkä vuoksi korvausten maksatus siirtyi vuodelle 2024. Hake-
musviiveen lisäksi kustannusten määrän kasvu selittyy osittain pakolaisten määrän kasvusta. Pirkanmaan ELY-keskuksen kulut olivat tilikaudella noin 6,5 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Korvaukset kasvoivat kotouttamisessa 3,6 milj. euroa ja kuntouttavassa työtoiminnassa 2,8 milj. euroa. Talouden taantuma näkyi kuntouttavan työtoiminnan lisääntymisenä. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kulut hyvinvointialuehallinnolle olivat 1,9 milj. euroa suuremmat kuin edellisvuonna. Korvaukset pakolaisista ja tilapäistä suoje-

lua saavista olivat tilikaudella noin 3 milj. euroa. Näitä kuluja ei ollut lainkaan vuonna 2023. Lapin ELY-keskuksen osalta siirtotalouden kulut ovat kasvaneet edellisvuoteen verrattuna korvausten piiriin kuuluvien henkilöiden määrän lisääntyessä. Tämä johtuu ennen kaikkea tilapäistä suojelua saavista, joista suuri osa on tullut kotikuntaoikeuden piiriin syksyn 2023 ja vuoden 2024 aikana. Lapin kuntiin itsenäisesti siirtyneiden henkilöiden määrä on kasvanut useilla sadoilla aikaisempiin vuosiin verrattuna. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kulut lisääntyivät edellisvuodesta 5 milj. euroa. Pakolaisten korvaukset, mukaan lukien erityiskustannusten korvaukset, ovat nousseet. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasohjaus ja -määrä hyvinvointialueen kilpailuttamiin sopimuksiin lisääntyi merkittävästi tilikaudella. Pohjanmaan ELY-keskuksen siirtotalouden kulut kasvoivat merkittävästi edellisvuodesta, noin 3,3 milj. euroa. Hyvinvointialuehallinnolle maksetut valtion korvaukset kotouttamisesta moninkertaistuivat aiemmasta vuodesta.

Seuraavassa pylväskaaviossa on esitetty edellä mainittujen siirtotalouden kulujen jakautuminen saajasektoreittain vuosilta 2022 - 2024.

1.7.4 Tase

Tämä analyysi perustuu ELY-keskusten laatimiin analyysihin omien taseidensa toteumasta vuodelta 2024. Analyysiä tehtäessä on huomioitu taselaskelmassa kirjanpitoyksikkötasolla esitettävät erät.

Kansallisomaisuuden arvo ELY-keskuksissa oli 33,0 milj. euroa (vuonna 2023 arvo 38,2 milj. euroa). Kirjanpitoyksikkötasolla kansallisomaisuuden määrä laski 5,2 milj. euroa (14,0 %). Kansallisomaisuus muodostui luonnonsuojelutarkoitukseen hankituista maa- ja vesialueista. Kaakkois-Suomen, Varsinais-Suomen, Etelä-Pohjanmaan, Hämeen, Kainuun ja Pohjois-Savon kansallisomaisuuden määrä pieneni ympäristöministeriön päätöksellä siirtää luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja alueita Metsähallituksen hallintaan. Suurimmat

omaisuuden hankinnat tehtiin Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Pohjois-Pohjanmaa, Varsinais-Suomen sekä Pirkanmaan alueilla. Muiden ELY-keskusten kansallisuusomaisuuden määrä pysyi lähes edellisen vuoden tasolla.

Käyttöomaisuuden määrä kertomusvuonna oli 111 milj. euroa, nousua edelliseen vuoteen verrattuna 1,6 milj. euroa (1,5 %). Käyttöomaisuudesta 39,4 milj. euroa (13 %) muodostui rakenteista, suurimpana vesirakenteet, joiden arvo vuonna 2024 oli 37,4 milj. euroa. Keskeneräisten rakenteiden arvo taseessa vuonna 2024 oli 4,7 milj. euroa, nousua edellisestä vuodesta 3,8 milj. euroa (403 %). Varsinais-Suomessa oli vuonna 2024 käynnissä neljä laiturihanketta (vuonna 2023 viisi laiturihanketta), aktivoitavia menoja ei syntynyt.

Vaihto-omaisuus sisältää 8,6 milj. euroa vaihtomaa-alueita, mitkä ovat siirtyneet ELY-keskusten omaisuuteen perintönä tai luonnonsuojelualueiden hankintaan liittyvien kauppojen yhteydessä. Vaihtomaiden luovutus Metsähallitukselle pienentää taseessa vaihto-omaisuuden määrää. Vaihtomaiden arvo taseessa kirjanpitoyksikkötasolla laski vuoteen 2023 verrattuna 1,7 milj. euroa. Suurin vaihtelu maa-alueiden arvossa kirjattiin Lapissa (laskua 0,7 milj. euroa).

Lyhytaikaisten saamisten kokonaismäärä toimintakertomuskaudella oli 21,1 milj. euroa, joka oli noin miljoona euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Myyntisaamiset ilmoitetaan kirjanpitoyksikkötasolla, eikä niitä analysoida ELY-keskuksittain. Myyntisaamisten määrän vaihtelu on tavanomaista ja perustuu pääasiassa kolmeen tekijään. Ensinnäkin vaikutusta on sillä, kuinka paljon joulukuussa laaditaan myyntilaskuja, joiden eräpäivä sijoittuu seuraavan vuoden puolelle. Toiseksi merkitystä on koko vuoden aikana muodostuneiden myyntilaskujen kokonaismäärällä. Kolmanneksi vaihtelua aiheuttaa asiakkaiden maksukäyttäytyminen, eli ajankohta, jolloin he suorittavat maksunsa.

Siirtosaamisten määrä nousi 1,0 milj. euroa. Summa muodostuu muun muassa Ruokaviraston teknisen tuen sekä muiden projektien menoista, joista ei ole tehty maksatushakemusta vuodelta 2024. Saamisten määrä vaihtelee vuosittain riippuen käynnissä olevien projektien määrästä, rahoitusrakenteesta ja vaiheesta. Muut lyhytaikaiset saamiset nousivat 0,4 milj. euroa (6 %). Kasvuun vaikuttivat mm. oman tuotannon hankkeiden määrän kasvaminen. Suurin nousu saamisissa oli Lapissa.

Vieras pääoma kirjanpitoyksikkötasolla on 218 milj. euroa. Nousua edellisvuoteen verrattuna oli 3,7 milj. euroa (2 %). Saatujen ennakoiden määrä nousi 0,7 miljoonaa euroa. Ostovelat ilmoitetaan kirjanpitoyksikkötasolla, joten niitä ei analysoida ELY-keskuksittain. Ostovelkojen määrä määräytyy ostojen lisäksi useista muista tekijöistä, kuten toimittajien laskutusaikatauluista ja laskujen eräpäivien sijoittumisesta.

Muut lyhytaikaiset velat vuodelta 2024 ovat 41,2 milj. euroa. Nousua edelliseen vuoteen verrattuna on 10,5 milj. euroa (35 %). Muut lyhytaikaiset velat koostuvat päättyneelle tilikaudelle kuuluvista ja sen aikana arviomäärärahasta maksamatta jääneistä menoista (siirtotalouden vastikkeettomiin kuluihin liittyvät velat) kuten rakennusperinnön hoitoavustukset ja työvoimakoulutushankinnat sekä valmennukset. Siirtovelkojen laskusta suurin osa (noin 4 milj) johtuu lomapalkkavelan pienenemisestä, mikä puolestaan selittyy osittain toteutetuilla säästötoimenpiteillä. Näihin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa se, ettei pois lähteneen työntekijän tilalle ole palkattu uutta henkilöä eikä määräaikaisia työsuhteita ole jatkettu. Lisäksi tilanteeseen vaikuttaa se, etteivät kaikki työntekijät ole siirtyneet uusille työllisyysalueille, vaan osa on irtisanoutunut

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) vastasi vuonna 2024 kirjanpitoyksikön hallinnollisista tehtävistä. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastasi oman virastonsa osalta kunkin ELY-keskuksen ja TE-toimiston johto sekä KEHA-keskuksen osalta KEHA-keskuksen johto.

Vuoden 2024 kehittämiskohteet olivat TE-toimistojen palvelukyvyn takaaminen muutostilanteessa, yhteistoimintaneuvotteluiden ja muutoskeskusteluiden läpivieminen TEPA24 muutoksen vuoksi sekä aluehallintouudistukseen valmistautuminen.

TE-toimistot on nyt lakkautettu ja palvelut ja henkilöstö siirretty pääsääntöisesti työllisyysalueille. TE-toimistot pystyivät toimimaan loppuun saakka tehokkaasti valmisteluista ja määräaikaisten lomista huolimatta. Koko vuoden kestänyt muutosprosessi onnistui suunnitellusti. YT-neuvottelut käytiin hyvässä yhteishengessä. Muutosvalmennusta oli tarjolla runsaasti ja tiedot kunnille pystyttiin toimittamaan ennakkoaikataulun mukaan. Henkilöstön pelkoja uuden edessä pystyttiin lieventämään yhteistyöllä uusien työnantajien kanssa.

KEHA-keskuksessa valmisteltiin uutta mittavaa organisaatiouudistusta, mikä lisää KEHAn toimintoja ja henkilöstöä vuoden 2025 alusta lukien.

Whistleblowing-kanavalle tuli kaksi ilmoitusta vuoden aikana. Ilmoituksista toinen ei ollut soveltamislain mukainen, joten sitä ei käsitelty. Toinen ilmoitus käsiteltiin ohjeiden mukaisesti.

Virastoilla on ollut lisäksi omia kehittämiskohteita. Keskeiseksi kehittämiskohteeksi virastoissa nousi työhyvinvointi muuttuvissa olosuhteissa ja henkilöstön jaksaminen muutostilanteissa. Muita kehittämiskohteita oli mm. aluehallintouudistukseen valmistautuminen, varautuminen, uudet toimitilat ja sopeutukseen liittyvät toimenpiteet. Riskienhallintaprosessi on vakiintunut ELY-keskuksissa kiitettävästi.

Pandemian aikana tullut etätyö ja hybridityö jatkuivat suuressa määrin edelleen, tosin myös lähityölle on tullut halua ja tarvetta.

Vuoden 2025 kehittämiskohteiksi nousivat:

- aluehallintouudistuksen valmistelutyöt, riittävätkö resurssit myös ns. normaaliin työhön
- YT-prosessin ja muutoskeskustelujen läpivieminen
- työtyytyväisyyden ja työssäjaksamisen tukeminen

Kirjanpitoyksikön sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä on arvioitu käyttämällä vuonna 2024 toteutettua riskiarviointia sekä henkilöstö- ja palvelutytytyväisyyskyselyiden tuloksia. Lisäksi hyödynnettiin ulkoisen tarkastuksen havaintoja. Arvioinnin perusteella todetaan, että kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioista annetuina asetuksen 69 §:ssä asettamat tavoitteet.

1.9 Arvioinnit

Varainhoitovuonna 2024 ei ollut muita ulkopuolisten tai organisaation itsensä suorittamia arviointeja.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat tiedot

ELY-keskusten toimittamien tietojen mukaan ELY-keskukset tekivät vuonna 2024 yhteensä 69 tutkintapyyntöä esitutkintaviranomaiselle (63/2023). Tutkintapyyntöt koskivat pääasiassa epäiltyjä ympäristönsuojelu-, luonnonsuojelu- ja vesilain mukaisia rikoksia/ rikkomuksia ja avustuspäätöksiä. Uudenmaan ELY-keskuksen valtakunnallisessa palkkaturva ja oikeudellinen tuki -yksikössä tehtiin 56 (64/2023) tutkintapyyntöä koskien velallisen rikoksia. Palkkaturvan osalta on vaadittu vahingonkorvausta yhteensä n. 1,4 milj. euroa (0,8 milj. euroa/2023). Esitutkinnaissa olevia asioita sekä ja/tai väärinkäytösasioihin liittyviä asianomistaja- tai asian-tuntijanlausuntoja annettiin yhteensä 62 (63/2023) tapauksessa. Nämä liittyivät mm. ympäristönsuojelu-, jäte- ja luonnonsuojelulain valvonta-asioihin. KEHA-keskuksessa oli selvittelyssä maksuaikakorttien (613,86 euroa) ja virkapuhelinten (285,34 euroa) väärinkäyttötapausten summat olivat vuonna 2024 suhteellisen pieniä, eikä niiden kohdalla ollut havaittavissa toistuvuutta. Kyse oli suurelta osin tahattomista väärinkäytöksistä, sillä yleensä maksuaikakorttia tai virkapuhelinta oli käytetty yksityisostosten maksamiseen erehdyksessä, esim. bussilipun osalta. Jokainen virheikäyttö on selvitetty ja toimenpiteisiin (takaisinperintä ja virkamiesoikeudelliset seuraukset) on ryhdytty. Oikeudenkäynteihin ELY-keskukset osallistuivat asianomistajana tai todistajana 31 (25/2023) asiassa. Suurin osa oikeudenkäynneistä koski ympäristörikkomuksia. Hallintopakkopäätöksiä tehtiin vuoden 2024 aikana 47 kpl ja ne koskivat pääasiassa ympäristönsuojelulain, jätelain ja luonnonsuojelulain mukaisia tapauksia.

1.10.2. Takaisinperintätiedot ja EU-rahoitukseen liittyvät sääntöjenvastaisuudet

EU-osarahoitteisten tukien osalta ELY-keskukset tekivät vuoden 2024 aikana yhteensä 24 sääntöjenvastaisuusilmoitusta. Takaisinperintätiedot on kerätty keskitetysti takaisinperittyjen tukien järjestelmätietojen perusteella kirjanpitoyksikkökokonaisuuden tukijärjestelmistä sekä Ruokaviraston järjestelmästä. EU-osarahoitteisten tukien takaisinperintäpäätösten määrä laski hieman edellisvuoden 470 päätöksestä 440 päätökseen vuonna 2024. Takaisinperittävä euromäärä kuitenkin nousi merkittävästi edellisestä vuodesta ja oli n. 13,2 milj. euroa (7,3 milj. euroa). Nousu johtui pääasiassa EAKR-rahoituksen takaisinperintäsumman kasvusta, joka perustui yhden suuren takaisinperinnän ajoittumiseen tilikaudelle. Perityksi saatiin vuoden aikana yhteensä noin 2,1 miljoonaa euroa, mikä on n. 15,9 % takaisinperittävästä summasta. Suurin takaisinperittävä summa oli Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) rahoitettujen tukien osalta, yhteensä n. 9,6 miljoonaa euroa, jossa kasvua edellisvuoteen nähden oli 4,5 milj. euroa. Maaseuturahoituksesta tehtyjä takaisinperintäpäätöksiä oli vähemmän (305) kuin edellisvuonna (387) ja takaisinperittävä tukisumma kasvoi noin 1,1 milj. eurolla.

EU takaisinperinnät rahastoittain 2024

EU-osarahoitteiset (kaikki ELY-keskukset)	Päätökset, kpl	Takaisinperittävä määrä €	Perityksi saatu €
Euroopan sosiaalirahasto, ESR	78	308 608,56	111 144,56
Euroopan aluekehitysrahasto, EAKR	55	9 589 166,14	833 697,01
Euroopan maaseuturahasto EMR, Investoinnit ja kehittäminen	127	3 026 720,10	962 985,94

2 Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	146 443,58	62 589	62 588,52	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	146 443,58	62 589	62 588,52	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot	34 275 766,77	70 250 210	51 814 115,38	-18 436 094,55	74
12.30.40.	Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	3 582 232,30	3 000 000	3 512 498,10	512 498,10	117
12.30.99.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	380 635,26	239 304	239 304,40	0,00	100
12.31.10.	Hallinnonalan virastojen tulot	1 617 330,16	1 500 000	1 148 870,20	-351 129,80	77
	12.31.10.02. Joukkoliikenteen lipputulot	1 617 330,16	1 500 000	1 148 870,20	-351 129,80	77
12.32.31.	Palkkaturvamaksujen palautukset	6 172 532,64	6 849 178	6 849 177,71	0,00	100
12.32.99.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	1 923 985,33	23 483 628	4 886 164,74	-18 597 462,85	21
	12.32.99.03. Palkkaturvapalautusten korot	482 254,13	579 981	579 980,54	0,00	100
	12.32.99.06. Tuloutukset työllisyysrahastosta muutosturvakoulutuksen hankintaan	380 680,00	22 000 000	3 402 537,15	-18 597 462,85	15
	12.32.99.07. Muut tulot	1 061 051,20	903 647	903 647,05	0,00	100
12.33.99.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	64 207,80	89 191	89 191,34	0,00	100
12.35.99.	Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	235 560,42	319 995	319 994,77	0,00	100
	12.35.99.2. Muut sekalaiset tulot	235 560,42	319 995	319 994,77	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	18 504 361,55	33 661 871	33 661 871,13	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	1 794 921,31	1 107 043	1 107 042,99	0,00	100

Tuloarviotilit yhteensä	34 422 210,35	70 312 798	51 876 703,90	-18 436 094,55	74
-------------------------	---------------	------------	---------------	----------------	----

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2023	Talousarvio2024(TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös2024	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoministeriön hallinnonala	158 640,00	24 923	24 922,94	0,00	24 922,94	0,00	146 719,37	146 719,37	146 719,37	0,00
24.01.29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonsäveromenot (A)	8 640,00	24 923	24 922,94		24 922,94	0,00				
24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonsäveromenot	8 640,00	24 923	24 922,94		24 922,94	0,00				
24.90.20. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	150 000,00						107 620,93	107 620,93	107 620,93	0,00
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)							39 098,44	39 098,44	39 098,44	0,00
25. Oikeusministeriön hallinnonala	34 464,39	109 774	37 068,83	72 705,52	109 774,35	0,00	5 331,70	112 501,70	39 796,18	72 705,52
25.01.01. Oikeusministeriön toimintamenot (netto) (S2)	29 402,00	107 170	34 464,48	72 705,52	107 170,00	0,00	5 331,70	112 501,70	39 796,18	72 705,52
25.01.29. Oikeusministeriön hallin-	5 062,39	2 604	2 604,35		2 604,35	0,00				

26.	nonalan arvonnisäveromenot (A) Sisäministeriön hallinnonala	8 621 500,00	8 866 892	468 494,60	8 398 397,40	8 866 892,00	0,00	11 937 097,75	20 803 989,75	7 870 839,95	12 933 149,80
26.01.26.	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 (S3)	8 621 500,00	8 866 892	468 494,60	8 398 397,40	8 866 892,00	0,00	11 937 097,75	20 803 989,75	7 870 839,95	12 933 149,80
26.01.26.2.	AMIF erillismäärärahat (EK) (varattu)	8 621 500,00	8 866 892	468 494,60	8 398 397,40	8 866 892,00	0,00	11 937 097,75	20 803 989,75	7 870 839,95	12 933 149,80
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	0,00	1 296 744	325 244,42	971 500,00	1 296 744,42	0,00	1 548 000,00	2 519 500,00	1 548 000,00	971 500,00
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot (A)		325 244	325 244,42		325 244,42	0,00				
28.70.20.	Tuottavuuden edistäminen (S2)		971 500	0,00	971 500,00	971 500,00	0,00	1 548 000,00	2 519 500,00	1 548 000,00	971 500,00
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	0,00	2 500 000	22 402,51	2 477 597,49	2 500 000,00	0,00	0,00	2 500 000,00	22 402,51	2 477 597,49
29.90.51.	Liikunnallisen elämäntavan ja liikuntaolosuhteiden edistäminen (S2)		2 500 000	22 402,51	2 477 597,49	2 500 000,00	0,00		2 500 000,00	22 402,51	2 477 597,49

30.40.21.	Vesivarojen käytön ja hoidon menot (netto) (S3)	9 219 000,00	9 541 000	4 920 817,45	4 620 182,55	9 541 000,00	0,00	8 737 668,80	18 278 668,80	11 389 060,49	6 885 450,06
30.40.21.1.	Vesivarojen käytön ja hoidon menot							2 592 943,27	2 592 943,27	2 588 785,02	0,00
30.40.21.2.	Vesiosaamisen kasvu- ja vientiohjelma (RRF Pilari3) (EK) (varattu)							23 326,07	23 326,07	23 326,07	0,00
30.40.22.	Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (S3)	3 825 000,00	305 000	135 746,20	169 253,80	305 000,00	0,00	9 176 702,00	9 481 702,00	2 584 742,10	3 867 345,26
30.40.22.01.	Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	125 000,00						116 580,00	116 580,00	116 580,00	0,00
30.40.22.02.	Maankäyttösektorin ilmastopoliitiikka							169 629,23	169 629,23	133 750,38	0,00
30.40.22.06.	Vieraslajien torjunnan tehostaminen							420 401,31	420 401,31	271 054,13	0,00
30.40.22.08.	Ravinteiden kierrätyksen kärkihanke	3 700 000,00						8 470 091,46	8 470 091,46	1 927 611,39	3 698 091,46
30.40.31.	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (S3)	8 736 000,00	6 239 000	1 412 652,43	4 826 347,57	6 239 000,00	0,00	14 638 174,06	20 877 174,06	9 789 557,08	11 045 921,38

30.40.31.1.	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen	7 236 000,00						12 111 775,94	12 111 775,94	7 232 230,15	4 837 850,19
30.40.31.2.	Vesiosaamisen kasvu- ja vientiohjelma (RRF P3C4I2) (EK) (varattu)	1 500 000,00						2 526 398,12	2 526 398,12	1 144 674,50	1 381 723,62
30.40.40.	Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (A)	1 642 223,44	1 541 000	1 569 520,51		1 569 520,51	-28 520,51				
30.40.51.	Kalatalouden edistäminen (S3)	6 780 000,00	5 973 075	4 315 466,42	1 657 608,58	5 973 075,00	0,00	2 916 028,43	8 889 103,43	6 214 156,88	2 671 946,55
30.40.51.2.	Muu kalatalouden edistäminen	6 780 000,00	5 973 075	4 315 466,42	1 657 608,58	5 973 075,00	0,00	2 916 028,43	8 889 103,43	6 214 156,88	2 671 946,55
30.40.62.	Elinkeinokalatalouden edistäminen (S3)	30 702 000,00	23 500 599	74 596,77	23 426 001,86	23 500 598,63	0,00	41 204 423,49	64 705 022,12	10 357 025,15	51 699 602,89
30.40.62.01.	EMKVR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet (kausi 2021-2027)	14 243 000,00	11 612 000	0,00	11 612 000,00	11 612 000,00	0,00	14 243 000,00	25 855 000,00	367 390,02	25 487 609,98
30.40.62.02.	EMKVR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (kausi 2021-2027) (EK) (varattu)	14 100 000,00	11 640 000	0,00	11 640 000,00	11 640 000,00	0,00	14 100 000,00	25 740 000,00	332 218,96	25 407 781,04

30.40.62.03. Kansalliset toimenpiteet	230 000,00	248 599	74 596,77	174 001,86	248 598,63	0,00	85 023,45	333 622,08	142 803,22	190 818,86
30.40.62.04. EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet	2 129 000,00						538 393,01	538 393,01	0,00	538 393,01
30.40.62.07. EMKVR Tekninen apu							75 000,00	75 000,00	0,00	75 000,00
30.40.62.1. EMKVR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet (kausi 2021-2027)							4 609 878,61	4 609 878,61	4 609 878,61	0,00
30.40.62.2. EMKVR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (kausi 2021-2027) (EK) (varattu)							4 732 082,50	4 732 082,50	4 732 082,50	0,00
30.40.62.3. Kansalliset toimenpiteet							99 407,00	99 407,00	99 407,00	0,00
30.40.62.4. EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet							74 355,29	74 355,29	0,00	0,00
30.40.62.7. EMKVR Tekninen apu							78 137,48	78 137,48	73 244,84	0,00
30.40.62.8. Kalatalouden huoltovarmuuden turvaaminen							2 569 146,15	2 569 146,15	0,00	0,00

31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	80 216 589,58	64 993 518	39 147 326,79	25 846 191,14	64 993 517,93	0,00	68 858 006,35	129 473 006,35	92 151 830,96	37 072 454,39
31.01.29.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonnävero- menot (A)	3 501 589,58	4 378 518	4 378 517,93		4 378 517,93	0,00				
31.10.31.	Eräät avustukset (S3)	23 000 000,00	7 900 000	0,00	7 900 000,00	7 900 000,00	0,00	44 946 537,76	52 846 537,76	34 276 820,00	18 320 996,76
	31.10.31.3. Yksityis- tieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot (EK)	13 000 000,00	7 900 000	0,00	7 900 000,00	7 900 000,00	0,00	37 576 618,76	45 476 618,76	30 194 699,00	15 033 198,76
	31.10.31.4. Yksityis- tieavustukset huoltovarmuuden ja kotimaisen puun saatavuuden varmistamiseksi (EK)	10 000 000,00						7 369 919,00	7 369 919,00	4 082 121,00	3 287 798,00
31.20.20.	Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen (S3)	17 886 000,00	20 386 000	16 023 076,09	4 362 923,91	20 386 000,00	0,00	2 288 908,76	22 674 908,76	18 311 984,85	4 362 923,91
31.20.55.	Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (S3)	35 829 000,00	32 329 000	18 745 732,77	13 583 267,23	32 329 000,00	0,00	21 622 559,83	53 951 559,83	39 563 026,11	14 388 533,72

	31.20.55.02. Alueellisen ja paikallisen lii- kenteen ostot ja kehittämi- nen (KPY)	35 829 000,00	32 329 000	18 745 732,77	13 583 267,23	32 329 000,00	0,00	21 394 309,83	53 723 309,83	39 563 026,11	14 160 283,72
	31.20.55.14. Ilmastoperus- teiset toimen- piteet (KPY)							228 250,00	228 250,00	0,00	228 250,00
32.	Työ- ja elin- keinoministe- riön hallin- nonala	1 256 156 068,09	1 283 970 164	1 131 928 234,36	98 782 115,54	1 230 710 349,90	53 259 814,24	292 411 116,85	967 000 952,68	836 133 450,46	108 001 111,11
32.01.02.	Elinkeino-, lii- kenne- ja ym- päristökeskus- ten toiminta- menot (nettob) (S2)	212 393 313,64	220 455 464	188 199 215,42	32 256 248,58	220 455 464,00	0,00	35 212 464,03	255 667 928,03	222 931 061,79	32 256 248,58
	32.01.02.1. Elinkeino-, lii- kenne- ja ym- päristökeskus- ten toiminta- menot (KPY)	210 753 313,64	216 625 464	187 346 065,14	29 279 398,86	216 625 464,00	0,00	33 992 056,98	250 617 520,98	221 338 122,12	29 279 398,86
	32.01.02.2. Yritystoimin- nan kehittä- mispalvelut (KPY)	380 000,00	180 000	31 468,75	148 531,25	180 000,00	0,00	87 875,07	267 875,07	65 487,06	148 531,25
	32.01.02.5. Jatkuvan oppi- misen uudis- tus (RRFP3C2R1) (EK) (varattu)	1 190 000,00	900 000	64 008,28	835 991,72	900 000,00	0,00	1 123 334,63	2 023 334,63	760 582,01	835 991,72
	32.01.02.7. Kasvun kiih-	70 000,00						9 197,35	9 197,35	9 197,35	0,00

[illegible]

	32.01.10.06. Work in Finland -hanke	1 000 000,00						1 673 000,54	1 673 000,54	776 246,79	896 753,75
	32.01.10.07. Hallinnonalan digitalisaation kehittäminen	327 000,00	187 000	137 000,00	50 000,00	187 000,00	0,00	456 492,96	643 492,96	542 293,60	101 199,36
	32.01.10.09. TE-palvelu-uudistus	4 000 000,00	9 900 000	2 669 906,84	7 230 093,16	9 900 000,00	0,00	3 305 140,06	13 205 140,06	5 975 046,90	7 230 093,16
32.01.20.	Siviilipalvelus (A)	5 620 990,82	6 600 000	6 145 383,19		6 145 383,19	454 616,81				
32.01.29.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	23 446 312,70	23 960 602	23 960 601,94		23 960 601,94	0,00				
32.01.51.	Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (A)	1 392 278,91	1 599 796	1 599 795,65		1 599 795,65	0,00				
	32.01.51.2. Valtion osuus työntantajille eräisiin merimiesten matkakustannuksiin (KPY)	1 392 278,91	1 599 796	1 599 795,65		1 599 795,65	0,00				
32.30.32.	Valtionavustus kunnille Ohjaimoiden monialaisuuden vahvistamiseen (S2)		1 347 000	988 966,57	358 033,43	1 347 000,00	0,00		1 347 000,00	988 966,57	358 033,43
32.30.33.	Turveyrittäjien avustaminen (S2)	20 585 000,00						20 585 000,00	20 585 000,00	0,00	0,00
32.30.40.	Alueiden kestävän kasvun	1 000 000,00						2 130 248,58	2 130 248,58	1 249 148,75	660 302,36

	ja elinvoiman tukeminen (S3)										
	32.30.40.3. Talent Hub (KPY)	1 000 000,00					2 130 248,58	2 130 248,58	1 249 148,75	660 302,36	
32.30.42.	Yritysten kehittämissahankkeiden tukeminen (A)	12 106 589,00	9 920 201	11 269 761,43		11 269 761,43	-1 349 560,43				
	32.30.42.1. Yritysten kehittämissahankkeiden tukeminen	9 956 774,00	8 800 000	10 149 560,43		10 149 560,43	-1 349 560,43				
	32.30.42.2. Kasvun kiihdyttämissahjelman toimeenpano (RRFP3C4I1) (EK) (varattu)	1 810 467,00	1 120 201	1 120 201,00		1 120 201,00	0,00				
	32.30.42.3. Brexit-mukautusvaraus (EK) (varattu)	339 348,00									
32.30.44.	Alueellinen kuljetustuki (S3)						7 092 556,00	7 092 556,00	5 349 173,00	1 743 289,00	
32.30.45.	Valtionavustus turvetuotantokoneiden romutukseen (S3)						1 135 490,00	1 135 490,00	0,00	0,00	
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	208 046 219,94	151 158 737	102 207 324,54	48 951 412,23	151 158 736,77	0,00	156 640 394,93	307 799 131,70	258 778 274,72	48 951 412,23

32.30.51.01. Kokeilut ja asi- antuntija-arvi- oinnit (KPY)	3 642 693,32	2 921 183	2 712 694,49	208 488,12	2 921 182,61	0,00	3 337 002,72	6 258 185,33	6 049 697,21	208 488,12
32.30.51.02. Valmennukset (KPY)	22 181 589,82	13 968 847	13 215 793,12	753 053,44	13 968 846,56	0,00	15 298 847,59	29 267 694,15	28 514 640,71	753 053,44
32.30.51.03. Työvoimakou- lutuksen han- kinta (KPY)	73 565 359,42	56 613 666	55 459 509,99	1 154 156,02	56 613 666,01	0,00	72 700 137,99	129 313 804,00	128 159 647,98	1 154 156,02
32.30.51.06. Palkkatuki ja starttiraha (KPY)	85 959 960,23	26 653 285	26 653 285,23	0,00	26 653 285,23	0,00	51 465 714,25	78 118 999,48	78 118 999,48	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhal- linto (KPY)	477 210,31	228 011	228 011,30	0,00	228 011,30	0,00		228 011,30	228 011,30	0,00
32.30.51.08. Työllisyyspo- liittinen avus- tus (KPY)	4 811 372,57	524 618	524 618,40	0,00	524 618,40	0,00	3 378 647,50	3 903 265,90	3 903 265,90	0,00
32.30.51.09. Korvaukset (KPY)	1 808 129,59	1 315 945	1 315 945,02	0,00	1 315 945,02	0,00	2 645 552,61	3 961 497,63	3 961 497,63	0,00
32.30.51.10. Vakuutusturva (KPY)	376 149,04	577 059	577 058,91	0,00	577 058,91	0,00		577 058,91	577 058,91	0,00
32.30.51.11. Yritystoimin- nan kehittä- mispalvelujen hankinta (KPY)	13 000 000,00						5 002 888,16	5 002 888,16	4 933 443,41	0,00
32.30.51.12. Yksityiset työnvälityspal- velut ja pilotit (KPY)	2 223 755,64	1 461 741	1 461 741,15	0,00	1 461 741,15	0,00	2 811 604,11	4 273 345,26	4 273 345,26	0,00

	32.30.51.13. Rekrytointituki (KPY)		58 667	58 666,93	0,00	58 666,93	0,00	58 666,93	58 666,93	0,00
	32.30.51.14. Työvoimavi- ranomaisille maksettavat korvaukset (KPY)		46 835 715	0,00	46 835 714,65	46 835 714,65	0,00	46 835 714,65	0,00	46 835 714,65
32.30.52.	Palkkaturva (A)	36 012 982,94	33 350 714	33 591 902,01		33 591 902,01	-241 187,99			
	32.30.52.1. Palkkaturva (KPY)	35 955 078,95	33 270 000	33 511 187,99		33 511 187,99	-241 187,99			
	32.30.52.2. Takaisinperit- tyjen saata- vien palautuk- set ja korot (KPY)	4 560,18	1 556	1 556,06		1 556,06	0,00			
	32.30.52.3. Vi- ranomaismak- sut, oikeuden- käyntikulut ja konkurssikus- tannukset (KPY)	53 343,81	79 158	79 157,96		79 157,96	0,00			
32.30.55.	Toimet työ- urien pidentä- miseksi (A)	1 066 972,74	41 500 000	18 330 521,12		18 330 521,12	23 169 478,88			
	32.30.55.1. Muutosturva- koulutus (KPY)	380 680,00	20 000 000	5 133 194,25		5 133 194,25	14 866 805,75			
	32.30.55.2. Työllistämis- tuki (KPY)	213 842,92	8 000 000	4 021 660,50		4 021 660,50	3 978 339,50			

32.30.64.	32.30.55.3. Velvoitetöyölli- tämisen tuki (KPY)	472 449,82	13 500 000	9 175 666,37	9 175 666,37	4 324 333,63					
	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepoliti- ikan ja muihin koheesiopoli- tiikan ohjel- miin (A)	274 014 805,72	250 019 016	250 019 015,70	250 019 015,70	0,00					
	32.30.64.01. EAKR 2014- 2020 velvoit- teet (KPY)		35 644	35 644,00	35 644,00	0,00					
	32.30.64.03. RR-ohjelma 2021-2027 (KPY)	58 135 667,63	182 740 875	182 740 874,93	182 740 874,93	0,00					
	32.30.64.03.1. ESR, EAKR ja JTF (KPY)	53 809 144,40	176 195 165	176 195 164,98	176 195 164,98	0,00					
	32.30.64.03.2. RR tekninen tuki (varattu) (EK)	4 326 523,23	6 545 710	6 545 709,95	6 545 709,95	0,00					
	32.30.64.07. EAKR 2014- 2020 (KPY)	104 750 210,78	30 093 096	30 093 095,57	30 093 095,57	0,00					
	32.30.64.09. ESR 2014- 2020 (KPY)	111 128 927,31	37 149 401	37 149 401,20	37 149 401,20	0,00					
32.50.03.	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuu- ton edistämi- nen (S2)	4 078 820,59	1 640 000	0,00	1 640 000,00	1 640 000,00	0,00	4 207 077,95	5 847 077,95	3 842 628,24	1 640 000,00

191 (241)

32.50.30.	32.50.03.1. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuu- ton edistämi- nen (KPY)	78 820,59	300 000	0,00	300 000,00	300 000,00	0,00	207 077,95	507 077,95	199 283,81	300 000,00
	32.50.03.2. Avustukset maahanmuut- tajien osaa- miskeskustoi- mintaan ja oh- jaus- ja neu- vontapalvelui- hin (KPY)	4 000 000,00	1 340 000	0,00	1 340 000,00	1 340 000,00	0,00	4 000 000,00	5 340 000,00	3 643 344,43	1 340 000,00
	Valtion kor- vaukset kotou- tumisen edis- tämisestä (A)	141 770 149,89	242 430 000	211 203 533,03		211 203 533,03	31 226 466,97				
	32.50.30.1. Paluumuutta- jien kustan- nukset (KPY)	699 505,33	844 000	251 827,32		251 827,32	592 172,68				
	32.50.30.2. Laskennalliset korvaukset pakolaisista ja tilapäistä suo- jelua saavista (KPY)	51 627 808,71	105 330 000	102 555 597,09		102 555 597,09	2 774 402,91				
	32.50.30.3. Muut pakolai- sista ja tila- päistä suoje- lua saavista maksettavat korvaukset (KPY)	88 715 235,85	134 561 000	107 733 908,62		107 733 908,62	26 827 091,38				
	32.50.30.4. Al- kukartoituksen	727 600,00	1 695 000	662 200,00		662 200,00	1 032 800,00				

33.	kustannukset (KPY) Sosiaali- ja terveysminis- terion hallin- nonala	181 061 144,53	166 854 765	148 832 656,13	0,00	148 832 656,13	18 022 108,41	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.31.	Valtion kor- vaus hyvin- vointialueille kuntouttavan työtoiminnan järjestämi- sestä (A)	13 478 655,87	30 484 000	17 150 023,45		17 150 023,45	13 333 976,55				
33.20.50.	Valtionosuus työttö- myysetuuk- sien ansiotur- vasta ja vuo- roittelukor- vauksesta (A)	45 333 823,53	37 343 794	37 324 175,91		37 324 175,91	19 618,35				
33.20.50.01.	Palkkatuettu työ, valtionhal- linto	84 547,27	43 794	43 794,26		43 794,26	0,00				
33.20.50.02.	Palkkatuki ja starttiraha	45 249 276,26	37 300 000	37 280 381,65		37 280 381,65	19 618,35				
33.20.52.	Valtionosuus työttö- myysetuuk- sien perustur- vasta (nettob) (A)	122 248 665,13	99 026 970	94 358 456,77		94 358 456,77	4 668 513,51				
33.20.52.01.	Palkkatuettu työ, valtionhal- linto	83 462,47	26 970	26 970,28		26 970,28	0,00				
33.20.52.02.	Palkkatuki ja starttiraha	122 165 202,66	99 000 000	94 331 486,49		94 331 486,49	4 668 513,51				

35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	122 362 754,38	63 141 229	41 430 441,61	21 710 787,30	63 141 228,91	0,00	133 061 390,72	191 938 646,62	114 424 355,99	73 658 225,10
35.01.01.	Ympäristöministeriön toimintamenot (nettob) (S2)	458 000,00	510 500	177 582,42	332 917,58	510 500,00	0,00	340 235,90	850 735,90	517 818,32	332 917,58
35.01.01.01.	Yhteiset menot (KPY)	458 000,00	402 500	149 991,51	252 508,49	402 500,00	0,00	327 785,90	730 285,90	477 777,41	252 508,49
35.01.01.03.	REPowerEU T&K (RRF P5C1I2) (EK) (varattu)		107 000	27 590,91	79 409,09	107 000,00	0,00		107 000,00	27 590,91	79 409,09
35.01.01.03.3.	REPowerEU YM YLP (RRF P5C5R1)		107 000	27 590,91	79 409,09	107 000,00	0,00		107 000,00	27 590,91	79 409,09
35.01.01.07.	Kehittäminen ja suunnittelu (KPY)		1 000	0,00	1 000,00	1 000,00	0,00	12 450,00	13 450,00	12 450,00	1 000,00
35.01.29.	Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	4 384 313,38	4 263 973	4 263 973,01		4 263 973,01	0,00				
35.01.65.	Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon (S3)	1 031 116,00	410 000	402 999,25	7 000,75	410 000,00	0,00	125 731,73	535 731,73	521 698,96	9 949,82
35.01.65.01.	Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon	567 000,00						31 847,73	31 847,73	24 815,71	2 949,07
35.01.65.02.	Yksityishenkilön lahjoitus	64 116,00						93 884,00	93 884,00	93 884,00	0,00

	35.01.65.03. Luonto-Liitto	400 000,00									
	35.01.65.1. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon		410 000	402 999,25	7 000,75	410 000,00	0,00	410 000,00	402 999,25	7 000,75	
35.10.20.	Ympäristövahtien ehkäiseminen ja jälkihoito (S3)							1 729 360,97	1 729 360,97	1 567 712,04	161 648,93
35.10.21.	Eräät luonnonsuojelumenot (S3)	8 456 350,00	8 355 500	3 266 645,56	5 088 854,44	8 355 500,00	0,00	21 539 926,25	29 895 426,25	18 872 398,70	10 534 775,22
35.10.22.	Eräät ympäristömenot (S3)	5 406 600,00	3 315 000	758 631,85	2 556 368,15	3 315 000,00	0,00	9 401 066,61	12 716 066,61	6 542 428,88	5 969 870,86
	35.10.22.1. Eräät ympäristömenot	3 803 000,00	3 315 000	758 631,85	2 556 368,15	3 315 000,00	0,00	7 090 097,73	10 405 097,73	5 550 784,12	4 705 024,03
	35.10.22.2. ELY-keskusten lupavoimavarat (RRF, P1C1I2) (EK) (varattu)	1 603 600,00						1 599 462,93	1 599 462,93	334 616,10	1 264 846,83
	35.10.22.3. Ympäristönkäsitely (RRF Piliari 1) (EK) (varattu)							711 505,95	711 505,95	657 028,66	0,00
	35.10.22.3.1. Lupavoimavarojen vahvistaminen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa (RRF,							89 413,26	89 413,26	89 413,26	0,00

P1C1I2) (EK) (varattu)											
35.10.22.3.2. Lupavoimava- rojen vahvista- minen elin- keino-, lii- kenne- ja ym- päristökeskuk- sissa (RRF, P1C2I1) (EK) (varattu)											
							622 092,69	622 092,69	567 615,40	0,00	
35.10.23.	Itämeren ja vesien suoje- lun edistämi- nen (S3)	6 906 000,00	4 662 000	2 015 168,46	2 646 831,54	4 662 000,00	0,00	6 093 389,22	10 755 389,22	5 219 930,59	5 535 458,63
35.10.61.	Vesien- ja ym- päristönhoi- don tukemi- nen (S3)	8 035 503,00	3 102 000	34 321,82	3 067 678,18	3 102 000,00	0,00	26 130 253,28	29 232 253,28	15 156 041,37	13 987 217,05
35.10.61.01. Vesien- ja ym- päristönhoi- don edistämi- nen											
			3 102 000	34 321,82	3 067 678,18	3 102 000,00	0,00	3 102 000,00	34 321,82	3 067 678,18	
35.10.61.1. Vesien- ja ym- päristönhoi- don edistämi- nen											
		7 725 503,00						20 688 997,80	20 688 997,80	9 990 464,07	10 609 538,87
35.10.61.2. Peltojen kipsi- käyttö (RRF P1C5I1) (EK) (varattu)											
		310 000,00						5 441 255,48	5 441 255,48	5 131 255,48	310 000,00
35.10.63.	Luonnonsuo- jelualueiden hankinta- ja	45 434 872,00	36 822 256	28 931 228,72	7 891 027,18	36 822 255,90	0,00	20 754 020,78	57 576 276,68	47 654 043,60	9 913 214,25

	korvausmenot (S3)										
	35.10.63.1. Luonnonsuo- jelualueiden hankinnasta ja korvauksesta aiheutuvat menot	45 434 872,00	36 822 256	28 931 228,72	7 891 027,18	36 822 255,90	0,00	20 723 156,07	57 545 411,97	47 632 204,42	9 913 207,55
	35.10.63.2. Yhteistoimin- tasopimusten perusteella maksettavat palkkiot (EK) (enintään)							30 864,71	30 864,71	21 839,18	6,70
35.20.56.	Avustukset asuinraken- nusten öljy- ja kaasulämmi- tyksestä luo- pumiseksi (S3)	40 550 000,00						46 818 598,84	46 818 598,84	16 688 000,00	27 070 500,00
	35.20.56.1. Asuinraken- nusten öljy- lämmityksestä luopuminen							6 821 098,84	6 821 098,84	4 611 000,00	0,00
	35.20.56.2. Asuinraken- nusten öljy- lämmityksestä luopuminen	40 550 000,00						39 997 500,00	39 997 500,00	12 077 000,00	27 070 500,00
35.20.64.	Avustukset ra- kennusperin- nön hoitoon (S3)	1 700 000,00	1 700 000	1 579 890,52	120 109,48	1 700 000,00	0,00	128 807,14	1 828 807,14	1 684 283,53	142 672,76
Määrärahatilit yhteensä		1 720 118 278,72	1 652 179 896	1 380 374 788,59	200 551 704,97	1 580 926 493,56	71 253 402,14	597 278 609,86	1 460 129 588,32	1 099 241 309,47	327 226 407,72

[illegible]

[illegible]

- ¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.
- ²⁾ Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00."
- ³⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.
- ⁴⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

Mom. 31.20.20. (31.20.54.) Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen valtuuden käyttö ilmoitetaan ilman indeksikorotusta, jolloin valtuuden käytöstä aiheutuneet menot ovat suu-
remmat kuin valtuuden käyttö. Käyttämätön valtuus on varattu indeksikorotuksista aiheutuviin menoihin.

Mom. 31.30.66. Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset valtuuden käytöstä aiheutuneita menoja voidaan maksaa myös mom. 31.20.20 (31.20.54.) määrärahasta. Yhteysalusliikennepal-
velujen ostosopimuksissa on valtuutta käytetty vuosina 2012-2013 eikä ole myönnetty uutta valtuutta.

Mom 32.30.51 osalta ei ole ollut valtuutta tai valtuuden käyttöä vuonna 2024, eikä ole valtuuden käytöstä aiheutuneita menoja eli määrärahatarvetta tulevina
vuosina. Työvoimakoulutuksen hankinta siirtyy 1.1.2025 alken työllisyysalueille.

Mom. 32.30.64 ohjelmakauden 2014-2020 osalta käyttämättä jäännyttä valtuutta ei uusita vuonna 2025
eikä ole määrärahatarvetta tulevina vuosina.

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2024 - 31.12.2024		1.1.2023 - 31.12.2023	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	9 760 631,38		9 739 746,82	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	509 726,73		469 656,90	
Muut toiminnan tuotot	<u>33 787 781,85</u>	44 058 139,96	<u>33 372 012,54</u>	43 581 416,26
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	7 618 597,04		7 795 953,21	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	886 478,30		425 851,50	
Henkilöstökulut	477 401 925,08		460 160 149,35	
Vuokrat	32 642 577,02		31 966 801,20	
Palvelujen ostot	176 210 516,53		176 261 158,16	
Muut kulut	7 973 399,45		8 329 038,95	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-63 342,14		-1 224 301,16	
Poistot	<u>11 291 245,34</u>	<u>-713 961 396,62</u>	<u>7 733 169,00</u>	<u>-691 447 820,21</u>
JÄÄMÄ I		-669 903 256,66		-647 866 403,95
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	697 406,96		638 014,00	
Rahoituskulut	<u>-8 991,82</u>	688 415,14	<u>-13 185,58</u>	624 828,42
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	2 708 521,22		2 596 741,01	

Satunnaiset kulut	<u>-216 874,89</u>	<u>2 491 646,33</u>	<u>-233 715,52</u>	<u>2 363 025,49</u>
JÄÄMÄ II		-666 723 195,19		-644 878 550,04
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot paikallishallinnolta, pl. hyvinvointialuehallinto	4 944,44		369 122,35	
Siirtotalouden tuotot sosiaaliturvarahastoilta	3 402 537,15		380 680,00	
Siirtotalouden tuotot yrityksiltä	1 124 654,59	4 532 136,18	1 248 207,81	1 998 010,16
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	234 691 162,25		284 246 986,47	
Siirtotalouden kulut hyvinvointialuehallinnolle	127 882 556,30		48 091 421,23	
Siirtotalouden kulut yrityksille	282 820 026,19		313 570 845,49	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	146 128 158,11		185 324 349,49	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	274 283 102,94		292 189 928,69	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	<u>16 582 716,60</u>	<u>-1 082 387 722,39</u>	<u>19 088 545,96</u>	<u>-1 142 512 077,33</u>
JÄÄMÄ III		-1 744 578 781,40		-1 785 392 617,21
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	3 592 271,80		3 697 531,91	
Perityt arvonlisäverot	62 588,52		146 443,58	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-39 030 891,46</u>	<u>-35 376 031,14</u>	<u>-36 773 365,47</u>	<u>-32 929 389,98</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-1 779 954 812,54</u>		<u>-1 818 322 007,19</u>

4 Tase

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Maa- ja vesialueet	33 016 298,28		38 216 061,10	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 859,21	<u>33 032 157,49</u>	15 859,21	<u>38 231 920,31</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		33 032 157,49		38 231 920,31
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	0,00		268,60	
Muut pitkävaikutteiset menot	56 503 292,30		52 794 443,25	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>9 362 358,79</u>	65 865 651,09	<u>9 145 589,24</u>	61 940 301,09
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	45 713,48		45 713,48	
Rakennusmaa- ja vesialueet	402 963,00		402 963,00	
Rakennukset	19 097,14		22 546,26	
Rakennelmat	17 543,21		19 382,40	
Rakenteet	39 339 278,59		45 398 311,64	
Koneet ja laitteet	432 928,73		381 263,88	
Kalusteet	0,00		27 074,71	
Muut aineelliset hyödykkeet	4 594,23		4 762,42	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>4 717 035,20</u>	44 979 153,58	<u>937 596,82</u>	47 239 614,61

KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT
PITKÄAIKAISET Sijoitukset

Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>16,82</u>	<u>16,82</u>	<u>16,82</u>	<u>16,82</u>
---------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset Yhteensä

	110 844 821,49		109 179 932,52
--	----------------	--	----------------

VAIHTO- JA RAHOITUSOMaisuUS

VAIHTO-OMaisuUS

Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>8 599 092,44</u>	8 599 092,44	<u>10 278 925,67</u>	10 278 925,67
--------------------------	---------------------	--------------	----------------------	---------------

LYHYTAIKAISET SAAMISET

Myyntisaamiset	7 138 589,13		7 635 430,71	
Siirtosaamiset	6 686 678,31		5 707 488,09	
Muut lyhytaikaiset saamiset	7 114 025,53		6 713 230,59	
Ennakkomaksut	<u>144 101,00</u>	21 083 393,97	<u>0,00</u>	20 056 149,39

RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT

Kirjanpitoyksikön tulotilit	14,30		500,00	
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-2 072,44</u>	<u>-2 058,14</u>	<u>-2 417,08</u>	<u>-1 917,08</u>

VAIHTO- JA RAHOITUSOMaisuUS Yhteensä

	29 680 428,27		30 333 157,98
--	---------------	--	---------------

VASTAAVAA Yhteensä

	<u>173 557 407,25</u>		<u>177 745 010,81</u>
--	-----------------------	--	-----------------------

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-36 553 103,10		-20 851 117,95	
Pääoman siirrot	1 772 067 083,64		1 802 620 022,04	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-1 779 954 812,54</u>	-44 440 832,00	<u>-1 818 322 007,19</u>	-36 553 103,10
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	<u>24 000,00</u>	24 000,00	<u>24 000,00</u>	24 000,00
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Muut pitkäaikaiset velat	<u>1 888 656,71</u>	1 888 656,71	<u>126 537,00</u>	126 537,00
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	741 790,58		104 148,15	
Saadut ennakot	2 719 285,66		2 027 568,02	
Ostovelat	73 111 818,14		79 542 727,95	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	9 675 329,65		9 212 894,58	
Edelleen tilitettävät erät	9 508 926,40		9 449 699,12	

Siirtovelat	79 065 669,42		83 144 842,39	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>41 262 762,69</u>	<u>216 085 582,54</u>	<u>30 665 696,70</u>	<u>214 147 576,91</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		217 974 239,25		214 274 113,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>173 557 407,25</u>		<u>177 745 010,81</u>

5 Liitetiedot

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumataskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen.

Tulot ja menot on kohdennettu varainhoitovuoteen kuuluvaksi talousarvioasetuksen 5 a §:n ja 5 b §:n mukaisesti sekä talousarviossa olevan kohdentamisperusteen mukaisesti.

24. Ulkoministeriön hallinnonala

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentti 24.90.20. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö, näin ollen talousarvion toteumataskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot.

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

Varainhoitovuonna tulivat uusina momentteina 28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha) ja 28.70.20. Tuottavuuden edistäminen.

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Varainhoitovuonna tuli uutena momenttina 29.90.51. Liikunnallisen elämäntavan ja liikuntaolosuhteiden edistäminen sekä alajaottelutili 5.4. Suomi liikkeelle-ohjelma.

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Varainhoitovuonna momentti 30.40.22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen muuttui kirjaustiliksi ja alatilijaottelu poistui. Siten talousarvion 2024 määrärahan vertailtavuus tilinpäätös 2023 -lukuihin sekä siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot talousarvion toteumataskelmalla ovat eri riveillä.

Varainhoitovuonna momentti 30.40.31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen muuttui kirjaustiliksi ja alatilijaottelu poistui. Siten talousarvion 2024 määrärahan vertailtavuus tilinpäätös 2023 -lukuihin sekä siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot talousarvion toteumalaskelmalla ovat eri riveillä.

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentilta 30.40.62. Elinkeinokalatalouden edistäminen alajaottelutili 62.04. EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet. Talousarvion toteutumataskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot.

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentilta 31.10.31. Eräät avustukset alajaottelutili 31.4. Yksityistieavustukset huoltovarmuuden ja kotimaisen puun saatavuuden varmistamiseksi. Talousarvion toteumataskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot.

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentilta 32.01.02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot alajaottelutili 02.7. Kasvun kiihdyttämisohjelma (RRFP3C411). Näin ollen talousarvion toteumataskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot. Uutena alajaottelutilinä tuli 02.8. Voimavarat lupamenettelyihin (RRFP5C1R1).

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentilta 32.01.03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot alajaottelutili 03.3. työkykyohjelman ja IPS-mallin laajentaminen (RRFP3C111). Näin ollen talousarvion toteumataskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot.

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentilta 32.01.10. Digitalisaation kehittäminen alajaottelutilit 10.05. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli (RRFP3C1R1) ja 10.06. Work of Finland hanke. Näin ollen talousarvion toteumataskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot.

Varainhoitovuonna tuli uutena momentti 32.30.32 Valtionavustus kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistaminen. Ko momentti oli käytössä vuonna 2022, mutta ei vuonna 2023.

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentti 32.30.33. Turveyrittäjien avustaminen, näin ollen talousarvion toteumataskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot.

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentti 32.30.40. Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen sekä alajaottelutili 40.3. Talent Hub. Näin ollen talousarvion toteumalaskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot.

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentilta 32.30.42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha) alajaottelutili 42.3. Brexit-mukautusvaraus. Näin ollen talousarvion toteumalaskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun.

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentilta 32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut alajaottelutili 51.11. Yritystoiminnan kehittävispalvelujen hankinta, tältä osin talousarvion toteumalaskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot. Uusina alajaottelutileinä tulivat 51.13. Rekrytointituki ja 51.14. Työvoimaviranomaisille maksettavat korvaukset.

Varainhoitovuonna momentille 32.30.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha) tuli uutena alajaottelutili 64.01. EAKR 2014-2020 velvoitteet.

35. Ympäristöministeriön hallinnonala

Varainhoitovuonna momentille 35.01.01. Ympäristöministeriön toimintamenot tuli uutena alajaottelutilit 03.3. REPowerEU YM YLP (RRF P5C5RI) sekä 01.07. Kehittäminen ja suunnittelu.

Varainhoitovuonna momentti 35.01.65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon oli alajaoteltu 65.1. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon, vuonna 2023 numerotunnus oli 65.01. Varainhoitovuodelta olivat poistuneet alajaotelutilit 65.02. Yksityishenkilöiden lahjoitus ja 65.03. Luonto-liitto. Näin ollen talousarviovuoden 2024 määrärahan vertailtavuus tilinpäätös 2023 -lukuihin sekä siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot talousarvion toteumalaskelmalla ovat eri riveillä.

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentilta 35.10.22. Eräät ympäristömenot alajaottelutili 22.2. ELY-keskusten lupavoimavarat (RRF, P1C1I2). Näin ollen talousarvion toteumalaskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot.

Varainhoitovuonna momentti 35.10.61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen muuttui kirjaustiliksi ja alajaottelutiliin numerointi muuttui, ollen 61.01. Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen, vuonna 2023 numerointi oli 61.1. Alajaottelutilit 61.1. Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen sekä 61.2. Peltöjen kipsikäsittely (RRF P1C5I1) poistuivat. Näin ollen talousarviovuoden 2024 määrärahan vertailtavuus tilinpäätös 2023 -lukuihin sekä siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot talousarvion toteumalaskelmalla ovat eri riveillä.

Varainhoitovuodelta oli poistunut momentti 35.20.56. Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi, joten talousarvion toteumalaskelma sisältää vain tilinpäätös 2023 luvun sekä siirtyneiden määrärahojen tiedot.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämisen ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
25.01.01. Oikeusministeriön toimintamenot (nettob) (S2)	Brutto-	36 158,00		34 464,48		107 170,00				39 796,18	
	menot										
	Brutto-	6 756,00		0,00		0,00				0,00	
	tulot										
	Netto-	29 402,00	107 170	34 464,48	72 705,52	107 170,00	0,00	5 331,70	112 501,70	39 796,18	72 705,52
	menot										
30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (S3)	Brutto-	9 352 243,12		5 074 848,30		9 695 030,85				11 555 171,98	
	menot										
	Brutto-	133 243,12		154 030,85		154 030,85				166 111,49	
	tulot										
	Netto-	9 219 000,00	9 541 000	4 920 817,45	4 620 182,55	9 541 000,00	0,00	8 737 668,80	18 278 668,80	11 389 060,49	6 885 450,06
	menot										
32.01.02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (nettob) (S2)	Brutto-	250 015 815,07		225 363 227,44		257 619 476,02				261 068 240,45	
	menot										
	Brutto-	37 622 501,43		37 164 012,02		37 164 012,02				38 137 178,66	
	tulot										
	Netto-	212 393 313,64	220 455 464	188 199 215,42	32 256 248,58	220 455 464,00	0,00	35 212 464,03	255 667 928,03	222 931 061,79	32 256 248,58
	menot										

32.01.03. Työ- ja elin- keinotoimistojen toimintamenot (nettob) (S2)	Brutto- menot	288 191 547,98		275 287 946,48		283 366 285,34				315 500 348,09	
	Brutto- tulot	896 916,78		1 264 650,28		1 264 650,28				1 277 939,02	
	Netto- menot	287 294 631,20	282 101 635	274 023 296,20	8 078 338,86	282 101 635,06	0,00	40 209 610,39	322 311 245,45	314 222 409,07	8 078 338,86
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuk- sien perustur- vasta (nettob) (A)	Brutto- menot	122 248 665,13		94 358 456,77		94 358 456,77					
	Brutto- tulot	0,00		0,00		0,00					
	Netto- menot	122 248 665,13	99 026 970	94 358 456,77		94 358 456,77	4 668 513,51				
35.01.01. Ympäristöminis- terion toiminta- menot (nettob) (S2)	Brutto- menot	460 130,06		177 582,42		510 500,00				517 818,32	
	Brutto- tulot	2 130,06		0,00		0,00				0,00	
	Netto- menot	458 000,00	510 500	177 582,42	332 917,58	510 500,00	0,00	340 235,90	850 735,90	517 818,32	332 917,58

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 3.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Päälukon ja tilijaoittelun numero ja nimi		Peruutettu	
		Tilijaoittelu	Yhteensä
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala			6 690 693,49
Vuosi 2022			6 690 693,49
30.10.40.4.	Kokonaan kansalliset investoinnit	963 830,92	
30.40.21.1.	Vesivarojen käytön ja hoidon menot	4 158,25	
30.40.22.02.	Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka	35 878,85	
30.40.22.06.	Vieraslaajien torjunnan tehostaminen	149 347,18	
30.40.22.08.	Ravinteiden kierrätyksen kärkihanke	2 844 388,61	
30.40.31.1.	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen	41 695,60	
30.40.51.2.	Muu kalatalouden edistäminen	3 000,00	
30.40.62.4.	EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet	74 355,29	
30.40.62.7.	EMKVR Tekninen apu	4 892,64	

30.40.62.8.	Kalatalouden huoltovarmuuden turvaaminen	2 569 146,15	
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala			248 721,00
Vuosi 2022			248 721,00
31.10.31.3.	Yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot (EK)	248 721,00	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala			22 866 391,11
Vuosi 2022			1 356 381,47
32.30.40.3.	Talent Hub (KPY)	220 797,47	
32.30.44.	Alueellinen kuljetustuki (S3)	94,00	
32.30.45.	Valtionavustus turvetuotantokoneiden romutukseen (S3)	1 135 490,00	
Vuosi 2023			21 510 009,64
32.01.02.2.	Yritystoiminnan kehittämispalvelut (KPY)	53 856,76	
32.01.02.5.	Jatkuvan oppimisen uudistus (RRFP3C2R1) (EK) (varattu)	426 760,90	
32.01.03.3.	Työkykyohjelman ja IPS-mallin laajentaminen (RRFP3C111) (EK) (varattu)	10 497,52	
32.30.33.	Turveyrittäjien avustaminen (S2)	20 585 000,00	
32.30.51.11.	Yritystoiminnan kehittämispalvelujen hankinta (KPY)	69 444,75	
32.50.03.1.	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (KPY)	7 794,14	
32.50.03.2.	Avustukset maahanmuuttajien osaamiskeskustoimintaan ja ohjaus- ja neuvontapalveluihin (KPY)	356 655,57	
35. Ympäristöministeriön hallinnonala			3 856 065,53
Vuosi 2022			3 006 065,53
35.01.65.01.	Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon	4 082,95	
35.10.21.	Eräät luonnonsuojelun menot (S3)	488 252,33	

35.10.22.1.	Eräät ympäristömenot	149 289,58	
35.10.22.3.2.	Lupavoimavarojen vahvistaminen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa (RRF, P1C2I1) (EK) (varattu)	54 477,29	
35.10.61.1.	Vesien- ja ympäristöhoidon edistäminen	88 994,86	
35.10.63.2.	Yhteistoimintasopimusten perusteella maksettavat palkkiot (EK) (enintään)	9 018,83	
35.20.56.1.	Asuinrakennusten öljylämmityksestä luopuminen	2 210 098,84	
35.20.64.	Avustukset rakennusperinnön hoitoon (S3)	1 850,85	
Vuosi 2023			850 000,00
35.20.56.2.	Asuinrakennusten öljylämmityksestä luopuminen	850 000,00	
Pääluokat yhteensä			33 661 871,13
Vuosi 2022			11 301 861,49
Vuosi 2023			22 360 009,64

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2024	2023
Henkilöstökulut	402 316 260,36	386 572 800,67
Palkat ja palkkiot	403 819 303,55	379 847 087,03
Tulosperusteiset erät	32 550,00	22 694,00
Lomapalkkavelan muutos	-1 535 593,19	6 703 019,64
Henkilösivukulut	75 085 664,72	73 587 348,68
Eläkekulut	69 988 775,24	65 638 959,20
Muut henkilösivukulut	5 096 889,48	7 948 389,48
Yhteensä	477 401 925,08	460 160 149,35
 Johdon palkat ja palkkiot, josta	 6 963 225,88	 7 045 305,76
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	13 561,43	15 732,20
Johto	7 060,00	7 540,00
Muu henkilöstö	6 501,43	8 192,20

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä		Poisto- menetelmä	Poisto aika vuotta	Jäännösarvo € tai %
Kansallisomaisuus				
1007010	Luonnonsuojelutarkoitukseen hankitut maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1094010	Keskeneräiset maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1095010	Keskeneräiset asuinrakennukset	ei poistoa		
1096010	Keskeneräiset muut rakennukset	ei poistoa		
1097010	Keskeneräinen muu kansallisomaisuus	ei poistoa		
Aineettomat hyödykkeet				
1120010	Ostetut atk-ohjelmistot 5v	tasapoisto	5	0
1140010	Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat 5v	tasapoisto	5	0
1140030	Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat 15v	tasapoisto	15	0

1149010	Muut pitkävaikutteiset menot 10v	tasapoisto	10	0
1149020	Muut pitkävaikutteiset menot 5v	tasapoisto	5	0
1191010	Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoa		
Aineelliset hyödykkeet				
1200010	Metsäalueet	ei poistoa		
1210010	Maa-alueet	ei poistoa		
1214010	Vesialueet	ei poistoa		
1223010	Varastorakennukset 20v	tasapoisto	20	0
1229020	Muut rakennukset 30v	tasapoisto	30	0
1230030	Muut rakennelmat 20v	tasapoisto	20	0
1243020	Väylät ja turvalaitteet 30v	tasapoisto	30	0
1244010	Muut vesirakenteet 30v	tasapoisto	30	0
1249010	Muut rakenteet 30v	tasapoisto	30	0
1250010	Autot ja muut maakuljetusvälineet 5v	tasapoisto	5	0
1251010	Laivat ja muut vesikuljetusvälineet 7v	tasapoisto	7	0
1253030	Raskaat työkoneet 15v	tasapoisto	15	0
1254010	Kevyet työkoneet 7v	tasapoisto	7	0
1254020	Kevyet työkoneet 5v	tasapoisto	5	0
1255010	Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet 3v	tasapoisto	3	0
1256010	Toimistokoneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	0
1257010	Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet 5v	tasapoisto	5	0
1258010	Audiovisuaaliset koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	0
1259010	Laboratoriolaitteet ja -kalusteet 5v	tasapoisto	5	0
1260030	Muut tutkimuslaitteet 7v	tasapoisto	7	0

1261010	Vesirakenteiden laitteet 10v	tasapoisto	10	0
1269010	Muut koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	0
1270010	Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet 5v	tasapoisto	5	0
1279010	Muut kalusteet 5v	tasapoisto	5	0
1280010	Taide-esineet	ei poistoa		
1289010	Muut aineelliset hyödykkeet 5v	tasapoisto	5	0
1295010	Keskeneräiset maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1296010	Keskeneräiset asuinrakennukset	ei poistoa		
1297010	Keskeneräiset muut rakennukset	ei poistoa		
1298010	Keskeneräiset rakenteet	ei poistoa		
1299010	Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	ei poistoa		
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkävaikutteiset sijoitukset				
1301010	Muut osakkeet	ei poistoa		
1303010	Muut osuudet	ei poistoa		

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Kansallisomaisuus		Yhteensä
	100 Maa- ja vesialueet	109 Ennakko-maksut ja keskenäiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2024	38 216 061,10	15 859,21	38 231 920,31
Lisäykset	16 450 221,24	0,00	16 450 221,24
Vähennykset	-21 649 984,06	0,00	-21 649 984,06
Hankintameno 31.12.2024	33 016 298,28	15 859,21	33 032 157,49
Kertyneet poistot 1.1.2024	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	33 016 298,28	15 859,21	33 032 157,49

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakko-maksut ja keskenäiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2024	3 223,24	56 131 291,83	9 145 589,24	65 280 104,31
Lisäykset	0,00	8 651 877,22	8 819 352,86	17 471 230,08

Vähennykset	0,00	0,00	-8 602 583,31	-8 602 583,31
Hankintameno 31.12.2024	3 223,24	64 783 169,05	9 362 358,79	74 148 751,08
Kertyneet poistot 1.1.2024	-2 954,64	-3 336 848,58	0,00	-3 339 803,22
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-268,60	-4 943 028,17	0,00	-4 943 296,77
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	-3 223,24	-8 279 876,75	0,00	-8 283 099,99
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	0,00	56 503 292,30	9 362 358,79	65 865 651,09

	120 Maa- ja vesialueet	121 Rakennus-maa- ja vesialueet	122 Rakennukset	Aineelliset hyödykkeet		125-126 Ko-neet ja lait-teet	127 Ka-lusteet	128 Muut aineelli-set hyö-dykkeet	129 Ennak-komaksut ja keskeneräi-set hankin-nat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2024	45 713,48	402 963,00	104 975,85	36 856,28	192 122 366,86	1 098 841,12	62 156,38	4 762,42	937 596,82	194 816 232,21
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	141 876,83	195 304,55	0,00	0,00	3 921 315,21	4 258 496,59
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-11 885,00	-62 156,38	-168,19	-141 876,83	-216 086,40
Hankintameno 31.12.2024	45 713,48	402 963,00	104 975,85	36 856,28	192 264 243,69	1 282 260,67	0,00	4 594,23	4 717 035,20	198 858 642,40
Kertyneet poistot 1.1.2024	0,00	0,00	-82 429,59	-17 473,88	-146 724 055,22	-722 870,52	-35 081,67	0,00	0,00	-147 581 910,88
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 885,00	38 317,44	168,19	0,00	50 370,63
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	-3 449,12	-1 839,19	-6 200 909,88	-138 346,42	-3 235,77	0,00	0,00	-6 347 780,38
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-168,19	0,00	-168,19
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	0,00	0,00	-85 878,71	-19 313,07	-152 924 965,10	-849 331,94	0,00	0,00	0,00	-153 879 488,82
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	45 713,48	402 963,00	19 097,14	17 543,21	39 339 278,59	432 928,73	0,00	4 594,23	4 717 035,20	44 979 153,58

		Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	Yhteensä
	130 Käyttö- omaisuusarvo- paperit		
Hankintameno 1.1.2024	16,82		16,82
Lisäykset	0,00		0,00
Vähennykset	0,00		0,00
Hankintameno 31.12.2024	16,82		16,82
Kertyneet poistot 1.1.2024	0,00		0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00		0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00		0,00
Kertyneet poistot 31.12.2024	0,00		0,00
Arvonkorotukset	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	16,82		16,82

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitus- tuotot ja -kulut

Rahoitustuotot			Muutos
	2024	2023	2024–2023
Korot euromääräisistä saamisista	696 418,51	636 522,60	59 895,91
Muut rahoitustuotot	988,45	1 491,40	-502,95
Rahoitustuotot yhteensä	697 406,96	638 014,00	59 392,96
Rahoituskulut			Muutos
	2024	2023	2024–2023
Korot euromääräisistä veloista	8 367,99	13 185,58	-4 817,59
Muut rahoituskulut	623,83	0,00	623,83
Rahoituskulut yhteensä	8 991,82	13 185,58	-4 193,76
Netto	688 415,14	624 828,42	63 586,72

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarvio- taloudesta annetut lainat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 9.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappalemäärä	Markkina-arvo	31.12.2024				31.12.2023	
			Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuk- sien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	1		16,82			0,00		16,82
Toholammin Vesi Oy	1		16,82			0,00		16,82
Osakkeet ja osuudet yhteensä			16,82			0,00		16,82

Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00	1 888 656,71	0,00	1 888 656,71
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat				741 790,58			741 790,58
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	741 790,58	1 888 656,71	0,00	2 630 447,29

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole valtiontakauksia.

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole valtiontakuita.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio-menot 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	15 133 599,47	14 911 657,90	3 934 314,10	3 270 005,91	10 290 267,40	32 406 245,31

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio-menot 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha-tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
PIRELY/4831/2019 Sopimus 23.8.2024 Sopimus valtionjätehuoltotyöstä PIRELYn ja Ylöjärven kaupungin välillä	125 500,00	564 750,00	564 750,00	0,00	0,00	1 129 500,00
PIRELY/1313/2023 Sopimus: 19.12.2024 Sopimus valtion jätehuoltotyöstä PIRELYn ja Porvoon kaupungin välillä	37 650,00	1 217 350,00	0,00	0,00	0,00	1 217 350,00
LAPELY/24/2017 Sopimus 20.11.2024 Sopimus Inarijärven kalatalousvelvoitteen hoidon toteuttaminen	0,00	730 000,00	0,00	0,00	0,00	730 000,00
POPELY/1285/2016 Urakkasopimus 23.9.2022, Hituran kaivoksen vedenkäsittely 2023-2025 ja optiot 2026+2027, POPELY:n vesistöyksikkö ja Fortum Waste Solutions Oy	1 386 977,88	1 204 068,48	0,00	0,00	0,00	1 204 068,48

VARELY/211/07.02/2011 Sopimus 12.4.2016 Yhteistyösopimus Porin tulvasuojelu-hankkeesta VARELYn ja Porin kaupungin välillä	100 000,00	200 000,00	200 000,00	500 000,00	1 000 000,00	1 900 000,00
EPOELY/1184/2024 Yksitysteiden valtionavustus Einoontie a-osa/Kukkasentie	0,00	539 506,00	0,00	0,00	0,00	539 506,00
LAPELY/1159/2023 Yksitysteiden valtionavustus Kuoskun eteläpuolentie	251 336,00	586 453,00	0,00	0,00	0,00	586 453,00
POPELY/2096/2024 Yksitysteiden valtionavustus Alanaama-Kemilänkylä	0,00	570 178,00	0,00	0,00	0,00	570 178,00
UUDELY/14351/2024 Julkisen henkilöliikenteen palveluiden valtionavustus	0,00	663 506,74	0,00	0,00	0,00	663 506,74
POSELY/2297/2024 Julkisen henkilöliikenteen palveluiden valtionavustus	0,00	588 000,00	0,00	0,00	0,00	588 000,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	1 901 463,88	6 863 812,22	764 750,00	500 000,00	1 000 000,00	9 128 562,22
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	17 035 063,35	21 775 470,12	4 699 064,10	3 770 005,91	11 290 267,40	41 534 807,53

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2024	Varat 31.12.2023	Käyttötarkoitus
Testamenttilahjoitus / Sakari Edvard Saari	24 000,00	24 000,00	Lajisuojaus / luonnonsuojaus
Yhteensä	24 000,00	24 000,00	

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 14

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 15

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 16

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

KEHA-keskuksen talousyksikkö on laatinut keskitetysti liitteet 1, 12 ja 17.

KEHA-keskuksen talousyksikkö on laatinut talousarvion toteumalaskelman valtuuksien osalta.

Muiden laskelmien ja liitteiden tiedot on Palkeet koonnut kirjanpidosta kaikkien ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen osalta yhdeksi asiakirjaksi.

Vuonna 2024 Muihin lyhytaikaisiin saamisiin 5 749 902 euroa sisältyy 2 044 375 euroa oman tuotannon ja teknisen tuen projekteista aiheutuvia ELY-keskusten sisäisiä saamisia.

Toimintamenoihin 32.01.02.1 oli kirjattu tukikelvottomia menoja yhteensä 32 285 euroa.

KEHA-keskuksella on kirjanpidon ulkopuolella seurattavia takaisinperintäsaatavia, palkkaturvasaatavia ja vahingonkorvauksia:

Yhteensä

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut-momentilta maksettujen tukien/korvausten takaisinperintäsaatavia	483 410
Ravitsemisyrittäjien tukeminen	88 139
Toimet työurien pidentämiseksi	3 243
Kalatalouden edistäminen, takaisinperintäsaatavia	5 270
Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	66 710
Ympäristön- ja luonnonsuojelu	1 367 986
Pk-yritysten osaamisen kehittämispalvelujen saatavia, jotka poistettu tileistä, mutta joissa jatketaan perintää	6 564

Vahingonkorvauksia	459 911
Oikeudenkäyntikulut	28 260
Muut saatavat	28
Palkkaturvasaatavia	145 426 726

EAKR ja kansalliset tuet (TUKI2000-järjestelmä), vanha ohjelmakausi 2007-2013, takaisinperintäsaataavia	1 431 282
Kansalliset tuet (TUKI2014-järjestelmä) vuodesta 2014 lukien (sis. koronatuot)	1 355 572
TUKI2014, Yrityksen kehittämisavustus (2021-) sis. RRF	20 629
EAKR, ohjelmakausi 2014-2020, takaisinperintäsaataavia	13 247 950
ESR, ohjelmakausi 2014-2020, takaisinperintäsaataavia	152 976
EAKR, ohjelmakausi 2021-2027, takaisinperintäsaataavia	263 742
JTF, ohjelmakausi 2021-2027, takaisinperintäsaataavia	280 344
EMKR, ohjelmakausi 2014-2020, takaisinperintäsaataavia	11 021
EMKVR, ohjelmakausi 2021-2027 takaisinperintäsaataavia	24 395

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on myöntänyt määrärahaa varsinaisen toiminnan lisäksi toimintamenoihin

ELY-keskuksen mom 32.01.02.1

- Elinvoimakeskusten toimeenpanokustannuksiin uutta määrärahaa 3 124 000 euroa, josta käytetty 6 245 euroa
- Kansainvälisen rekrytoinnin ostopalveluihin uutta määrärahaa 1 610 000 euroa, josta käytetty 79 139 euroa
- Digikehitysohjelmaan, jossa on ollut siirtynyttä määrärahaa 1 394 087 euroa, josta käytetty 1 382 862 euroa
- Pientalojen öljylämmityksestä luopumisavustusten käsittelyyn, jossa on ollut siirtynyttä määrärahaa 3 402 473 ja josta käytetty 1 447 215 euroa

Itse avustukset on maksettu ympäristöministeriön hallinnonalan (YM) momentilta siirtyneestä määrärahasta 35.20.56 Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)

TE-toimiston mom 32.01.03.1

- Digikehitysohjelmaan, jossa on siirtynyttä määrärahaa 1 294 065 euroa, josta käytetty 931 395 euroa
- KEHA-keskukselle työllisyyden kuntakokeiluun uutta ja siirtynyttä määrärahaa 5 481 030 euroa, josta käytetty 1 743 874 euroa
- Ukrainalaisten työhakijoiden palveluihin, jossa on ollut siirtynyttä määrärahaa 3 673 312 euroa ja jota käytetty 3 900 863 euroa
- TE-palvelu uudistuksen muutoskustannuksiin uutta ja siirtynyttä määrärahaa 6 129 880 euroa, josta käytetty 1 215 969 euroa

Digitalisaatio kehittämiseen mom. 32.01.10.

- TE-digihankkeeseen ja TE-palvelu uudistukseen uutta ja vanhaa määrärahaa 26 491 560 euroa, josta käytetty 19 043 478 euroa
- Pohjoismainen työvoimapalvelumalli uutta ja siirtynyttä määrärahaa 14 277 222, josta käytetty 8 409 770 euroa

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan (RRF) on osoitettu rahoitusta seuraavasti

Yhteensä määrärahaa on ollut käytössä 30 850 123 euroa, josta on käytetty 18 626 638 euroa

Pilari 1

YM on osoittanut

- mom 35.10.22.2, 35.10.22.3.1 ja 35.10.22.3.2 lupavoimavarojen vahvistamiseen siirtynyttä määrärahaa 2 310 969 ja josta on käytetty 991 645 euroa
- mom 35.10.61.2 peltojen kipsikäsittelyyn siirtynyttä määrärahaa 5 441 255 euroa, josta on käytetty 5 131 255 euroa

Pilari 3

MMM on osoittanut

- mom. 30.40.21.2 ja 30.40.31.2 vesiosaamisen kasvu- ja vientiohjelmaan siirtynyttä määrärahaa 2 549 724 euroa, josta on käytetty 1 168 001 euroa

TEM on osoittanut

- mom 32.01.02.5 jatkuvan oppisen uudistukseen uutta ja siirtynyttä määrärahaa 2 023 335 euroa, josta käytetty 760 582 euroa
- mom 32.01.02.7 kasvun kiihdyttämisohjelmaan siirtynyttä määrärahaa 9 197 euroa, josta käytetty 9 197 euroa
- mom 32.01.02.8 voimavarat lupamenettelyihin uutta määrärahaa 2 750 000 euroa, josta käytetty 757 673 euroa
- mom. 32.01.03.3 työkykyohjelman ja IPS mallin laajentaminen siirtynyttä määrärahaa 261 219, josta käytetty 250 721 euroa.
- mom 32.01.10.05 pohjoismaisen työvoiman palvelumallin digitaalisaation kehittämiseen siirtynyttä määrärahaa 14 277 222 euroa, josta käytetty 4 409 770 euroa
- mom. 32.30.42.2 kasvun kiihdyttämisohjelman toimeenpanoon arviomäärärahan kirjausoikeutta 1 400 000 euroa ja josta on käytetty 1 120 201 euroa

Pilari 5

YM on osoittanut

- mom 35.01.01.03.3 REPower EU YLP uutta määrärahaa 107 000 ja josta on käytetty 27 591 euroa

Mom 32.30.51 julkiset työvoima- ja yrityspalveluilla rahoitettu toimintaa siirtyy 1.1.2025 alken kuntien työllisyysalueille hoidettavaksi. ELY-keskuksen kautta hoidetaan vuonna 2025 vuonna 2024 aiheutuneista hankinnoista syntyneet menot kokeilu- ja asiantuntija-arvioinnit, valmennukset, työvoimakoulutuksen hankinnat sekä yksityiset ja työvälityspalvelui ja pilotit -osalta. Muut vuonna 2024 päätöksistä syntyneet menot maksetaan työllisyysalueilta.

Menomomenttien käyttö pääryhmyksestä poikkeavaan käyttötarkoitukseen

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
4.22.24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö sekä	43 Palvelujen ostot	31 531
Määrärahaa saa käyttää Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön sekä Venäjä-politiikan toimeenpanon tukemiseen liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen sekä henkilöstön palkkausmenoihin valtionvirastojen ja laitosten Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen hankkeissa.	93 Suoritetut Alv-menot	7 567
	Yhteensä	39 098
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
26.01.26.2 AMIF erillismäärärahat sekä 4.22.26.01.26.2 ja 4.23.26.01.26.2	82 Siirtotalouden kulut	4 305 072
Pakolaisten uudelleensijoittamismenettelystä, humanitäärisestä maahanpääsystä ja kuntaan sijoittamisesta aiheutuviin siirto- ja kulutusmenoihin. Siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille		
	Yhteensä	4 305 072
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
29.90.51.54 Suomi liikkeelle -ohjelma	11 Aineettomat hyödykkeet	6 710
	41 Henkilöstökulut	12 403

Määräaikaisen henkilöstön palkkamiseen Suomi Liikkeelle -ohjelman valmistelu-, ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin sekä ohjelman toimeenpanon tukemiseen, kuten koordinointiin, vuorovaikutukseen, viestintään ja selvityksiin	43 Palvelujen ostot	1 283
	93 Suoritetut Alv-menot	2 007
	Yhteensä	22 403
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
30.01.29 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot	82 Siirtotalouden kulut	2 406
Tutkimuksiin ja selvityksiin liittyvä valtionapu (mom. 42230402206)		
	Yhteensä	2 406
Momentti		
4.22.30.10.40.4 Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	LKP-ryhmä	
Vuoden 2022 määräraha on VN/27327/2020-MMM-6 22.11.2023 osoitettu myös avustusten hallinnointiin tarvittavien henkilöstön palkkausmenojen ja muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen	41 Henkilöstökulut	12 453
	43 Palvelujen ostot	1716
	Yhteensä	14 169
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
4.23.30.20.49 Ravinnekierätyksen edistäminen biokaasutuotannolla	39 Muut toiminnan tuotot	-740
	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	695
	41 Henkilöstökulut	48 457
	42 Vuokrat	105
	43 Palvelujen ostot	3 364
	45 Muut kulut	896
	93 Suoritetut Alv-menot	786
	Yhteensä	53 563
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen sekä 4.22.30.40.22	82 Siirtotalouden kulut	2 050 126

Uusiutuvien luonnonvarojen kestäväää käyttöä, biotaloutta, ympäristön hoitoa, luonnon monimuotoisuutta, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista koskeviin kehittämis-, kokeilu-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin ja viestintään sekä näihin liittyvien valtionavustusten maksamiseen	Yhteensä	2 050 126
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
30.40.31 Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen sekä 422. ja 423.30.40.31	12 Aineelliset hyödykkeet	427 347
Määrärahaa saa käyttää valtion työnä toteutettavista vesihuoltohankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen.	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	53 112
Määrärahaa saa käyttää myös enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan hankkeista aiheutuvan henkilöstön palkkausmenojen ja muiden kulutusmenojen sekä sijoitusmenojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	214 022
	43 Palvelujen ostot	1 327 980
	45 Muut kulut	10 096
	93 Suoritetut Alv-menot	439 881
	Yhteensä	2 472 438
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
30.40.40 Eräät luonnonvaratalouden korvaukset	43 Palvelujen ostot	265 039
Lupaviranomaisten ja tuomioistuinten vesi- ja kalastuslaissa antamien päätösten ja lain tai valtioiden välisten sopimusten perusteella valtion maksettavaksi määrättyjen tai sovitujen korvausten, kustannusten ja päätösmaksujen sekä niitä koskevien korkojen ja viivästyskorkojen maksaminen	61 Satunnaiset kulut	800
Määrärahaa saa käyttää kulutusmenojen maksamiseen	93 Suoritetut Alv-menot	4 179
	Yhteensä	270 018
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
30.40.51 Muu kalatalouden edistäminen sekä 4.22.30.40.51 ja 4.23.30.40.51	41 Henkilöstökulut	10 589
Määrärahaa saa käyttää enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.	42 Vuokrat	1 210
	43 Palvelujen ostot	33 080

	45 Muut kulut	3 686
	93 Suoritetut alv-menot	8 107
	Yhteensä	56 672
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen sekä 4.22.30.40.62 ja 4.23.30.40.62	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	11 388
Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	72 866
Palveluiden ostosta 4,3 milj. on yhteis- tai yhteisrahoitteista toimintaa	43 Palvelujen ostot	4 438 159
	45 Muut kulut	482
	93 Suoritetut alv-menot	6 119
	Yhteensä	4 529 014
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
31.01.29 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	82 Siirtotalouden kulut	44 007
Määrärahasta on maksettu mom. 31.20.20 liittyvien avustusten arvonlisävero	Yhteensä	44 007
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
31.20.20 Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen	82 Siirtotalouden kulut	512 844
Määrärahasta saa myöntää avustuksia saariston kulkuyhteyksiä hoitaville liikenteenharjoittajille valtioneuvoston asetuksen 371/2001 mukaisin perustein	Yhteensä	512 844
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
31.20.55 Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen sekä 4.22.31.20.55 ja 4.23.31.20.55	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	8 513
Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen	43 Palvelujen ostot	487 268
	45 Muut menot	43

	61 Satunnaiset kulut	5
	93 Suoritetut alv-menot	114 410
	Yhteensä	610 239
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
32.01.20 Siviilipalvelus	82 Siirtotalouden kulut	3 955 772
Siviilipalvelukeskuksessa työpalvelusta suorittavien siviilipalvelusvelvollisten ylläpidosta ja etuuksista aiheutuvien kustannusten maksamiseen	Yhteensä	3 955 772
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
32.01.29 TEM hallinnonalan arvonnisäveromenot	82 Siirtotalouden kulut	233 194
Määrärahaa saa käyttää tavaroiden ja palvelujen ostoihin sisältyvien alv-menojen maksamiseen.		
Menot kirjattu menonsiirtolina LKP-tilille, koska hankittu tavara tai palvelu on annettu menonsiirtolina.	Yhteensä	233 194
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut sekä 423.32.30.51	41 Henkilöstökulut	228 011
Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen: asiantuntija-arvioinnit, työnvälityspalvelun, ammantinvalinta- ja uraohjauksen ja yritystoiminnan kehittämispalvelujen hankintaan sekä vakuutusturvan kustannuksiin	43 Palvelujen ostot	6 081 214
	45 Muut kulut	511 990
	61 Satunnaiset kulut	65 069
	93 Suoritetut alv-menot	1 176 863
Valtion virastoille ja laitoksille työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkakustannuksiin enintään 250 henkilötyövuotta vastaavalta osalta. Tältä momentilta ja momentilta 33.20.50 ja 33.20.52.		
	Yhteensä	8 063 147

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
32.30.52 Palkkaturva	43 Palvelujen ostot	79 158
Palkkaturvamenettelyyn liittyviin viranomaismaksuihin, oikeudenkäyntikuluihin ja konkurssikustannusten maksamiseen sekä työnantajien tilitoimistoille maksettaviin kustannuksiin, kun palkkaturvaviranomainen on pyytänyt tilitoimistolta selvitystä palkka-saatavista		
Momentin määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.	Yhteensä	79 158
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
32.30.55 Toimet työurien pidentämiseksi	43 Palvelujen ostot	5 080
Muutosturvakoulutus on hankittu toiselta virastolta		
	Yhteensä	5 080
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
32.30.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	43 Palvelujen ostot	15 491 426
Määrärahaa saa käyttää myös rahoitusosuuksien maksamiseen toiselle valtion virastolle.		
Määrärahaa saa käyttää ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen sekä kansallisen vastinrahoituksen hallinnointiin ja hallinnollisten tarkastusten tekemiseen tarvitta-van henkilöstön palkkaamiseen		
Enintään 250 henkilötyövuoden palkkaamiseen kausien 2014-2020 ja 2021-2027 ohjelmien toteuttamiseen		
	Yhteensä	15 491 426
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
4.23.32.50.03 Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	82 Siirtotalouden kulut	3 643 344

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) mukaiseen kunnille, järjestöille ja muille toimijoille myönnettäviin avustuksiin kotoutumisen ja työllisyyden edistämiseen, rasmin ja etnisen syrjinnän ehkäisemiseen sekä eri väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen edistämiseen sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen tähtäävään etsivään työhön ja neuvontatyöhön. Määräraha voi maksaa siirtomenoja.		
	Yhteensä	3 643 344
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
32.50.30 Valtion korvaukset kotouttamisesta	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	1187
Määräraha sa käyttää kulutusmenojen maksamiseen	41 Henkilöstökulut	656 109
	43 Palvelujen ostot	2 862
	45 Muut kulut	182 534
	61 Satunnasiet kulut	3 647
	93 Suoritetut alv-menot	2 303
	Yhteensä	848 642
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
33.20.50 Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta	41 Henkilöstökulut	43 794
Määrärahaa saa käyttää myös julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen. Katso momentti 32.30.51		
	Yhteensä	43 794
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
33.20.52 Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (netto)	41 Henkilöstökulut	26 970
Määrärahaa saa käyttää myös julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen. Katso momentti 32.30.51		

	Yhteensä	26 970
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
4.22.35.10.21 Eräät luonnonsuojelun menot	82 Siirtotalouden kulut	3 365 884
Määrärahaa saa myös käyttää avustusten ja muiden tukien maksamiseen		
	Yhteensä	3 365 884
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
4.22.35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen sekä 4.23.35.10.61	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 254
Määrärahaa saa käyttää myös hankkeista aiheutuvien enintään 34 (v.2023/32 (v2022)) henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen. Ympäristövahinkojen ehkäisyn kannalta välttämättömiin toimiin. Momentin määrärahasta rahoitettu, valtion työnä toteutettu ja valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnalle tai muulle yhteistyökumppanille. Samalla on myös sovittava ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava. Vesiensuojelun tehostamisohjelman KIPSI hankkeen toteuttaminen. '	41 Henkilöstökulut	239 981
	42 Vuokrat	1 711
	43 Palvelujen ostot	6 409 411
	45 Muut kulut	5 119
	51 Rahoituskulut	13
	93 Suoritetut alv-menot	1 519 069
	Yhteensä	8 176 558
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot sekä 4.22.35.10.63 ja 4.23.35.10.63	10 Kansallisomaisuus	13 461 001
Maa- ja vesialueiden sekä rakennusten ostamiseen ja lunastamiseen luonnonsuojelutarkoituksia varten sekä erämaa-alueisiin liitettävien alueiden ostamiseen. Valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittavien alueiden tai yksityiseksi suojelualueiksi perustettavien alueiden arvioinnista, maanmittaustoimituksista ja hankintatehtävistä sekä yksityisten suojelualueiden merkintäpalvelujen hankkimisesta aiheutuviin menoihin, enintään 100 000 euroa erikseen tehtävien yhteistoimintasopimusten perusteella maksettaviin palkkioihin, joilla edistetään METSO mukaisten tarjousten tai Helmi ohjelman suoalueiden suojelua edistävien tarjousten käsittelyä. Koron maksamiseen jaksoitetulle kauppahinnan ja korvausten maksuerille, jolloin koron suuruus on kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 95 §:n 1 momentin mukainen	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	4 112
	42 Vuokrat	2 518
	43 Palvelujen ostot	738 425
	45 Muut kulut	81 280
	51 Rahoituskulut	7 089
	93 Suoritetut alv-menot	34 471
	Yhteensä	14 328 896

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa
35.20.64 Avustukset rakennusperinnön hoitoon sekä 4.22.35.20.64 ja 4.23.35.20.64	43 Palvelujen ostot	68 850
Viranomaisen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 498/2010 17§:n nojalla teettämiin välttämättömien kunnostus- ja ennallaan saattamistöiden kustannuksiin	93 Suoritetut alv-menot	17 557
	Yhteensä	86 407

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole esitettävää liitteelle 18

6 Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty sähköisesti 28. päivänä helmikuuta 2025.

7 Tilintarkastajan merkintä

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Helsingissä ____/____ 2025

Tämä asiakirja KEHA/16100/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/16100/2025 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Huttunen Tommi 28.02.2025 11:10

Hyväksyjä Karvonen Marja 28.02.2025 07:49

Hyväksyjä Knaapinen Petri 27.02.2025 22:19

Hyväksyjä Korhonen Jaana B 28.02.2025 07:55

Hyväksyjä Liimatta Jonas 28.02.2025 12:26

Hyväksyjä Madekivi Olli 28.02.2025 11:00

Hyväksyjä Muilu Tommi 28.02.2025 10:24

Hyväksyjä Mutanen Jari 28.02.2025 08:00

Hyväksyjä Mäkelä Satu M 28.02.2025 09:04

Hyväksyjä Niiranen Ari 28.02.2025 07:27

Hyväksyjä Palosaari Mika 28.02.2025 12:58

Hyväksyjä Saari Timo 28.02.2025 09:15

Hyväksyjä Sammallahti Juha 28.02.2025 08:36

Hyväksyjä Ylinampa Jaakko 28.02.2025 08:13

Hyväksyjä Melville Pirkko 28.02.2025 08:11

Hyväksyjä Heikkilä Heikki 28.02.2025 08:38